

نگاهی به جاذبه‌های
گردشگری تابستانی

قایق سواری در «گهر»

گردش در جاده چالوس کویر

سفر به گلزارهای بهشتی کرمان

فهرست مطالب

گردشگری تابستانی

جامعه ایران

- ۳۱ امرار معاش با چرخ سختی / «کاش پای ماشین به بازار باز نشود»
- ۳۲ فرروبی راه‌های عشایری در چله تابستان / محور پوشیده از برف است
- ۳۳ تالابی که شالی‌زار شد / سند زیست‌گاه پرندگان در دست کشاورزان!
- ۳۵ ریزگردها پشت دروازه‌های خراسان رضوی / مهمان ناخوانده جنوب در شرق
- ۳۶ زنده شدن امیدها با دستیابی به فناوری استحصال آب‌های ژرف
- ۳۹ ساحل‌خواری «لاکچری‌ها» و «سلبریتی‌ها»
- ۴۰ عرصه بر حیات وحش تنگ شده است / پرندگان مهاجر به فارس نمی‌آیند
- ۴۲ کم‌آبی زیر گوش پایتخت / یک‌میلیون نفر در انتظار رفع مشکل آب هستند
- ۴۴ ماجرای طرحی که نگرانی‌ها را برانگیخت / سایه مرگ بر سر جاده چالوس
- ۴۵ مهاجرت در چهارمحال و بختیاری افزایش یافت / حاشیه نشینی ۱۶ هزار نفر
- ۴۷ نابودی نمادهای شهر تپه‌ماهوری / جای پای تفرجگاه‌ها ساختمان سبزی می‌شود
- ۴۹ نفس گرم تابستان بر تن ارومیه / دل‌خوشی‌های دریاچه تبخیر می‌شود
- ۵۰ هزیننه میلیاردری برای تولید بو و پشه / پساب یزد بی‌استفاده ماند

فرهنگ و هنر ایران

- ۵۲ «مظلوم لاله‌ها» راوی زندگی شهید بهشتی / خیانت منافقان مستند می‌شود
- ۵۳ ۱۲ ساعت مطالعه می‌کردم / اهمیتی به امکانات آموزشی ما داده نمی‌شود
- ۵۴ آرامش «مُنند» زیر سایه خورشید / پرچم عشق بوسه باران شد
- ۵۶ امامی که در کودکی به ولایت رسید / علت ازدواج با دختر مأمون
- ۵۷ جایی برای داشتن یک زیست‌هنری / تلاش برای تولید کار ارزشی و دینی
- ۵۸ خطبه عقدم را کنار مزار پدر خواندند / راه عاشورا ادامه دارد
- ۶۰ شمعهایی بر فراز زندگی دانشمند اصفهانی / موزه شیخ‌بهایی ساخته می‌شود
- ۶۲ طلبه‌ای با گیوه‌های ورکشیده / فعال در تولید کفش با لباس روحانیت
- ۶۳ نمایش ارادت به اهل بیت / عشق حسین (ع) دستمزد کار مان است

شناسنامه مجله

- مدیر مسئول: علی عسگری
- شورای سردبیری: سید امیرحسین دهقانی، مسلم معین
- دبیر تحریریه: صدیقه حسینی
- مدیر هنری: محبوبه عزیزی
- با تشکر از: دبیران استانی خبرگزاری مهر و سرپرستان ۳۱ استان خبرگزاری مهر
- شماره تماس: ۴۳۰۵۱۱۹۰
پست الکترونیک: Township@mehrnews.com
- آدرس: ایران، تهران، خیابان استاد نجات الهی، کوچه بیمه، پلاک ۱۸
- علاقمندان می‌توانند مقالات و مطالب خود را برای مجله ایران مهر ارسال کنند.

فهرست مطالب

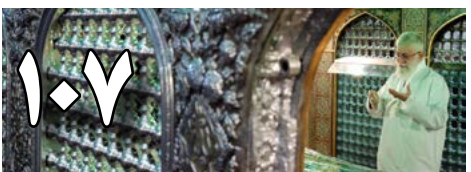
میراث ایران

- ۶۶ اعتبارات قطره چکانی مرمت بقعه امیربنده کلاچای/اوقاف همکاری کند
- ۶۸ چالش های جهانی شدن اصیل ترین بافت تاریخی خاور میانه
- ۶۹ دست‌درازی چین به لالچین/ طرح جمع‌آوری کالاهای وارداتی فراموش نشود
- ۷۱ سایه ویرانی بر بافت تاریخی شهر آجری/شکوهی تاریخی در آستانه نابودی
- ۷۵ گردش در سرزمین رنگ‌های دلبرانه/از سایه‌سار بلوط‌ها تا خنکای آبشارها
- ۷۷ گلزارهای کرمان بهشتی در انتهای زاگرس/از دشت‌های رنگارنگ تا غار یخی
- ۸۰ مصائب پایتخت پل‌های تاریخی/راه طولانی جهانی شدن و پایی که می‌لنگد
- ۸۲ ویرانه ای به نام قلعه باستانی «کنگلو»

اقتصاد ایران

- ۸۵ اشتغال و ارزآوری میگوی مکران؛ بی‌سابقه در ایران کم‌سابقه در جهان
- ۸۶ افزایش اجاره مستأجران را از تهران فراری داد/مهاجرت به شهرهای اطراف
- ۸۸ الزامات رونق دروازه اتصال به اروپا؛ پایانه‌های مرزی تقویت شوند
- ۹۱ انتقاد پیمانکاران ساختمانی مناطق زلزله‌زده و پاسخ رئیس ستادبازسازی
- ۹۳ ساحل و بندر بوشهر فرصتی بزرگ برای کشور/نیازها شناسایی و تأمین شود
- ۹۶ ظرفیت‌های علمی «شتابگر ملی» در خاور میانه
- ۹۹ غول وثیقه تراژدی پُر تکرار پرونده های اشتغال/روند کند جذب تسهیلات
- ۱۰۰ قطار ساحل عاج به ایستگاه سمنان رسید/روایت تجارت قومس با قاره سیاه
- ۱۰۲ کشمش‌های میلیون دلاری؛ شهر خوشه‌های طلائی همچنان جلودار است
- ۱۰۵ کلنگ بر زمین مانده پتروشیمی خراسان؛ فرصت اشتغال‌زایی که هدر می‌رود

تصویر ایران

نظاره برفی که آب می‌شود در اشترانکوه و تونل برفی. طراوت روزهای گرم تابستان در ائل گلی و کوه‌نگ و اردبیل و حکایت دریای شمال و قایق سواری ماجرای جاذبه‌های تابستانی است که گردشگران را می‌خواند.

اینجا «ایران زمین» است، از خزر تا خلیج همیشه فارس، ماجرای هامون تا ارومیه، حکایت ارس تا اروند، روایت البرز و زاگرس از دماوند تا دنا و الوند؛ با «مهر» هم سفر شوید تا ایران‌گردی کنیم.

گردشگری تابستانه

آبشاری بی نظیر و دیدنی؛ جادوی «بیشه» طبیعت گردان را مسحور کرد

بیشه قطب گردشگری غرب کشور

علی اصغر مونسان معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی در بازدید از آبشار «بیشه» اظهار کرد: این مکان با توجه به گرمایی که وجود دارد می‌تواند یکی از مراکز بسیار خوب گردشگری باشد.

وی اضافه کرد: امیدواریم که بعد از این بازدید اعتبارات لازم را در این رابطه مهیا کنیم تا این نقطه به یک قطب گردشگری کشور تبدیل شود.

معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، ادامه داد: در غرب کشور امکانات بسیار خوبی داریم و طبیعت و مزیت‌های مناسبی وجود دارد که یکی از این نقاط همین آبشار «بیشه» است.

وی گفت: باید امکانات متناسب با این همه زیبایی مهیا شود تا مردم بتوانند بهره بیشتری از این مکان ببرند. مونسان خاطرنشان کرد: هر مقدار اعتبار استانی که در حوزه گردشگری فراهم شود ما هم در سطح ملی کمک خواهیم کرد؛ اگر چه اعتقاد داریم بخش‌های غیردولتی نیز حتماً باید فعال شوند.

معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، بیان کرد: در این مکان بوم گردی حتماً باید فعال شود و جوامع محلی مشارکت داشته باشند.

طبیعت لرستان کمتر از شمال نیست

رئیس سازمان میراث فرهنگی با تأکید بر اینکه چیز خوبی

بیشه زیباترین آبشار ایران

آبشار بیشه یکی از آبشارهای زیبای استان لرستان و ایران است. این آبشار در دل کوه‌های زاگرس قرار گرفته است.

این آبشار در کنار راه آهن تهران - خوزستان و در نزدیکی ایستگاه «بیشه» قرار گرفته و از این رو هرساله پذیرای در ایام مختلف بهار و تابستان پذیرای مسافران زیادی از جای جای کشورمان است.

آبشار «بیشه» با چشم‌اندازی زیبا یکی از نادرترین و زیباترین آبشارهای استان لرستان است. ارتفاع آبشار ۴۸ متر تا نقطه برخورد با زمین است و ۱۰ متر نیز از آنجا تا وصل شدن به رودخانه سزار است و عرض تاج آبشار ۲۰ متر است.

در بالای آبشار، روبروی ایستگاه چشمه‌های پر آب متعددی دیده می‌شود که از دل کوه می‌جوشند و زمزمه‌کنان از وسط ایستگاه قطار گذشته و آبشار «بیشه» را تشکیل می‌دهند.

هوای خنک و باطراوت، سرسبزی و شادابی کوه‌های بلند و دل‌نشین «بیشه» را به یک منطقه دیدنی و جذاب برای گردشگران تبدیل کرده است.

از شهرستان دورود به طرف آبشار مناطق دیدنی در کنار رودخانه سزار وجود دارد که می‌توان به آبشارهای فصلی و دائمی، آبشارهای یخی در زمستان و درختان متنوع اشاره کرد، فاصله این آبشار دیدنی تا خرم‌آباد نیز از طریق جاده ۶۴ کیلومتر است.

آبشار بیشه که برای خود شهرتی ملی دست‌وپا کرده یکی از زیباترین آبشارهای ایران است که در نزدیکی روستای بیشه قرار دارد، آبشاری بی‌نظیر و دیدنی که جادوی آن طبیعت گردان را مسحور کرده است.

در استان لرستان بیش از ۳۳ رودخانه دائمی جریان دارد که بر اساس حوضه آبریز به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند، رودهای حوضه دز و رودهای حوضه کرخه در مجموع ۹۶ درصد سطح استان را دربر می‌گیرند و رودهای حوضه مرکزی که سطح کوچکی از شرقی‌ترین قسمت استان را به خود اختصاص داده‌اند. رودخانه سزار، تیره، رودخانه «بختیاری»، «سرخاب»، «کشور»، «سبز»، «چم‌پیت»، «اسک»، رودخانه الیگودرز و ازنا از جمله رودخانه‌های حوضه آبریز دز هستند.

رودخانه «سیمره»، «کشکان»، «کهمان»، «دره شهر»، خرم‌آباد و کرگانه نیز حوضه آبریز کرخه را تشکیل می‌دهند.

این در حالی است که وجود این رودخانه‌های بزرگ و پر آب موجب ایجاد آبشارهای منحصر‌فردی در مسیر جریان این رودخانه‌ها در دل صخره‌های این استان شده است.

در حال حاضر بالغ بر ۵۰ آبشار بزرگ و کوچک در پهنه استان لرستان وجود دارد که بخش عمده‌ای از این آبشارها در مسیر رودخانه‌های این استان قرار گرفته‌اند.

وی با اشاره به عدم نظارت بر پارکینگ این آبشار و همچنین عدم ساماندهی سرویس‌های بهداشتی آن، گفت: همچنین حمل زباله منطقه گردشگری آبشار «بیشه» از دیگر مشکلات این منطقه محسوب می‌شود.

فرماندار خرم‌آباد همچنین بر ضرورت تأمین امنیت این منطقه گردشگری تأکید کرد و افزود: آبشارهای «هفت‌چشمه»، «وارک»، «نوژیان» و ... متولی ندارند. عبدالهی گفت: یکی از اصلی‌ترین مشکلات ما در حوزه راه شهرستان جاده خرم‌آباد به سپیددشت است که در برخی روزها میزان تردد در آن حدود ۳ هزار خودرو است.

وی افزود: این مسیر ۵۰ کیلومتر مسیر مشترک با جاده آبشار «بیشه» که یکی از گردشگرپذیرترین محورهای استان است دارد و ضرورت دارد که عملیات بهسازی در آن انجام شود.

بنابراین گزارش، خرم‌آباد، این سرزمین زیبایی‌های خیال‌انگیز چون تکه‌ای از بهشت ناب ایران زمین خوان پربرکت خود را گسترانده و قدوم طبیعت گردان را انتظار می‌کشد.

مشکلات زیرساختی در آبشارهای خرم‌آباد

اسد عبدالهی فرماندار خرم‌آباد هم با بیان اینکه بیشترین جاذبه‌های گردشگری، تاریخی و طبیعی استان در شهرستان خرم‌آباد قرار دارد، اظهار داشت: چهار آبشار معروف خرم‌آباد دارای مشکلات زیرساختی فراوانی هستند و برخی از آبشارها نیز هنوز شناخته‌شده نیستند.

وی با بیان اینکه یکی از معروف‌ترین آبشارهای خرم‌آباد، آبشار «بیشه» است، گفت: متأسفانه این آبشار با مشکلات عدیده‌ای مواجه است، حدود ۱۴ مشکل فقط در این آبشار داریم.

فرماندار خرم‌آباد با اشاره به اینکه این آبشار متولی خاصی ندارد، گفت: برخی بدون توجه به علائم هشدار در این آبشار شنا می‌کنند و غرق می‌شوند.

عبدالهی همچنین عدم تعمیر و نگهداری راه دسترسی را یکی دیگر از مشکلات منطقه آبشار «بیشه» برشمرد و گفت: راه و شهرسازی این طرح را نیمه‌کاره رها کرده است و این در حالی است که بنا بود این راه دسترسی را اصلاح کند.

نیست که ما تعطیلی به وجود می‌آید هفت تا هشت ساعت مردم در ترافیک به سمت شمال کشور می‌روند، گفت: اگرچه آنجا بسیار مناطق زیبایی دارد، اما طبیعتی که در غرب کشور وجود دارد کم از آنجا نیست. مونسان گفت: هم در معرفی جاذبه‌ها و هم ایجاد زیرساخت‌های مناسب در غرب کشور کم‌کاری صورت گرفته است.

وی با تأکید بر اینکه یکی از جاذبه‌های جدی لرستان آبشار «بیشه» و همچنین راه‌آهن بوده که در این منطقه وجود دارد، گفت: تلاش خواهد شد تا قطارهای گردشگری که در چند نقطه کشور فعال شده، یکی از مقاصد آن‌ها به سمت لرستان باشد.

لرستان دارای بالاترین ظرفیت در حوزه طبیعت گردی

محمد محب‌خدایی معاون سازمان میراث فرهنگی کشور در سخنانی با بیان اینکه لرستان در حوزه طبیعت‌گردی بالاترین ظرفیت را دارد، اظهار داشت: به‌طور کامل می‌توان چهارفصل را در لرستان تجربه کرد.

وی در ادامه سخنان خود با تأکید بر اینکه این امر یک موضوع مهم است، گفت: ظرفیت‌هایی که در لرستان وجود دارد ما را به سمت ایجاد «آکو کمپ» ها در این استان ترغیب می‌کند.

معاون سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری کشور، بیان داشت: در حال حاضر با توجه به تسهیلات ویژه اشتغال روستایی که پیش‌بینی شده سرمایه‌گذاران کشور و همچنین استان می‌توانند با حداقل سرمایه‌گذاری از این تسهیلات با بهره ۶ درصد بهره‌مند شوند و این فضاها را ایجاد کنند.

محب‌خدایی تصریح کرد: در این راستا باید بحث توسعه «آکو کمپ» ها در استان در دستور کار قرار گیرد، چراکه اکثر علاقه‌مندان فعال این حوزه که درآمد ارزی بالایی نیز در این زمینه دارند به حوزه طبیعت‌گردی و گردشگری توریسم توجه جدی دارند.

وی همچنین با اشاره به پیش‌بینی تسهیلات ویژه برای توسعه زیرساخت‌های گردشگری، بیان داشت: در زمینه جذب گردشگر نیز باید فعالان حوزه آژانس‌ها از همه ظرفیت‌های کشور در جهت جذب گردشگران بیشتر به‌طرف استان بهره‌مند شوند.

طالبیان معاون سازمان میراث فرهنگی کشور با تأکید بر اینکه ما در طبیعت‌گردی استانداردهای خاص خود را داریم، گفت: متأسفانه در خیلی از مناطق گردشگری با این موضوع مواجه هستیم که الگوهای انتخاب می‌کنند که از اصالت محیطی خود خارج می‌شوند.

۵۰ آبشار و دریاچه میزبان طبیعت گردان

سید امین قاسمی هم با اشاره به اینکه استان لرستان دارای جاذبه‌های طبیعی و تاریخی غنی در کشور است، اظهار داشت: امروز لرستان به یکی از مقاصد گردشگری کشور تبدیل شده است.

وی با بیان اینکه همه ۱۱ شهر لرستان میزبان گردشگرانی هستند که برای دیدن جاذبه‌های تاریخی و طبیعی به این شهرها سفر کرده‌اند، تصریح کرد: لرستان با آثار تاریخی ویژه و ۵۰ آبشار و دریاچه طبیعی میزبان گردشگران است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان با اشاره به اینکه لرستان مقصد استان‌های گرمسیری در حوزه گردشگری شده است؛ بر لزوم ایجاد ظرفیت‌ها و تجهیزات گردشگری در استان تأکید کرد.

از شکوه همنشینی رود و صخره در «چال کندی» تا فرار از گرمادر «کت»

است. این دره شگفت انگیز در ۲۵ کیلومتری شمال شهردزفول و در بخش شهپون قرار دارد. برای رفتن به این دره دو مسیر وجود دارد. مسیر اول در جاده شهپون نرسیده به روستای بیشه بزان است که باید مسیری در حدود یک و نیم ساعت را پیاده از جاده اصلی طی کرد تا به بخش اصلی دره رسید و مسیر دوم نیز در جاده شهپون نرسیده به دریاچه است که باید از روستای اسلام آباد و منطقه کنارستان عبور کرد و چیزی حدود یک ساعت را پیمود.

کول خرسون یکی از جاذبه های شگفت انگیز ماه های گرم سال است و در فصل گرم تابستان که دمای دزفول تا ۵۰ درجه می رسد، درون این دره می توانید دمای زیر ۲۰ درجه را تجربه کنید.

جوشیدن چشمه های دیواره ای این دره آن را به یک دره شگرف تبدیل کرده است. این دره دارای آب دائمی است که در کف آن روان بوده همچنین وجود آبچکان، بیشه زار، نیزار و انواع رویدنی های خاص منطقه، گردش در آن را لذت بخش می کند.

کول در زبان محلی به معنی دره است. در مسیر این دره درختان متنوعی از انار گرفته تا کنار (سدر) و حتی نخل مشاهده می شود که محل رویش و تنوع این درختان بر جذابیت و خاص بودن کول خرسون می افزاید. با گذر از پستی و بلندی های ملایمی وارد تنگه زیبای کول خرسون می شوید.

دهانه تنگه مملو از برگ های زیبای پرسپاوشان است. با برداشتن هر قدم جلوه های زیبا و متفاوتی روبرو می شوید و می توان ساعت ها در طول مسیر روی شن های کف دره پیاده روی کرد. گاه تنگه آنقدر باریک می شود که فقط امکان عبور یک نفر را دارد و در برخی قسمت ها محوطه وسیعی پیش روی شما باز می شود. دیواره های دو طرف گاهی در بالای سر به هم می رسند و گاه فقط روزنه باریکی دیده می شود.

کول خرسون برای برنامه یک روزه و در فصل تابستان مناسب است اما در صورت برنامه ریزی و اطلاع از شرایط در سایر ماه های سال نیز می توان به آن سفر کرد. باید به این نکته نیز دقت کرد به علت طبیعت بکر منطقه و مسیر خاص آن برای رفتن و لذت از فضای کول خرسون بهتر است با گروه های طبیعت گردی محلی و یا حداقل با همراهی یکی از راهنمایان هیئت کوهنوردی شهرستان دزفول وارد آن شد.

دیدنی زیبا و بکر شهرستان دزفول است که در ۱۸ کیلومتری شمال شهر دزفول در محور دزفول - شهپون و هفت کیلومتر بعد از پادگان قدس واقع شده است. ساختار زمین شناسی منطقه چال کنندی از سازند کنگلومرا (کُمر) است که ویژگی رسوبات آبرفتی و کوهپایه ای زاگرسی حاصل از فرسایش ارتفاعات را دارد ضمن اینکه چال کنندی از مناطق نسبتا بکر و کمتر دست خورده رود زلال دز است.

برای رفتن به منطقه چال کنندی دو مسیر وجود دارد، یک مسیر زمینی با استفاده از ماشین و پیاده روی و مسیر دوم نیز از طریق رودخانه (قایق سواری) است. برای رفتن به چال کنندی زمان پیاده روی بعد از آخرین مسیر ماشین رو، حدود ۴۵ دقیقه است. برای رسیدن تا کنار رود باید از دیواره ها و صخره ها عبور کرد تا به این مکان زیبا رسید.

بعد از ۱۰ دقیقه پیاده روی، مسیر حرکت حالت کوهپیمایی به خود می گیرد و آمادگی بدنی در حد متوسط را طلب می کند که پیشنهاد کارساز این است که به جای استفاده از ماشین و طی کردن مسیر با پای پیاده و عبور از صخره های پر پیچ و خم، گردشگران برای رسیدن به چال کنندی و تجربه لذت قایق رانی از پارک دولت دزفول و استفاده از قایق این مسیر را طی کنند.

چال کنندی در همه ماه های سال دیدنی است اما به دلیل امکان استفاده از تفریحاتی چون شنا، قایق سواری و ماهی گیری یکی از تفریحگاه های مهم اصلی در ماه های گرم دزفول به شمار می رود و بهترین زمان استفاده از طبیعت چال کنندی که نمای زیبایی از رودخانه دز را به نمایش می گذارد، ابتدای خرداد تا اواسط مهرماه است.

منطقه ای که نیزارها، علفزارها، بیشه زارها، صخره ها و آب عمیق و زلال آن روح هر گردشگری را جلا می دهد. در چال کنندی گونه های گیاهی و جانوری زیادی وجود دارد که علاوه بر جنبه های گردشگری، از نظر محیط زیستی نیز دارای ارزش زیادی هستند. ضمن اینکه جنس خاص زمین و دیواره های منطقه، امکان سنگ نوردی را نیز برای گروه های کوهنوردی و علاقه مندان فراهم می کند.

دره ارواح جاذبه ای شگفت انگیز

دره کول خرسون دزفول ملقب به دره ارواح یکی از جاذبه های طبیعی پرطرفدار در شهرستان دزفول

شهرستان دزفول به برکت وجود رودخانه دز، از جاذبه های گردشگری طبیعی متعددی برخوردار است تا در فصل تابستان پذیرای گردشگران برای تجربه یک سفر هیجان انگیز باشد.

خوزستان یکی از گرم ترین استان های کشور است و هر سال فصل تابستان که فرا می رسد، گرما به کابوسی برای مردم این استان تبدیل می شود. به ویژه اینکه بنا بر وضعیت جوی، گرمای هوا در هراتابستان نسبت به تابستان قبلی افزایش می یابد به گونه ای که این گرما از ابتدای بهار خود را نشان می دهد و اکنون نیز که این استان در ماه نخست فصل تابستان به سر می برد هر روز گرمای هوای شهرهایش، به تیتتر یک رسانه های کشور تبدیل می شود و شرعی های مدام و گرمای خرمایزان مردم را کلافه کرده است.

در این میان اما در شمال این استان یعنی در شهرستان دزفول، عبور رودخانه دز از وسط این شهر، تفریحگاه های متنوعی برای فصول گرم سال فراهم کرده که آن را از سایر شهرهای این استان متمایز می کند به گونه ای که در این شرایط، وجود تفریحگاه های آبی و تابستانی دزفول به یک دلگرمی برای مردم تبدیل شده است. جاذبه های تابستانه گردشگری دزفول همچنین موجب شده که با وجود امتناع مسافران و گردشگران برای حضور در مناطق گرمسیر در فصل تابستان، بهانه و امتیاز خوبی برای حضور گردشگران نسبت به سایر شهرهای استان باشد که این امر به سبب عبور رودخانه دز از وسط این شهر بوده که فرصت ایجاد تفریحگاه های متنوعی برای روزهای گرم سال فراهم کرده و دزفول را به یکی از مقاصد گردشگری مهم ایرانی تبدیل کرده و باعث جذب علاقمندان به طبیعت و تفریحات تابستانه به سمت دزفول شده است.

به طور کلی شهرستان دزفول جاذبه های متنوع گردشگری زیادی برای چرخش صنعت گردشگری در چهار فصل سال دارد اما در فصل تابستان که هوای خوزستان به صورت خاصی گرم می شود، جاذبه های این فصل در دزفول جذاب تر از سایر فصول سال است. در این گزارش سعی شده تا چندجاذبه گردشگری دزفول ویژه فصل گرما معرفی شوند.

لذت شنا در آبی زلال و مطبوع

منطقه گردشگری چال کنندی یکی از مناطق طبیعی

طبیعی بکر و زیبا

دره توبیرون دزفول نیز یکی از دیدنی های طبیعی بکر و شگفت انگیز شهرستان دزفول در فصل های گرم سال است. دره توبیرون در فاصله حدود ۲۰ کیلومتری از شهر در مسیری چند کیلومتری در بخش سردشت قبل از رسیدن به منطقه تنگه سرا در شمال دزفول واقع است.

دیواره های رفیع آن با ارتفاع بلند که گاه تا بیش از یکصد متر می رسد و انبوه درختان انگور، انجیر وحشی، برگ های سیاهوشان، آبشارها و آب چکان ها جلوه بسیار زیبایی به این دره ها داده است که چشم هر بیننده ای را محو تماشای خود می سازد.

این دره حاصل هزاران سال فرسایش آبی حاصل از بارندگی های فصلی درحوزه های بالاتر و سرازیر شدن تند آنها در کوه و تپه هستند به نحوی که در فصول خشک عمق زیاد دره مانند یک زهکش عمل کرده و آب سفره های زیر زمینی را جمع کرده و آب در کف دره جاری می شود، به گونه ای که در بعضی قسمت ها از دیواره و کف دره آب زلال تراوش می کند.

با وجود گرمای بالای ۵۰ درجه دزفول در این دره باد خنک آرامش خاصی را به میهمانان داده و دمای

آن تا ۲۵ درجه و کمتر نیز می رسد. دره توبیرون دزفول یکی از جاذبه های ماه های گرم سال در استان خوزستان است که در کنار جاذبه های ساحلی، مکمل دیدنی های شهرستان دزفول است. وجود چنین دره هایی بهانه ای برای رونق صنعت گردشگری در همه سال در شهرستان دزفول است. بهترین زمان برای رفتن به این دره از اردیبهشت ماه تا شهریور ماه بوده و به دلیل بکر بودن و مسیر خاص آن بهتر است به همراه تورهای طبیعت گردی و یا گروه های کوهنوردی محلی از آن دیدن کرد.

حفره هایی غار مانند و دست کند

از جاذبه های گردشگری بی نظیر ایران، کت های دزفول هستند که در شمال استان خوزستان و شهر دزفول در کنار رود دز قرار دارند. کت ها حفره های غارمانندی هستند که در کنار ساحل رود دز حفر شده اند و در بین مردم دزفول به کت (kat) مشهور هستند.

کت های دزفول در دل صخره های کنار رودخانه که از جنس سنگ کانگومرا تشکیل شده اند، حفر می شوند. دیواره کت ها ارتفاعی بین دو تا چهار متر داشته و سقف آن ها به وسیله سنگ های ریز و درشت که به شکل طبیعی زمین می باشند، تزئین شده اند. مساحت کت ها بسته به امکان توسعه و کاربرد آنها از پنج مترمربع شروع شده و تا بیش از ۱۰۰ مترمربع نیز حفر می شوند. در گذشته که وسایل خنک کننده مانند امروز وجود نداشت مردم دزفول برای فرار از گرمای هوا در تابستان و هم چنین استفاده از آب رودخانه دز، شنا کردن در آن و لذت بردن از محیط، این فضاها را در صخره های مجاور رودخانه دز ایجاد کرده و به آن ها پناه می بردند.

امروزه نیز کت ها همچنان محبوبیت خود را حفظ کرده و به محلی تفریحی با کارکرد گردشگری تبدیل شده اند. گردشگران بسیاری از شهرهای مختلف در

روزهای گرم سال به شهر دزفول آمده و ساعاتی از شبانه روز را درون این کت ها و در کنار ساحل زیبای رود دز می گذرانند.

شبی بودن فضای درون کت ها به غار و نزدیکی به رود موجب می شود، اقامت در این کت ها در طول گرمای روز برای مردم بدون استفاده از هیچ گونه وسایل برقی و خنک کننده و برای فرار از زندگی ماشینی، دلپذیر و لذت بخش باشد.

علاوه بر آن در محل هایی که عمق رود مناسب است با رعایت نکات ایمنی (استفاده از جلیقه و یا آشنایی مناسب با فنون شنا و قسمت های با شدت جریان مناسب آب) شنا در رودخانه تفریحی بسیار لذت بخش است. همچنین مجاورت با رود دز فرصت استفاده از قایق سواری و انواع ورزش های آبی دیگر نظیر جت اسکی، ماهی گیری و ... را فراهم می آورد.

در طول مسیر رودخانه دز کت های زیادی وجود به صورت دست کند وجود دارد که تعداد کت ها به بیش از ۸۰۰ کت می رسد که به تدریج در دل حاشیه ی رود دز حفر شده اند. با توجه به آب و هوای شهرستان دزفول، کت ها از اردیبهشت ماه تا مهرماه می تواند پذیرای گردشگران و علاقمندان باشند. با این

MEHR NEWSAGENCY

از فضای آرامش بخش ساحل دز را فراهم آورده است. در فصول بهار و تابستان گردشگران بسیاری از شهرهای مختلف خوزستان به علی کله می آیند تا از فضای خنک و زیبای آن استفاده کنند به گونه ای که این بوستان ساحلی در تمام خوزستان از محبوبیت ویژه ای برخوردار است و شب های تابستان همواره میزبان شمار بسیار زیاد گردشگران از شهر و استان های مجاور است.

برای امنیت بیشتر گردشگران از این مجموعه پایگاه امداد ساحلی و غریق نجات نیز در سال ۱۳۹۲ احداث شده و گروه های امداد و نجات در این پارک مستقر هستند.

از دیگر جذابیت های این پارک ساحلی، منظره زیبای سد تنظیمی دز است که به صورت زیبایی نورپردازی شده و نسیم خنکی از سر ریز دریاچه های آن، هوای علی کله را مطبوع تر می کند. فضای سبز وسیع کنار ساحل به همراه وسایل بازی و تفریحی متنوعی که دارد مکمل زیبایی برای رود دز شده و سبب شده علاوه بر ماه های گرم سال، در سایر ایام نیز محلی برای تفریح مردم باشد. به خاطر مسیر مناسب ساحل، بسیاری از مردم دزفول در صبح به ورزش عمومی در این محل می پردازند.

علاوه بر علی کله، پارک زیبا و ساحلی رعنا واقع در ساحل غربی رودخانه دز بین پل باستانی و پل جدید، بوستان ساحلی دولت واقع در شمال شهر و بالاتر از سد تنظیمی، پارک ساحلی دوهه واقع در جاده ساحلی و کنار پل جدید، پارک ساحلی ولیعصر پایین تر از پل قدیم، پارک جنگلی لاله واقع در شمال شهر و بالاتر از کوی زیباشهر و پارک و شهر بازی بعثت جنب بیمارستان بزرگ دزفول از جمله بوستان های ساحلی و مکان های تفریحی و محبوب دزفول به شمار می روند که در فصل گرما بهترین پیشنهاد برای شنا و آب تنی، قایق سواری و گذران اوقات هستند.

تابستانی هیجان انگیز در دزفول

عبور رود دز از شهر دزفول، مجموعه کم نظیری از جاذبه ها را به وجود آورده است که برای سلاقی مختلف جذاب بوده و گردشگران را شگفت زده می کند. در سال های اخیر تلاش شده تا صنعت گردشگری دزفول به یک صنعت پایدار تبدیل شود. در همین راستا توجه آژانس های مسافرتی دزفول به برگزاری تورهای متعدد گردشگری در مناطق طبیعی و هیجان انگیز دزفول به خصوص مناطق ذکر شده در گزارش در چندسال اخیر رشد چشمگیری داشته است.

در راستای تحقق گردشگری سبز و استفاده بهینه از منابع گردشگری خدادادی در این شهرستان با همکاری انجمن های مردم نهاد و حمایت های فرمانداری، شهرداری و اداره محیط زیست دزفول برای دومین سال متوالی جشنواره فرهنگی - محیط زیستی و گردشگری «۱۰۰ روز با رود دز» برقرار شده تا با همکاری و اجرای برنامه های مختلف آسیب های صنعت گردشگری دزفول به خصوص در فصل تابستان به حداقل برسد و ظرفیت های اجتماعی و فرهنگ شهروندی در این شهرستان ارتقا یابد تا گردشگران با حضور در دزفول یک تابستان پرهیجان، سالم و پرشور را تجربه کنند.

همه در سایر ماه های سال نیز می توان از این جاذبه خاص و ارزشمند استفاده کرد.

محبوب ترین بوستان ساحلی خوزستان

رود دز از میان شهر دزفول عبور می کند و این امر سبب شده در ساحل آن پارک های ساحلی متنوع و جذابی در شهر دزفول احداث شود که یکی از محبوب ترین آن ها، تفریحگاه ساحلی دز معروف به «علی کله» است.

تفریحگاه ساحلی دز در پائین دست سد تنظیمی دز و شمال شهر دزفول واقع شده و مساحت این پارک ۱۵۵ هزار مترمربع بوده که از این مساحت ۴۲ هزار و ۸۰۰ متر مربع آن به فضای سبز اختصاص یافته است. در محدوده این تفریحگاه ساحل سازی مناسبی صورت گرفته و کانالی به طول کل پارک در کنار محل های نشیمن ایجاد شده که ضمن متبوع تر کردن فضای آن، فرصت شنا برای افراد نا آشنا با فن شنا را نیز فراهم کرده است.

برای آسایش و راحتی گردشگران در این مجموعه، شهرداری دزفول صفه هایی سر پوشیده احداث کرده است. آب زلال و فضای فرخ بخش علی کله به خصوص در فصول گرم سال فرصتی مغتنم برای شنا و استفاده

استراحتی دلپذیر در بیلاقی‌های اطراف مشهد / پذیرایی با غذاهای محلی

دره‌های بیلاقی اطراف مشهد به دلیل دارا بودن رودخانه‌های دائمی و باغ‌های میوه و آب و هوای معتدل مورد توجه گردشگران است که در کنار زیارت بارگاه منور رضوی در این مناطق حضور می‌یابند. فصل تابستان فرصت مناسبی برای گشت و گذار در طبیعت و سرزدن به مکان‌هایی است که به دلیل جاذبه‌های طبیعی و داشتن هوای مطبوع می‌تواند لحظات مفرحی را برای خانواده‌ها ایجاد کند.

دره‌های بیلاقی اطراف مشهد از جمله همین مکان‌ها هستند که به دلیل دارا بودن رودخانه‌های دائمی و باغ‌های میوه و آب و هوای معتدل همه‌روزه پذیرای مسافرانی از شهرهای مختلف کشور هستند که در کنار زیارت بارگاه منور رضوی ساعاتی را به تفریح و گردش در این مناطق می‌گذرانند.

غذاهای سنتی بیلاقیات مشهد از جمله شیشلیک، انواع آش‌های محلی، لبنیات و نان تنوری در کنار محصولات باقی‌فراوری شده از جمله انواع لواشک‌ها و ترشی‌ها مورد توجه و علاقه گردشگران در این مناطق قرار دارد.

دهکده بیلاقی شاندیز

شهر بیلاقی شاندیز بدلیل قرار گرفتن در دامنه‌های شمالی سلسله ارتفاعات بینالود و برخورداری از آب و هوای معتدل، آب فراوان و باغ‌های وسیع و مناظر طبیعی و دیدنی یکی از مقاصد گردشگری مسافران مشهد بوده است. سراسر جنوب این شهر ارتفاعات بینالود خراسان واقع است، که قله شیرباد در زشک شاندیز نیز مرتفع‌ترین نقطه استان به شمار می‌رود. آب و هوای شهر شاندیز معتدل می‌باشد و با توجه به طبیعت سرسبز، پوشش گیاهی، درختان انبوه و متراکم، رودخانه، ارتفاعات جنوبی و غربی شهر، دارای تابستان‌هایی خنک و زمستان‌هایی بسیار سرد است. میانگین دمای سالانه این منطقه نیز ۲۵ درجه می‌باشد و از جاذبه‌های گردشگری مشهد محسوب می‌شود.

مهم‌ترین محصول تولیدی باغی در این شهر گیلاس است. پوست و محصولات پوستی سوغات معروف و ناب این شهر است و کلیه محصولات پوستی مانند: کت،

که به سبب توریستی بودن طبقه، بازار این تولیدات از موقعیت مطلوبی برخوردار است. صنایع ظرف‌سازی حصر بافی، در میان گردشگرانی که به این منطقه از مشهد سفر می‌کنند، جایگاه ویژه‌ای دارد. علاوه بر آن پرورش گل و گیاه نیز از مشاغل فعال طبقه است.

همچنین در دامنه شمالی رشته‌کوه‌های بینالود واقع در غرب و جنوب‌غربی شهرستان مشهد، دره‌های باصفا و سرسبزی وجود دارد. دره‌های زیبای مایان، دهبار و جعفرق در طبقه با باغ‌های میوه فراوان از جمله این دره‌های سرسبز می‌باشد.

دره مایان شامل روستاهای ازغد، مایان علیا، مایان سفلی و حصار می‌باشد که اراضی کشاورزی و باغات آن از آب رودخانه مایان آبیاری می‌شود. دره دهبار شامل روستاهای دهبار و کلاته آهن بوده و زمین‌های آن را رودخانه دهبار سیراب می‌کند.

دره جعفرق شامل روستاهای جعفرق، عنبران، طرقدر و شهر طبقه است که از جریان رودخانه جعفرق بهره می‌برند. همه روستاهای مذکور در فهرست جاهای دیدنی اطراف مشهد قرار دارند و در تمامی ایام سال به ویژه در فصول بهار و تابستان جمعیت فراوانی از گردشگران و دوستان محیط زیست را به سوی خود فرا می‌خوانند.

روستای زشک

روستای زشک به دلیل دارا بودن چشم‌اندازهای بسیار زیبا، آب و هوای معتدل و نیز باغ‌های سرسبز میوه به عنوان یکی از بهترین مناطق بیلاقی شهر مشهد شناخته می‌شود. به علت وجود چشمه سارهای متعدد در این منطقه، آب کافی برای کاشت انواع محصولات باغی موجود می‌باشد. گیلاس، سیب، گلابی، زردآلو، گردو، آلو قرمز و هلو از جمله محصولات باغی روستای زشک می‌باشند. علاوه بر میوه‌های این روستا، می‌توان به نان‌های محلی که در زشک پخت می‌شود نیز اشاره کرد که طرفداران بسیاری داشته و باعث ورود گردشگران زیادی به این روستا می‌شود. بخش‌های خدماتی بسیاری مانند رستوران و چایخانه‌های سنتی نیز در این منطقه برای

کلاه و ... از شهر شاندیز به دیگر شهرهای ایران ارسال می‌گردد. غذای معروف شاندیز، شیشلیک است که از شش تکه گوشت گوسفند با روش پخت مخصوص تهیه می‌شود و شهرت جهانی داشته و در بسیاری از نقاط ایران و جهان رستوران‌هایی با نام این شهر زیبا وجود دارد که به عرضه غذای لذیذ شیشلیک شاندیز می‌پردازند.

منطقه بیلاقی طبقه

بیلاقی طبقه با وسعت ۱۶۰۰ کیلومترمربع در امتداد دره‌ی بسیار با صفايي واقع شده و از نظر زمین‌شناسی از بخش‌های دشت، پای کوه و کوهستانی شکل گرفته است. طبقه دارای آب و هوای سرد و خشک با تابستان‌هایی خنک و مطبوع می‌باشد که بدلیل بالا بودن ارتفاع آن، میزان بارندگی این منطقه نسبت به شهر مشهد بیشتر است. از مهم‌ترین صنایع دستی منطقه علاوه بر بافته‌ها و ساخته‌های بومی، سبدهافی است

مناظر کوهستانی و باغات میوه با دره‌های سرسبز است که به رغم وجود این مواهب طبیعی، از جمله بند گلستان، که از زیباترین جاهای دیدنی اطراف مشهد است، وجود آستان مقدسه امامزادگان یاسر و ناصر به اهمیت گردشگری آن افزوده است.

روستای جاغرق

این منطقه بیلاقی در فاصله حدود ۷ کیلومتری جنوب باختری طرقله واقع شده و امتداد آن به مناطق دیگر از جمله عنبران، طرقله، کردینه، تفره و شاندیز محدود می‌شود. آب و هوای این منطقه معتدل کوهستانی است که وجود باغات میوه و ارتفاعات و دره‌های پوشیده از گیاه و چشم اندازهای زیبا جذابیت خاصی به این دره بیلاقی بخشیده است. روستای جاغرق علاوه بر رودخانه فصلی دارای چندین رشته قنات و یک چشمه و آبشارهای متعدد است که در حاشیه آن رستوران‌هایی برای استراحت گردشگران ایجاد شده است. ارتفاع این منطقه از سطح دریا ۱۵۰۰ متر می‌باشد و بلندی‌های آن مناسب صعود برای تیم‌های کوهنوردی است.

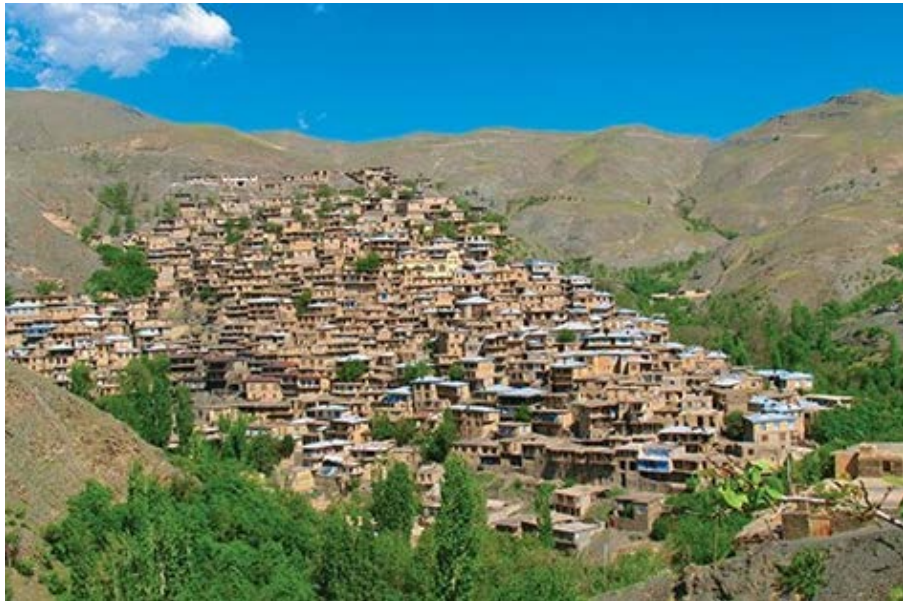
ماسوله خراسان

کنگ یکی از مناطق بیلاقی و روستایی طرقله و از جاهای دیدنی اطراف مشهد است که به دلیل نوع استقرار سکونت‌گاه‌های آن بر روی کوهپایه، شبیه به ماسوله می‌باشد. این روستا در دامنه‌های شمال شرقی ارتفاعات بینالود، در ارتفاع ۱۸۰۰ متری از سطح دریا واقع شده است. این منطقه در ۱۶ کیلومتری طرقله قرار دارد و به دلیل وجود بلندی‌های چشم‌نواز، همواره مورد توجه علاقه‌مندان و گردشگران است. پوشش گیاهی دره مجاور به این مکان زیبایی خاصی بخشیده و بیشتر باغاتی که در زمین‌های شیبدار این روستا ایجاد شده با رودخانه‌ها و چشمه‌سارها سیراب می‌شوند. وجود خانه‌های پلکانی از ویژگی‌های این روستای کوهپایه‌ای است.

دره اجنه

دره اجنه در کوهستان اخلمد است. کوهستان اخلمد در منتهی‌الیه شمالی رشته کوه بینالود و در نزدیکی شهر چناران قرار دارد. راه رسیدن به روستای اخلمد، یک راه آسفالت است که ۱۰ کیلومتر طول دارد و از کیلومتر پنج جاده چناران به قوچان منشعب می‌شود. از روستا، تا آبشار اصلی اخلمد، حدود ۲ کیلومتر راه است که یک مسیر هموار سنگ‌فرش است. اخلمد علاوه بر آبشار اصلی، چند آبشار دیگر هم دارد که در بالادست دره قرار دارد. همچنین علاوه بر دره اصلی (پلنگ دره) چندین دره فرعی دارد که هر کدامشان زیبایی منحصر به فردی دارند. یکی از این دره‌ها، دره اجنه است که تقریباً دو کیلومتر، بالاتر از آبشار اصلی قرار گرفته است. این دره با دیواره‌های بلندی احاطه شده و فضا وهم‌انگیزی دارد. آبی که از ارتفاعات بالادست دره اجنه جاری می‌شود، در مسیری باریک و عمیق و پس از ساختن چند آبشار پلکانی، به دره اصلی اخلمد (پلنگ دره) می‌ریزد.

راه رسیدن به دره اجنه هم یک مسیر پاکوب است که از ارتفاعات مقابل آبشار اصلی شروع می‌شود و با عبور از بالای پلنگ دره، به دره اجنه وارد می‌شود. مسیر دیگر رسیدن به این دره، مسیر آبشار دره اجنه است که صعود از آن، به تجهیزات و آمادگی بدنی، نیاز دارد.

رفاه حال گردشگران و مسافران گرمای دایر شده است.

روستای بیلاقی خادر

از دیگر جاهای دیدنی اطراف مشهد می‌توان به روستای خادر که در یک کیلومتری شاندیز، در درون دره‌ای زیبا به وسعت هزار هکتار قرار گرفته و بافت آن نیز از چندین دره کوچک و بزرگ شکل گرفته است، اشاره کرد. دشتی ناهموار در ارتفاعات منطقه، در گذشته محل رویش گیاهان دارویی بوده است. اراضی خادر با وضعیتی منحصر به فرد در حد فاصل دو رودخانه شاندیز و نغندر قرار گرفته‌اند. ارتفاعات این منطقه مناسب برای کوهپیمایی خانواده‌ها است و وجود قنات و استخر در بخش غربی آن موسوم به سرچشمه، محل اتراق مناسبی برای گردشگران بوجود آورده است.

روستای ابرده

روستای ابرده واقع در ۲۵ کیلومتری شمال غربی شهر طرقله، میان دره‌ای است و پیرامون آن را ارتفاعات در بر گرفته است. تنها رودخانه‌ای که از

آن می‌گذرد، جریان آبی زشک می‌باشد. مردم این روستای بیلاقی بیشتر به امر زراعت، باغداری یا دامداری اشتغال دارند. آب و هوای این ناحیه، معتدل کوهستانی است. این منطقه به دلیل وجود کوه‌های مستعد در فصل زمستان به پیست اسکی برای علاقه‌مندان به این ورزش تبدیل می‌شود و گروه‌های ورزشی بسیاری از گردشگران در این فصل برای بهره بردن از طبیعت برفی این ناحیه به این منطقه می‌آیند.

این روستای خوش آب و هوا که از جاهای دیدنی اطراف مشهد می‌باشد، در مسیر رودخانه زشک واقع شده و با مناظر چشم‌نواز و دل‌انگیز همواره پذیرای گردشگران و زائران می‌باشد. باغات فراوان حاشیه رودخانه، فضای خاصی را برای این منطقه ایجاد نموده‌اند. این مکان در محور گردشگری مشهد-شاندیز واقع بوده و فاصله آن تا شهر شاندیز ۴ کیلومتر است.

روستای گلستان

روستای گلستان واقع در ۵ کیلومتری مشهد، دارای

جاذبه‌های جذاب بیلاق ایلام در تابستان / از «غار بهشت» تا «میشخاص»

منطقه بیلاقی میشخاص

یکی از مناطق مهم گردشگری استان ایلام روستای حیدرآباد از توابع میشخاص در ۳۰ کیلومتری جنوب شرقی ایلام است که ظرفیت‌های گردشگری این روستا در نوع خود بی‌نظیر است. برای رسیدن به روستا باید از جاده ایلام به سمت دره شهر، از یک جاده فرعی آسفالتی در روستای جعفرآباد عبور کرد و زیبایی‌های روستای حیدرآباد از همان آغاز راه شروع می‌شود.

باغات وسیع و دره و رودخانه‌های مسیر، خود بیانگر وجود طبیعتی زیبا برای گردشگران است. روستای زیبا و بیلاقی حیدرآباد از نقاط خوش آب و هوایی است که یک هزار و ۴۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد و اقلیم آن معتدل و کوهستانی است و در فصول بهار، تابستان و اوایل پاییز، هوایی معتدل و در زمستان هوایی سرد دارد.

رودخانه پر آب و نهرهای کوچک که از میان کوچه‌های باریک روستا می‌گذرد طراوت خاصی به آن می‌بخشد و دره پرآب «هفتاو» از ۳۰ کیلومتری شهر ایلام شروع شده و تا ارتفاعات طولاب در نزدیکی روستا امتداد می‌یابد.

آمیختگی جنگل و باغ‌های میوه، به‌خصوص درختان گردو، همراه با چشمه‌ها و رودهای خروشان، چشم‌اندازی زیبا به این دره بیلاقی بخشیده است. این دره هم از نظر جذب گردشگر و هم از نظر تولید محصولات باغی، از جمله منابع درآمدزا و مهم استان و روستاییان به‌شمار می‌آید.

اگرچه غار طبیعی زینه گان برای بیشتر مردم کشور ناشناخته مانده است، اما زیبایی منحصر به فرد و شکل‌گیری این غار در دل منطقه‌ای گرمسیری از قابلیت فراوانی برای جلب طبیعت گردان داخلی و خارجی به‌شمار می‌رود.

در فصل تابستان با وجود گرمای بالای منطقه دشت صالح‌آباد که به حدود ۵۰ درصد بالای صفر می‌رسد، در میان غار زینه گان انگار باران می‌بارد و بوی سبزه و گل‌ها در میان نیزارها روح و تن را به میهمانی می‌خواند. این غار طبیعی روباز دارای صدها متر طول، آب فراوان، دهلیزهای آبگیر و قندیل‌های متعدد است و از آبچک‌های طبیعی باران نازل می‌شود و همه را به میهمانی خنکی دعوت می‌کند.

هوای داخل غار با بیرون بیش از ۲۰ درجه سانتی‌گراد تفاوت دارد و به همین علت غار زینه گان به غار بهشت معروف است. سرخس‌ها و جلبک‌ها، گل‌ها و گیاهان و رنگ سنگ‌ها و پیچ‌وخم غار انگار نقاشی طبیعی است که چشم‌ها را می‌نوازد.

در فصل تابستان روزانه صدها نفر با طی مسافت پنج کیلومتر از جنوب غرب امامزاده علی صالح‌(ع) به این غار بسیار زیبا می‌روند.

این غار روباز که بیش از یک کیلومتر طول دارد دارای آب جاری، دهلیزهای آبگیر، قندیل‌های متعدد و آبچک‌های طبیعی و بسیار جالب است.

علاوه بر این غار زیبا، غارهای دیگری در استان ایلام وجود دارد که هر کدام می‌تواند برای گردشگران و مسافران به‌خصوص در فصل تابستان دیدنی باشد.

فصل تابستان با گرمای آزاردهنده را می‌توان با سفر به جاذبه‌های بیلاقی ایلام از جمله غار بهشت، منطقه میشخاص با باغات فراوان، خوران ایوان و... به خوشی سپری کرد.

«طبیعت‌گردی» به‌عنوان شاخص گردشگری ایلام شناخته می‌شود، عروس زاگرس با داشتن جاذبه‌های منحصر به فرد در فصل تابستان می‌تواند روزهای بسیار خوبی را برای گردشگران رقم بزند.

باغات فراوان، دره‌های بیلاقی، منطقه خوران ایوان، غار بهشت یا زینه گان در مهران و... همه حکایت از سرزمینی دارد که به‌عنوان نگین گردشگری غرب کشور شناخته می‌شود.

وجود بیش از ۶۴۰ هزار هکتار جنگل انبوه و نیمه انبوه، دشت‌های سرشار از گل، بلندی‌های خنک مزین به لاله واژگون و کوه‌های زیبا و برافراشته ایلام را در فصل تابستان بیش از هر منطقه دیگری جذاب و دیدنی کرده است.

غار بهشت

دمای هوا در برخی از شهرهای ایلام در حالی که بالای ۵۰ درجه رسیده اما غار روباز «زینه گان» به‌عنوان شاخص‌ترین اثر طبیعی استان با هوایی خنک در انتظار گردشگران است.

غار طبیعی زینه گان اثر طبیعی شگفتی است که در دل دشت گرمسیری بخش صالح‌آباد از توابع شهرستان مهران واقع شده و همه‌ساله به‌ویژه در فصل تابستان میهمانان زیادی را به آنجا می‌کشاند.

و گردشگران از سراسر استان ایلام و بعضی شهرهای هم‌جوار است.

وی تصریح کرد: شهر میمه به دلیل قرار گرفتن در ارتفاع بالایی از سطح دریا در گرم‌ترین ماه سال (مرداد) حدود ۱۵ درجه با مرکز شهرستان اختلاف آب و هوایی دارد.

مدیرکل میراث فرهنگی استان ایلام عنوان کرد: از دیگر جاذبه‌های مهم استان در فصل تابستان منطقه توریستی دربند در شهرستان بدره است، منطقه دربند با داشتن کوه‌های مرتفع، درختان بلوط، آب کبیرکوه، آبشار و منطقه تاریخی یکی از مناطق جذاب استان ایلام برای گردشگران در فصل تابستان است و دیدن این آثار و جاذبه‌های گردشگری به‌خصوص کوه‌های بلند در کنار سرسبزی و بکری چشم هر گردشگری را خیره می‌کند.

وی با اشاره به زیبایی‌های دریاچه سد در ایلام در تابستان، گفت: سد ایلام که در سال‌های اخیر باهدف اصلی تأمین آب شرب شهر ایلام به بهره‌برداری رسیده است در همه فصول سال به‌خصوص تابستان مملو از جمعیتی است که به‌قصد گذراندن اوقات فراغت خود این محل زیبا را انتخاب می‌کنند.

وی تصریح کرد: سد کنگیر ایوان از دیگر جاذبه‌های گردشگری است که هم‌اکنون امکانات خوبی در این منطقه برای گردشگران فراهم شده است.

شنبه زاده تصریح کرد: شش روستای هدف گردشگری شامل حیدرآباد، کلم، سراب کلان، پشت قلعه، زنجیره علیا و سنگ سفید وجود دارد که هر یک دارای ویژگی‌های منحصر به فردی هستند که به‌خصوص با داشتن آثار طبیعی در فصل تابستان مناسب گردشگران هستند.

استان ایلام در منطقه‌های کوهستانی در حاشیه جنوب غربی رشته‌کوه‌های زاگرس قرار گرفته است و بیشتر مساحت استان را مناطق کوهستانی، تپه کوهستانی و با تپه‌ماهور تشکیل می‌دهد که به شیب‌های تند در دشت‌های کم‌ارتفاع منتهی می‌شوند. دره‌های شگفت، رودها و آبشارهای طربانگیز، غارهای بی‌نظیر، کوه‌های سر به فلک کشیده، اقلیم‌های متنوع آب و هوایی، هم‌جواری دیدنی کوه و دشت، سادگی هزار رنگ طبیعت وحشی و چشم‌اندازهای بدیع استان، ایلام را به شاهکار خلقت ایران تبدیل کرده است.

استان ایلام به‌خصوص در فصل تابستان روستای هدف گردشگری کلم است.

روستای کلم از توابع بخش بدره شهرستان دره شهر در فاصله ۳۰ کیلومتری شمال غربی شهر بدره و ۱۲۰ کیلومتری جنوب شرقی شهر ایلام قرار گرفته است. روستای کلم که در میان کوه‌ها و ارتفاعات کبیرکوه در یک دره سرسبز با میانگین ارتفاع هزار و ۵۰۰ متر از سطح دریا واقع شده، اقلیمی معتدل و کوهستانی دارد و آب‌وهوای آن در فصول بهار و تابستان معتدل و مطبوع و در زمستان سرد است.

به دلیل آب‌وهوای خنک، این روستا در فصل تابستان میهمان هزاران گردشگر و مسافر حتی از دیگر نقاط کشور است. وجود باغات، گونه‌های مختلف گیاهی و رودخانه پرآبی که از دامنه کبیرکوه سرچشمه می‌گیرد، این منطقه را به یکی از زیباترین مناطق استان مبدل ساخته است.

در نزدیکی چشمه زلال کلم که از شمال کبیرکوه سرچشمه می‌گیرد، چندین مرکز پرورش ماهی احداث شده است. در اطراف این رودخانه، باغات انبوه و گسترده‌ای وجود دارد که مناظر بسیار چشم‌نواز و زیبایی ایجاد کرده‌اند. این باغ‌ها در فصول بهار و تابستان فضاهای بسیار دنج و آرامی، برای استراحت و اتراق گردشگران و علاقه‌مندان به طبیعت فراهم می‌آورند.

مناطق توریستی ایلام در فصل تابستان

عبدالمالک شنبه زاده مدیرکل میراث فرهنگی استان ایلام گفت: استان ایلام دارای بیش از ۲۰۰ جاذبه گردشگری طبیعی است که بیشتر آن‌ها در فصل تابستان قابل استفاده برای گردشگران است.

وی بیان داشت: در استان ایلام آبشارهای زیادی مثل «اما» در شهرستان ملکشاهی وجود دارد که در فصل تابستان می‌تواند برای گردشگران جذاب باشد.

شنبه زاده با اشاره به وجود منطقه توریستی «میمه» در شهرستان دهلران اظهار داشت: با توجه به موقعیت خاص جغرافیایی، درختان بلوط حاشیه جاده میمه به شهرستان ملکشاهی و میمه به آبدانان، مناسب بودن آب‌وهوا، وجود انواع باغات میوه تابستانه، وجود مراکز پرورش ماهی قزل‌آلا، سرانه فضای سبز مناسب مانند پارک‌ها و جاذبه‌های مذهبی و طبیعی روزهای پنجشنبه و جمعه شهر میمه مملو از مسافران

در داخل و اطراف روستا، مزارع و باغ‌های سرسبز و انبوهی وجود دارد که مکانی بسیار زیبا و مناسب برای تفریح و تفرج گردشگران به شمار می‌آیند. این روستا یک ظرفیت مهم و ملی دارد و آن هم درختان زردآلو است که باعث شده هر ساله جشن برداشت زردآلو در این روستا برگزار شود.

طبیعت زیبای خوران ایوان

روستای زیبا و خوش آب‌وهوای «خوران ایوان» در استان ایلام در هفت کیلومتری این شهرستان واقع است، چشمه‌های پرآب و باغ‌های سرسبز روستای خوران ایوان شهرت این منطقه را دوچندان کرده و هر ساله در ایام تابستان مسافران و گردشگران زیادی از این روستا دیدن می‌کنند.

این منطقه خوش آب‌وهوا به‌واسطه بهره‌مندی از مواهب طبیعی بسیار زیبا یکی از زیباترین نقاط تفریحی و گردشگری در استان ایلام محسوب می‌شود. این روستا هر ساله شاهد کوچ پرندگان از جمله لک‌های زیبا است که بر روی درختان سر به فلک کشیده آن لانه کرده‌اند.

دهکده توریستی خوران ایوان با داشتن انواع باغ‌های میوه، گردو و چشمه‌سارهایی از دل کوه بیرون آمده چشم‌اندازی لطیف و دلنواز را به روی مهمانان و مسافران می‌گشاید.

انواع درختان و میوه‌های وحشی از جمله تمشک و بهره‌گیری از خواص دارویی گیاهان بومی محل از جمله آویشن از سوی مردم روستا از جمله نکات مهمی است که چشم هر بیننده‌ای را به خود جلب می‌کند.

روستای «کلم» سرسبزترین تفرجگاه استان ایلام در فصل تابستان

روستای زیبای کلم واقع در شهرستان بدره به دلیل طبیعت سرسبز، خنک بودن و آثار تاریخی تفرجگاه بیشتر مردم استان در فصل تابستان به شمار می‌رود. طبیعت چهار فصل استان ایلام باعث شده این استان در هر فصل سال جاذبه‌های منحصر به فردی برای گردشگران و مسافران داشته باشد.

در فصل تابستان مناطق مختلفی در استان ایلام به‌خصوص روستاهای هدف گردشگری استان ایلام وجود دارد که بیشتر مردم استان ایلام در آنجا به تفریح می‌پردازند. یکی از مناطق خوش آب‌وهوای

زیبایی های چند گانه پایتخت سیب ایران

دیدن همزمان چندین جاذبه کوهستانی، آبی اقلیمی و فرهنگی در کمترین فاصله را می توان در «زنوز» پایتخت سیب ایران تجربه کرد که این منطقه را به یکی از بهترین مجموعه توپوگرافی تبدیل کرده است. طعم و مزه لذیذ، آبدار بودن، داشتن پوشش چرب گونه و رنگ قرمز خوشرنگ از عمده ویژگی های این محصول است، محصولاتی که براساس افسانه های قدیمی منطقه، سرخی آن بر اثر تابش نور ستاره قطبی است؛ این ها ویژگی های سیب «زنوز» است؛ زنوز شهری است در ۲۵ کیلومتری شمال شهرستان مرند و در کنار جاده ارتباطی تبریز جلفا قرار دارد، شهری که به گواه اسناد تاریخی یکی از زیباترین باغ شهرهای ایران است؛ شهری که سومین درالفنون ایران در آنجا تاسیس شده و به این جهت سطح تحصیلات عمومی مردم این شهر و روستاهای اطراف بالاست.

حمد الله مستوفی مورخ و جهانگرد درباره این شهر می نویسد: «زنوز قصبه ای است باغستان فراوان دارد حاصلش غله و انگور و میوه به تخصیص سیب سفید قبلی می خوانند عظیم خوب است حقوق دیوانیش سه هزار دینار است».

زنوز در خاطرات ناصرالدین شاه نیز آمده است: «عجب ده و بیلاقی است، سبز و خرم در دامنه کوهی به قدر البرز واقع است ولی وسیع تر، تمام دیم کاشته اند، خرم، چشمه های زیاد دارد، در دنیا دیگر ده از این بهتر نمی شود مثل یکی از قطعات بهشت است که اینجا آورده و زنوز اسم گذارده اند، به این می ارزد که آدم مخصوصا از طهران برای ییلاق اینجا بیاید و مراجعت نماید، عاشق این ده زنوز شدم، خلاصه سوار کالسکه شده راندم راندم گاهی سرازیر گاهی سربالا اما راه کالسکه خوب بود».

تولید ۴۰ نوع سیب در زنوز

بیشتر مردم ایران شهر زنوز را با نام سیب، می شناسند، در ورودی این شهر نیز، نوشته شده است: «به پایتخت سیب ایران خوش آمدید». سیب تولیدی این شهر امروز به عنوان نمادی دائمی این منطقه مشهور شده و گردشگران داخلی و خارجی زیادی را به این منطقه از آذربایجان جذب می کند.

کشاورزی و باغداری زنوز از دیرباز مورد توجه بوده و به لحاظ استعداد منطقه به فراورده های سر درختی، سیب زنوز شهرت بیشتری نسبت به سایر جاذبه های آن پیدا کرده است به طوری که امروزه ۱۰ ها گونه سیب بومی در باغ های این شهر تولید می شود.

سیب زنوز از نظر کیفیت و میزان تولید در صدر محصولات سر درختی های زنوز قرار دارد، هر چند انواع مختلف زردآلو، گلابی، گردو، آلو، آلبالو، گیلاس و سر درختی های دیگر در اقتصاد باغداران منطقه نقش دارد، اما سیب به لحاظ درآمد بودن کیفیت و انواع آن جایگاه ممتازی پیدا کرده است.

در زنوز حدود ۴۰ نوع سیب تولید می شود که از مهم ترین آنها می توان به قابالا، سلطانی، بالجه

خاک سفیدی که به هنر کیمیا شد

در بین صنایع دستی زنوز سرامیک سازی بیش از صنایع دیگر دارای اهمیت است، تا مدت های زیادی، سفالگران مناطق دیگر هم از خاک سفید زنوز استفاده می کردند؛ از طرفی به دلیل وابستگی کیفیت هنرهای بومی به امکانات منطقه، اهالی زنوز به خوبی از این فرصت بهره برده و هنرمندان ماهری از در این منطقه در صنعت سفالگری تربیت کردند؛ حدود ۶۰ سال پیش هم استاد عباس و احمد قابچی از زنوز به تبریز رفته و با تأسیس کارگاه سفالگری در محله سرخاب تبریز این روش تولید را آغاز و تا به امروز پی گرفتند.

در زمانی که ظروف چینی نایاب بود و تکنولوژی ساخت این ظروف در اختیار این کشور قرار داشت، از خاک زنوز به دلیل سفیدی اش برای ساخت بدل چینی استفاده می کردند و ظرفی که از آن به دست می آمد، شباهت هایی هم به چینی داشت.

بهترین منطقه اکوتوریستی ایران

دیدن همزمان چندین جاذبه کوهستانی، آبی، اقلیمی

ای، اسدکوهی، شیشه ای، مشکلی، مشکلی قرمز، می خوش یار آلمان، قیزیل آلمان، پیر آلمان، پاییزه، لبنانی سفید و لبنانی قرمز اشاره کرد، طعم و مزه لذیذ، آبدار بودن، داشتن پوشش چرب گونه و رنگ قرمز خوشرنگ از عمده ویژگی های سردرختی سیب زنوز است؛ سیب هایی که بر اساس افسانه های قدیمی منطقه سرخی آن بر اثر تابش نور ستاره قطبی است.

«پائیزه آلماسی» همان سیب معروف زنوز است که زبازند خاص و عام شده و در خارج از زنوز به «زنوز آلماسی» معروف است، اگر یکی از این سیب ها را گاز بزنید به خوش خوراکی آن پی می برید، رنگ و مزه این سیب هم چشم هر بیننده ای را به خود جلب می کند چرا که از پیوند زدن دو درخت به یکدیگر تولید می شود.

خانواده های زنوزی از این محصول، علاوه بر نگهداری در سردخانه و انبارها برای مصرف خانواده، برگه درست می کنند و در زمستان می پزند که به آن «آلما پیشمیشی» می گویند.

جمله آبشار «گل آخیر» است.

یادگاری مرتفع از آخرین پادشده سلجوقیان در زنوز

وقتی «سلطان سنجر» آخرین پادشاه سلجوقیان در یکی از جنگ‌ها از قراخانیان شکست خورد و در کوه‌های این منطقه آواره شد و به پیرعابدی که در این کوه کلبه‌ای داشت پناه آورد و مدتی در آنجا ماند؛ شاید فکر نمی‌کرد که این کوه در آینده‌ای دور به نام او مشهور شده و به یک مکانی گردشگری تبدیل می‌شود.

«سلطان زنجیر» یا «سلطان سنجر» نام کوهی با ارتفاع ۳ هزار و ۲۲۵ متر در ناحیه زنوز است، این کوه در شرق شهر زنوز قرار دارد. امروزه آرامگاه آن پیر زاهد نیز به عنوان زیارتگاه مورد توجه شهروندان و شهرهای همجوار است، اما به جهت پوشیده بودن آن از برف در تمام فصول، تنها امکان صعود در ماه‌های گرم سال برای عموم میسر است، همچنین این کوه به واسطه ارتفاع مناسب و برفگیری خوبی که دارد منشأ رودخانه زنوز چای و همچنین مناطق پیرامون این کوه از پلی با تمام تناسبات محیطی

و فرهنگی در کمترین فاصله از یکدیگر را می‌توان در زنوز تجربه کرد که این منطقه را به یکی از بهترین مجموعه‌های طبیعی و توپوگرافی ایران تبدیل کرده است. این شهر شاید در تاسیسات گردشگری کمبود دارد اما میهمان‌نوازی مردم این دیار، این فقر گردشگری را جبران کرده است. سرمایه‌گذارانی که به دنبال یک مکان و طبیعت بکر و زیبا برای ورزش‌ها و بازی‌هایی از قبیل کایت سواری و... هستند، سری به صخره‌های ممتد و زیبای سلدرم در حاشیه بستر رودخانه سد زنوز بزنند، این طبیعت فوق‌العاده، چشم‌انداز و قابلیت منطقه را برای برگزاری تورهایی مانند طبیعت گردی، صخره‌نوردی، کایت سواری و... مستعد نشان می‌دهد.

تجربه دمای ۱۲ درجه در آبشار «دامجی قیه»

آبشاری از میان سنگ‌های آهکی تراوش کرده و با صدای آهنگین به درون چاله در مجاورت این سنگ‌ها می‌ریزد، این موسیقی زیبای طبیعت را می‌توانید در آبشار «دامجی قیه» در شرق روستای درق در فاصله ۳ کیلومتری شمال شرقی شهرستان زنوز بشنوید؛ ارتفاع این آبشار در حدود ۵ متر و در ارتفاع ۲۰۰۸ متری از سطح دریا واقع شده است.

درق یکی از روستاهای استان آذربایجان شرقی است که در دهستان زنوزق بخش مرکزی شهرستان مرند واقع شده و از نظر آب و هوایی جزو مناطق سردسیر ایران محسوب می‌شود که دارای زمستان‌های سرد طولانی و بهار و پاییز به نسبت سرد و تابستان‌های معتدل است.

اگر می‌خواهید میانگین دمای سالیانه ۱۲ درجه سانتی‌گراد را به ویژه در فصل تابستان تجربه کنید، کافی است سری به آبشار دامجی قیه در اطراف زنوز بزنید، دسترسی به آبشار دامجی قیه از طریق جاده ارتباطی مرند به جلفا، سه راهی زنوز، بعد از شهرستان زنوز، روستای درق امکانپذیر است. آبشار در فاصله ۲ کیلومتری شرق روستای درق پس از زمین‌های کشاورزی واقع است.

قایق سواری در «گهر» طبیعت گردی در «نی گاه» برف بازی در «آلپ ایران»

بخش زز و ماهرو الیگودرز و بخش مرکزی دورود قرار دارد.

دریاچه گهر به سبب نداشتن راه ماشین رو تا حد زیادی از خرابی و آلودگی به دست انسان به دور مانده است، نحوه دسترسی به این دریاچه از طریق شهرهای دورود و الیگودرز امکان پذیر است ولی آسان ترین راه برای دسترسی به این دریاچه از مسیر شهرستان دورود است.

کوهنوردانی که به قله های اشترانکوه صعود می کنند معمولاً برای رسیدن به گهر از مسیر روستای طیان و بیدستانه حرکت می کنند، برای رفتن از مسیر طیان می توان از راه آهن تهران خرمشهر استفاده کرد و در ایستگاه دربند بعد از ایستگاه ازنا از قطار پیاده شد. از شهر دورود تا چشمه خیه (کله محمود) حدود ۱۷ کیلومتر جاده آسفالت است و از چشمه خیه تا دریاچه گهر حدوداً ۱۴ کیلومتر مسافت مالرو است.

کسانی هم که مایل باشند می توانند با چهارپایایی مثل قاطر و الاغ که توسط افراد بومی جهت حمل بار و یا سواری کرایه می دهند، به دریاچه بروند.

پوشش گیاهی دریاچه گهر شامل درختان بلوط، بید، بادام، پسته وحشی، گلابی وحشی، چنار، نارون، بلوط مازو، گردو، انجیر، زبان گنجشک، سیب، زالزالک، ارژن، کنار کهور، و موی وحشی است. همچنین گل های لاله واژگون، شقایق، زنبق، لاله وحشی، تاج خروسی و اختر در منطقه موجود هستند.

حیات وحش دریاچه گهر زیستگاه مناسبی برای آبیان و دیگر حیوانات وحشی است.

آلپ ایران را بشناسید

اشترانکوه به دلیل واقع شدن در قلب سلسله جبال زاگرس دارای قله سرد مرتفع بالای سه هزار و ۵۰۰ متر از سطح دریا و همچنین دره های نسبتاً گرم است. اشترانکوه رشته کوهی به طول تقریبی ۵۰ کیلومتر است که در جهت شمال غربی جنوب شرقی امتداد دارد.

یخچال های طبیعی و دائمی این رشته کوه که یکی از زیباترین کوه های کشور به شمار می رود، در تمام سال از برف و یخ پوشیده است. اشترانکوه در جنوب شهر دورود و ازنا قرار دارد و به «آلپ ایران» نیز معروف است؛ البته این نام تنها به خاطر بلند بودن آن به آن تعلق نگرفته است بلکه به دلیل شیب تند کوه ها و دره های جوان و «وی» شکل و یخچال های طبیعی است. ارتفاع بلندترین قله آن سن بران ۴۱۵۰ است.

یکی از مهم ترین جاذبه های این منطقه حفاظت شده وجود زیباترین دریاچه آب شیرین ایران است که سالانه گردشگرانی زیادی را میزبانی می کند و البته ظرفیت های موجود در منطقه پذیرای این حجم گردشگر نیست.

«نگین اشترانکوه» گردشگران را فرامی خواند

دریاچه گهر که به «نگین اشترانکوه» معروف است یکی از زیباترین دریاچه های طبیعی ایران به شمار می رود و با ارتفاع ۲۳۶۰ متر از سطح دریا در میان منطقه حفاظت شده اشترانکوه واقع شده است.

این دریاچه در منطقه حفاظت شده اشترانکوه و بین

قایق سواری و ماهی گیری در دریاچه زیبای «گهر»، طبیعت گردی در دره معروف «نی گاه» و برف بازی در «تونل برفی آلپ ایران» را با سفر به پایتخت طبیعت ایران تجربه کنید.

شهرستان دورود یکی از زیباترین شهرستان های ایران است که به دلیل طبیعتی دیدنی و سرسبز دارای شهرت زیادی در میان علاقه مندان به گردشگری طبیعی در جای جای دنیا است.

بیشتر شهر دورود در منطقه ای دشت مانند واقع شده و بخش کوچکی از آن بر کوهپایه قرار دارد. دورود در محل تلاقی دو رودخانه «تیره» و «ماربره» شکل گرفته است.

وجود رشته کوه عظیم اشترانکوه در این شهرستان با لقب «آلپ ایران»، وجود دریاچه پرطراوت گهر به عنوان یکی از زیباترین دریاچه های کوهستانی در ایران و جهان، قرارگیری آبشارهای متعدد، واقع شدن پریش کوه دورود که از زیبایی خاصی برخوردار است، وجود تالاب فصلی و زیبای قارون، وجود دره زیبا و شگفت انگیز نی گاه و همچنین وجود دشت های لاله واژگون دورود تنها بخشی از زیبایی های پایتخت طبیعت ایران است.

منطقه حفاظت شده اشترانکوه یکی از مناطق منحصربه فرد و پر جاذبه طبیعی غرب کشور است که به لحاظ برخورداری از شرایط زیست محیطی و ویژگی های زمین شناسی زیستگاه مناسب و مستعدی برای رشد و تکثیر وحوش به خصوص پستانداران محسوب می شود.

دره نی گاه، «گرانند کانپون» زیبای ایران

در امتداد دریاچه گهر، رودخانه‌ای به نام سفیدآب جریان دارد که پس از طی چند کیلومتر وارد یک دره نیمه صخره‌ای با عرض تقریبی ۵۰۰ متر می‌شود. این تنگه باریک که رود سفیدآب در قعر آن جاری است دارای دیواره‌های صخره‌ای بلندی است که فقط پیاده می‌توان در آن راهپیمایی کرد.

در امتداد رودخانه انواع درختان میوه‌ای خودرو روئیدانند. این دره صخره‌ای به دره «نی گاه» معروف است و همراه با منطقه عمومی اشترانکوه و دریاچه گهر از سوی سازمان حفاظت محیط‌زیست به‌عنوان منطقه حفاظت‌شده حیات‌وحش اعلام شده است. دره نی گاه کوچک مجموعه‌ای از دیواره‌های عظیم و ناشناخته و زیبایی است که به‌حق می‌توان از آن به نام «گرانند کانپون» ایران نام برد.

کوه پرینز هم در ۱۰ کیلومتری جنوب شرقی دورود قرار دارد. جنوب پرینز به دره معروف نی گاه متصل است. کوه پرینز که با ارتفاع ۳۰۶۰ متر یکی از زیباترین کوه‌های ایران به‌شمار می‌رود، منطقه زیبای عمارت و چشمه وقت ساعت که از نوادر و زیبایی‌های طبیعت است نیز در جنوب این کوه قرار دارد. چشمه وقت ساعت در غاری قرار دارد که در زمان‌های مشخصی آب چشمه قطع و وصل می‌شود.

سرمای تونل برفی در روزهای گرم خرداد

تونل برفی از دیگر جاذبه‌های طبیعی لرستان در شهرستان ازنا است. این تونل برفی به‌صورت طبیعی در برف و یخ‌های دامنه زیبا و سر به فلک کشیده اشترانکوه در منطقه کمندان شهرستان ازنا به وجود آمده است که طول این تونل بالغ بر ۸۰۰ متر و ارتفاع آن از کف تونل تا سقف بین ۲.۵ تا ۳ متر است.

سرمای این تونل رؤیایی به حدی است که تونل برفی را تنها می‌توان در فصول بهار و تابستان بازدید کرد.

مهرداد فتحی بیرانوند مدیرکل محیط‌زیست لرستان بایبان اینکه یکی از مناطق منحصر به فرد حفاظتی زیستی ایران منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه است، اظهار داشت: اشترانکوه به‌عنوان آلپ ایران منطقه‌ای ویژه به لحاظ پوشش گیاهی و گونه‌های جانوری است.

وی عنوان کرد: اشترانکوه یکی از مناطق حفاظت‌شده‌ای بوده که سال‌هاست پروژه‌های شکار ممنوع، حفاظت رویشی و دوره‌های پژوهشی در آن اجرا می‌شود تا از روند تخریبی پوشش گیاهی آن جلوگیری و گونه‌های در معرض انقراض جانوری به زاد و ولد متعادل دست پیدا کنند.

مدیرکل محیط‌زیست لرستان بایبان اینکه این منطقه زیبای کوهستانی از مناطق رویشی نادر و ارزشمند برای گونه‌های کمیاب جانوری محسوب می‌شود، گفت: در این راستا این منطقه در سال ۱۳۴۰ بانام قرق اختصاصی «تیون» شکار ممنوع اعلام شد که شامل رشته‌کوه اشترانکوه و دره «نی گاه» بود.

وجود بیش از ۸۰۰ گونه گیاهی و جانوری در منطقه اشترانکوه

فتحی بیرانوند بایبان اینکه این ممنوعیت تا سال ۱۳۴۹ ادامه داشت، افزود: در این سال طی مصوبه شماره ۱۸ سازمان شکاربانی و نظارت بر صید، قرق اختصاصی «تیون» با اضافه کردن ارتفاعات سفیدکوه بزرگ و کوچک، «پرینز» کوه کوچک و بزرگ، «گزرسون»، «سرسیز»، «تخت کالا»، «اسینه»، «یادی بزرگ و کوچک»، «گجه» و «گولک» به منطقه

حفاظت شده ارتقاء و به‌عنوان منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه اعلام شد.

وی با اشاره به اینکه این منطقه با وسعت ۹۸,۴۰۷ هکتار در جنوب و جنوب شرقی شهرستان دورود و در بخش غربی شهرستان ازنا و الیگودرز در استان لرستان واقع شده است، افزود: منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه از تنوع زیستی گیاهی و جانوری بسیار بالایی برخوردار است.

مدیرکل محیط‌زیست لرستان تصریح کرد: تاکنون ۶۰۰ گونه گیاهی و ۲۷۴ گونه جانوری در این منطقه شناسایی شده که از ۶۰۰ گونه گیاهی شناسایی شده ۶۸ گونه آن انحصاری این منطقه بوده چراکه این منطقه از نظر حفظ ذخایر ژنتیکی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است.

شگفتی‌های بیگانه «گهر» آلپ ایران

فتحی بیرانوند به جاذبه‌های اکوتوریستی منطقه اشاره کرد و گفت: یکی از این جاذبه‌ها دریاچه گهر بوده که تنوع زیستی گیاهی و جانوری بالا، وجود دریاچه و دیگر چشم‌اندازهای طبیعی، زمینه فعالیت‌های علمی، پژوهشی و گردشگری را در منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه فراهم کرده است.

وی بایان اینکه دریاچه گهر یکی از زیباترین دریاچه‌های کوهستانی خاورمیانه در ارتفاع دو هزار و ۴۰۰ متری در این منطقه قرار دارد، گفت: عمق دریاچه گهر حدود ۲۸ متر و مساحت سطح آبی آن ۱۰۰ هکتار است.

مدیرکل محیط‌زیست لرستان همچنین سراب «تیان»

را یکی از پدیده‌های جالب زمین‌شناسی منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه عنوان کرد.

فتحی بیرانوند بایان اینکه این سراب یا چشمه در اوایل بهار به‌طور ناگهانی و به یکباره پرآب می‌شود، بیان داشت: در این زمان از سال آبدهی سراب زیاد بوده و تا ماه‌ها ادامه داشته و پس از مدتی در اواخر تابستان و اوایل پاییز به همان نحو به یکباره خشک شده و تا سال آینده و دوره جدید بی‌آب باقی می‌ماند.

تابستان برفی در آلپ ایران

وی «تونل برفی» را یکی دیگر از جاذبه‌های دیدنی منطقه اشترانکوه برشمرد و تصریح کرد: این اثر زیبا و منحصر به فرد طبیعی در ۱۸ کیلومتری جنوب شهرستان ازنا و منتهی‌الیه جنوب شرقی اشترانکوه قرار دارد.

مدیرکل محیط‌زیست لرستان بایان اینکه تونل برفی به دلیل وضعیت توپوگرافی خاص که از سه طرف به دیواره‌های بلند محصور شده محل ریزش و تجمع برف در ماه‌های سرد سال است، افزود: انباشته شدن برف در این دره و تبدیل شدن آن به یخچال و سپس حرکت آب در کف دره سبب حفر تونل در زیر برف‌ها شده و تونلی زیبا و مشهور تحت عنوان تونل برفی را ایجاد کرده است.

فتحی بیرانوند به پوشش گیاهی منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه اشاره کرد و گفت: پوشش گیاهی منطقه شامل گونه‌های بلوط ایران، ارس یا سرو کوهی،

بادامک، گلابی وحشی، زالزالک، گون، دامنه، بومادران، آویشن، سریش ایرانی، لاله واژگون، کما، کلاه میرحسین، پونه اشترانکوهی، محلب، شیرخشت لرستانی، سیر، موسیر و ... است.

منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه، پارک ملی شود

وی همچنین گونه‌های جانوری شاخص منطقه اشترانکوه را پلنگ ایرانی، خرس قهوه‌ای، کل و بز، قوچ و میش، گربه وحشی، کفتار، گرگ، روباه، شغال، شنگ، کبک دری، کبک، عقاب طلایی، کرکس، کرکس مصری، شاهین، بالابان، دلیجه کرکس، سهره طلایی، سهره نوک بزرگ، سار صورتی، جی جاق، لاک‌پشت مهمیز دار، آگامای صخره‌ای فلس درشت، گرزمار، افعی شاخ‌دار، سوسمار مارچشم عنوان کرد.

مدیرکل محیط‌زیست لرستان بر لزوم تبدیل منطقه حفاظت اشترانکوه به پارک ملی عنوان کرد: با تبدیل شدن این منطقه به پارک ملی منابع پایه که همان آب، خاک و هوا است پایدار خواهد ماند.

فتحی بیرانوند همچنین زمینه گردشگری، طبیعت‌گردی و اشتغال پایدار، بهره‌گیری به‌عنوان زیستگاه‌های ژنتیکی و تحقیقاتی، افزایش بیشتر گونه‌های گیاهی و جانوری نادر و جلوگیری از عوامل تهدید زیست‌محیطی و ایجاد اشتغال و مطرح‌شدن استان در سطح ملی و بین‌المللی را از دیگر مزایای تبدیل منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه به پارک ملی برشمرد.

اشترانکوه دارند و این نقطه قوتی برای حفاظت از محیط زیست این منطقه است.

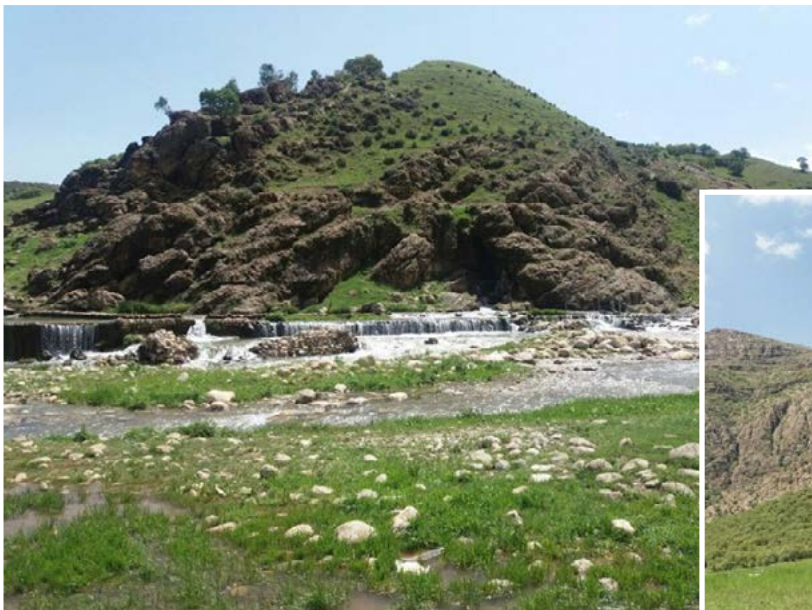
بهلولی از گردشگران تقاضا کرد نسبت به رعایت مواردی که برای حفظ محیط زیست اشترانکوه و دریاچه گهر اعلام می شود اهتمام داشته و محیط بانان را در اجرای این وظیفه مهم یاری رسانند.

تصاویری از طبیعت زیبای دورود را در زیر می بینید:

وی افزود: تردد بی ضابطه موتورسیکلت در مسیر دریاچه گهر علاوه بر تخریب محیط زیست سبب ایجاد مزاحمت برای گردشگران نیز می شود.

مسئول منطقه حفاظت شده اشترانکوه با قدردانی از مسئولان قضایی شهرستان دورود گفت: خوشبختانه دادستان و مسئولان قضایی شهرستان دورود توجه خاص و ویژه ای به محیط زیست و برقراری نظم در منطقه دریاچه گهر و حفاظت از منطقه حفاظت شده

تدابیر اندیشیده شده برای حفاظت از اشترانکوه خسرو بهلولی مسئول منطقه حفاظت شده اشترانکوه در سخنانی با اشاره به تدابیر اندیشیده شده برای حفاظت از منطقه اشترانکوه در فصل گردشگری گفت: با راکبان موتورسیکلت که با تخلف از مقررات قصد تردد در مسیر دریاچه گهر را داشته باشند برخورد شده و موتورسیکلت های آن ها توقیف و برای سیر مراحل قانونی به پارکینگ منتقل خواهد شد.

گردش در جاده چالوس کویر / درب های بهشت به روی گردشگران باز شد

گرمای تابستان در حالی بسیاری از مردم را خانه نشین کرده که مناطق سردسیر کرمان روزهای داغ گردشگری را در هوایی مطلوب و خنک پشت سر می گذارد و هزاران نفر به ارتفاعات کرمان آمده اند. استان کرمان با اقلیم چهار فصلش در تمام فصول سال میزبان خیل عظیم گردشگران است، در تابستان سال جاری در حالی گرمای هوا امان مردم را بریده است که شهرهای مرتفع استان کرمان به مکانی شاخص برای حضور گردشگرانی تبدیل شده است که از گرمای تابستان گریزان هستند.

مناطق مرتفع کرمان غالباً در شهرستان های بافت، کرمان، بردسیر، جیرفت و رابره واقع شده اند و اگر این روزها به این شهرها و روستاها سر بزنید جمعیت قابل توجهی از اهالی استان های جنوب و شرق کشور را مشاهده می کنید که خانه های روستاییان را در طول تابستان اجاره کرده اند و عملاً بافت جمعیتی این مناطق نیز رفته رفته در حال تغییر است.

در برخی از مناطق خوش آب و هوای کرمان هنوز دمای هوا آنقدر خنک است که ساکنانش مجبورند لباس گرم بپوشند و دمای هوا به صورت غافلگیر کننده ای کاهش می یابد و میوه های سردسیری در دسترس مردم قرار دارد.

لاله زار دشتی مملو از گل های محمدی و گیاهان دارویی

کافیست از کرمان به سمت شهرستان بافت که یکی از زیباترین شهرستان های کرمان است، حرکت کنید در میانه راه و در پهنه شهرستان بردسیر به منطقه ای بسیار زیبا می رسید که لاله زارش می خوانند این نام از آن جهت بر این منطقه گذاشته شده است که دشت های این کوهپایه مملو از گل های لاله است، دامنه کوه های مرتفع هزار در استان کرمان سردترین منطقه استان کرمان است و جزو پر باران ترین مناطق کوهستانی ایران محسوب می شود. لاله زار دارای سایت گردشگری است و امکانات مورد نیاز گردشگران در این منطقه ایجاد شده و از سوی دیگر در دامنه کوه های هزار نیز کمپ گردشگری ایجاد شده است.

در سایت گردشگری امکانات مورد نیاز مسافران در این منطقه ایجاد شده است، هر چند خشکسالی این روزها بارش ها را در کرمان کاهش داده است اما کمپ زیبای لاله زار در پایین دست کوه هزار یکی از زیباترین مناطق گردشگری کشور محسوب می شود و چیزی از زیباییش کم نشده است.

در کنار زیبایی های لاله زار باید به یک نکته برای گردشگران حرفه ای نیز توجه کنیم که لاله زار؛ بهشت کوهنوردان ایران است زیرا ارتفاعات شاه کوه و لاله زار در واقع سرچشمه زیبای تنها رودخانه دائمی جنوب شرق کرمان یعنی هلیل رود است که به تالاب جازموریان می ریزد.

این منطقه همچنین ذخیره گاه گیاهان دارویی است. به دلیل شرایط آب و هوایی هر چه ارتفاع زیاد تر می شود گونه های گیاهی نیز تغییر می کند و خواص گیاهان نیز متغییر می شود.

اما اگر بخواهیم با منطقه بیشتر آشنا شویم باید بگوییم لاله زار خاص ترین آب و هوا در شرق کشور را دارد و یکی از مرتفع ترین مناطق مسکونی کشور محسوب می شود و به

قرار گرفته است به عنوان یکی از قطب های اکوتوریسم استان کرمان به شمار می رود و شگفت اینکه این دره در ارتفاعات سربیش آب و هوایی مدیترانه ای دارد و یکی از ذخیره گاه های اصلی گیاهی و جانوری استان کرمان نیز محسوب می شود. وجود هزاران هکتار باغ مرکبات، نخل، جنگل های بادام و انار شیطان رودخانه های متعدد و دهها آبشار منحصربه فرد و گلزارهای رنگارنگ و زیبا، دلفاردها را به بهشتی در استان کرمان تبدیل کرده است.

یکی از شگفتی های این روستا وجود درختان سردسیری در کنار درختان گرمسیری است بطوری که هم زمان می توان میوه های درختان گرمسیری همچون خرما و مرکبات و درختان سردسیری مانند گردو و گیلاس را در این منطقه مشاهده کرد در این میان وجود جنگل هایی از میوه های وحشی همچون تمشک و انجیر و بادام وحشی بسیار مورد توجه گردشگران قرار دارد.

نام بام کرمان نیز شناخته می شود. این منطقه ۱۵ هزار نفر در ۲۰ روستا و ۱۵۰ آبادی جمعیت دارد و به دلیل صنعت پر سود گل محمدی هر سال بر جمعیت این روستاها افزوده می شود، لاله زار ۱۳۰ کیلومتر تا شهر کرمان فاصله دارد و ۳۰۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد.

ارتفاع این منطقه آنقدر زیاد است که آب در دمای ۹۰ درجه جوش می آید و همین شرایط جوی لاله زار را به منطقه مساعد برای پرورش گل محمدی تبدیل کرده است.

شاید هر زمان اسم گل محمدی به میان آید همه یاد قمصر کاشان بیفتند اما با کمی مطالعه می توان مرغوب ترین گلاب ایران را در لاله زار یافت.

دره ای مدیترانه ای به همراه هزاران آبشار سحر آمیز

دره دلفارده که در ۲۵ کیلومتری شهر باستانی جیرفت

زیبا تشکیل می دهند که به رویایی در کویر بیشتر شباهت دارد.

دره کشیت به طول سه کیلومتر مملو از نخلستان و درختان میوه است و دیواره های این دره عمیق نیز مملو از خزه و نوعی سرخس است که در کنار آبشارهای همیشه جاری آن روییده و منظره ای بدیع را به وجود آورده است.

نکته قابل توجه در مورد این منطقه وجود آبشاری به ارتفاع ۱۲ متر است که به محوطه ای می ریزد که مردم محلی به آن دریا می گویند.

این آبشار حوضچه ای طبیعی و بزرگ را به وجود آورده است که ۶۰۰ متر مربع وسعت دارد و مردم محلی اعتقاد دارند که عمق این حوضچه که به دلیل ریزش آبشارها ایجاد شده است تا کنون مشخص نشده است.

وجود دهها آبشار در این دره در میانه کویر سوزان لوت و وجود هزاران اصله نخل و مرکبات هم گونی را به وجود آورده است که هر بیننده را محصور خود می کند.

با وجود سرد شدن هوا در اکثر مناطق کشور کشیت را می توان همچنان به عنوان یکی از مهمترین نقاط گردشگری استان کرمان محسوب کرد هر چند که این مکان نیز به دلیل کم کاریهای صورت گرفته کمتر معرفی شده است و امکانات گردشگری در این منطقه مهیا نیست با این وجود مردم محلی و مهمان نواز منطقه شرایط لازم را برای گردشگری به صورت خود جوش ایجاد کرده اند.

وجود قلعه مشهور کشیت که اقتباسی از ارگ بم و ارگ راین است نیز نشان از تاریخ کهن این منطقه دارد و اینکه کشیت از جمله نخستین مکانهای سکونت بشر بوده است.

مسیر ابتدا به یک آبشار کوچک بر می خوریم و پس از ادامه مسیر به آبشارهای دوم و سوم می رسیم که به ترتیب مرتفع تر می شوند. مسیر پیاده روی برای رسیدن به آبشار کوتاه و مناسب برای تمام سنین است.

این آبشار از چهار حوضچه یا گلم تشکیل شده که گلم دوم بزرگتر از بقیه است و ارتفاع آبشار هم در آن به حدود ۱۰ متر می رسد. با عبور از دیوار سمت چپ آبشار، به گل مدوم که کاسه سنگ زیبایی را تداعی می کند؛ می رسید.

راه رسیدن به آبشارهای بالاتر، مسیره‌ها، سخت و سخت تر می شوند. مسیر رودخانه در بالا دست آبشارها و در کف دره‌های پر از درختان کوهی، در دل کوه بالا می رود و فضای بکر و هیجان آوری را به نمایش می گذارد.

تابلوی نقاشی در قلب کویر خشک و بی آب و علف

اما در این میان جاذبه شگفت انگیز که بیشتر به رویایی شیرین و افسانه شباهت دارد، در دل کویر بی آب و علف و سوزان لوت واقع شده است که حتی ساکنان استان کرمان نیز از آن کمتر آگاهی دارند بعد از گذشتن از آخرین روستاهای مسکونی و مناطقی که می توان در آنها حیات و آب یافت و هنگامی که وارد دشتی مملو از شن و آفتاب سوزان می شویم و در ۴۰ کیلومتری شهر گلباف در دل کویر به ناگاه دره ای مملو از آب و نخلستان ظاهر می شود که به دلیل پر آب بودن مردم بومی منطقه از آن به عنوان دریا یاد می کنند.

دره کشیت مملو از رودخانه و آبشارها کوچک و بزرگی است که از دیواره دره به داخل آن جریان دارد و در نهایت رودخانه ای از آب شیرین را در انتهای این دره

نکته قابل توجه دیگر نزدیکی دلفارد با سایت باستانی کنار صندل و شهر دقیانوس در حاشیه رودخانه هلیل رود در شهر جیرفت است که با دلفارد تنها چند دقیقه فاصله دارد.

سرمایه گذاری و احداث هتل در این منطقه گردشگری شرایط لازم برای اسکان گردشگران و توسعه اکوتوریسم در این منطقه را فراهم کرده است.

این منطقه در ۳۶ کیلومتری شمال شهر جیرفت و در ۲۰۰ کیلومتری جنوب شهرستان کرمان قرار گرفته است و از جاذبه‌ها و مناظر زیبای طبیعی همچون آبشار، ارتفاعات، دره سبز و پوشش گیاهی برخوردار است.

پس از گذشتن از کنار جنگلهای انار شیطان که با گل‌های زرد رنگ خود چشم هر بیننده ای را خیره می کند به منطقه سرسبز و زیبای دلفارد می رسیم. هوای دلفارد به هوای مدیترانه ای مشهور است و رودخانه ای که سالها قبل هدایت گر سیلابها بوده دلفارد را به دو قسمت تقسیم می کند.

در حاشیه رودخانه ای که طول آن بیش از ۱۰ کیلومتر است، انواع میوه‌های وحشی از جمله تمشک انجیر و درختان سیب‌دار و تاکستانهای سرسبز جلو می نمایند. از جمله جاذبه‌های تاریخی پیرامون منطقه نمونه گردشگری دلفارد می توان به مقبره حیدری، قلعه سموران و تپه‌ها و محوطه‌های تاریخی همچون کنار صندل و شهر دقیانوس اشاره کرد.

اما آبشار زیبای دلفارد که متاسفانه به دلیل خشکسالی‌های اخیر کم آب شده است، یکی دیگر از جاذبه‌های این روستاست. مسیر پیاده روی برای رسیدن به آبشار که به «گلم دختر کش» نیز معروف است دارای درختان چنار بلند و قدیمی بسیار زیادی است که منظره دل انگیزی ایجاد کرده است. در این

آبشاری از کوه هزار تا قلب تاریخ

آبشار رایین که با نام «زر رود» نیز شناخته می‌شود یکی از زیباترین و شکوهمندترین مسیرهای کوهپایه‌ای استان کرمان است. آبشار رایین با ارتفاع حدود ۴۰ متر در ۱۴ کیلومتری جنوب غربی شهر بیلاقی رایین که در دامنه یکی از مرتفع‌ترین قله‌های ایران به نام قله هزار قرار دارد، واقع شده است. این آبشار از ریزش رودخانه‌ای پدید می‌آید که سرچشمه‌های آن در ارتفاعات بالادست و از دل دامنه‌ها و دیواره‌های برفگیر هزار مانند تاج خروس جریان می‌یابد.

آبشار رایین طی چهار مرحله فرو می‌ریزد. مرحله اول ۳ متر و پس از آن ۴ متر، مرحله سوم از لبه پرتگاه تا نقطه‌ای که سنگ بزرگی در دیواره‌ها قفل شده و مرحله بعد ریزش از سنگ بزرگ تا کف سنگی حوضچه آبشار و پخش آب بر دیواره سنگی شیب‌دار و حرکت در لابه‌لای بدها و کناره دیواره بلند سنگی است. به دلیل وجود شیاری که در محل ریزش آب وجود دارد، حرکت در پشت آبشار و لذت بردن از خنکی ذرات آب، تجربه‌ای جذاب را به وجود می‌آورد و این تجربه در زمستان تبدیل به یخ‌نوردی ساده و هیجان‌آور می‌شود. در ضمن مسیر اصلی صعود به قله از دامنه روبروی آبشار آغاز می‌شود.

شیارهایی در محل ریزش آب وجود دارد که لذت بردن از خنکای ذرات آب در پشت آبشار تجربه‌ای مثال زدنی را بوجود می‌آورد که قابل توصیف نیست.

این تجارب در فصل زمستان تبدیل به یخ‌نوردی با هیجان زیاد می‌شود که علاقه‌مندان خاص خود را دارد.

های وحشی که در طول مسیر هستند به زیبایی های این منطقه افزوده است و چشم انداز طبیعی شگفت انگیزی را به همراه آبشار به نمایش می‌گذارند.

راین شهری است تاریخی و توریستی در استان کرمان و در دامنه کوه هزار که قلعه بزرگ رایین به عنوان دومین بنای بزرگ خشت و گلی ایران را در خود جای داده است، این شهر مرکز بخش رایین از توابع شهرستان کرمان است و در جنوب شرقی کرمان قرار گرفته است.

شهر رایین یکی از شهرهای خوش آب و هوای استان کرمان محسوب می‌شود. کوه هزار مرتفع‌ترین قله جنوب ایران است. روستاهای دامنه کوه هزار، با آب و هوایی دلپذیر در فصل بهار و تابستان پذیرای میهمانان زیادی می‌باشند.

درب‌های بهشت به روی گردشگران باز می‌شود

شروع گردشگری در طبیعت کرمان در تابستان از شهر

قابل دسترس است. درب بهشت در دامنه کوه‌های بحر آسمان قرار دارد که مهم‌ترین منابع آبی استان کرمان محسوب می‌شوند، بارندگی در این منطقه در استان کرمان سالانه به ۳۱۲ میلی‌متر می‌رسد و بارش ۴۰۰ میلی‌متر نیز در این منطقه ثبت شده است.

درحالی‌که در شهر جیرفت گاه در تابستان دما به ۴۸ درجه می‌رسد اما در سربیزن و درب بهشت که ۴۰ دقیقه تا شهر جیرفت فاصله دارد دمای تکریمی ثبت می‌شود.

کوهستان‌ها و مراتع پوشیده از جنگل، چمنزار و گلزارهای متعدد است و مترکم‌ترین جنگل‌های انار شیطان کشور در این منطقه قرار گرفته است.

این عرصه، زیست‌گاه خرس سیاه آسیایی، گراز، گرگ، روباه، خرگوش، لاک‌پشت، مار، گربه وحشی، شغال، کبک، عقاب قهوه‌ای، قرقی، جغد، سار است.

پارک خیر کلکسیونری از گیاهان و جانوران کمیاب

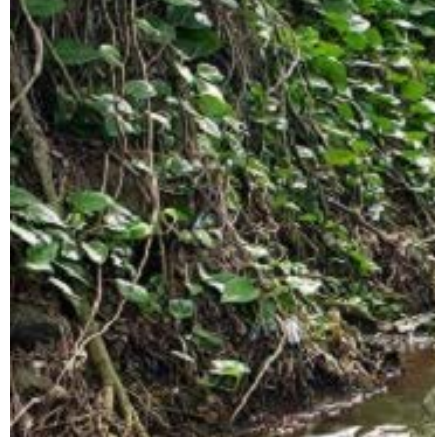
پارک ملی «خبر» کمی دورتر از درب بهشت قرار دارد و باید برای رسیدن به این منطقه گردشگری فاصله بیشتری را طی کرد اما اقلیم خاص و زیبای خبر موجب شده است این منطقه مورد توجه ویژه قرار گیرد به طوری که در تابستان‌ها خبر یکی از مهم‌ترین مکان‌های مورد علاقه اعراب خلیج فارس است.

بزرگ‌ترین پروژه گردشگری خاورمیانه در این منطقه در حال اجرا است.

پس از حضور در شهر بافت در انتهای جاده بافت-کرمان مناظر بدیع و زیبایی را خواهید دید اما اگر بافت را به سمت خبر ترک کنید وارد دنیایی دیگر خواهید شد.

«خبر» منطقه‌ای پر آب است و رودخانه اصلی به یک‌باره از دل زمین به بیرون می‌جوشد و جریانی خروشان ایجاد می‌کند که در دل باغ‌های گردو و بادام پیش می‌رود.

خبر به‌عنوان بازمهمین پارک ملی ایران ثبت شده است. پلنگ، گربه، کل و بز، شاه روباه، قوچ و میش، شغال، کفتار، گراز، کازا کال، گرگ، اهو، خرگوش، عقاب طلائی، عقاب دو برادر، عقاب مارخو، دلججه کوچک، هما، کرکس، شاهین، آهو بره، کبک، تیپهو، پری شاخ، قمری معمولی، باقرقره، سینه سیاه و پرند جیرفتی در این منطقه زندگی می‌کنند و کوهستان‌های خبر مملو از زیره کوهی است.

«درب بهشت» آغاز می‌شود، این روزها اگر سری به این شهر کوچک در حاشیه جاده جیرفت-بافت بزنید، در ابتدا تصور نمی‌کنید در ۱۶۰ کیلومتری مرکز استان و در این ارتفاع از کوهستان‌های کرمان وارد شهری شوید که جمعیتش شش هزار و ۵۲۸ نفر است اما در تابستان ۱۰ هزار مسافر را در خود جای‌داده باشد.

وجود امام‌زاده سلطان سید احمد در این شهر کوچک که از نوادگان امام موسی بن جعفر است بر مرکزیت این شهر افزوده است اما جاذبه‌های بی‌نظیر طبیعی درب بهشت موجب شده است نام این شهر نیز از طبیعت بی‌نظیر منطقه گرفته شود.

این شهر در فاصله ۸۵ کیلومتری شهر جیرفت قرار دارد و از مسیر شهرهای گردشگری رایین و بافت نیز

همچنین از دامنه روبروی آبشار مسیر اصلی صعود به قله آغاز می‌شود که مسیر حرکت آن تا ارتفاع ۳ هزار و ۲۰۰ متری در حاشیه‌ی رودخانه ادامه دارد و پونه‌ها و گل‌های وحشی که در طول مسیر هستند به زیبایی‌های این منطقه افزوده است و چشم انداز طبیعی شگفت انگیزی را به همراه آبشار به نمایش می‌گذارند.

تجربه سفر به رایین در فصل زمستان تبدیل به یخ‌نوردی با هیجان زیاد می‌شود که علاقه‌مندان خاص خود را دارد. اما در تابستان فضایی بسیار مرفح و زیبا را برای گردشگران فراهم می‌کند همچنین از دامنه روبروی آبشار مسیر اصلی صعود به قله آغاز می‌شود که مسیر حرکت آن تا ارتفاع ۳ هزار و ۲۰۰ متری در حاشیه‌ی رودخانه ادامه دارد و پونه‌ها و گل

گردش در گنجینه ایران باستان؛ اینجا تاریخ با طبیعت گره خورده است

جباری با بیان اینکه جشنواره ملی گردشگری از ۲۹ مرداد تا ۲ شهریورماه سال جاری در محل نمایشگاه‌های دائمی واقع در پارک جنگلی ارومیه برگزار می‌شود، اضافه کرد: در این جشنواره ۳۰۰ غرفه در راستای معرفی صنایع دستی سراسر کشور، معرفی جاذبه‌های گردشگری و همچنین صنایع و حرف مرتبط با صنعت گردشگری برای بازدید علاقه‌مندان و متخصصین برپا خواهد شد.

مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان غربی اظهار داشت: برگزاری این جشنواره و نمایشگاه فرصت ارزشمندی برای اطلاع‌رسانی و معرفی هر چه بهتر استان و ظرفیت‌های بی‌نظیر گردشگری در سطح ملی و حتی بین‌المللی خواهد بود که امید می‌رود سایر دستگاه‌های اجرایی و نیز مسئولان از آن بهره کافی را ببرند.

رونمایی از کتاب معرفی ۵ مسیر مهم گردشگری آذربایجان غربی

وی از برگزاری جشنواره‌های ملی غذا، انگور، سیب و گیلاس در سطح شهرهای ارومیه، اشنویه و سردشت طی سال جاری خبر داد و گفت: این جشنواره‌ها علاوه بر اینکه زمینه‌های برای آشنایی بهتر و بیشتر با آداب‌ورسوم و سنت‌های بومی منطقه محسوب می‌شود بلکه فرصتی برای حضور گردشگران داخلی و خارجی و معرفی بهتر استان است.

جباری از توزیع دو هزار نسخه بروشور و نقشه گردشگری استان طی امسال خبر داد و گفت: در این

تاریخی پرمزوراز، خود به‌تنهایی انگیزه بالایی برای سفر و حضور گردشگران خارجی و داخلی به آذربایجان غربی است. آثار تاریخی که هر یک سند و گواهی بر قدمت بالای این دیار است.

برنامه‌های متفاوتی در بخش صنعت گردشگری برنامه‌ریزی شده است

مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان غربی در خصوص آخرین وضعیت صنعت گردشگری گفت: آذربایجان غربی با بیش از ۱۶۰۰ اثر تاریخی و طبیعی ثبت‌شده ملی و دو اثر ثبت‌شده جهانی یکی از استان‌های مهم و دارای پتانسیل بالایی در بخش گردشگری است.

جلیل جباری ادامه داد: این استان تمام ظرفیت‌های موردنیاز برای توسعه صنعت گردشگری در بخش‌های مختلف از جمله وجود آثار تاریخی و طبیعی بکر با تمدن بالای هشت هزار سال، ظرفیت عظیم در بخش توریسم درمانی به دلیل هم‌مرزی با سه کشور خارجی، مناطق بکر در بخش روستایی و بوم‌گردی در یک مجموعه بی‌نظیر را داراست.

وی خاطرنشان کرد: متأسفانه باوجود این ظرفیت و ذخایر عظیم گردشگری و تاریخی تاکنون استفاده درست از این ظرفیت‌ها صورت نگرفته اما امسال برنامه‌های متفاوتی در بخش‌های مختلف گردشگری از جمله جشنواره ملی گردشگری در ارومیه به همراه پنجمین نمایشگاه ملی صنایع دستی در استان در دستور کار قرار گرفته است.

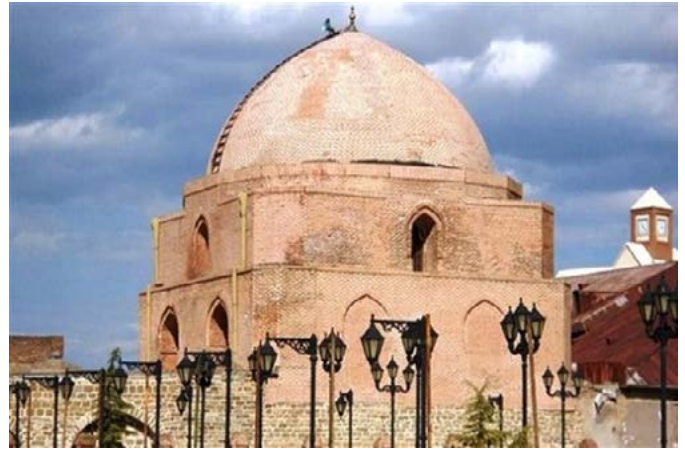
آذربایجان غربی در کنار هزاران جاذبه تاریخی و طبیعی ملی و جهانی به دلیل وجود آثار بی‌نظیری همچون مساجد تاریخی، کلیساها و آتشکده‌های پرمزوراز گنجینه ایران باستان به شمار می‌رود.

شکل‌گیری تمدن‌های آشور، اورارتو، مانا، ماد و پارس در قبال از اسلام و ظهور سلسله‌ها و حکومت‌های محلی در آذربایجان غربی به همراه حضور اقوام و اقلیت‌های دینی متعدد اعم از ترک، کرد، ارمنی و آشوری به همراه هم‌مرزی با سه کشور خارجی موجب شده تا این بخش از ایران، بزرگ‌ترین مرکز تعامل فرهنگی در غرب کشور باشد.

استان آذربایجان غربی با یک هزار و ۶۰۰ اثر ثبت‌شده ملی، ۵۸ منطقه نمونه و ۱۳ مسیر بکر گردشگری، بر اساس کاوش‌های باستان‌شناسی میراث دار تمدن ۸ هزارساله‌ای است که در دل خود رمز و رازهای زیادی دارد، تمدنی بی‌نظیر که این روزها منتظر نیم‌نگاهی از سوی مسئولان است تا رونق ویژه‌ای یابد.

اگرچه رونق صنعت گردشگری در این استان مرزی گام‌های اول را طی می‌کند اما ضمن تجربه چهار فصل ایران در استان آذربایجان غربی هر بخش از جاذبه‌های آن جوابگوی آنچه یک گردشگر خارجی و حتی داخلی می‌خواهد، است. وجود سه هزار روستای مرزی بکر و بی‌نظیر می‌تواند علاقه‌مندان اکوتوریسم را به‌خوبی مجذوب خود کند.

دو اثر تاریخی ثبت‌شده جهانی قره کلیسا و مجموعه تخت سلیمان تکاب به همراه هزار و ۶۰۰ جاذبه

طبیعت‌گردی دارد که تاکنون نتوانسته‌ایم به‌صورت حداقلی نیز از آن بهره ببریم. مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آذربایجان غربی افزود: امسال ضمن حمایت از صنعت بوم‌گردی در استان به دلیل گردشگر پذیر بودن استان در فصل تابستان برنامه‌های متعددی از جمله جشنواره‌های فرهنگی، گردشگری در شهرهای مختلف، معرفی محورهای جدید گردشگری، برگزاری استارت‌آپ‌های حوزه گردشگری با همکاری تشکل‌های مردم‌نهاد اجرا می‌شود.

بروکراسی پریپیچ و خم سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری هموار شود

جباری که در حال حاضر چه مواعی سد راه توسعه صنعت گردشگری است؟ افزود: ضرورت هماهنگی و همکاری دستگاه‌های اجرایی در بحث واگذاری اراضی به مناطق نمونه گردشگری و کافی نبودن تسهیلات در مقایسه با سایر استان‌ها، عدم اجرای تعهدهای برخی از دستگاه‌های اجرایی که طبق مصوبات هیئت‌وزیران باید زیرساخت‌ها و آب و برق مناطق را تأمین کنند و لزوم توجه بیشتر به این زیرساخت‌ها از مشکلات این بخش در استان است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آذربایجان غربی گفت: آذربایجان غربی دارای ظرفیت‌های فراوانی در بخش گردشگری است ولی سرمایه‌گذاران این حوزه نیز دارای مشکلات عدیده‌ای هستند و انتظار داریم مسئولان توجه بیشتری به این موضوع و رفع مشکلات این بخش مهم داشته باشند.

وی با بیان اینکه وجود جاذبه‌های طبیعی و آثار تاریخی بی‌ظنیری چون تخت سلیمان و قره کلیسا

شهرهای استان کردیم که تا یک ماه آینده فیلم معرفی جاذبه‌های گردشگری ۱۰ شهرستان استان رونمایی می‌شود.

جباری همچنین از تهیه و پخش ۵۰ مورد تیزر معرفی آثار تاریخی و معرفی جاذبه‌های گردشگری استان برای نخستین بار در مناطق پرتردد و مهم استان و سایر استان‌های کشور خبر داد و افزود: تلاش می‌شود این تیزرها با همکاری صداوسیما و نیز فضای مجازی و مشارکت رسانه‌های استان پخش شود.

وی با اشاره به ظرفیت مرزی بودن استان و نقش آن در توسعه صنعت گردشگری عنوان کرد: تمام تلاش ما در این حوزه افزایش میزان تورهای ورودی از کشورهای هم‌جوار و همسایه و نیز سایر کشورهای خارجی است. جباری با بیان اینکه افزایش میزان تورهای ورودی نیازمند برنامه‌ریزی اصولی از سوی این اداره کل است، گفت: بخش اعظمی از این موضوع نیز نیازمند اتخاذ تمهیدات لازم برای تسهیل در عبور و مرور گردشگران خارجی از طریق مرزهای استان است که امید می‌رود امسال این موضوع مورد توجه مسئولان قرار گیرد.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آذربایجان غربی اضافه کرد: همچنین ایجاد ۹ کمپینگ گردشگری در استان از جمله کمپینگ‌های گردشگری در ماکو و تکاب و در پایگاه‌های جهانی تخت سلیمان تکاب، قره کلیسا بسطام و غار سهولان بیانگر ظرفیت‌های فراوان استان در این حوزه است.

وی با بیان اینکه آذربایجان غربی از نظر تعداد مناطق نمونه گردشگری با معرفی ۵۸ منطقه رتبه ۵ کشوری را داراست، عنوان کرد: استان آذربایجان غربی مناطق مختلفی برای ایجاد کمپ‌های بوم‌گردی و

بروشورها اماکن تاریخی و گردشگری استان به‌صورت نوشتاری و تصویری به علاقه‌مندان سفر به آذربایجان غربی شرح داده‌شده و نقشه‌های دسترسی نیز درج شده است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آذربایجان غربی با اشاره به رونمایی کتاب معرفی پنج مسیر گردشگری مهم استان هم‌زمان با جشنواره ملی گردشگری که امسال در ارومیه برگزار می‌شود، افزود: با رونمایی و توزیع این کتاب منبع ارزشمندی در راستای دسترسی و معرفی بهتر ظرفیت‌های گردشگری استان در اختیار علاقه‌مندان سفر به این استان قرار می‌گیرد.

وی با بیان اینکه توسعه پایدار در بخش صنعت گردشگری نیازمند توجه و فراهم کردن زیرساخت‌های لازم است، افزود: متأسفانه در بخش راه و مسیر دسترسی به بخشی از آثار تاریخی، از طریق ریلی و هوایی با مشکلاتی روبه‌رو هستیم که این امر توسعه این صنعت را با کندی مواجه کرده که امیدواریم با رفع این موانع بتوانیم زمینه توسعه را بیش‌ازپیش فراهم کنیم.

جباری با بیان اینکه بخش گردشگری به‌عنوان حوزه مهم در توسعه پایه‌های استان مطرح است، گفت: توسعه حمل‌ونقل ریلی و هوایی می‌تواند نقش مهمی در گسترش روابط با سایر استان‌ها و مناطق کشور و کشورهای همسایه به‌عنوان ضروری‌ترین زیرساخت در این حوزه داشته باشد.

رونمایی از فیلم مستند معرفی جاذبه‌های گردشگری

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آذربایجان غربی خاطر نشان کرد: برای اولین بار اقدام به تهیه فیلم معرفی جاذبه‌های گردشگری تمامی

حضرت پور با بیان اینکه حمل و نقل یکی از مهم‌ترین عوامل جذب گردشگر است، خاطر نشان کرد: بهره‌برداری از خط آهن مراغه به ارومیه طی امسال، توسعه فرودگاه بین‌المللی ارومیه، آغاز عملیات اجرایی احداث قطار شهری و نوسازی ناوگان حمل و نقل درون‌شهری و برون‌شهری از برنامه‌های عملیاتی این حوزه است.

شهردار ارومیه به ظرفیت بالای استان در بخش توریسم درمانی نیز اشاره کرد و گفت: در حال حاضر بیماران زیادی از کشورهای عراق، اربیل، باکو و ارمنستان به ارومیه مراجعه می‌کنند که این امر می‌تواند در توسعه صنعت گردشگری استان مؤثر باشد.

وی به ظرفیت توریسم ورزشی در استان نیز اشاره کرد و گفت: سیلوانا یکی از ظرفیت‌های کم‌نظیر برای ورزش‌های هوایی از جمله پاراگلایدر است و هر سال برگزاری مسابقات بین‌المللی این ورزش در سیلوانا می‌تواند ضمن کمک به تکمیل زیرساخت‌های توسعه در این منطقه فرصتی برای معرفی بهتر جاذبه‌های گردشگری باشد.

فیلم ۲۵ دقیقه‌ای از جاذبه‌های گردشگری و طبیعی ارومیه را تحت عنوان «ارومیه، شهر بین‌المللی» به زبان‌های مختلف خارجی تهیه کرده‌ایم و با رایزنی‌های صورت گرفته با مدیرعامل شرکت گردشگری اروپا در نظر داریم این فیلم توسط شرکت‌های گردشگری اروپایی توزیع و تبلیغ شود. حضرت پور همچنین از اختصاص ۱۰ درصد از اعتبار ۶۰۰ میلیارد تومانی در بخش عمران شهرداری ارومیه برای تکمیل زیرساخت‌ها خبر داد و گفت: با کمک ارگان‌ها و نهادهای دولتی و بخش خصوصی به استقبال این رویداد مهم می‌رویم.

شهردار ارومیه تکمیل زیرساخت‌های گردشگری از جمله احداث راه‌های دسترسی، احداث مجتمع‌های اقامتی و تفریحی در کنار جاذبه‌های مهم گردشگری، احداث بزرگ‌ترین شهرسازی غرب کشور در «چی چست» و تکمیل و به‌روز کردن اماکن اقامتی در داخل شهر را از مهم‌ترین برنامه‌ها در حوزه گردشگری عنوان کرد و افزود: افزایش مدت اقامت گردشگران در استان و بالا بردن درآمد‌های گردشگری از مهم‌ترین اهداف در این بخش است.

در استان، آذربایجان غربی را به یکی از استان‌های منحصربه‌فرد در حوزه گردشگری تبدیل کرده است، افزود: متأسفانه به دلیل عدم سرمایه‌گذاری و فقدان زیرساخت‌های لازم، صنعت توریسم آن‌طور که باید و شاید جایگاه واقعی خود را در این استان به دست نیاورده است.

جباری با بیان اینکه به دلیل شرایط آب و هوایی مناسب استان یکی از قطب‌های گردشگری در فصل تابستان به شمار می‌رود، گفت: امسال پیش‌بینی می‌شود تعداد گردشگران ورودی به استان، به سه میلیون و ۵۰۰ نفر برسد.

وی با بیان اینکه این استان هم‌اکنون دارای ۳۶ هتل، ۵۳ مهمان‌پذیر، ۴۳ واحد پذیرایی بین‌راهی و دو مجتمع گردشگری است، افزود: در حال حاضر دو هزار و ۸۷۰ تخت در واحدهای اقامتی، ۳۰۴ تخت در بخش مجتمع‌های گردشگری، هزار و ۵۷۵ تخت در بخش واحدهای اقامتی بین‌راهی، ۷۰ تخت در بخش بوم‌گردی و ۱۰۱ تخت در بخش هتل آپارتمان آماده میزبانی از گردشگران است.

وی با اشاره به احداث ۱۵ واحد اقامتی جدید در استان خاطر نشان کرد: این طرح‌ها در بخش توسعه و سرمایه‌گذاری سازمان در دست احداث است که با بهره‌برداری از آن‌ها یک هزار و ۲۰۰ تخت به مجموع تخت‌های اقامتی استان افزوده می‌شود.

ارومیه شهر بین‌المللی گردشگری می‌شود

هرچند شهردار ارومیه بر اساس مصوبه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور از معرفی ارومیه به‌عنوان شهر بین‌المللی گردشگری در سال ۲۰۲۰ خبر داده است اما مسئولان میراث فرهنگی استان تاکنون بحث زیادی در این خصوص نکرده‌اند.

شهردار ارومیه در خصوص معرفی ارومیه به‌عنوان شهر بین‌المللی گردشگری در سال ۲۰۲۰ افزود: آذربایجان غربی دارای سه ظرفیت و پتانسیل بالا در بخش مرزی به دلیل هم‌مرزی با سه کشور خارجی، کشاورزی به دلیل داشتن آب‌وخاک مناسب و حاصلخیز و نیز صنعت است.

محمد حضرت پور اظهار داشت: در ۴۰ سال گذشته متأسفانه با وجود ظرفیت‌های بی‌نظیر در بخش‌های مذکور، چه در بخش ظرفیت‌های مرزی و چه در بخش کشاورزی و صنعت نتوانستیم به‌خوبی بهره‌کافی را ببریم هرچند اقدامات، موفقیت و مزیت‌های زیادی در این بخش‌ها داریم و به دست آورده‌ایم. وی با بیان اینکه توجه به صنعت گردشگری شاه‌کلید توسعه استان به دلیل دارا بودن بیش از هزار و ۶۰۰ اثر تاریخی و طبیعی و دو اثر جهانی به شمار می‌رود، گفت: در این راستا هدف‌گذاری که صورت گرفته معرفی ارومیه به‌عنوان شهر بین‌المللی در سال ۲۰۲۰ است.

شهردار ارومیه با تأکید بر اینکه تحقق این مهم نیازمند فراهم بودن زیرساخت‌های لازم در بخش راه، هوایی، ریلی، هتل و ... است، گفت: برنامه‌ریزی در این بخش به‌صورت نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است که هر دو باید همسو باهم توسعه باید که شهرداری ارومیه در بخش سخت‌افزاری با اختصاص اعتبارات مناسب اقدامات زیادی در بخش عمران شهری آغاز کرده است.

تهیه و توزیع فیلم از جاذبه‌های گردشگری ارومیه وی خاطر نشان کرد: در بخش نرم‌افزاری نیز یک

گشت و گذار در دیار سرابها؛ از خنکای «کهمان» تا سرسبزی «کاکارضا»

سراب «زز» با گذر از مزارع و باغات مختلف، این اراضی را نیز آبیاری می‌کند تا کشاورزی و باغداری منطقه را نیز رونق دهد.

طبیعت بهشت‌وار لرستان و خروش رودخانه زلال «کهمان»

سراب و چشمه زلال کهمان در فاصله تقریباً ۱۵ کیلومتری شمال الشتر از کوه گرین سرچشمه گرفته و در مسیر خود به سمت الشتر انواع درختان از جمله گردو با عمر بعضاً ۵۰۰ سال و قطر چندین متر و محصول صدها تنی گردو، گلابی، آلو، انجیر، زالزالک و بلوط را سیراب می‌کند و به رودخانه کهمان مبدل می‌شود.

سرچشمه ابتدایی رودخانه کهمان، چشمه «تخت شاه» و چشمه‌های اطراف آن است که پس از جاری شدن در درون دره کهمان، آب چشمه سراب «خاصان» و دیگر چشمه‌های اطراف به آن پیوسته و رودخانه کهمان را شکل می‌دهند.

مجموعه‌ای از دشتهای زیبا، آب‌های خروشان، باغات گسترده و طبیعت دلنواز، این خطه را به‌عنوان «بهشت لرستان» مطرح کرده است.

چشمه و آبشار و باغ را یکجا در «کاکارضا» ببینید

کاکارضا منطقه نمونه گردشگری لرستان در شهرستان سلسله است و شامل روستا، سراب، آبشار و رودخانه زیبایی بوده و مجموعه‌ای از زیبایی‌های طبیعت را یکجا جمع کرده است.

سراب گلهو از زیبایی‌های منطقه گردشگری کاکارضا است؛ «هو» در زبان پهلوی به معنی خوب و نیکو بوده و «گل‌هو» به معنی مکان گل‌های خوب است. این منطقه در شمال شرق روستای کاکارضا و در دامنه کوه زرین مشقت قرار گرفته و دارای دو سراب دائمی و یک سراب فصلی است. در کنار سراب گل‌هو، دو درخت کهن سال چنار سایه گسترده‌اند. این منطقه بیسابقه عشایر روستاست و در حال حاضر

قله‌های بلند آن شامل «بال کبود» و کوه «چهل نابالغان» در جغرافیای الشتر واقع شده و دیگر قله بلند رشته کوه گرین «بازگیر» است که در الشتر قرار دارد.

گردشگری با طعم چیدن میوه‌ها و صیفی جات تازه از باغات الشتر

در منطقه گرین اکثر گونه‌های جانوری و گیاهی لرستان وجود دارد به‌نحوی که ۱۵ درصد تنوع زیستی کشور را در این منطقه می‌توان مشاهده کرد. از گونه‌های شاخص جانوری منطقه می‌توان به خرس، پلنگ، کل و بز، گرگ خاکستری، کفتار، خرگوش و ... اشاره کرد.

وجود آب‌وهوای معتدل باعث شده تا عمده باغات گردو، زردآلو، سیب و گیلاس در این خطه سرسبز لرستان جای بگیرند؛ در کنار این باغات در سراسر شهرستان سلسله مزارعی وسیع از صیفی جات از جمله خیار به چشم می‌خورد و بهترین نوع خیار در لرستان مختص به «الشتر» مرکز شهرستان سلسله است.

در بهار و تابستان با گذر از جاده‌ها و معابر روستاهای شهرستان سلسله می‌توان نوبرانه‌های فصل که به‌تازگی از مزارع و باغات چیده شده و برای فروش در کنار جاده‌ها بسته‌بندی شده‌اند را دید تا گردشگری در شهرستان سلسله با صرف میوه‌ها و صیفی جات تازه همراه باشد.

سراب حیات‌بخش «زز»

سراب «زز» در فاصله ۵ کیلومتری شهر الشتر با آبی زلال، نشاط بخش روح انسان است، جایی که جوش و خروش سراب از سرچشمه آن تا آرامش و زلالی سراب در پایین‌دست، طبیعتی حیات‌بخش خلق کرده است و هر مسافری که از این منطقه عبور می‌کند بی‌شک ساعتی از روز خود را در کنار این سراب می‌گذراند و روح خود را جلا می‌دهد.

گشت‌وگذار در حاشیه سراب‌های بکر، لذت بردن از خنکای «کهمان» و سرسبزی «کاکارضا» را در سفر به شمال لرستان تجربه کنید، جایی که بهشت طبیعت استان نام گرفته است.

شهرستان سلسله با وجود سراب‌های زیبا و بهشتی، انواع باغات و مزارع و دشتهای گسترده، مجموعه‌ای از زیبایی‌های طبیعت لرستان را در خود جای داده است؛ جایی که با آب‌وهوای سرد در زمستان و شرایط اقلیمی معتدل در بهار و تابستان تنوع گسترده‌ای از پوشش طبیعی را در مراتع و کوه‌ها گسترانده است.

گشت‌وگذار در بکرترین مناطق سلسله

دشت الشتر در شمال استان و در میان مناطق کوهستانی با ارتفاع بالاتر از ۱۵۰۰ متر قرار گرفته است. این دشت بستر پرتراکم‌ترین نقاط روستایی کم‌جمعیت استان به شمار می‌رود و مساحت آن بالغ بر ۳۰ هزار هکتار است.

شهرستان سلسله یکی از مناطق بکر و دارای پتانسیل بالای گیاهی و جانوری در لرستان بوده به‌نحوی که ۵۰۰ گونه گیاهی و ۲۰۰ گونه جانوری در این شهرستان وجود داشته و قسمت اعظم دو منطقه حفاظت‌شده «سفيدکوه» و شکار و صید ممنوع «گرین» در این شهرستان واقع شده است.

رشته کوه گرین از رشته کوه‌های مهم غرب ایران است که در شمال استان لرستان قرار دارد. گرین از رشته کوه‌های بلند زاگرس است که در ادامه اشترانکوه قرار دارد و طول آن به بیش از ۱۸۶ کیلومتر می‌رسد. گرین از غرب به دلفان، از شمال به نهاوند، از شرق به شهرستان بروجرد و از جنوب به شهرستان سلسله محدود می‌شود و طبیعت گردان می‌توانند از هر نقطه به تماشای قله مرتفع و زیبای گرین بنشینند. رشته کوه گرین هر ساله میزبان کوهنوردان و طبیعت گردان حرفه‌ای است که در فصل‌های بهار و تابستان به این منطقه بکر سفر می‌کنند.

«گربران» بزرگ‌ترین سایت باستانی شهرستان سلسله این کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی با تأکید بر اینکه در دوره‌های بعد مثل عصر نوسنگی، مس‌سنگی و عصر مفرغ محوطه‌ها و تپه‌های بزرگی مثل تپه‌های «بُنکی» و «گربران» در شهرستان سلسله داریم، افزود: گربران بزرگ‌ترین سایت باستانی شهرستان سلسله و شمال لرستان به حساب می‌آید و احتمالاً با توجه به وسعت زیادی که دارد در دوران تاریخی و شهرنشینی هزاره دوم و سوم یک شهر بوده است. حسن‌پور با اشاره به اینکه محوطه‌ها و گورستان‌های باستانی نیز در شهرستان سلسله وجود دارد، اظهار داشت: چندین گور باستانی مثل گورهای خریشته‌ای در این شهرداری که نمونه آن در لرستان زیاد است و قدمت آن‌ها به هزاره دوم و سوم قبل از میلاد می‌رسد. وی بایبان اینکه پل‌های تاریخی زیادی در الشتر داریم که روی رودخانه کهمان احداث شده‌اند، تصریح کرد: پل «چله کش» از جمله این پل‌ها است؛ همچنین پل «شاپوری دو آب» و پل «شاپوری کاکا رضا» نیز از پل‌های دوره پهلوی و قاجار هستند و کتیبه هم دارند که مربوط به «یوسف معمار فشنگ چی» معمار دوره پهلوی بوده است.

پرباب پرورشگاه اسب‌های هخامنشی بوده است، تصریح کرد: منابع موثق مثل منابع دوران اسلامی، زهه العلوم، حمدالله مستوفی و یاقوت حموی اذعان داشته‌اند که «الشتر شهری است که از آن فندق فراوان خیزد».

این کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی با اشاره به اینکه از لحاظ تاریخی قدیمی‌ترین بنایی که در الشتر داریم و هسته اولیه شهر دور آن شکل گرفته، قلعه‌ای به نام قلعه مظفری است، افزود: خانه‌های قدیمی در اطراف آن احداث شده و خوانین و متنفذان شهر در این قلعه بر مردم حکومت کرده‌اند.

حسن‌پور به بررسی جایگاه پیش‌از تاریخ شهرستان سلسله و شهر الشتر پرداخت و گفت: چند اثر مهم در الشتر و اطراف آن داریم که به دوره‌های پیش‌از تاریخ برمی‌گردد، در دامنه‌های جنوبی کوه گرین و دره «خرگوش ناب»، چند محوطه پیش‌از تاریخ با قدمت ۲۰ و ۳۰ هزار سال وجود دارد؛ جزو مهم‌ترین سکونتگاه‌ها بوده‌اند.

وی یادآور شد: قدمت غار «مرکوردل» و اشکفت جوانمرد به دوره غارنشینی یا پارینه‌سنگی برمی‌گردد.

به‌عنوان کمپینگ گردشگری عشایری توسط سازمان میراث فرهنگی صنایع و گردشگری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

آبشار ورتختان در چهار کیلومتری شرق روستای کاکارضا قرار دارد؛ آب سراب گل‌هو در منطقه ورتختان آبشاری زیبایی را شکل داده که در فصل بهار پذیرای بسیاری از گردشگران است.

کرانه رودخانه کاکا رضا از روستای کاکا رضا به سمت شرق، به طول ۲۰ کیلومتر به‌واسطه داشتن زیبایی‌های طبیعی و جنگل‌های بلوط اطراف رودخانه و داشتن آب آشامیدنی تازه و گوارا به‌عنوان یک تفرجگاه عمومی مورد استفاده گردشگران قرار می‌گیرد.

تفریحگاه زمین‌های کشاورزی اطراف روستا را در بر گرفته و باغ‌های میوه سرسبزی همچون سیب، گلابی، آلو، گردو و... زیبایی کم‌نظیری را به این روستا بخشیده‌اند.

روایتگری بنایی تاریخی از فرهنگ غنی لک‌ها

در ۴۸ کیلومتری شمال غربی استان لرستان اثری تاریخی به نام قلعه مظفری قرار دارد که بیانگر قدمت و تمدن قوم لک و به‌ویژه مردمان مهمان‌نواز سلسله است.

این اثر ارزشمند تاریخی که در حال حاضر به‌عنوان یکی از جاذبه‌های گردشگری و فرهنگی شهرستان سلسله به شمار می‌رود در اواخر دوران قاجاریه توسط سید مهدی خان امیر منظم و بعدها توسط مهر علی خان امیر منظم (حسنوند) بنا شده است.

معماری این اثر تاریخی مربوط به پهلوی اول بوده که مصالح به‌کاربرده در این اثر از چوب و آجر و خشت خام استفاده‌شده و معماری آن طاق ضربی است.

در گذشته بخشی از این بنای تاریخی به‌عنوان دارالحکومه و بخش دیگر این بنا به‌عنوان محلی برای برگزاری مراسمات ملی و مذهبی استفاده‌شده است به طوری که در مناسبت‌های مذهبی و در ایام مختلف سال این مکان تاریخی به‌عنوان مکانی برای روضه‌خوانی و برگزاری مراسمات عزاداری استفاده‌شده است.

همچنین این اثر تاریخی محلی برای تجمع ریش‌سفیدان و بزرگان منطقه برای تصمیم‌گیری و یا مراسماتی چون «خون صلح» و دوستی و رفع کدورت‌ها بین طوایف و حل کردن مشکلات مردم و غیره بوده است.

این اثر تاریخی شهرستان سلسله با شماره ۴۱۴۶ در سال ۱۳۸۰ در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است.

عطا حسن‌پور کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی با اشاره به اینکه شهرستان سلسله یکی از حاصلخیزترین، پرباب‌ترین و غنی‌ترین دشتهای ایران است، اظهار داشت: آب این دشت و مسئله پربابی این دشت و جایگاهی که در بحث آب داشته باعث شده اولین اداره امور آب استان در الشتر ایجاد شود.

وی بایبان اینکه در حوزه تاریخی، در چند منبع تاریخی غیر موثق آمده است که دشت الشتر به خاطر مرغزارهای غنی و

بزرگ لک زبان بوده است و مقبره آن در شهرستان سلسله مرمت شده است، تصریح کرد: ماشته بافی، چادر بافی، گلیم بافی، منبت، مشبک و ... از جمله صنایع دستی شهرستان سلسله است. این کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی ادامه داد: روستای کاکا رضا در سلسله از مکان های گردشگر پذیر است، با آن چشم اندازهای زیبا، قله مرتفع گرین مثل ولاش، برنجه و ... برای کوهنوردی و طبیعت گردی واقعا بی نظیر است.

تجلی معماری بومی لرستان در «قلعه مظفری»

حسن پور با اشاره به قلعه مظفری در مرکز شهر الشتر اظهار داشت: این اثر تاریخی در بافت قدیم شهر الشتر قرار دارد که متأسفانه الان خانه های اهالی اطراف آن را محاصره کرده و حریم آن باید آزاد شود؛ این خانه چندین بار مرمت شده و خوشخانه استحکام بخشی شده است.

وی بایبان اینکه این خانه مربوط به اواخر دوره قاجار و اوایل دوره پهلوی است و بر اساس معماری بومی لرستان احداث شده است، تصریح کرد: حیاط بزرگ با دو طبقه، شاه نشین، زمستان و تابستان نشین، طاق های هلالی، آجر کاری سردر پنجره ها، تزیینات آجر کاری، طاقچه های زیبا و دیوارهای قطور از ویژگی های این خانه تاریخی است.

این کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی خاطر نشان کرد: در حال حاضر این خانه محل نمایش عکس ها، آثار فرهنگی، صنایع دستی و ... است.

جاذبه های طبیعی شهرستان سلسله اشاره کرد و گفت: شاخص ترین اثر طبیعی این شهرستان، سراب کهمان است که از دامنه های جنوبی کوه گرین سرچشمه گرفته و الشتر را مشروب کرده و در نهایت از منطقه دو آب به کشکان می ریزد.

وی بایبان اینکه سراب سیاهپوش، سراب ززه، سراب امیر و ... از جمله سراب های شاخص شهرستان سلسله است، تصریح کرد: در شهرستان سلسله سراب هنام را داریم که در کنار آن خانه تاریخی جالبی به نام خانه رحمتی ها واقع شده و در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است.

این کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی با تأکید بر اینکه سراب گلهو و سراب خاصو از دیگر سراب های شهرستان سلسله است، ادامه داد: آبشارهای خیلی خوبی در دامنه گرین داریم، آبشاری با ارتفاع ۱۵۰ متر است که در دامنه آن لاله های واژگون می روید؛ آبشار «ور تختان» در کاکا رضا نیز از دیگر آبشارهای شهرستان سلسله است.

«خط وشا» قرآن با قدمت هزار ساله در روستای دکاموند

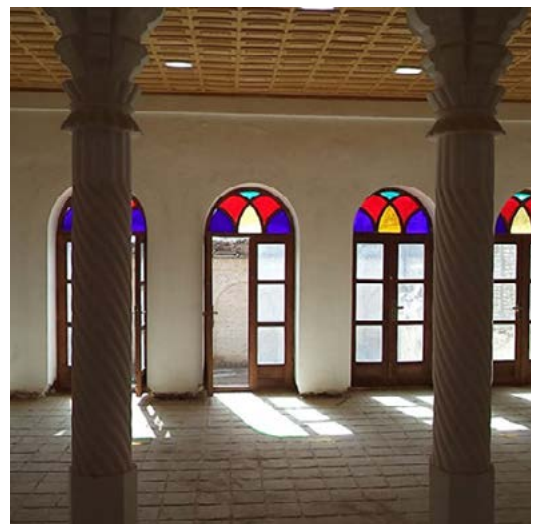
حسن پور با اشاره به مکان های مذهبی شهرستان سلسله اظهار داشت: قرآن خط وشا در روستای دکاموند ۱۰۰۰ سال قدمت دارد و در فهرست میراث منقول معنوی ثبت شده است، این قرآن از قرآن های نادر ایران است و به خط کوفی نوشته شده است. وی بایبان اینکه ملامنوچهر کولیوند از شعرای

دژ باستانی «شینه» و آب بناهای دست کند

این کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی با تأکید بر اینکه چند اثر مهم دست کند در سلسله داریم، یکی دژ باستانی به نام «شینه» است که در رأس یک کوه به نام «شاداب کوه» قرار دارد، افزود: در این اثر با مساحت زیادی آب انبارهای بزرگی روی صخره های سخت تراش داده شده و دست کند شده اند و افراد در این منطقه سکونت کرده اند. حسن پور با اشاره به اینکه این منطقه بخشی از آب بناهای تاریخی استان و بخشی از گنجینه آب لرستان است که در حال مستند شدن هستند، ادامه داد: این آب بناها برای آبیاری آب در فصول گرم بوده است و در دل کوه ها ساخته شده اند تا از آن استفاده کنند. وی یادآور شد: زمانی که با کاهش آب مواجه می شده اند از این آب بناها استفاده می شده و مورد بهره برداری آیینی یا مصرفی قرار می گرفته اند. این کارشناس و پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی با بیان اینکه از دیگر ویژگی های شهرستان سلسله، وجود مقبره های دوران اسلامی از جمله مقبره امامزاده محمدی در روستای امیر است، تصریح کرد: این مقبره یکی از مقبره های باستانی شهرستان سلسله است، همچنین بقایای آتشکده آذرخش را در نزدیکی سراب امیر الشتر داریم.

سراب های متعددی که «الشتر» را طراوت و سرسبزی می دهد

حسن پور در بخش دیگری از سخنان خود به

موج فشان‌ها و آب‌فشان‌ها چشم انتظار گردشگران تابستانی

نقاط ایران با گرمای وصف‌نشدنی روبه‌رو هستند؛ اینجا در چابهار لطیف‌ترین هوارا چابهارنشینان تجربه می‌کنند.

کارشناس گردشگری نیز می‌گوید: تلاطم دریای عمان، افزایش موج، باران‌های موسمی و وزش تندبادهای از مشخصات پدیده مونسون است.

طاهره شهرکی می‌افزاید: بندر چابهار در جنوب شرق ایران و سواحل شمالی دریای عمان از خوش آب و هواترین بنادر جنوبی ایران محسوب می‌شود که به دلیل قرارگیری در مسیر بادهای موسمی هند در تابستان دارای آب و هوایی نسبتاً خنک‌تر از سایر بنادر حاشیه خلیج فارس و دریای عمان است.

وی تصریح می‌کند: به دلیل وجود سواحل صخره‌ای در چابهار با برخورد موج با صخره‌ها پدیده زیبای موج فشان را در اینجا داریم که در نوع خود منحصر به فرد است و از دیگر تأثیرات این پدیده بر گردشگری منطقه پدیده آب‌فشان‌های طبیعی در کنار ساحل است.

شهرکی تأکید می‌کند: مهم‌ترین تأثیر آن بر گردشگری و جذب گردشگر علاوه بر سردتر کردن هوا قابلیت اجرای موج‌سواری در تنها بندر اقیانوسی کشور است که می‌تواند گردشگران زیادی را از داخل و خارج کشور به این بندر جذب کند.

جشنواره مونسون مهم‌ترین برنامه‌ای است که هر ساله در فصل مونسون برای معرفی ظرفیت‌های چابهار و جذب گردشگر برگزار می‌شود.

مدیر جشنواره مونسون می‌گوید: جشنواره مونسون با

آن اختلاف دمای فاحشی است که در فصول گرم بین خشکی و دریا اتفاق می‌افتد و موجب باد، تشکیل ابر و بارندگی می‌شود.

دوست محمد کلیم می‌افزاید: بیشترین تأثیر مونسون در کشورهای هند و پاکستان است و بیشترین تأثیر آن در کشور ما هم در سواحل اقیانوسی سیستان و بلوچستان است و تأثیرهایی هم بر استان هرمزگان و حتی در برخی موارد استان کرمان دارد.

وی تصریح می‌کند: نتیجه مونسون نسیم، باد و باران است؛ اختلاف دمای خشکی و دریا در فصل مونسون به ۳.۵ درجه می‌رسد و موجب بارش و باد می‌شود؛ بیشترین بارش را در فصل مونسون «چراپونچی» هند دارد که متوسط بارندگی در آن بالای ۲۴ هزار میلی‌متر است و پر باران‌ترین نقطه دنیا است.

موج فشان‌ها و آب‌فشان‌ها مهم‌ترین پدیده گردشگری در فصل «مونسون»

معاون پیش‌بینی اداره کل هواشناسی سیستان و بلوچستان ادامه می‌دهد: تأثیر مونسون همان‌طور که گفتیم در بنادر ما متعادل‌تر است و هوای لطیف‌تری را هم به همراه دارد؛ رکورد بارندگی در فصل مونسون در بندر چابهار به ۲۰۰ میلی‌متر در فاصله کمتر از یک ساعت می‌رسد که پدیده‌ای منحصر به فرد در کشور آن‌هم در فصول گرم سال است.

کلیم می‌گوید: مونسون از نیمه دوم اردیبهشت تا نیمه اول شهریور رخ می‌دهد و بیشترین تأثیر آن هم در تیر و مرداد اتفاق می‌افتد؛ در ماه‌هایی که عمده

این روزها در حالی در عمده نقاط ایران موج گرما حکم فرماست که در تنها بندر اقیانوسی ایران (چابهار) نسیم‌های بهاری فصل «مونسون» روح و جان را نوازش می‌دهد.

چابهار علاوه بر موقعیت ویژه جغرافیایی و ظرفیت‌های اقتصادی دارای ظرفیت‌های منحصر به فرد گردشگری نیز است؛ ۲۰۰ جاذبه طبیعی و تاریخی بکر سواحل مکران محدوده کنسارک تا گواتر در سیستان و بلوچستان، چابهار را به یکی از منحصر به فرد نقاط برای گردشگری و کاوشگری مبدل کرده است.

اما یکی از منحصر به فردترین این جاذبه‌ها فصل مونسون است که با نسیم‌های خنک اقیانوسی خود؛ چابهار را در فصلی که هیچ‌کس فکرش را هم نمی‌کند به خنک‌ترین بندر ایران از آبادان در غرب تا گواتر در شرق تبدیل می‌کند.

مونسون از واژه عربی موسم به معنی فصل گرفته شده است؛ مونسون به بادهایی گفته می‌شود که شبیه به نسیم دریا بوده، اما سرعت وزش باد در آن‌ها شدیدتر و هماهنگ‌تر است و در زمان‌های خاصی از سال نیز جریان دارند که موجب تلطیف هوای چابهار می‌شوند.

بیشترین تأثیر «مونسون» در ماه‌های تیر و مرداد است

معاون توسعه و پیش‌بینی اداره کل هواشناسی سیستان و بلوچستان می‌گوید: مونسون با بادهای موسمی اقیانوس هند در نیمه گرم سال اتفاق می‌افتد؛ دلیل

عنوان بهار در چابهار هرساله به مدت ۱۵ شب با هدف معرفی ظرفیت‌های چابهار و سواحل مکران به صورت زنده از شبکه استانی هامون و برخی شبکه‌های کشوری پخش می‌شود.

حسام‌الدین یوسفی می‌افزاید: این جشنواره اواخر مرداد هرسال هم‌زمان با رسیدن بهترین و خنک‌ترین زمان فصل مونسون برگزار می‌شود و با دعوت از هنرمندان کشوری سعی می‌کند چابهار را بهتر به مردم ایران بشناساند.

وی تصریح می‌کند: امسال نیز این جشنواره به صورتی متفاوت ان‌شاءالله در اوایل شهریورماه برگزار می‌شود و فعلا در حال برنامه‌ریزی برای برگزاری آن هستیم؛ ما هرسال با گرفتن بازخوردهای سال گذشته سعی می‌کنیم آن را در سال بعد به نحوی بهتر برگزار کنیم.

ایرانیان به جای شمال به چابهار سفر کنند

اما از آنجایی که چابهار و کنارک یکی از دورترین مناطق نسبت به مرکز کشور است و سفر به آن و چابهار گردی در آن هزینه‌های زیادی را به مسافران متحمل می‌کند برنامه‌هایی در جهت ارزان‌سازی سفر به این نقطه بکر و دیدنی برای شناساندن بهتر آن در حال اجراست.

فرماندار ویژه چابهار می‌گوید: چابهار در نیمه اول سال زیاد راغبی برای سفر ندارد و ماقبل از آنکه زیرساخت‌های ارزان‌سازی را فراهم کنیم با شناساندن فصلی مانند «مونسون» سعی می‌کنیم گردشگر به چابهار جذب کنیم. در عین حال برنامه‌ی کوتاه‌مدت چابهار و منطقه آزاد آن برای رونق چابهار گردی ایجاد ایرلاین اختصاصی و احداث فضاها و هتل‌های بوم‌گردی است.

غلامرضا مجیدی می‌افزاید: هرچند در سال جاری مجوز احداث ۵ هتل در چابهار صادر شده اما منتظر ساخت این هتل‌ها تا چند سال آینده نیستیم و راهکار کوتاه‌مدتی نیز برای فراهم کردن زیرساخت‌ها در این منطقه در دستور کار داریم.

به گفته معاون استاندار سیستان و بلوچستان تجهیز خانه کاشانه‌های مهمان و ایجاد فضاها برای اقامتی بوم‌گردی یا هتل‌های کپری برای تأمین زیرساخت‌های اقامتی در کوتاه‌مدت در دستور کار است.

مجیدی در عین حال تأکید می‌کند: اما مهم‌ترین پارامتر در گردشگری هزینه سفر است، ما باید ابتدا و قبل از هرگونه زیرساخت اقامتی یا تفریحی چابهار را با تسهیلاتی هایی که در بعد هزینه سفر می‌کنیم در سبب مسافرت گردشگران بیابوریم، برای این مهم مجوز ایرلاین اختصاصی صادر شده است و در حال برنامه‌ریزی برای برقراری سفرهای است؛ علاوه بر آن با چارترکنندگان هم مذاکره کردیم که هزینه‌های بلیط را کاهش دهند و مدلی تعریف شود تا به صورت متعادل در همه فصل سال در چابهار گردشگر داشته باشیم.

هرچه باشد؛ چابهار به گواه صاحب‌نظران حوزه گردشگری بسیار جذاب‌تر از قطب‌های کنونی گردشگری ایران است؛ خارج از ۲۰۰ جاذبه منحصربه‌فرد گردشگری چابهار که در گزارش مفصلی با عنوان جاذبه‌های منحصربه‌فرد سواحل مکران چشم‌انتظار گردشگران نوروزی در مهر به آن پرداخته شده؛ اگر تنها به همین فصل «مونسون» پرداخته شود؛ بخشی از هزاران گردشگری که در زمستان به کیش و قشم می‌روند و در تابستان به شمال با شناختن اینجا به چابهار می‌آیند.

■ باربرها، از اهالی اصلی بازار و خیابان دارایی تبریز هستند که تمام عمرشان در حمل دارایی‌های دیگران می‌گذرد، نان حلال درمی‌آورند و با لبخندی تلخ می‌گویند: کاش پای ماشین به بازار باز نشود!

■ تالاب «بیشه دالان» که سال‌ها هم‌نشین روزهای خوشی و ناخوشی بروجرد بوده، این روزها در نقطه پایانی حیات خود قرار دارد و اگر همین نفس‌های بریده را فریادرسی نباشد از صحنه طبیعت محو می‌شود.

■ نوار ساحلی مازندران از غرب تا شرق به ساحل اختصاصی برای «لاکچری‌ها» و «سلبریتی‌ها» تبدیل شده و هر روز دست مردم از دریا کوتاه‌تر می‌شود.

■ حتی آبی برای ایجاد فضای سبز جدید، به رغم تلاش‌های شهرداری وجود ندارد در حالی که شاید می‌شد گرمای سوزان یزد را با ایجاد فضای سبز جدید، کمی قابل تحمل‌تر کرد.

جامعه ایران

«کاش پای ماشین به بازار باز نشود!» امرار معاش با چرخ سختی /

باربرها، از اهالی اصلی بازار و خیابان دارایی تبریز هستند که تمام عمرشان در حمل دارایی‌های دیگران می‌گذرد، نان حلال درمی‌آورند و بالبخندی تلخ می‌گویند: کاش پای ماشین به بازار باز نشود!

خیابان دارایی تبریز، پر است از مردان و اغلب پیرمردانی که دارایی‌های مردم را این‌ور و آن‌ور می‌برند. سال‌هاست کارشان همین است و با سرعت کم چرخ‌دستی‌شان هنوز نتوانسته‌اند به عصر «ماشین» و «تکنولوژی» برسند. آن‌ها همانانی هستند که بودند و همان کاری را دارند که داشتند. آقا رضا، دستمالی کثیف روی سرش انداخته تا به قبول خودش «گرمای چهل و چند درجه‌ای، مغزش را آب‌پز نکند». او از قدیمی‌های باربرهاست. می‌گوید «اغلب بچه‌ها را می‌شناسم». البته منظورش از بچه‌ها، مردهای سالخورده با چروک‌های عمیق هم هست.

«جاهایی که سایه باشد محل تجمع‌مان هست و می‌نشیم تا کسی بیاید بارش را تحویل‌مان بدهد که ببریم داخل بازار یا مغازه‌های اطراف». وقتی چرخ‌شان را نگه می‌دارند و برای استراحت روی آن می‌نشینند زیاد با همدیگر حرف نمی‌زنند. بعید است حرفی برای گفتن نداشته باشند؛ «گرما باعث می‌شود نای حرف زدن نداشته باشیم».

باربرهای «دارایی»، عمرشان را توی همین کار گذرانده‌اند. اغلب‌شان از شهرها و روستاهای دور و نزدیک تبریز هستند که زمانی به این شهر مهاجرت کرده‌اند و برای گذران زندگی و تأمین مخارج خانواده‌شان تصمیم گرفته‌اند به کاری که سرمایه چندانی جز یک چرخ‌دستی نمی‌خواهد روی بیآورند. «بالاخره باید یک‌جوری پول درآورد. در این زمانه آدم بی‌پول مثل آدم مرده است». حاج محمود به مکه نرفته است ولی به خاطر سن زیادش بازاری‌ها پیشوند «حاجی» را به اسمش اضافه می‌کنند. او ۷۰ سال دارد و می‌گوید از وقتی یادش می‌آید «حمال» بوده است؛ «چه کار می‌کردم؟ نه صنعتی بلد بودم، نه هنری داشتم و نه پدری پولدار». خورشید به مستقیم‌ترین شکل ممکن می‌تابد. یکی از باربرها که از عرق جاری روی پیشانی‌اش می‌توان فهمید همین چند لحظه پیش بارش را تحویل داده است، از پس‌رکی که در ورودی بازار کفش، برای خودش بساطی جور کرده یک لیوان شربت آبلیمو تگری می‌خورد و می‌نوشد. دلش خنک می‌شود. این را حتی از چشمانش می‌توان فهمید.

چه «دارایی» و چه بازار سرپوشیده، هر دو شلوغ هستند؛ مثل همیشه. عده‌ای مسافر هستند و از قدم زدن در این گرمای طاقت‌فرسا می‌خواهند لذت ببرند، عده‌ای مجبورند به خاطر نوسانات قیمت ارز جلوی «بازار امیر» پرسه بزنند؛ و عده‌ای دیگر بار عده‌ای دیگر را به دوش می‌کشند. «دنبال نان حلال هستیم». «نوبت کدام‌تان است؟» این جمله را یک راننده وانت‌بار میان باربرهای بازار پرت می‌کند تا حواس همه را جمع کند. یکی از باربرهای جوان بلند می‌شود و چرخش را پشت وانت نگه می‌دارد و بارها را که گویا جعبه کفش هستند سوار چرخش می‌کند. حرکت می‌کند، به آرامی و آهسته‌آهسته. به سختی می‌شود تشخیص داد که این اوست که پاهایش را دنبال خودش می‌کشاند یا این پاهای هستند که بار چند صد کیلویی را پیش می‌رانند. خم می‌شود؛

و ی‌الله به بازار می‌آیند، اما قبلاً که تعداد باربرها مشخص بود، کارمان بهتر بود. این را یکی از بچه‌های باربر که به اصطلاح سنی ازش گذشته است می‌گوید.

گرچه غروب نزدیک است اما غروب، بهانه خوبی برای رفتن گرما از بالای سر شهر نیست. تکه‌های کارتن و جعبه که بازاری‌ها زمین ریخته‌اند، برای باربرها حکم بادبزن را دارند. باد روی صورت‌های سوخته، باید حکم آب روی آتش را داشته باشد. چه لذت بزرگ و کوچکی!

آن عده از باربرها که نوبت‌شان است همچنان کار می‌کنند. همچنان «ی‌الله» گویان بازار را زیر پایشان می‌گذارند اما آن عده دیگری که حدس می‌زنند دیگر امروز نوبت‌شان نشود، دست از کار می‌کشند. یکی بطری نوشابه را می‌گیرد تا دیگری دست و رویش را بشوید. چرک دست‌شان می‌ریزد و آنچه ماندگار است، پینه‌هاست.

هر کس برای خودش مخفی‌گانه‌ای پیدا می‌کند تا لباس‌هایش را تعویض کند و دستی به سر و رویش بکشد. آقا رضا را می‌بینم که شلوار، پیراهن و حتی کفش‌های پاره و کثیف کارش را درمی‌آورد و به جایشان لباس نوتری می‌پوشد. اما صورت سوخته و چشمان خسته‌اش عوض نمی‌شوند.

چرخ‌هایشان را در مکان معینی شبیه انباری می‌گذارند تا فردا. هر کدام با خسته‌نباشیدهایی که در حد حرف هستند از همدیگر جدا می‌شوند و سر چهارراه‌ها منتظر تاکسی می‌شوند. حالا باید ماشینی از راه برسد تا تن خسته‌ای را که از صبح بار مردم را حمل می‌کرد، به خانه حمل کند.

فردا که خورشید طلوع کند، همین امروز تکرار می‌شود. فردا هیچ تفاوتی با امروز یا پس‌فردا نخواهد داشت. حتی اگر گرمای تابستان از سوزاندن زندگی باربرها دست بردارد، حتماً زمستانی پرسوز از راه می‌رسد. فصل‌ها که عوض می‌شود، «جای آلو را خرمالو می‌گیرد، جای سختی را، سختی».

آن قدر که بین دستانی که دستگیره‌های چرخ را گرفته‌اند و پاهایی که بار را حرکت می‌دهند، یک بدن فاصله می‌افتد.

«در حد بخورونمیر». این جواب آقا رضا برای سؤال من است که می‌پرسم درآمدتان چقدر است. «۴ تا فرزند دارم که یکی ازدواج کرده اما بی‌کار است. آن‌یکی‌ها هم خانه هستند و عملاً نان‌آورشان منم». او می‌گوید شاکر خداست، «اما بچه‌هایم ناشکری می‌کنند، آن‌ها خجالت می‌کشند که جلوی غریبه شغل پدرشان را بگویند و به خاطر همین بارها به مشکل برخوردند».

باربرهای بازار هیچ‌وقت به رسمیت شناخته‌نشده‌اند. آن‌ها بیمه درست و حسابی ندارند و برای امور صنفی‌شان نمی‌دانند به کجا مراجعه کنند. اخیراً از مسئولان بازار تاریخی تبریز گفته‌اند که باربرها صاحب شناسنامه می‌شوند و کارتی بر سینه‌شان نصب می‌شود. علت شناسنامه‌دار شدن هم این است که اگر زمانی باربرها موجب آزار و اذیتی شدند «بتوان پیگیری کرد».

«ی‌الله داداش حرکت کن»، «آقا جان یا علی بگو حرکت کن»، «خواهر مواظب باش چرخ بهت نخوره». این جملات حکم بوق را دارند و باربرها سعی می‌کنند با این عبارتها راه را برای عبور خود و بارشان باز کنند. «گرما از یک‌طرف، سنگینی بارها از یک‌طرف، گرانی از یک‌طرف و این شلوغی بازار از طرف دیگر». به نظر حاج محسن، این‌ها لوازم لازم برای یک زندگی دشوار هستند.

ماشین‌های رنگارنگ و متنوع که از دارایی می‌گذرند، تضاد ناراحت‌کننده‌ای ظاهر می‌شود؛ در قرن ۲۱ که بیش‌تر کارهای انسان را ماشین‌ها و ربات‌ها انجام می‌دهند، در عصری که دست انسان از کارخانه‌ها بریده می‌شود، هنوز بردن بار مغازه‌های بازار به دوش مردانی است که باربر نام داشتند، دارند و خواهند داشت. البته بیش‌ترشان خوشحال‌اند: «اگر این کار را هم از دست‌مان بگیرند و بدهند به ماشین‌ها یا ربات، باید برویم بمیریم».

«این‌روزها همه یک چرخ دست‌شان می‌گیرند

برفروبی راه‌های عشایری در چله تابستان/۱۵ محور پوشیده از برف است

در حالی که چهار ماه از سال گذشته و در این مدت گرمای طاقت فرسا بیشتر مناطق کشور را فرا گرفته، برفروبی جاده‌های عشایری در مشگین‌شهر استان اردبیل استارت خورد.

محمد میرزایی

ییلاقات مشگین‌شهر و ارتفاعات کوه سبلان در این شهرستان مقصد عمده کوچ عشایر شمال استان اردبیل و ایل بزرگ شاهسون است، کوچی که بیش از یک ماه قبل آغاز شده و همچنان برای دسترسی به مراتع بیشتر تداوم دارد.

ایل شاهسون متشکل از ۱۵ هزار خانوار در قالب ۸۰ هزار نفر جمعیت ۱.۵ میلیون واحد دامی دارند که همه ساله ییلاقات شهرستان مشگین‌شهر پذیرای بیش از ۶۰ درصد از این جمعیت مولد است، جمعیتی که بالغ بر یک میلیون واحد دام داشته و برای تولیدات دامی و لبنی نیاز به چراگاه‌ها و مراتع بیشتر دارند.

در این خصوص دستیابی به مراتع بکر و گسترده در دامنه سبلان بیشتر جمعیت عشایری را به ییلاقات این مناطق می‌کشاند، مناطقی که دسترسی به آن از محورهایی صورت می‌گیرد که نزدیک به نیمی از سال پوشیده از برف است.

گفته می‌شود شهرستان مشگین‌شهر ۴۵۰ کیلومتر راه کوچ‌رو عشایری دارد که بیشتر از سایر شهرستان‌ها و مناطق میزبان عشایر این استان است.

بخشی از این جاده‌های عشایری که زیر برف سنگین و مرتفع مدفون شده و امکان رسیدن عشایر به ییلاقات را غیرممکن ساخته، نیازمند بازگشایی است، کاری زمان‌بر، سخت و پرهزینه و نیازمند تجهیزات و نیروی انسانی.

برفروبی برای دسترسی عشایر به مراتع غنی سبلان

عملیات برف‌روبی جاده‌های عشایری در مشگین‌شهر معمولاً از تیرماه آغاز شده و تا ۲۰ روز و شاید بیشتر تداوم پیدا می‌کند تا ۱۵ محور همیشه پوشیده از برف و سایر جاده‌ها بازگشایی و آماده تردد عشایر شود.

فرماندار مشگین‌شهر در این خصوص ضرورت بازگشایی راه‌های عشایری را مورد تأکید قرار داد و افزود: برای دسترسی عشایر که بخش عمده‌ای از تولیدات دامی، لبنی و صنایع دستی استان را برعهده دارند، تمام توان این شهرستان و ظرفیت برخی دستگاه‌های متولی استان را به کار گرفته ایم.

اکبر صمدی با بیان اینکه برف‌روبی محورهای مسدود شده امکان حضور عشایر در مراتع سبلان را ممکن می‌سازد، تصریح کرد: منابع بزرگی از مراتع و چراگاه‌ها که برای دام‌های عشایر حیاتی است با بازگشایی این مسیرها امکان پذیر می‌شود.

تداوم برف‌روبی راه‌های عشایری تا اواسط مردادماه

وی با بیان اینکه این شهرستان ۴۵۰ کیلومتر جاده عشایری دارد، یادآور شد: بخشی زیادی از راه‌های

در چله تابستان می‌تواند برای گردشگران پرجاذبه و فراموش‌نشدنی باشد.

وی با دعوت از گردشگران برای سفر به مشگین‌شهر و سفر به ییلاقات دامنه سبلان برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های گردشگری عشایر اضافه کرد: جاده‌های عشایری این شهرستان برای حضور گردشگران بازسازی و آماده‌سازی شده است.

گفتنی است عشایر استان اردبیل نیمی از سال را در قشلاق‌های شمال این استان و نیمی دیگر را در ییلاق‌های و ارتفاعات سبلان و کوه‌های بزغوش و باغرو سپری می‌کنند.

سه‌م بر جسته عشایر در تولیدات دامی لبنی و صنایع دستی

عشایر این استان سالانه ۴۳ هزار تن شیر، پنج هزار و ۴۰۰ تن پنیر، ۱۲ هزار تن گوشت، ۱.۵ تن پشم و ۱۴ هزار متر مربع فرش، گلیم و جاجیم تولید و به بازارهای داخلی و حتی به بازارهای خارجی صادر می‌کنند.

عشایر شاهسون استان اردبیل در بین ۱۲۰ ایل شناسنامه دار کشور به عنوان سومین ایل بزرگ شناخته می‌شوند.

عشایری این شهرستان تا زمان آغاز کوچ عشایر آماده می‌شود اما بخشی از محورها نیز به دلیل حجم برف تا اواسط تابستان مسدود می‌ماند که نیازمند بازگشایی است.

فرماندار مشگین‌شهر با تأکید بر اینکه از مجموع مسیرهای کوچ‌رو، حدود ۱۵ محور معمولاً در تمامی فصول سال پوشیده از برف است، متذکر شد: طرح بازگشایی این محورها از چند روز پیش آغاز شده و همچنان تداوم دارد.

وی با بیان اینکه پیش‌بینی می‌کنیم این محورها تا ۲۰ روز آینده برف‌روبی و بازگشایی شود، تأکید کرد که عملیات برف‌روبی این مسیرها بسیار سخت و علاوه بر بکارگیری توان سخت‌افزاری، نیازمند ۵۰۰ میلیون تومان اعتبار است.

جاذبه گردشگری در ییلاقات و عبور از مسیرهای برفی

صمدی در عین حال محورها کوچ‌رو برفی را در کنار سایر مناطق ییلاقی عشایر دارای جاذبه‌های غنی گردشگری عنوان کرد و بیان داشت: در این ایام که گرمای طاقت‌فرسا در بیشتر مناطق استان حاکم است، ییلاقات مشگین‌شهر و عبور از مسیرهای برفی

تالابی که شالی زار شد / سند زیست گاه پرندگان در دست کشاورزان!

کاتوم دلیران

تالاب «بیشه دالان» که سالها هم‌نشین روزهای خوشی و ناخوشی بروجرد بوده، این روزها در نقطه پایانی حیات خود قرار دارد و اگر همین نفس‌های بریده را فریادرسی نباشد از صحنه طبیعت محو می‌شود.

«بیشه دالان» نام تالابی است در شهرستان بروجرد که مساحت عمومی آن حدود ۹۱۳ هکتار برآورد شده است. تالاب بیشه دالان در ۱۵ کیلومتری جنوب شرقی شهر بروجرد و در دشت سیلاخور قرار گرفته است. بیشه دالان از گذشته زیستگاه پرندگان مهاجری بوده است که برخی ماه‌های سال را در این منطقه می‌گذرانند. علاوه بر آن جانوران بومی دیگری از گروه پرندگان، دوزیستان، خزندگان و پستانداران در این منطقه زیست می‌کنند. مار، مرغابی، خرگوش، لاک‌پشت، حواصیل، گورگ، شغال و سگ آبی از حیواناتی هستند که در این ناحیه یافت می‌شوند. رنجی که بیشه دالان را نزار تر می‌کند تالاب بیشه دالان از جمله تالاب‌هایی است که از گزند شرایط نامساعد در امان نمانده و از یکسو تصرف‌های غیرقانونی اراضی اطراف بیشه دالان توسط کشاورزان و جاری شدن فاضلاب‌های خانگی، صنعتی و کشاورزی در محیط زیست تالاب، استفاده بیش‌ازحد سموم رفع آفات، بهره‌برداری تجاری از نیزار اطراف تالاب و

وی افزود: لازم است مالکیت «بیشه دالان» به اداره حفاظت محیط زیست بروجرد برگردد تا از تسلط دستگاه‌های اجرایی جلوگیری شود. رئیس اداره حفاظت محیط زیست بروجرد با اشاره به اینکه در حال حاضر حیات ماهیان و آبیان و همچنین اراضی در «بیشه دالان» بخرنج شده است، اظهار داشت: متأسفانه در این منطقه نظارتی وجود ندارد، با توجه به بی‌آبی در منطقه زمین‌های پایین دست لم‌یزرع شده و در آینده مشکلات زیادی به وجود می‌آید. مصطفی مصطفی وند یادآور شد: در سال جاری برای احداث پاسگاه در این منطقه اعتبار مصوب شده است که هنوز اختصاص پیدا نکرده است. رئیس اداره حفاظت محیط زیست بروجرد با اشاره به وضعیت نگران‌کننده تالاب «بیشه دالان» این شهرستان، گفت: امروز تالاب «بیشه دالان» به کانون بحران تبدیل شده است، متأسفانه با توجه به بارندگی‌های نسبتاً خوب امسال اما به دلیل عدم مدیریت بهینه منابع آب و الگوی کشت نامناسب در منطقه، «بیشه دالان» با مشکل بی‌آبی دسته و پنجه نرم می‌کند.

ضعف مدیریت و عدم نظارت بر نوع کشاورزی در منطقه

وی بابیان اینکه از سالیان گذشته تاکنون مشکلات و مسائل موجود بر سر آب در دشت سیلاخور نگران‌کننده بوده است، افزود: محیط زیست در برابر این پدیده مسئولیت دارد و با برنامه‌ریزی‌های درست

شکار بی‌رویه و غیرمجاز و از سوی دیگر چندگانگی مدیریتی بین منابع طبیعی، جهاد کشاورزی، سازمان محیط زیست موجب شده تا وسعت آن تا حد زیادی کاسته شود.

هم‌جوار بودن این تالاب با پنج روستای منطقه موجب شده که این تالاب درگیر اراضی کشاورزی و مخاطرات هم‌جواری با جوامع انسانی منطقه شود، موضوعی که تاکنون بارها انتقادات فعالان محیط زیست را در پی داشته است.

همه عوامل یادشده دست‌به‌دست هم داده تا این روزها روزگار ناخوش بیشه دالان موجب نگرانی دوستداران طبیعت شود، تالابی که سال‌هاست مامن پرندگان آبی و کنار آبی است که با مرگ تالاب چاره‌ای جز مهاجرت و یا گرفتار شدن در چنگال شکارچیان نخواهند داشت.

این در حالی است که هم‌اکنون بخش عمده‌ای از اراضی این تالاب در دست کشاورزان قرار دارد و حتی در برخی موارد روستائیان نسبت به گرفتن سند اراضی نیز اقدام کرده‌اند. تنها حدود ۸۰ هکتار از باقی مانده این تالاب ارزشمند به اداره حفاظت محیط زیست واگذار شده است.

«بیشه دالان» ۹۰۰ هکتاری، ۴۵۰ هکتار شد

رضا آریایی فرماندار ویژه بروجرد در این رابطه گفت: در سال‌های گذشته تالاب «بیشه دالان» ۹۰۰ هکتار مساحت داشته که امروز با تغییر کاربری غیرقانونی و نامناسب، مساحت آن به ۴۵۰ هکتار کاهش یافته است.

هر چه سریع‌تر احیای «بیشه دالان» باید انجام شود چراکه این منطقه در گذشته محل چراگاه، صیدگاه و شکارگاه مردم بوده و روستاییان از هر نوع معیشتی در این بیشه برخوردار بوده‌اند.

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست بروجرد با اشاره به این منبع درآمد و معیشت سالم که طی سال‌های گذشته با عدم مدیریت و نظارت به این صورت درآمده است، اظهار داشت: کشت روزافزون برنج در این منطقه دل آدمی را به درد می‌آورد، کشاورزی تک‌محصولی در دشت سیلاخور نشان‌دهنده ضعف مدیریت و عدم نظارت بر نوع کشاورزی در این منطقه است.

مصطفی وند بابیان اینکه جایگزینی کشت محصولاتی چون گندم، جو و باقلا در این منطقه به جای کشت برنج که محصولی آبدوست است؛ ضرورت دارد، ادامه داد: کشت محصولات جایگزین برنج موجب برکات فراوان و استفاده اهالی منطقه از ثمرات این محصولات است.

وی ادامه داد: کشت برنج فرصتی برای چرای دام نیست و دام‌ها نیز بهره‌ای از زمین‌هایی که به زیر کشت برنج می‌روند، نمی‌برند.

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست بروجرد بابیان اینکه رویکرد جوامع پیشرفته بر این است که معیشت پایدار در تالاب‌ها ایجاد شود، افزود: خروجی تصمیمات نیز باید کاهش مشکلات معیشتی روستاییان، نزاع‌های دسته‌جمعی، ایجاد اشتغال روستایی، افزایش سوددهی، برخورد مناسب مردم با کارشناسان، همیاری و هم‌افزایی با انجمن‌های زیست‌محیطی و همکاری با کارشناسان متخصص زیست‌محیطی و... باشد.

برای احیای «بیشه دالان» باید نقشه راه ترسیم شود

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری بروجرد نیز در این رابطه اظهار داشت: برای احیای «بیشه دالان» باید نقشه راه ترسیم شود، با همکاری انجمن‌های زیست‌محیطی و مسئولان می‌توان به یک فرمول رسید تا بتوانیم حداقل وضعیت موجود را حفظ کنیم. امیر ثقلینی افزود: علامت سؤال‌های زیادی در خصوص مشکلات تالاب «بیشه دالان»، اعم از مسائل اجتماعی و عدم آگاهی و شناخت مردم نسبت به اهمیت اکوسیستم طبیعی موجود، وجود دارد که حل کردن هر کدام از آن‌ها به زمان نیاز دارد.

وی بابیان اینکه تأمین معیشت پایدار در حوزه یک تالاب رویکرد نوینی است که در دنیا بعد از کنوانسیون بین‌المللی رامسر در سال ۲۰۰۵ پیش‌بینی شده است، تصریح کرد: همه زنجیره‌وار در مقابل حفاظت از «بیشه دالان» مسئول هستیم و گرفتن حق آبه و

هزینه زمین‌های تالاب را واگذار کرده است و امروز منابع طبیعی در نظر دارد زمین‌های واگذار شده تالاب را خلع ید کند.

وی گفت: در تالاب تخریب اراضی به‌وفور دیده می‌شود، در حالی که باید تلاش شود این منطقه به‌عنوان یک میراث طبیعی و امانت به مردم روستا داده شود.

۱۲۰ هکتار از اراضی ملی تالاب واگذار شده است

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری بروجرد بابیان اینکه در حوزه منابع طبیعی در حال حاضر حدود ۱۲۰ هکتار از اراضی ملی تالاب واگذار شده است، اظهار داشت: باید یک بازنگری در حوزه منابع طبیعی و جهاد کشاورزی انجام شود، همچنین باید اداره حفاظت محیط‌زیست نیز همکاری لازم را داشته باشد، طوری که این نظارت با محوریت افرادی باشد که در حوزه آبریز تالاب قرار دارند و مدیریت اکوسیستمی منطقه را بر عهده دارند.

ثقلینی تأکید کرد: آنچه مهم است تأمین معیشت پایدار در حوزه «بیشه دالان» است، باید کشتی جایگزین کشت برنج معرفی شود، به نظر می‌رسد کشت داروهای گیاهی مناسب باشد.

وی برگزاری کلاس‌های آموزشی ترویجی برای دهیاران از سوی منابع طبیعی متناسب با بوم‌سازگار در منطقه، کاشت گل محمدی، گل‌گاوزبان، کاشت قارچ، آموزش فرش‌بافی، گلیم، پرورش ماهیان زینتی، پرورش طیور و... در غالب پرداخت تسهیلات روستایی را از جمله اقدامات مناسب برای احیای تالاب و ایجاد معیشت پایدار روستاییان اطراف تالاب «بیشه دالان» عنوان کرد.

به نظر می‌رسد متولیان امر چشم‌هایشان را روی وضعیت تالاب‌هایی چون «بیشه دالان» بسته‌اند، تالاب‌هایی که در صورت خشک شدن هر کدام می‌توانند به ظرفیت بالقوه‌ای برای تولید گردوغبار تبدیل شوند. برنج‌کاری، کشت صیفی‌جات، بهره‌برداری نامناسب از تالاب و... حکایت رنجی است که بیشه دالان را هر روز نزارتر می‌کند.

حفظ محیط‌زیست این منطقه امروزه بسیار مهم بوده به طوری که این حق آبه در لایحه سال ۹۶ در محیط‌زیست کشور مصوب شده و مسئولان شهرستانی باید آن را مطالبه کنند.

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری بروجرد ادامه داد: این موضوع که چه میزان از تالاب باقی‌مانده یا چه کسانی از وارد شدن آب به بیشه در زمین‌های بالادستی جلوگیری می‌کنند از اهمیت بالایی برخوردار است، اینکه آلودگی موجود توسط اهالی به چه میزان بوده و آیا آلودگی‌های موجود از شهر به این منطقه منتقل می‌شوند؟ همه مواردی است که باید مسئولان به‌منظور آگاهی بخشی مردم به آن‌ها پاسخگو باشند. ثقلینی ارزش یک هکتار تالاب را معادل ۱۵۰ هکتار جنگل دانست و خاطر نشان کرد: تا آنجا که نیاز است با توجه به مدیریت اکوسیستمی و جامع، باید تالاب این منطقه احیا شود.

واگذاری زمین‌های «بیشه دالان» در مقابل اندک هزینه‌ای!

وی با اشاره به کنوانسیون بین‌المللی رامسر گفت: در این کنوانسیون حدود ۸۶ تالاب ثبت شده است، بیش از هزار و ۷۰۰ تالاب در ایران وجود دارد که از این تعداد تنها ۲۲ تالاب به ثبت جهانی رسیده است.

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری بروجرد بابیان اینکه نگاه کردن به ذینفعان تالاب و دیده شدن روستاهای اطراف تالاب به‌عنوان هنر اکوسیستمی موضوعی مهم است، تصریح کرد: تالاب بیشه دالان بیش از ۲۵ سال است که نقشه‌برداری نشده است و این مهم در پروسه زمانی ۶ ماهه توسط منابع طبیعی بروجرد انجام شد.

ثقلینی ادامه داد: طبق کمیسیون موجود در منابع طبیعی در دهه ۷۰، یکسری واگذاری‌های زمین در بیشه دالان انجام شده است که مشخص است منابع طبیعی با گرفتن اندک

ریزگردها پشت دروازه های خراسان رضوی / مهمان ناخوانده جنوب در شرق

یاسر جواهری

خشکسالی های شدید و از بین رفتن بافت گیاهی در بیابان ها باعث شده تا با وزش کوچکترین باد، حجم عظیمی از ریزگردها در هوا معلق شده و زندگی مردم را با اختلال مواجه کند.

ورود ریزگردها به کشور از چند سال گذشته باعث ایجاد مشکلات اساسی در زندگی مردم شده به صورتی که در برخی استان های جنوبی و غربی کشور در برخی از ماه ها حتی امکان تنفس عادی در فضای باز نیز وجود ندارد.

ایجاد ریزگردها طی سال های گذشته به دلیل خشکسالی های شدید و از بین رفتن بافت گیاهی در بیابان ها به وقوع پیوسته و باعث شده تا با وزش کوچکترین باد، حجم عظیمی از ریزگردها در هوا معلق شده و زندگی مردم را با اختلال مواجه کند.

برای جلوگیری از این پدیده محیط زیستی، اقدامات متنوعی از جمله کاشت گیاهان ویژه برای جلوگیری از پیشروی مناطق بیابانی و پاشیدن مالچ به انجام رسیده و با وجود همه این اقدامات هنوز هم نگرانی های زیادی در این بخش وجود دارد.

نگرانی که این روزهای به خراسان رضوی نیز رسیده و سرازیر شدن ریزگردهای خارجی از ترکمنستان به سوی ایران و ریزگردهایی با منشأ داخلی به دلیل خشکسالی چندین ساله در منطقه باعث شده تا مسئولان به صورت جدی تر موضوع مقابله با ریزگردها و بیان بیابان زدایی را دنبال کنند.

بر اساس آخرین آمار موجود وسعت عرصه های بیابانی خراسان رضوی ۵ میلیون و ۵۵۴ هزار هکتار معادل ۴/۱۸ درصد از مناطق بیابانی کشور بوده که ۴۸ درصد از کل استان را شامل می شود که همه آنها تحت تاثیر فرسایش بادی هستند. نیشابور، سبزوار، کاشمر، خلیل آباد، بردسکن، بجستان، گناباد، مه ولات، جغتای، رشتخوار، خواف، تربت جام، تایباد و سرخس و بخشی از جنوب غربی مشهد از جمله ۱۵ کانون بیابانی در خراسان رضوی محسوب می شوند.

بیابان زدایی با قوت دنبال می شود

در همین رابطه مدیر کل منابع طبیعی خراسان رضوی به خبرنگار مهر می گوید: از سال ۱۳۴۴ عملیات تثبیت شن و بیابان زدایی در این استان شروع شده و در حال حاضر ۵۷۰ هزار هکتار از جنگل های بیابانی از جمله طبیعی و دست کاشت در اراضی تحت تاثیر فرسایش بادی مستقر شده است.

علیرضا صحرایی می افزاید: از سال ۱۳۷۳ تاکنون ۱۵۴۹۳۱۵ هکتار در قالب ۳۷ فقره طرح های اجرایی بیابان زدایی، مدیریت مناطق بیابانی و مدیریت پرورشی و اصلاح تاغزارها تهیه و تصویب شده است.

وی می گوید: در امر بیابان زدایی با مشارکت مردم و شرکت های دولتی، راه آهن، نفت و گاز شرق و استان قدس رضوی از سال ۱۳۷۵ تاکنون طرح هایی مطالعه شده و هر سال در سرخس توسط استان قدس عملیات بیابان زدایی اجرا می شود.

مدیر کل منابع طبیعی خراسان رضوی اظهار می کند: در جهت جلب مشارکت سازمان های بین المللی در قالب پروژه های جامعه محور با همکاری صندوق توسعه ملل متحد و کمیساری عالی پناهندگان اقداماتی صورت گرفته که یکی از نتایج آن تعمیم طرح ترسیب کربن در سطح ۲۰۳ هزار هکتار در دشت

با بسیج سازندگی اقدامات احیایی مشارکتی در دو شهرستان خواف و سرخس انجام شده است. از محل اعتبارات استانی نیز سال ۱۳۹۶ در ۱۳ کانون بحرانی استان در مجموع ۱۳ تن جمع آوری بذر صورت گرفته است و در بردسکن ۱۰ هزار اصله نهال گلدانی، خواف ۲۰ هزار اصله، سبزوار ۲۰ هزار اصله، سرخس ۲۰ هزار اصله، و بجستان نیز ۲۰ هزار اصله تولید شده است. مدیر کل منابع طبیعی خراسان رضوی بیان می کند: در بحث نهالکاری نیز ۲۸ هکتار در خواف صورت گرفته است و در آبیاری سنواتی نیز در زمین های خواف، سرخس، گناباد و بجستان انجام شده است. در سال جاری نیز از محل اعتبارات استانی مبلغ ۲ میلیارد و ۷۶۳ میلیون تومان جهت انجام عملیات بیابان زدایی تخصیص یافته است و تاکنون اعتبارات ملی به استان ابلاغ نشده است.

صحرایی تاکید می کند: از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی نیز با وجود اینکه سال گذشته مبلغ

قاسم آبادبجستان می باشد که عملیات اجرایی آن در آذر ماه سال ۱۳۹۲ شروع شده است. همچنین اجرای طرح احیای منابع طبیعی جامعه محور با همکاری کمیساری عالی پناهندگان و تعمیم طرح ترسیب کربن در سبزوار از دیگر اقدامات در حال انجام است. صحرایی بیان می کند: در سال ۱۳۹۶ از محل اعتبارات ملی استانی در مجموع اقداماتی همچون تولید نهال گلدانی ۹۰ هزار اصله، جمع آوری بذر بیابانی ۱۳ تن، احداث خزانه تولید نهال بیابانی ۵۲ هکتار، آبیاری سنواتی عرصه های احیای بیابان ۷۲۹ هکتار، نهالکاری با گونه های بیابانی ۳ هزار ۷۵۸ هکتار و علاوه بر این اقدامات در ۲ هزار هکتار عملیات نهالکاری با مشارکت مردم و سایر دستگاههای اجرایی در استان اجرایی شده است.

وی ادامه می دهد: در سال ۱۳۹۶ از محل اعتبارات ملی مجموعاً در ۱۴ شهرستان در مجموع ۳ هزار ۷۳۰ هکتار نهالکاری صورت گرفته است همچنین با همکاری

سویی اقدام به نهال کاری و ایجاد باد شکن در حاشیه جاده ها جهت عدم ورود ریزگردها به سطح جاده صورت گرفته است. اجرای طرح ترسیب کربن یکی دیگر از برنامه های این اداره برای مقاله با ریزگردها بوده است که در صورت تامین اعتبار سال آینده آغاز خواهد شد و از بودجه مقابله با بی آبی که از محل صندوق توسعه ملی پرداخت خواهد شد براساس پیش بینی ها سهم گناباد ۹۰۰ میلیون تومان خواهد بود.

چمنی عنوان می کند: در صورتی که با ریزگردها مقابله نکنیم باعث ایجاد مشکل در حوزه سلامت مردم خواهیم شد و شاهد مهاجرات افراد از منطقه خواهیم بود پس برای این مهم باید تمامی دستگاه براساس دستورات و وظایف پیش بینی شده وارد عمل شوند و مردم می توانند در قالب گروه های مشارکتی و با همکاری اداره منابع طبیعی در طرح های متنوع برای کاشت نهال و دیگر موارد مشارکت داشته باشند. در پایان به نظر می رسد با وجود همه اقدامات انجام شده در بخش کنترل بیابان ها و کاشت گونه های مختلف گیاهی برای مقابله با ریزگردها، خشکسالی و خشک شدن تالاب ها وضعیت ورود ریزگردها به شهرها را طی سال های آینده بحرانی تر خواهد کرد و مشارکت بیشتر مردم و برنامه ریزی درست مسئولان می تواند از آثار مخرب این پدیده زیست محیطی کم کند.

وی خاطرنشان می کند: متوسط بارندگی در گناباد دهه ۱۳۷۰ به میزان ۱۵۱ میلیمتر بود که در دهه ۱۳۸۰ به ۱۱۲ میلیمتر و در نیمه نخست دهه ۱۳۹۰ به ۱۰۲ میلیمتر کاهش یافته است. بنابراین روند کاهش بارندگی ها در گناباد از ۲۷ سال پیش شروع شده و به تدریج در دهه های مختلف افزایش یافته که از پیامدهای آن کاهش پوشش گیاهی می باشد که این امر یکی از دلایل مهم ریزگرد و غبار در این مناطق است.

رئیس اداره منابع طبیعی گناباد اظهار می کند: اگر می خواهیم جلو حرکت ریزگرد ها گرفته شود باید پوشش گیاهی خوبی داشته باشیم که این مهم هم فقط با بارندگی های مناسب به وجود خواهد آمد. ریزگردها به دو علت وزش باد و یا جریان های هوایی به گناباد منتقل می شود که در نوع وزش باد بسته به جهت وزش باد، هوای شهرستان می تواند حاوی ریزگردهای خاصی باشد.

وی خاطرنشان می کند: برای کنترل ریزگرد ها در کانون عمرانی طی دو سال گذشته اقدام به کاشت نهال تاغ شده که با کمک های صورت گرفته در حال حاضر این نهال ها صد در صد سبز می باشد و امسال نیز چند هکتار دیگر زیر کاشت خواهد رفت. رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری گناباد می گوید: تاکنون ۶۰ هزار هکتار از بیابان های گناباد احیا شده تا در روند حرکتی ریزگردها مانعی ایجاد شود و از

قابل توجهی به خراسان رضوی جهت عملیات بیابان زدایی اختصاص یافت، اما به دلیل ناهمگنی های پیش آمده در جریان تصویب قانون بودجه هنوز مبلغی به استان ابلاغ نشده است ولی در حال پیگیری برای تخصیص اعتبارات هستیم.

وی می گوید: در سال جاری نیز از محل اعتبارات استانی در راستای تثبیت شن های روان در کانون های بحرانی فرسایش بادی در ۱۵ شهرستان استان در مجموع ۲۴۲ هزار هکتار در دستور کار قرار دارد و در بحث ترسیب کربن در کانون های بحرانی فرسایش بادی نیز در دو شهرستان بجستان و سبزوار در مجموع ۲۵۰۰ هکتار اقدام خواهد شد.

کاشت گیاه تاغ برای مقابله با ریزگردها

رئیس اداره منابع طبیعی گناباد می گوید: مبارزه با ریزگرد ها از سال ۱۳۴۶ در گناباد و روستای قوژد با زیرکشت بردن ۵ هزار هکتار با گیاه تاغ انجام شده است.

چمنی می افزاید: در خراسان رضوی ۱۶ کانون بحرانی فرسایش بادی داریم که از این تعداد ۴ مورد به نام های گناباد-بیدخت، نوده پشنگ-عمرانی، ریگ نخ کوه و برگز در گناباد قرار دارد که مساحت آنها ۲۳۱ هزار هکتار است. به دلیل میزان بادی که در طول سال در گناباد داریم می توان گفت بیشترین میزان ریزگردها در استان متعلق به گناباد است.

زنده شدن امیدها با دستیابی به فناوری استحصال آب های ژرف

است و از سوی دیگر آب چاه نیمه ها هم به ورود حق آبه هیرمند از کشور افغانستان وابسته است که همانطور که پیش از این نیز گفته شد با توجه به اینکه امسال و سال گذشته تقریباً هیچ آبی از خارج کشور به این رودخانه وارد نشده است مشکلات این منطقه بسیار پیچیده تر شده است.

همینطور کاهش نزولات جوی موجب شده خشکسالی و بی آبی امسال در سیستان و بلوچستان به اوج خود برسد به گونه ای که به گفته مدیر کل

۵۰ درصد از جمعیت استان سیستان و بلوچستان از طریق رودخانه هیرمند و چاه نیمه ها تامین می شود این عدد دریافت حق آبه قطعاً موجب بروز مشکلات عدیده ای در آینده می شود.

طبق آمار ارائه شده ۷۰ هزار متر مکعب از نیاز آبی شهر زاهدان از طریق خط نخست انتقال آب از چاه نیمه های سیستان تامین می شود از همین رو تامین آب شهر زاهدان با جمعیتی افزون بر یک میلیون نفر به شدت به خط انتقال آب از چاه نیمه ها وابسته

با دستیابی به فناوری استحصال آب های ژرف در سیستان و بلوچستان، این منبع عظیم به عنوان یکی از راهکارهای حل مشکل خشکسالی مطرح شده و امیدها را برای حل مشکل بی آبی پررنگ کرده است.

جواد قبری

مردم سیستان و بلوچستان پس از تحمل ۲ دهه خشکسالی با مشکلات فراوانی روبه رو هستند و با توجه به اینکه عمده فعالیت اقتصادی و معیشتی مردم این استان در طول تاریخ بر مبنای فعالیت های کشاورزی و دامداری استوار بوده است از همین رو استمرار خشکسالی سبب شده که وضعیت معیشتی مردم مرزنشین این استان شرقی کشور در حد بحرانی قرار بگیرد و بسیاری از کشاورزان در نقاط روستایی سیستان و بلوچستان به دلیل خشکسالی زمین ها و احشام خود را رها کنند و به شهرها مهاجرت کنند. با توجه به آخرین آمار در حال حاضر حدود ۵۰۰ هزار نفر از مردم سیستان و بلوچستان در سکونت های غیررسمی و حاشیه شهرهای زاهدان، چابهار، کنارک، ایرانشهر و زابل با کمترین امکانات زندگی می کنند. البته موضوع در منطقه سیستان بسیار پیچیده تر است زیرا با توجه به اینکه ورودی آب رودخانه هیرمند در سال ۹۶ حدود ۹۸ درصد کاهش داشته است و همینطور عدم آبیگری هامون به عنوان کانون اصلی شن های روان و ریزگردها، بیماری های تنفسی و چشمی نیز طی چند سال اخیر در این منطقه افزایش چشمگیری داشته است. از سوی دیگر با توجه به اینکه آب مورد نیاز حدود

دفتر مدیریت بحران استانداری سیستان و بلوچستان، بر اساس آخرین آمارها ۱۰۰ درصد مساحت سیستان و بلوچستان امسال دچار خشکسالی همه‌جانبه شده است.

رضا اربابی می‌گوید: امسال ۷۳.۲ درصد مساحت استان گرفتار خشکسالی شدید، ۰.۹ درصد خشکسالی بسیار شدید و ۲۵ درصد نیز دچار خشکسالی متوسط شده؛ که با این تفاسیر همه مساحت استان دچار خشکسالی شده است که در دوره خشکسالی اخیر سیستان و بلوچستان بی‌سابقه است.

البته اگر چه وجود اقلیم گرم و خشک و کم آبی در بسیاری از مناطق ایران مقوله تازه‌ای به شمار نمی‌رود، اما قطعاً مدیریت بهینه منابع و همچنین پیدا کردن راه‌های جایگزین برای تامین آب می‌تواند کمک شایانی به بهبود اوضاع موجود کند.

از همین رو مدتی است که در بین مسئولان و کارشناسان حوزه آب استفاده از راه‌های جایگزین همچون انتقال آب بین حوضه‌ای، باروری ابرها، بهره‌برداری از آب‌های ژرف و مواردی از این دست برای رفع بخشی از مشکل کم آبی مطرح شده است.

البته به نظر بسیاری از کارشناسان برای مقابله با هر بحرانی باید سه راه حل کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت را مدنظر داشت تا به بهترین نحو هر موضوعی را حل کرد.

از همین رو سال گذشته وزارت نیرو به دلیل مواجهه با بحران کم آبی در ایران در پروژه‌ای جدید، موضوع اکتشاف آب در ذخایر ژرف زمین را با همکاری کشور روسیه شروع کرد و بالاخره هیئت دولت با صدور بخشنامه‌ای مقرر کرد مبلغ ۲۵۰ میلیارد ریال اعتبار از محل منابع قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور، برای تامین آب شرب اضطراری استان سیستان و بلوچستان در قالب انجام حفاری آب ژرف در اختیار وزارت نیرو قرار بگیرد.

استفاده از آب‌های دریا و آب‌های ژرف تنه‌راه نجات از بی‌آبی

رئیس سازمان مدیریت بحران کشور در سفری که دی‌ماه سال گذشته به چابهار داشت در جمع مدیران شورای هماهنگی بحران سیستان و بلوچستان زمانی که مدیران استانی مهم‌ترین دغدغه این استان را بی‌آبی عنوان کردند، گفت: استفاده از آب‌های دریا و آب‌های ژرف تنه‌راه نجات از بی‌آبی در این استان و کشور است که می‌تواند بسیاری از مشکلات را در بلندمدت حل کند.

اسماعیل نجار شیرین سازی آب دریا و استحصال آب از دریا را به‌عنوان مطمئن‌ترین، بهترین و کم‌هزینه‌ترین راه برای رفع مشکلات بی‌آبی و تأمین آب کشاورزی و صنعت به شمار آورد.

وی بر احداث آب‌شیرین‌کن در کنار دریا تأکید کرد و افزود: ۲۵ میلیارد تومان اعتبار برای استحصال آب‌های ژرف در استان سیستان و بلوچستان نیز پیش‌بینی شده است.

وی افزود: اکثر نقاط کشور با بی‌آبی مواجه هستند و آب‌چاه‌های شرب و کشاورزی به‌شدت افت کرده است.

اما بالاخره مطالعات شناسایی ذخایر جدید آب در مناطق ژرف و عمیق ایران آغاز شد تا بعد از شناسایی ظرفیت‌های آب‌های کشور، از طریق نقشه‌های سطحی زمین‌شناسی و مطالعات ژئوفیزیک عملیات حفاری در جست‌وجوی منابع تجدیدپذیر آب در مناطق اولویت‌بندی شده کشور انجام شود که طبق برآوردهای انجام شده مناطقی مانند سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و کرمان در اولویت حفاری برای رسیدن به آب ژرف قرار دارند.

ورود ایران به موضوع برداشت آب‌های ژرف برای نخستین بار در منطقه سیستان

حبیب‌الله دهمرده، نماینده مردم سیستان در

مجلس شورای اسلامی در اسفند ۹۶ در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت، طرح حفاری از آب‌های ژرفی در سیستان و بلوچستان را رویدادی تاریخی در ایران و خاورمیانه دانست و گفت: برای نخستین بار موضوع حفاری آب‌های ژرف در تیرماه ۹۵ در نشست اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات با معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور را مطرح کردم و یادآور شدم باید به سمت اقدامات و پروژه‌های نوین گام برداشت.

نماینده مردم زابل، زهک، هیرمند، نیمروز و هیرمند در مجلس شورای اسلامی، افزود: بعد از طرح این موضوع چندین جلسه با معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور و همکاران ایشان در محل دفتر فناوری برگزار شد و حاصل و ثمره این نشست‌ها منجر به انعقاد صورت جلسه‌ای در ۲۸ تیرماه سال ۹۵ شد که یکی از موارد مهم این صورت جلسه موضوع حفاری و برداشت آب‌های ژرف در سیستان بود.

وی ادامه داد: ستاری مطرح کرد که دانش حفاری آب‌های ژرف در ایران وجود ندارد و این دانش در اختیار کشورهای روسیه و فرانسه است که به‌حرف و قوه الهی به مدت دو سال مطالعات علمی فراوانی بر روی این پروژه انجام که در نهایت این دانش و فناوری در کشور بومی شد.

این نماینده مردم در مجلس دهم، با یادآوری اینکه با تلاش‌های مداوم ردیفی در بودجه ۹۶ برای مطالعه آب‌های ژرفی در سیستان پیش‌بینی شد، تصریح کرد: از رئیس کمیسیون تلفیق بودجه بابت پیش‌بینی این ردیف سیاست‌گذاری می‌کنم.

دهمرده ادامه داد: برای علم‌یاتی شدن این پروژه تفاهم‌نامه‌ای میان وزارت نیرو و بنیاد مستضعفان منعقد شده که بر اساس آن به حفر چاه آب اقدام کنند، از سوی دیگر رئیس سازمان برنامه و بودجه نیز ۲۵ میلیارد تومان به این موضوع اختصاص داده است.

اجرای این پروژه برای پیدا کردن منابع آب شیرین تضمین ۱۰۰ درصدی وجود ندارد. اگرچه امکان پیدا کردن آب وجود دارد اما تضمین آب شیرین نیست. البته اگر آب شیرین هم نباشد باز هم به صرفه است.

کاظمی با بیان اینکه از این حیث که بدانی زیر سطح زمین چه خبر است و اکتشاف کنیم ما موافق این پروژه هستیم و روی آن حدود ۳ سال هم کار کرده ایم، تصریح کرد: مطالعه در این مرحله ضروری ندارد و حتی ضروری است اما بحث بهره برداری و استفاده از این اکتشافات در مراحل بعدی است. باید در مراحل بعدی کنترل و مقررات گذاری شود تا یک نقشه راه داشته باشیم که بدانیم از کجا شروع کنیم و این پروژه به کجا ختم می شود.

کار حفاری چاه آب ژرف در منطقه سیستان شروع شد

فرماندار زابل اظهار داشت: کار حفاری این چاه از مدتی قبل و پس از تصویب آغاز شد و اعتبار لازم نیز برای آن در نظر گرفته شده است که امیدواریم هر چه زودتر به سرانجام برسد.

هوشنگ ناظری با اشاره به اینکه اعتبار این طرح از سوی دولت تصویب و اختصاص یافته است، افزود:

سیستان و بلوچستان اولین استانی است که طرح حفاری آب های ژرف در آن اجرا می شود.

وی با اشاره به اینکه آب مورد نیاز ۵۰ درصد از جمعیت استان سیستان و بلوچستان از طریق رودخانه هیرمند تامین می شود، خاطر نشان کرد: این موضوع در حالی است که متاسفانه امسال هیچ آبی از خارج کشور به این رودخانه وارد نشده است.

فرماندار زابل ادامه داد: پیش از خشکسالی بین ۷۰ تا ۹۰ درصد مردم منطقه سیستان به کشاورزی اشتغال داشتند که متاسفانه در سال های اخیر به دلیل نبود آب آمار بیکاری در منطقه به شدت بالا رفته است.

پس از مطرح شدن موضوع استفاده از آب های ژرف این خبر به مهمترین خبر در منطقه سیستان تبدیل شد زیرا مردم این منطقه به عنوان تنها امید باقی مانده شان به آن نگاه می کردند و در این میان خبرهای ضد و نقیضی نیز مطرح می شد تا اینکه عبدالرضا رحمانی فضلی، وزیر کشور در سفر ماه گذشته خود از نزدیک از پروژه چاه آب ژرف منطقه سیستان بازدید کرد.

چاه آب ژرف در منطقه سیستان به آب رسید

وزیر کشور در نشست شورای اداری منطقه سیستان در فرمانداری زابل با اشاره به آب رسیدن چاه ژرف در سیستان گفت: در حال حاضر ۳۵ لیتر آب بدون پمپاژ از عمق ۲ هزار و ۵۰۰ متری از طریق این چاه به سطح زمین می آید که امیدواریم نتایج بسیار خوبی نیز به همراه داشته باشد.

عبدالرضا رحمانی فضلی با تأکید بر اینکه تحقیقات در این خصوص همچنان ادامه دارد، گفت: به گفته مجری طرح، این میزان آب در چند روز آینده به ۱۰۰ لیتر در ثانیه نیز افزایش می یابد.

در مجموع نکته ای که در این میان بسیار حائز اهمیت است این است که با توجه به وجود بحران آب در کشور و استان سیستان و بلوچستان استفاده از روش های جدید برای تامین و همچنین استفاده بهینه از آب یک ضرورت است.

راجع به این روش وجود ندارد و تنها چند کشور روی آن کار کرده اند که البته با خطا هم همراه بوده است.

کاظمی با اشاره به کشور لیبی که تجربه حفار آب های ژرف را دارد، می گوید: ۵۰ سال پیش لیبی به دنبال نفت بود که به صورت تصادفی به چاه آب رسید. به همین دلیل بزرگترین سفره آب زیرزمینی فسیلی در کشورهای لیبی، چاد، مصر و الجزایر بوده که با هم حدود ۱.۵ برابر مساحت ایران مساحت دارد.

وی با بیان اینکه این پروژه اگر بخواهد در ایران اجرایی شود باید به صورت یک پروژه ملی تعریف و از همه ظرفیت ها استفاده شود، می افزاید: اگر بخواهند این پروژه را به یک گروه کوچک بسپارند، امکان موفقیت آن کم است. با وجودی که قرار است برای اولین بار پروژه ای در این سطح انجام شود که در دنیا نیز تجارب زیادی از آن وجود ندارد، باید از تمام اطلاعات و دانش متخصصان این بخش برای آن استفاده کرد.

این متخصص ایزوتوپ و شیمی آب زیرزمینی، با تأکید بر اینکه این پروژه، پروژه ای بسیار پیچیده است و اطلاعات علمی زیادی از آن در دست نیست، در مورد امکان عملیاتی شدن آن در کویر، تأکید می کند: بله امکان آن وجود دارد. به هر حال در این پروژه مکان هایی در اولویت قرار گرفته که آب کم است. البته باید توجه داشت که این پروژه در حد مطالعه است اما در صورتی که از همه ظرفیت ها استفاده شود تضمین به آب رسیدن وجود دارد.

وی افزود: در اغلب مناطق امکان وجود آب در اعماق زمین وجود دارد اما کیفیت آن مناسب نیست. به همین دلیل حتی اگر سفره های آب زیرزمینی ژرف کشف شوند و کیفیت شان مناسب نباشد، املاح آنها ارزش بیشتری نسبت به آب خواهد داشت و ما می توانیم از املاح آن استفاده کنیم. چرا که این املاح با توجه به اینکه با لایه های مختلف زمین در تماس هستند با املاح آب دریا متفاوتند.

این استادیار سابق دانشگاه با تأکید بر اینکه از نظر اقتصادی ضروری در این پروژه دیده نمی شود، در خصوص موفقیت اجرای این طرح ادامه می دهد: در

این نماینده مردم در مجلس دهم، با یادآوری اینکه حفر چاه استخراج آب های ژرف در سیستان به عمق ۲ هزار متر در حال انجام است، تصریح کرد: مردم سیستان سال ها است با خشکسالی و کمبود آب دست و پنجه نرم می کنند و حفر این چاه امید را در دل آنها شکوفا می کند و امیدوار هستیم حفر چاه بعدی در بلوچستان باشد.

نماینده مردم زابل، زهک، هیرمند، نیمروز و هامون در مجلس شورای اسلامی، در توضیح آب های ژرف، گفت: آب های ژرفی آب های جوان در عمق ۵۰۰ تا ۳ هزار متری زمین است و بر اساس مطالعات انجام شده مشخص شد در سیستان امکان استخراج از آب های ژرف وجود دارد.

اما موضوع به این جا ختم نشد و به نظر تعدادی از کارشناسان در اینکه جزئیات و اهداف این پروژه چیست و تا چه حد راهگشای تامین منابع آبی است ابهاماتی وجود دارد همچنین در خصوص مسائل زیست محیطی این پروژه نیز نگرانی هایی مطرح شد.

اطلاعات علمی در مورد آب های ژرف در دست نیست

غلام عباس کاظمی، استادیار سابق دانشگاه صنعتی شاهرود و متخصص ایزوتوپ و شیمی آب زیرزمینی در مورد بهره برداری از آب های ژرف و اینکه چقدر این پروژه عملیاتی است، اظهار داشت: این پروژه از حدود ۳ سال پیش سر زبانه افتاده و حتی اول برخی شرکت های خصوصی می خواستند در مورد آن اقدام کنند اما نتوانستند از وزارت نیرو مجوز بگیرند. در ابتدا برخی دانشگاه ها نیز درگیر این پروژه بودند.

وی با بیان اینکه البته واقعیت آن است که اطلاعات، دانش و تخصص مربوط به آب های ژرف در ایران بسیار کم است و در مورد اینکه چقدر آب ژرف در زیر زمین وجود دارد و یا کدام مناطق دارای آب ژرف هستند، اطلاعات کافی در دسترس نیست، ادامه می دهد: اینکه در این پروژه روس ها چه پیشنهادی داده اند و می خواهند چه تخصص ها، تکنولوژیها و ابزارهایی را وارد کار کنند، اطلاعات زیادی در دست نیست و اما به طور کل در سطح دنیا هم تخصص و اطلاعات زیادی

ساحل خواری «لاکچری ها» و «سلبریتی ها»

نوار ساحلی مازندران از غرب تا شرق به ساحل اختصاصی برای «لاکچری ها» و «سلبریتی ها» تبدیل شده و هر روز دست مردم از دریا کوتاهتر می شود.

علیرضا نوری

دریاخواری در نوار ساحلی مازندران وارد فاز جدیدی شده و لاکچری ها و سلبریتی ها سطح قابل توجهی از اراضی مشرف به ساحل و دریا را تصرف و برای ورود عموم به دریای خزر سد ایجاد کرده اند. برخی از ویلاهای ساحلی مازندران متعلق به افراد صاحب نام و برخی نیز مربوط به افراد چهره های هنری، اقتصادی و اجتماعی کشور است و هر روز سطحی از ساحل و دریا را قانونی و یا غیرقانونی تصرف می کنند و دیوار سیمانی گرداگرد خزر می کشند. مازندران ۴۸۰ کیلومتر نوار ساحلی دارد که طبق اعلام مسئولان دستگاه قضایی ۸۰ درصد سواحل استان در تصرف بخش های مختلف است و از این میزان ۲۸ درصد از سوی دستگاه های دولتی، ۱۲ درصد از سوی شهرک های ساحلی، ۲۴ درصد افراد حقیقی، ۱۰ درصد نهادهای و چهار درصد آزاد است که در اختیار عموم قرار نمی گیرند.

این در حالی است که در ماده ۶۳ قانون برنامه چهارم توسعه آمده که کلیه دستگاه های دولتی دارای اراضی ساحلی موظف به آزادسازی ساحل هستند و در این ماده هیچ نامی از نهادهای غیردولتی ذکر نشده و همین امر موجب مستثنی دانستن برخی نهادها از اجرای ماده ۶۳ قانون است که پیشنهاد می شود به منظور ساماندهی و یکسان سازی، ماده مذکور نهادهای مربوط را شامل شود.

بهره برداری بیش از حد سواحل، ساخت وسازهای بی رویه، نبود برنامه های خاص توسعه ای به جهت دستیابی مطلوب به محصولات گردشگری دریایی، اجرای طرح هایی نظیر ایجاد اسکله های دریایی تفریحی - توریستی برای پهلوگیری کشتی های تفریحی - توریستی و سرگرمی های دریایی مانند جت اسکی، بازی های آبی و موج سواری و ... باید مدنظر قرار گیرد اما در حال حاضر ساخت وسازهای بی رویه

نفس دریا را بند آورده است.

استاندار مازندران با اشاره به تشکیل کارگروه تخصصی سواحل شمال و جلسات کارشناسی می گوید: قوانین موضوعه کاملاً رسا و روشن است و باید هماهنگی لازم برای پیشگیری از تداخلات دستگاهی و جلوگیری از تصرف دریا و ساحل ایجاد شود.

محمد اسلامی به عزم ملی و جدی برای برخورد با ساخت و سازهای حریم دریا و ساحل اشاره کرد و از مردم خواست تا تراز و حریم ۶۰ متری دریا را رعایت کنند زیرا ساحل متعلق به همه مردم است و باید دسترسی مردم به آبهای ساحلی آسان و راحت باشد. وی تصریح کرد: طرح ویژه بهره برداری از سواحل توسط سازمان بنادر و دریانوردی در دستور کار است و کاربری های اراضی ساحلی و دریا باید مشخص شود تا براساس ضابطه آمایشی ساخت و سازها انجام شود نه آنکه هرآنچه متقاضی تشخیص می دهد انجام دهد.

محمدجواد حشمتی مهندس معاون قضایی دادستانی کل کشور نیز می گوید: در بحث سواحل از سال ۵۴ قانون صریح و شفاف برای آزادسازی داریم که هنوز اجرا نشده است و بسیاری از دخل و تصرف های سواحل به دلیل عدم اجرای قانون است و باید در اجرای قانون باید حد حریم دریا مشخص باشد زیرا هم حواس سازنده جمع باشد و هم مجری و قاضی تکلیفش روشن باشد.

وی ادامه داد: اکنون افراد با صحنه سازی و حیل و ترفندهای مختلف ساحل را تصرف می کنند زیرا از قبل حریم ساحل و دریا مشخص نشده است بنابراین اگر بر اجرای قانون تاکید شود و مردم نیز مطالبه کنند مشکل حل می شود.

تشکیل پرونده های زیاد درباره ساحل و دریا

حشمتی مهندس یادآور شد: پرونده های زیادی در زمینه مقابله با ساخت و ساز غیرمجاز در حریم ساحلی تشکیل شده است.

وی با عنوان اینکه متخلفان دریا و ساحل افراد تمیز و مرتب هستند و در تهران پشت میز نشسته و برایشان در شمال ویلا می سازند گفت: در حوزه دریا و ساحل با چنین آدمهایی سروکار دارند و این افراد صاحب نفوذ، نرم سر می برند و این اتفاقات عجیب و غریب

را رقم می زنند.

حشمتی با بیان اینکه مازندران قطبی مهم در کشور به شمار می رود تاکید کرد: خط باریک سبز و ساحلی که از آستارا تا گلستان کشیده شده است را باید حفظ کرد و با روند کنونی چنین خط ساحلی را در چند سال آینده نخواهیم داشت زیرا عزم جدی برای از بین بردن این خط ساحلی وجود دارد.

معاون قضایی دادستانی کل کشور با عنوان اینکه عده ای برای تخریب و از بین بردن نوار ساحلی کیسه دوخته و کمر همت بسته اند گفت: در ایام تعطیلات، هجوم به سمت شمال قابل کنترل نیست و این مسئله باید مدیریت و کنترل شود.

سیف اله فرزانه مدیرکل میراث فرهنگی مازندران نیز با اشاره به اینکه وقتی وزارت نیرو که متولی دریاست و خود حریم ۶۰ متری دریا را آزاد نمی کند از دیگر دستگاه ها چه انتظاری می رود، ادامه می دهد: دریا باید متولی مشخص داشته باشد نه اینکه یک سال فرمانداری و سال دیگر شهرداری داعیه تولی گری آن را داشته باشد.

فرزانه با تاکید بر نبود عزم ملی برای آزادسازی حریم قانونی دریا به اختلاف بین مجلس و دولت درباره سازمان عمران سواحل شمال اشاره می کند و می گوید: در برنامه چهارم مصوب و قانون شده است که حریم قانونی دریا باید آزادسازی شود اما یک ارائه ملی و متولی قوی و بامهارت وجود ندارد.

فرزانه اضافه کرد: در حال حاضر شاهد آن هستیم که باوجود آنکه دستگاه های مختلف مانند شهرداری و سازمان دهیاری ها فعال هستند اما زمین خوار کار خودش را می کند و این نشان می دهد که دریا متولی ندارد.

وی که فرماندار سابق محمودآباد نیز بوده است، ادامه می دهد: البته در قانون نیز اشکالی وجود دارد که دستگاه های وابسته به دولت و اشخاص حقیقی و در آن نهادهای غیردولتی ذکر نشده است و باید این قانون اصلاح شود.

بررسی براندها نشان می دهد که آزادسازی نوار ساحلی دریا و حریم ۶۰ متری با روند کنونی به سرانجام نخواهد رسید و برای اجرای این طرح باید در مرحله اول دولتی ها پیشگام شوند و سپس برای عقب نشینی بخش خصوصی از حریم قانونی دریا اقدام کرد.

عرصه بر حیات وحش تنگ شده است / پرندگان مهاجر به فارس نمی آیند

خشکسالی، کوچک شدن زیستگاه و تخریب محیط زیست عرصه را بر حیات وحش تنگ کرده است. حالا دیگر کمتر پرنده مهاجری را می توان مشاهده کرد که به فارس بیاید.

هادی فتحی

فارس در جایگاه دوم کشور در حوزه تنوع زیستی قرار دارد و تاکنون ۴۴۳ گونه جانوری در آن شناسایی شده است.

در استان فارس سه پارک ملی، یک پناهگاه حیات وحش، هفت منطقه حفاظت شده وجود دارد. در مناطق حفاظت شده هم محیط بان و هم نگهبان وجود دارد که از حیوانات در این مناطق محافظت می شود.

در این استان گونه های متنوعی از حیات وحش وجود دارد که می توان به عنوان نمونه به گورخر ایرانی، گوزن زرد، جبیر، خرس قهوه و همچنین گونه هایی مانند اردک مرمری، پلیکان پا خاکستری، هوبره، عقاب تالابی، شاه باز و لاک پشت اشاره کرد. علاوه بر این کوچکترین قوچ دنیا که از آن نیز به عنوان قوچ مینیاتوری یاد می شود در این استان وجود دارد. آخرین زیستگاه شیر ایرانی که مربوط به منطقه حفاظت شده ارژن است در این استان قرار دارد از این رو با توجه به وضعیت استان فارس این استان از استانهای مهمی است که زیستگاه و پناهگاه حیات وحش کشور به شمار می رود.

با وجود داشتن این همه ظرفیت و پتانسیل اما بنا به دلایل مختلفی که بعضا نیز انسانها نیز در آن

دخیل هستند برخی از گونه های مهم این استان از جمله گوزن زرد ایرانی، گورخر آسیایی و ... در خطر انقراض قرار گرفته اند.

بر این اساس ضروری است علاوه بر اینکه حفاظت از این گونه ها در دستور کار قرار گیرد انسانها نیز این مسئله را مد نظر قرار دهند تا از انقراض این گونه های مهم جلوگیری شود.

رئیس اداره نظارت بر امور حیات وحش استان فارس گفت: در حال حاضر برخی از گونه های حیات وحش این استان در خطر انقراض هستند و در ین میان اقداماتی از سوی محیط زیست برای حفاظت از آنها انجام شده است.

لیلا جولایی به برخی از این گونه ها اشاره کرد و ادامه داد: گورخر ایرانی، پلنگ ایرانی، گوزن زرد ایرانی و حتی خرس قهوه ای از جمله گونه های مهمی هستند که در خطر انقراض قرار دارند.

وی با اشاره به اینکه خرس قهوه ای هم اکنون در لیست خطر انقراض نیست، بیان کرد: این گونه هم اکنون در لیست گونه ها در خطر انقراض نیست اما از جمله گونه هایی است که در آینده در خطر انقراض قرار می گیرد.

رئیس اداره نظارت بر امور حیات وحش استان فارس گفت: پلنگ ایرانی در منطقه بمو در فضای وسیعی زندگی می کند چرا که پلنگ به منطقه زیادی برای زندگی نیاز دارد البته سرشماری پلنگ کار آسانی نیست زیرا این حیوان شب ها بیرون می آید و پیدا کردن آن در منطقه سخت است.

جولایی با اشاره به اینکه گونه های در خطر انقراض در سایتهای نگهداری می شوند به وضعیت گوزن زرد اشاره کرد و افزود: دو سایت در مناطق میان کتل و

ارسنجان برای گوزن زرد در نظر گرفته شده در این دو سایت تعدادی گوزن نگه داری می شوند. به گفته وی سایت نگهداری گورخر نیز در دره باغ قرار دارد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به برخی از پرنده های در خطر انقراض استان اشاره کرد و گفت: اردک مرمری، پلیکان پا خاکستری، هوبره، عقاب تالابی، شاه باز و لاک پشت مهریزدار نیز از گونه های در خطر انقراض هستند علاوه بر این گونه های شنگ، سگ آبی و شاه روباه نیز از حیواناتی هستند که در معرض تهدید قرار دارند و از آنها نگهداری می شود.

یک کارشناس حوزه محیط زیست گفت: متأسفانه به دلیل محدودیت زیستگاه های حیات وحش در استان شاهد این هستیم که برخی از گونه ها در خطر انقراض قرار گرفته اند.

علمدار علمداری ادامه داد: حیات وحش استان فارس به دلیل خشکسالی و کم آبی و حتی امنیت وضعیت ناخوشایندی دارند و هر روز وضعیت گونه های حیات وحش بحرانی تر می شود.

وی با اشاره به اینکه روند بهبود برای نجات گونه های در خطر انقراض استان کند است، اظهار کرد: اگر این شرایط ادامه پیدا کند به طور حتم در آینده دیگر خبری از تعداد قابل توجهی از گونه های مهم حیات وحش نخواهد بود.

این کارشناس حوزه محیط زیست با بیان اینکه هر روز عرصه برای حیات وحش استان تنگ تر می شود، بیان کرد: بر این اساس ضروری است که زیستگاه های حساس استان شناسایی و برای بهبود وضعیت گونه های در خطر انقراض با تخصیص اعتبار و افزایش محیط بان برای نگهداری از این گونه

عوامل تاثیرگذار عدم توجه به حقایق محیط زیستی و حفر بیش از اندازه چاه ها در تمام مناطق استان است که این امر باعث از بین رفتن چشمه ها و آبشخورهای حیات وحش شده و نهایتاً از بین رفتن گونه های مذکور را به دنبال داشته است.

کازمینی با اشاره به استفاده بیش از حد سموم و کود شیمیایی در کشاورزی اظهار کرد: در سالیان اخیر این سموم و کودهای شیمیایی به طور مستقیم و غیر مستقیم استفاده شده که این سموم از طریق موجودات ریز با غلظتهای کمتر به بیشترین غلظت در بدن جانوران بزرگ زنجیره غذایی ختم می شود.

وی ادامه داد: آتش سوزی زیستگاه ها، مراتع و جنگلها در سالیان اخیر در استان همگی سهوا یا عمدا توسط انسانها به منظور گسترش کشاورزی و... صورت گرفته و باعث از بین رفتن یا کاهش تعداد بسیاری از گونه های حیات وحش و حتی به خطر افتادن حیات آنها شده است که به عنوان نمونه می توان به آتش سوزی دو سال قبل پاسارگاد که زیستگاه خرس قهوه ای و پلنگ است، اشاره کرد.

این فعال حوزه محیط زیست گفتک جاده سازی بی ضابطه در مناطق چهارگانه و شکار ممنوع به منظور تسهیل در دسترسی به باغات دیم و معادن باعث جزیره ای شدن زیستگاه ها و بهم خوردن آرامش حیات وحش و در نهایت کاهش گونه ای و در معرض خطر قرار گرفتن گونه هایی مانند خرس قهوه ای، گوزن زرد ایرانی، پلنگ و... شده که نمونه آن جاده کشی اخیر در ارتفاعات میانکتل منطقه حفاظت شده و ذخیره گاه زیست سپهر ارژن و پریشان است.

وی افزود: شکار گونه هایی از پستانداران مانند کل و بز، قوچ و میش، پلنگ و خرس قهوه ای در استان باعث شده که این گونه ها در خطر انقراض قرار بگیرند.

کازمینی ادامه داد: علاوه بر این موارد با خشک شدن دریاچه های استان فارس در اثر کشاورزی بیش از اندازه و حفر چاه ها تقریباً تمام گونه های حیات وحش تالابها در استان از بین رفته زیرا حیات پرندگان آبی و مهاجر و بومی به تالابها وابسته بود که در حال حاضر به طور کامل خشک هستند.

وی اظهار کرد: به عنوان نمونه گونه سگ ابی از گونه های بالارزش تالابی و رودخانه ای استان فارس بر اثر خشک شدن تالابها و رودخانه ها در حال انقراض است با وجود اینکه این گونه نقش مهم و ارزشمندی در چرخه حیات داشت.

این فعال حوزه محیط زیست در استان فارس در رابطه با راهکارهای حفظ گونه های در خطر انقراض افزود: در این راستا باید هر گونه بهره برداری از گونه متوقف شده و احیا و حفاظت از زیستگاه های سریعاً در دستور کار قرار گیرد و عوامل منفی مانند جاده سازی، آتش سوزی و... که بر روی زیستگاه تاثیر می گذارد متوقف شود.

وی گفت: تعیین حداقل اندازه دوام پذیر جمعیت برای هر گونه، توجه به رویکرد اکوسیستمی منطقه حفاظت شده، به دست آوردن اطلاعات و آمار گونه های در معرض خطر و... نیز از دیگر اقدامات برای حفظ حیات وحش فارس است.

کازمینی تصریح کرد: باید به این موضوع توجه داشت که سرنوشت ما انسانها به کل حیات وحش موجود در کرده زمین وابسته است.

بین رفته اند و در این میان گونه های جدیدی پا به عرصه حیات گذاشته اند اما آنچه مهم است انقراض گونه ها در گذشته به علت عوامل طبیعی بوده اما در سالیان اخیر متأسفانه دخالت انسان در طبیعت باعث شده که گونه های بسیاری از گیاهان و جانوران در خطر انقراض قرار گیرند.

وی ادامه داد: استان فارس با وسعت زیاد مناطق چهارگانه و شکار ممنوع و جنگلهای زاگرس و توجه چند دهه اخیر به گسترش ناپایدار کشاورزی در آن باعث شده که زیستگاه های حیات وحش دچار تجاوز شده و کوچک شود.

این فعال حوزه محیط زیست با اشاره به میزان دام بالا در چراگاه های فارس گفت: عدم توجه به ظرفیت برد مراتع یکی از علل از بین رفتن زیستگاه های حیات وحش به خصوص گونه های درشت جثه (پستانداران) مانند خرس قهوه ای کل و بز، قوچ و میش است.

وی در خصوص یکی دیگر از دلایل کوچک تر شدن زیستگاه های حیات وحش بیان کرد: یکی دیگر از

ها اقدام کرد.

وی با تاکید بر لزوم حفظ و نگهداری این گونه های مهم استان گفت: بنا به دلایل مختلف از جمله خشکسالی برخی از گونه های مهم استان از جمله پلنگ، جیبر، گورخر و... در زیستگاه ها محصور شده اند از این رو باید به اقدامات به موقع برای نجات این گونه های مهم دست به کار شد.

علمداری ادامه داد: علاوه بر این به دلیل خشک شدن دریاچه های استان دیگر پرندگان به فارس نیز مهاجرت نمی کنند از این رو دیگر خبری از گونه های مهم پرندگان در فارس نیست.

وی خواستار مشارکت مردم برای نگهداری و حفاظت از گونه های مهم حیات وحش این استان شد.

یک فعال حوزه محیط زیست گفت: در سراسر کره زمین و زیستگاه های در حال کوچک شدن حیات وحش و گیاهان وحشی با تجاوز انسانها به عرصه زندگی شان روبه رو هستند.

علی اکبر کازمینی افزود: از گذشته انقراض گونه هایی از حیوانات و گیاهان وجود داشته و گونه های از

کم آبی زیر گوش پایتخت / یک میلیون نفر در انتظار رفع مشکل آب هستند

خشکسالی در غرب تهران در حالی خودنمایی می‌کند که جمعیتی حدود یک میلیون نفر در شهرستان‌های پرتراکم این مناطق از مشکل کم آبی رنج می‌برند.

وحید محمدی یکتا

مردم ایران از گذشته همواره در خصوص مدیریت منابع آبی تلاش‌های بسیاری داشتند، اما در سال‌های اخیر با توجه به کاهش بارندگی‌ها، تغییر اقلیم، رشد جمعیت و تراکم جمعیتی در شهرها، انجام ندادن اقدامات لازم در خصوص توسعه آبیاری نوین در بخش کشاورزی و مشکلات در عرصه بازچرخانی آب علی‌رغم اقداماتی که انجام شده است، با مشکلاتی در زمینه آب به‌عنوان مایه حیات و آبادانی مواجه شده است.

البته بارندگی‌های خوبی را در بهار ۹۷ شاهد بودیم، اما این بارش‌ها نیز نتوانست کاهش چشمگیر بارش‌ها در پاییز و زمستان ۹۶ را جبران کند و طبق اظهارات مسئولان وزارت نیرو و شرکت آب و فاضلاب استان تهران، این استان همچنان کاهش ۲۰ الی ۳۰ درصدی بارش‌ها نسبت به سال آبی گذشته را تجربه می‌کند.

این موارد سبب شده تا مسئله مدیریت مصرف و نیز مدیریت منابع آبی اهمیتی مضاعف پیدا کند، وزیر نیرو خود به شهرستان پردیس شرط اصلی پشت سر گذاشتن این تابستان و تابستان‌های دیگر را مراعات در مصرف آب دانسته بود.

رضا اردکانیان در این زمینه افزود: ما اگر به‌سرعت از بد مصرفی فاصله نگیریم، اگر بارش‌ها نیز به میزان خود بازگردد، با رشد جمعیتی که داریم، با مشکل کم آبی مواجه می‌شویم.

وزیر نیرو گفت: می‌بایست مردم با هوشیاری و احساس مسئولیت مشترک در بخش آب صرفه‌جویی کنند. وی با بیان این که وضعیت جمعیتی بسیاری از مناطق استان تهران برنامه‌ریزی شده نبوده است، اظهار امیدواری کرد با برنامه‌ریزی سعی شود، تا مردم در این خصوص آسیب نبینند.

رواج پدیده «آب فروشی» در غرب تهران

بالین حال، هشدارهای وزیر چندان جدی گرفته نشد و مصرف بیش از الگو در کشور و به‌ویژه استان پرتراکم تهران ادامه یافت، تا مشکلات آب در اوج گرمای تابستان بیش‌ازپیش در این استان خودنمایی کند.

در این بین مشکلات مذکور در غرب پایتخت و شهرستان‌های محرومی چون بهارستان و رباط کریم وضعیت پیچیده‌تری دارد، انتقاداتی که از برخی مناطق شهرستان بهارستان که به گفته محمدحسین مقیمی استاندار تهران به‌عنوان یکی از ۳۱ شهرستان کم‌تر توسعه‌یافته ایران انتخاب شده است، بیشتر شنیده می‌شود.

البته دستور رئیس‌جمهور برای رسیدگی ویژه به این شهرستان‌های کم‌تر توسعه‌یافته امیدواری در جهت ارتقای بسیاری از شاخص‌ها را ایجاد

کرده است، اما در حال حاضر باید بدانیم، که مشکل کمبود آب در غرب تهران به‌شدت به چشم می‌خورد و این مناطق چوب همسایگی با کلان‌شهر تهران را می‌خورند.

به‌عنوان مثال آب شهر گلستان در غرب تهران از طریق ۱۱۰ چاه تأمین می‌شود و این شهر با حدود ۳۰۰ هزار نفر جمعیت سهمی از آب سد کرج و دیگر شبکه‌های رودخانه‌ای غنی در استان‌های البرز و تهران ندارد و هم‌اکنون با مشکلاتی در خصوص تأمین آب مواجه شده است و کم آبی یا بهتر بگوییم بی‌آبی مردم این شهر را رنج می‌دهد.

در شهرک «مهر» نسیم شهر برخی از گزارش‌های مردمی از قطع ۲۴ ساعته آب شرب در برخی روزها حکایت دارد، اوضاع پرند نیز بهتر از دیگر مناطق غرب پایتخت نیست، نبود زیرساخت‌های شهرنشینی در بسیاری از مناطق غربی تهران مسئله جدیدی نیست و بارها سبب انتقادات مردمی در زمینه‌های گوناگون شده است، اما این بار ضعف زیرساخت‌ها خود را در کمبود آب نشان می‌دهد.

کم‌تر کسی در بهارستان، اسلامشهر و رباط کریم می‌توان یافت که طعم «قطعی آب» را چشیده باشد و دل پری نداشته باشد، قطعی آب سبب ایجاد پدیده‌ای به نام «آب فروشی» در این مناطق شده و دبه‌های خالی و صف‌های طولانی برای دریافت مایه حیات و آب سالم، امروز حرف اول را در این مناطق می‌زند.

بحران آب در غرب پایتخت آن‌قدر جدی است، که بسیاری از مسئولان این مناطق را به اظهار نظر واداشته است، اما آنچه بیش از همه در این میان در داور است، پدیده «اسراف» در مصرف آب است، اسراف‌هایی که نه تنها در خصوص برخی مردم که در مورد دستگاه‌های دولتی این شهرها نیز مشهود است، آبیاری فضای سبز این مناطق با آب شرب آن‌قدر فراگیر شده است، که حجت‌الاسلام احمد عبدالله زاده پاشاکی، امام‌جمعه پرند در یکی از خطبه‌های نماز جمعه پرند نسبت به آن واکنش

نشان داد و گفت: مگر شهر پساب ندارد، که شرط می‌کنید باید از آب شرب برای آبیاری درختان استفاده کنید.

وی همچنین از قطعی‌های مکرر آب در پایتخت مسکن مهر ایران انتقاد کرده و گفته بود: قطعی آب ۲ روز متوالی است، که در برخی از مناطق مردم را رنج می‌دهد و با تانکر به آن‌ها آب‌رسانی می‌شود.

انتقاد به آبیاری فضای سبز شهرها با آب شرب بالا گرفت

این انتقاد مختص به امام‌جمعه پرند نیست، امید رسولی، مدیر آبفای صالحیه نیز از این موضوع انتقاد کرده و ضمن گلایه از شهرداری صالحیه گفت: با توجه به این که در فصل گرما هستیم و مصرف آب در این فصل به بیشترین میزان خود می‌رسد و نیز با بحران کم آبی مواجه هستیم، شهرداری می‌بایست شیوه آبیاری فضای سبز شهر را اصلاح کرده و در حفظ این نعمت الهی تلاش بیشتری به عمل آورد.

سعید احمدی، مدیر آب و فاضلاب شهر پرند نیز در این خصوص از مقابله شدید با آبیاری فضای سبز با آب شرب خبر داد و گفت: استفاده از آب شرب برای فضای سبز اصلاً منطقی نیست.

این مطالب و گلایه‌ها از قطعی مکرر آب، آن‌هم زیر گوش پایتخت در حالی عنوان می‌شود که به اعتقاد رئیس آبفای شهر گلستان با صرفه‌جویی ۱۰ الی ۱۵ درصدی و نیز اختصاص ژنراتور دیزل برای تأمین آب در مواقع قطعی برق و جمع‌آوری انشعاب‌های غیرمجاز قابل حل است.

وی می‌گفت، با بیان این که نیمی از مشترکان آب شهر گلستان به الگوی مصرف آب توجه نمی‌کنند، افزود: متأسفانه سرانه مصرف آب شهر گلستان ۲ برابر استانداردها تخمین زده شده است؛ به طوری که بر اساس استانداردها هر شهروند روزانه می‌بایست ۱۸۰ لیتر آب استفاده کند، اما در این شهر به ازای هر شهروند روزانه بیش از ۳۰۰

افزایش سطح کیفی و کمی و جلوگیری از هدر رفت آب ۱۵۰۰ متر اصلاح شبکه در شهر صالحیه انجام داده است.

مدیر شرکت آبفای شهر صالحیه در خصوص نگرانی‌های مردم در مورد کیفیت آب آشامیدنی افزود: کیفیت آب آشامیدنی صالحیه توسط مرکز کنترل کیفیت اداره آب و فاضلاب و اداره بهداشت شهرستان به صورت لحظه‌ای بررسی می‌شود و آب چاه‌ها مستقیم به شبکه آب‌رسانی متصل نیست.

۷۰ درصد مشکلات قطعی آب ناشی از قطع برق است

وی افزود: آب تمامی چاه‌ها ابتدا وارد مخازن ذخیره‌سازی شده و بعد از گندزدایی و اصلاح کیفیت آب وارد شبکه می‌شود و همچنین تمامی کنتورها مجهز به توری است و امکان ورود کوچک‌ترین شیئی در آب وجود ندارد، علاوه بر آن در راستای افزایش کیفیت آب خط انتقال «لغدیر» از اتوبان ساوه به شهر صالحیه به طول ۷ کیلومتر انجام شده است.

رسولی گفت: حفاری ۲ حلقه چاه به‌منظور افزایش ظرفیت منابع آبی و نصب دستگاه به‌منظور افزایش کیفیت آب که در هفته دولت رونمایی می‌شود و همچنین قطع ۱۵۰ فقره انشعاب غیرمجاز در شهر از جمله اقداماتی است، که برای عبور از بحران کم‌آبی و افزایش رضایتمندی مردم انجام شده است.

قطعی مکرر آب در پرند به دلیل شکستن لوله انتقال آب

شهر پرند، با افق جمعیتی ۶۰۰ هزار نفری نیز همچنان درگیر زیرساخت‌هایی مانند تأمین آب است، رئیس اداره آب و فاضلاب پرند نیز می‌گوید: ما با هزینه‌ای بالغ بر ۲ هزار تومان برای هر مترمکعب آب را از تهران به پرند منتقل می‌کنیم و از مردم تنها ۳۴۰ تومان برای هر مترمکعب پول می‌گیریم، اما باین حال اجازه ندادیم بحران شدیدی برای مردم این شهر پدید آید.

سعید احمدی قطعی مکرر آب در پرند ناشی از شکستن لوله انتقال آب دانست و گفت: آبی که از تهران به پرند منتقل می‌کنیم، پاسخگوی نیاز مردم این شهر است و نگرانی وجود ندارد، اما نباید فراموش کنیم، که صرفه‌جویی و همکاری مردمی با اداره آب و فاضلاب می‌تواند به حل بحران به وجود آمده ناشی از گرما و کم‌آبی کمک کند.

اما یکی از چالش‌های دیگر تأمین آب در غرب تهران وابستگی شدید تأمین آب به برق است، تا جایی که احمدی بیش از ۷۰ درصد مشکلات آب در این شهر را ناشی از قطعی برق می‌داند و می‌گوید: قطع برق روی پمپاژ آب در مخازن آبی شهر پرند تأثیر دارد.

در صورت، «بحران آب» حقیقتی است، که باید آن را پذیرفت و پس از پذیرش وجود چنین بحرانی باید همه دستگاه‌ها، اعم از شهرداری‌ها، وزارت کشاورزی، نیرو و همچنین مردم به‌نوبه خود با طرح و برنامه در راستای کمک به حل بحران یادشده گام بردارند، تا بتوانیم، با کم‌ترین هزینه و فشار حداقلی به مردم از آن عبور کنیم.

داریم نسبت به این مسئله واکنش نشان دهند. وی یکی از بزرگ‌ترین مشکلات شهر گلستان را وجود شبکه‌های فرسوده آب دانست و گفت: در گذشته اداره آبفا به‌صورت هیئت‌امنائی اداره می‌شد همین مسئله باعث شده تا در آن زمان به کیفیت شبکه‌ها و تأسیسات زیرزمینی آب آن‌طوری که باید توجه نشود، ما در شهر گلستان بیش از ۵۰۰ کیلومتر خطوط شبکه انتقال آب در زیرزمین داریم که حدود ۴۰ درصد آن فرسوده است. رضازاده افزود: به همین خاطر بر اساس اولویت بندی معابر پروژه تعویض شبکه‌های فرسوده هر ساله اجرا می‌شود و فقط در سال گذشته ۳۰ کیلومتر از شبکه‌های آب فرسوده شهر گلستان تعویض شد.

قطع آب مشترکین پر مصرف در دستور کار قرار گرفت

معضل کم‌آبی و نگرانی‌ها از کیفیت آب در غرب تهران تنها به شهر گلستان محدود نمی‌شود، در همسایگی گلستان، شهر صالحیه قرار دارد، که این شهر نیز با کم‌آبی مواجه است، تا جایی که هشدار قطع آب مشترکین پر مصرف در این شهر بیش از پیش جدی شده است.

مدیرعامل شرکت آبفای شهر صالحیه گفت: ما توجه به این که وارد فصل گرما شدیم و همچنین کاهش بارندگی‌ها و افت سطح آب منابع زیرزمینی، شرکت آبفا به‌منظور مدیریت مشترکین پر مصرف در ۲ بخش خانگی و تجاری بعد از اخذ مجوزهای لازم در ۳ مرحله اختاریه کتبی صادر خواهد کرد و در صورت عدم توجه برای این مشترکین اعمال محدودیت خواهیم کرد، که در نهایت منجر به قطع انشعاب آب آن‌ها خواهد شد.

امید رسولی افزود: همچنین مشترکانی که الگوی مصرف را رعایت و مصرف خود را مدیریت می‌کنند، از طرح‌های تشویقی برخوردار خواهند شد و مبالغ آب‌بهای آن‌ها به‌صورت پلکانی کاهش خواهد یافت. رسولی در پاسخ به این سؤال که چه تمهیداتی برای عبور از بحران کم‌آبی در این شهر اندیشیده شده است، گفت: شرکت آبفا با اطلاع کامل از این‌که تابستانی سخت پیش رو خواهیم داشت، با آمادگی کامل وارد عمل شده است و به‌منظور

لیتر آب مصرف می‌شود و اگر همین رویه ادامه داشته باشد روزهای سختی در انتظار شهر گلستان خواهد بود.

سید محمد رضازاده اظهار داشت: اداره آبفای شهر گلستان حدود ۵۳ هزار مشترک آب دارد که متأسفانه بیش از نیمی از مشترکان آب این شهر به الگوی مصرف صحیح آب توجه نمی‌کنند.

وی یکی از دلایل قطعی و افت فشار آب این شهر را به خاطر قطعی برق عنوان کرد و گفت: البته در سال گذشته با تدابیری که پیش‌بینی شده حدود ۱۵ میلیارد تومان برای خرید و نصب دیزل ژنراتور هزینه کردیم که خوشبختانه همین موضوع باعث شده تا در صورت قطعی برق بخش زیادی از شبکه‌ها و مخازن آب‌رسانی بدون مشکل به فعالیت خود ادامه دهند، به همین منظور در نظر داریم برای جلوگیری از قطعی آب در تعداد اندکی از مناطق این شهر در زمان نبود برق تعدادی دیزل ژنراتور اجاره کنیم تا دیگر شاهد قطعی آب در چنین شرایطی نباشیم.

کیفیت آب آشامیدنی مناسب است به شایعه‌ها توجه نکنید

رضازاده در ادامه با تأکید بر این‌که انتظار داریم مردم با صرفه‌جویی در مصرف آب همیار اداره آبفا باشند، افزود: شهروندان در صورت مشاهده برداشت‌های غیرقانونی آب و یا ترکیدگی لوله‌ها می‌توانند مراتب را حتماً به تلفن ۱۲۲ اعلام کنند حتی این انتظار وجود دارد در صورت مشاهده استفاده بی‌رویه آب امر به معروف و نهی از منکر کنند.

رضازاده یکی از معضلات اساسی آبفای گلستان را وجود انشعابات غیرمجاز آب در این شهر قلمداد کرد و گفت: متأسفانه در سه‌ماهه اول سال جاری ما حدود ۹۰۰ انشعاب غیرمجاز و پشت‌کنتری در این شهرستان کشف کردیم که این آمار در استان تهران صاحب رکورد است، انشعابات غیرمجاز آب علاوه بر داشتن ایراد شرعی ضربه مهلکی به ذخایر آب شهر گلستان می‌زنند به همین خاطر امیدواریم در آینده دیگر شاهد کشف انشعابات غیرمجاز در این شهر نباشیم.

رئیس اداره آبفای شهر گلستان از اجرای طرح همیار آب در شهر گلستان خبر داد و گفت: برای نهادینه کردن فرهنگ صرفه‌جویی در مصرف آب با یکی از انجمن‌های مردم‌نهاد شهر گلستان وارد مذاکره شدیم و در تلاشیم با اجرای این طرح در خانواده‌ها یک نفر را به‌عنوان همیار آب انتخاب کنیم.

رضازاده همچنین با ذکر این‌که به مردم این اطمینان را می‌دهیم، آب شرب شهر گلستان با بهره‌گیری از دستگاه‌های پیشرفته از نظر کیفی هیچ مشکلی ندارد، بیان کرد: به مردم توصیه می‌کنیم تحت هیچ شرایطی از آب فروشی‌هایی که هیچ نظارتی بر روی آن‌ها صورت نمی‌گیرد، آب خریداری نکنند، درصد هستیم با حکم مراجع قانونی اقدام به جمع‌آوری آب فروش‌ها کنیم، حدود ۱۰ آب فروشی در شهر گلستان وجود دارد، که متأسفانه به اسم فروش آب تصفیه‌شده از مردم به‌نوعی اخاذی می‌کنند و از آنجایی‌که این موضوع با سلامت مردم سروکار دارد، از مسئولان شبکه بهداشت هم تقاضا

ماجرای طرحی که نگرانی‌ها را برانگیخت / سایه مرگ بر سر جاده چالوس

انتقال تونلی آب رودخانه کرج به پایتخت ماجرای طرحی است که هر از چند گاهی موجی از نگرانی‌ها را به راه می‌اندازد، طرحی که در صورت اجرای نادرست مرگ جاده چالوس را رقم می‌زند.

ساره نوری

شانزدهم بهمن ماه سال یک هزار و سیصد و نودوپنج، حسین محمدی مدیرکل وقت حفاظت محیط زیست استان البرز از تست انتقال تونلی آب رودخانه کرج به تهران آن‌هم با اجازه مسئولان البرزی خبر داد و ضمن تشریح آخرین وضعیت پروژه گفته بود عملیات اجرایی به پایان رسیده است.

مدیرکل وقت حفاظت محیط زیست استان البرز تأکید کرده بود که در تست انتقال آب سعی شده حق آبه رعایت تا صدمه‌ای متوجه رودخانه کرج نشود. اما تست انتقال تونلی آب رودخانه کرج به پایتخت آن‌هم با اجازه مسئولان البرزی واکنش‌های زیادی در پی داشت؛ طرحی که به گفته بسیاری از صاحب‌نظران اگر بدون توجه به وضعیت حق آبه رودخانه اجرا شود مرگ جاده چالوس و چه بسا کرج رقم می‌خورد.

بسیاری بر این باور هستند؛ انتقال آب رودخانه کرج فجایع غیرقابل جبرانی به دنبال دارد زیرا این رودخانه تنها منبع سطحی تغذیه‌کننده سفره‌های زیرزمینی دشت کرج است و اجرای این طرح باعث کاهش محسوس سفره‌های آب زیرزمینی خواهد شد، همچنین ماهی قزل‌آلای خال قرمز یکی از منحصربه‌فردترین ماهی‌های دنیا مهم‌ترین خواستگارش رودخانه کرج است که با انتقال آب زیستگاهش به برهوت تبدیل خواهد شد.

اما، در ادامه باید گفت آب رودخانه کرج به تهران در شرایط فعلی نیز انتقال می‌یابد اما از انتهای مسیر این رودخانه یعنی بیلقان - کرج، اما طرح انتقال تونلی آب کرج به تهران از سد امیرکبیر پروژه‌ای است که آب رودخانه را از خروجی سد توسط تونل به تهران انتقال می‌دهد و بیش از ۳۰ کیلومتر از این رودخانه منحصربه‌فرد را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

اگرچه بهانه مجریان این طرح آلوده شدن آب رودخانه توسط واحدهای گردشگری و منازل مسکونی است که به فرض صحیح بودن این ادعا می‌توان با درصدی از هزینه‌های میلیاردی یک خط لوله فاضلاب در حاشیه رودخانه احداث و نسبت به ایمن‌سازی کیفیت و سلامت آب اقدام کرد.

داود نجفیان مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان البرز به تازگی از اتمام ساخت تونل انتقال آب رودخانه کرج به تهران خبر داد و گفت: انتقال تونلی آب رودخانه کرج به تهران باید به‌گونه‌ای باشد که به اقتصاد و محیط زیست رودخانه لطمه‌ای وارد نشود.

وی در خصوص آخرین وضعیت تونل انتقال آب رودخانه کرج به تهران، گفت: ساخت این تونل به پایان رسیده اما هنوز تصفیه‌خانه شماره شش این پروژه تکمیل نشده است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان البرز اضافه کرد: با پایان این تصفیه‌خانه حداکثر تا آخر امسال کار انتقال آب رودخانه کرج به تهران از طریق تونل آغاز خواهد شد.

موج نگرانی‌ها از انتقال آب رودخانه کرج به پایتخت

نجفیان در خصوص تبعات زیست‌محیطی که تونل انتقال آب می‌تواند برای جاده چالوس و پایین دست تونل داشته باشد، گفت: ما نگران این موضوع هستیم. وی در خصوص وضعیت حق آبه رودخانه کرج، گفت: برآورد حق آبه رودخانه کرج به محیط زیست، واگذار شده و این سازمان با انجام یک پژوهش برآوردی از میزان حق آبه کرده است.

اما وضعیت حق آبه رودخانه کرج پس از اجرای این پروژه را از حمیدرضا لشگری رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان کرج جویا شده‌ایم. وی بابیان اینکه انتقال آب از یک حوزه آبریز به حوزه آبریز دیگر امری کارشناسی نیست، اظهار کرد: به عقیده کارشناسان حوزه آبریز و محیط زیست دنیا، انتقال آب به صلاح اکوسیستم‌های آبی، محیط زیست، گونه‌های گیاهی، جانوری و مردم نیست.

رئیس حفاظت محیط زیست شهرستان کرج گفت: سازمان‌های بین‌المللی مربوط به محیط زیست مخالف اکید انتقال آب از یک حوزه آبریز به حوزه دیگر هستند، حالا آب رودخانه کرج قرار است توسط تونلی که از شش سال پیش حفاری شده به تهران انتقال یابد، این موضوع از ابتدا تا انتها مسبب ایجاد مشکلاتی برای محیط زیست استان و منطقه البرز مرکزی خواهد شد.

لشگری بابیان اینکه احداث تونل انتقال آب خود موجب ایجاد آثار زیانباری برای محیط زیست کرج شده است، گفت: حالا که کار تونل به اتمام رسیده، نوبت به آگیری می‌رسد که اگر به این مهم توجه ویژه‌ای نشود رودخانه کرج خشک خواهد شد.

رئیس حفاظت محیط زیست شهرستان کرج بابیان اینکه عملیات اجرایی تونل انتقال آب در دولت یازدهم به پایان رسیده است، گفت: اینکه تاکنون تونل آگیری نشده به دلیل مخالفت محیط زیست نیست بلکه به دلیل تمام نشدن عملیات اجرایی تصفیه‌خانه تهران است تا آب انتقال یافته از کرج در آنجا تصفیه و بعد به شبکه آبیای شهری انتقال یابد.

لشگری بابیان اینکه میلیاردها تومان برای حفر

تونل انتقال آب هزینه شده است، گفت: نباید به مسائل حاشیه‌ای پرداخته شود زیرا تصمیم اتخاذ و آب رودخانه کرج توسط این تونل به تهران انتقال می‌یابد اما باید مسئولان مربوطه به حق آبه رودخانه کرج توجه ویژه‌ای داشته باشند زیرا هرگونه بی‌توجهی باعث از بین رفتن این رودخانه دائمی خواهد شد. وی بابیان اینکه پیش از آگیری تونل انتقال آب، باید حق آبه رودخانه کرج تعیین و تکلیف شود، گفت: پیش از حفاری این تونل مسئولان مربوطه اذعان کردند که حق آبه رودخانه کرج را تخصیص می‌دهند و در این راستا نیز اعداد و ارقامی اعلام شد.

رئیس حفاظت محیط زیست شهرستان کرج ادامه داد: این اعداد و ارقام از نظر سازمان محیط زیست قابل قبول نبوده به همین منظور قرار شد که مطالعاتی در این خصوص انجام شود تا بدانیم حق آبه اعلام شده برای رودخانه کافی است یا خیر. این موضوع در سفر رئیس وقت سازمان محیط زیست دولت یازدهم مصوب شد، حالا پس از دو سال مطالعات به پایان رسیده و طی دو هفته آینده در یک جلسه توجیهی با دستگاه‌های مرتبط اعلام می‌شود. لشگری با اشاره به اهمیت چگونگی تأمین حق آبه و میزان آب رودخانه کرج، خاطر نشان کرد: آب باید طی ۱۲ ماه سال به‌صورت مداوم به رودخانه اختصاص یابد تا اکوسیستم محیط زیست رودخانه به خطر نیفتد.

وی بابیان اینکه آگیری از رودخانه باید به‌گونه‌ای انجام شود که محیط زیست، جوامع محلی و اقتصاد حاشیه رودخانه به خطر نیفتد، گفت: با توجه به شرایط اقتصادی کشور حتی از دست دادن یک شغل نیز زیان‌بار است حالا اگر به نحوه انتقال آب از رودخانه کرج به تهران توجه نشود، مشاغل بسیاری از جمله مشاغل گردشگری، رستوران‌ها، خدماتی و غیره از بین می‌رود.

رئیس حفاظت محیط زیست شهرستان کرج بابیان اینکه رودخانه کرج در جاده چالوس واقع شده و یکی از قطب‌های گردشگری کشور محسوب می‌شود، گفت: پیش از آگیری تونل باید به همه این مباحث به‌صورت ویژه توجه شود تا رودخانه کرج برای همیشه باقی بماند.

مهاجرت در چهارمحال و بختیاری افزایش یافت / حاشیه نشینی ۱۶ هزار نفر

نبود شغل مناسب و کمبود منابع آب در برخی از روستاهای چهارمحال و بختیاری سبب افزایش مهاجرت شده که این اتفاق معضلی به نام حاشیه نشینی را ایجاد کرده است.

سید محمد رضا موسوی

مهاجرت از منطقه ای به منطقه دیگر یکی از مهمترین تصمیم ها در زندگی افراد در مناطق مختلف به شمار می رود که می تواند عوامل مختلفی داشته باشد. پیدا کردن شغل و بهره گیری از خدمات مطلوب تر برای زندگی بهتر از مهمترین عوامل مهاجرت مردم به شمار می رود. در این میان بروز برخی مشکلات نظیر خشکسالی و سخت شدن زندگی نیز، از دیگر عوامل مهاجرت است.

چهارمحال و بختیاری یکی از استان های محروم و کمتر توسعه یافته کشور و جزو استان هایی است که بیشترین سکونتگاه های روستایی را دارد. این استان ۴۰ شهر و ۹۰۰ روستا دارد که بیشترین روستاها در شهرستان لردگان واقع شده اند.

این استان طی یک دهه گذشته تا کنون دچار خشکسالی شده و بارش ها در این استان بسیار کاهش یافته است. بیشتر شغل های این استان در گذشته به علت آبخیز بودن و شرایط پر بارش در بخش دامپروری و کشاورزی بوده که با بروز مشکل کم آبی،

ادامه این شغل ها با مشکل مواجه شده است. در حال حاضر بسیاری از منابع تامین کننده آب شرب و کشاورزی در روستاهای این استان خشک و روستائیان و کشاورزان بسیاری در روستاها بیکار شده اند و همین عامل نقش مهمی در افزایش مهاجرت مردم از روستاها به شهرها داشته است.

راشد جزایری رئیس مرکز بهداشت استان چهارمحال و بختیاری می گوید: مهاجرت از مهمترین عوامل افزایش حاشیه نشینی در استان چهارمحال و بختیاری است. بسیاری از مردم از روستاها برای بهره مندی از خدمات بهتر به شهرها مهاجرت می کنند که این اتفاق، زمینه ساز ایجاد حاشیه نشینی است.

وی بیان کرد: نقاط حاشیه نشین در استان چهارمحال و بختیاری شناسایی شده اند و بیش از ۱۶ هزار نفر در این مناطق زندگی می کنند.

وی معتقد است که حاشیه نشینی در شهرها موجب ایجاد آسیب های اجتماعی می شود و در حال حاضر پنج منطقه آسیب پذیر در این استان شناسایی شده که از مهمترین علت های آن، حاشیه نشینی به شمار می رود.

رئیس مرکز بهداشت استان چهارمحال و بختیاری بیان کرد: افزایش نرخ بیکاری در استان و نبود شغل مناسب از دیگر عوامل مهاجرت در استان به شمار می رود که فرد برای به دست آوردن شغل مناسب به شهرها مهاجرت می کند.

به شهرکرد مرکز استان مهاجرت کرده است. او می گوید هزینه های زندگی در روستا افزایش یافته و درآمد بسیار پایین است. بهره مندی مناسب از خدمات شهر و افزایش درآمد و ایجاد شرایط زندگی بهتر برای خانواده از مهمترین علت های مهاجرت او به شهرگرد بوده است.

شغل مناسب در روستاها وجود ندارد

وی بیان کرد: شغل مناسب در روستا وجود ندارد و کسانی که در حال حاضر در روستاها زندگی می کنند به واسطه فعالیت در بخش کشاورزی و دامپروری است. وی گفت: کسانی که دارای زمین کشاورزی هستند می توانند درآمد خوبی داشته باشند. در حال حاضر زمین های کشاورزی گران قیمت هستند و جوانان قدرت خرید زمین کشاورزی را ندارند و مجبور هستند برای یافتن شغل به شهرهای استان و شهرهای دیگر مناطق کشور، مهاجرت کنند.

وی می گوید: افزایش درآمد نیازمند داشتن شغلی مناسب است که امکان یافتن شغل مناسب در شهرها بیشتر از روستاها است.

کم آبی موجب بیکاری بسیاری شده است

نماینده مردم شهرستان های فارس، اردل، کیار و کوهرنگ در مجلس شورای اسلامی معتقد است که کم آبی کشاورزی و دامپروری چهارمحال و بختیاری را محدود کرده است.

علی کاظمی بیان کرد: کاهش بارش ها موجب ایجاد

باشد و آینده فرزندان این خانواده روستایی را در خطر قرار دهد.

کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی در چهارمحال و بختیاری اظهار داشت: شهر با تمام فرصت های شغلی و درآمد بیشتر از روستا، آسیب های اجتماعی بالاتری نیز نسبت به روستا دارد که شاید برای یک خانواده روستایی خوشایند نباشد. مردم با فرهنگ های مختلف در یک شهر قرار دارند و یکدستگی فرهنگی مانند روستا وجود ندارد.

وی تاکید کرد: فراهم آوردن زمینه ایجاد شغل و افزایش خدمات در روستاها از مهمترین اهداف دولت ها به شمار می رود که نقش مهمی در کاهش مهاجرت به شهرها دارد.

وی با اشاره به اینکه هزینه خدمات دولت در شهرها با افزایش مهاجرت افزایش می یابد، بیان کرد: جلوگیری از مهاجرت روستائیان زمینه ساز کاهش هزینه های دولت است.

کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی در چهارمحال و بختیاری می گوید: باید از ظرفیت های هر منطقه برای ایجاد شغل بهره گیری کرد و درآمد روستائیان را افزایش داد. بسیاری از روستاهای چهارمحال و بختیاری ظرفیت های گردشگری دارند که می توانند قطب گردشگری شوند و ورود گردشگران به این مناطق افزایش یابد.

وی تاکید کرد: باید زیر ساخت های گردشگری در این مناطق ارتقا یابد و از ظرفیت سرمایه گذاران در این مناطق بهره گرفت.

داشت جوانان بتوانند برای خود در بخش کشاورزی و دامپروری شغلی ایجاد کنند.

کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی در چهارمحال و بختیاری می گوید: مهاجرت از روستا به شهر زمینه ساز ایجاد مشکلات مختلف برای مهاجر و مهاجر پذیران است و مهاجرت روستائیان مهمترین عامل ایجاد معضل حاشیه نشینی به شمار می رود. علی صمیمی گفت: حاشیه نشینی مهاجران روستایی نه به نفع مهاجران است و نه به نفع شهر نشین ها و شهرهایی که پذیرای این مهاجر ها شده است دچار مشکلات متعددی می شوند.

وی اظهار داشت: مهاجرت عامل های بسیار زیادی دارد که از مهمترین آن یافتن شغل به شمار می رود که این انگیزه را ایجاد می کند که برای افزایش درآمد و آینده خوب فرزندان به شهرها مهاجرت کنیم.

کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی در چهارمحال و بختیاری بیان کرد: متأسفانه آشنا نبودن مهاجر به تمام زوایای شهر نشینی از جمله فرهنگ، آسیب های اجتماعی، مخارج بالا، روابط اجتماعی و... سبب می شود مشکلات بسیار زیادی برای مهاجر ایجاد شود.

وی بیان کرد: مهاجران به علت داشتن بودجه های پایین بیشتر به دنبال سرپناه های ارزان قیمت هستند و تنها به همین عامل می اندیشند و دیگر عوامل از جمله نوع سبک زندگی مردم، فرهنگ مردم و شغل مردم توجه نمی کنند. شاید محله ای که از سوی مهاجر پذیر انتخاب شده است یک منطقه پر آسیب

کم آبی و خشکسالی در چهارمحال و بختیاری شده است. بسیاری از چشمه ها و قنات ها در این استان خشک شده و بسیاری از اراضی کشاورزی از زیر کشت خارج شده اند.

نماینده مردم شهرستان های فارس، اردل، کیار و کوهرنگ در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: در حال حاضر به علت کاهش بارش ها و کمبود منابع آب زمینه توسعه بخش کشاورزی وجود ندارد و همین امر سبب افزایش بیکاری در این استان شده است.

بیکاری از مهمترین مشکلات در روستاهای چهارمحال و بختیاری به شمار می رود که نقش اصلی در افزایش مهاجرت داشته است. کسب و کارها در این استان از دیرباز کشاورزی و دامپروری بوده و کمتر به صنعت توجه شده است.

افزایش جمعیت و تعداد جوانان جویای کار از طرفی و کمبود منابع آب و مجوز ندادن به حفر چاه از طرف دیگر سبب شده که بخش کشاورزی و دامپروری نتواند جوابگوی اشتغال جوانان روستاها باشد.

در حال حاضر به علت خشکسالی و کاهش بارش برخی از دشت های شهرستان های چهارمحال و بختیاری ممنوعه اعلام شده اند و دیگر مجوز حفر چاه برای طرح های کشاورزی داده نمی شود. اولین قدم برای ایجاد یک طرح کشاورزی در چهارمحال و بختیاری مانند گلخانه و پرورش دام و... نیازمند تامین آب است تا روند صدور مجوز ادامه یابد. در حالی که هیچ گونه مجوز حفر چاه برای طرح های کشاورزی و دامپروری در روستاها داده نمی شود نباید انتظار

ترویج فرهنگ کارآفرینی در چهارمحال و بختیاری ضروری است

در حالی که مهاجرت از روستاها در حال افزایش است و پدیده حاشیه نشینی در شهرها در حال رقم خوردن است، باید دولت برای ایجاد شغل در این استان توجه ویژه داشته باشد. اعمال بسته های تشویقی برای تشویق سرمایه گذاران به سرمایه گذاری در این استان می تواند نقش مهمی در ایجاد شغل داشته باشد.

باید از ظرفیت ها و پتانسیل های این استان برای ایجاد شغل بهره گرفت و تلاش کرد فرهنگ کارآفرینی در این استان نهادینه شود. بسیاری از جوانان این استان فارغ التحصیل دانشگاهی هستند و تنها شغل را کار کردن برای یک سازمان و یا یک شرکت می دانند و هیچگاه به ایجاد شغل برای خود و مدیریت آن توسط خود فکر نکرده اند که این مهم نیازمند ایجاد مهارت در کارآفرینی و حرکت در مسیر تبدیل ایده به ثروت است.

نابودی نمادهای شهر تپه‌ماهوری / جای پای تفرجگاه‌ها ساختمان سبز می‌شود

یکی از نمادهای هویتی شهر سنندج تپه‌های آن است که در طول سالیان گذشته بسیاری از آن‌ها برای ساختمان‌سازی صاف‌شده‌اند و آستین‌ها برای تخریب تعداد اندک باقی‌مانده بالا زده شده است.

آرمان نصرابهی

شهر سنندج مرکز استان کردستان، به دلیل دارا بودن تپه‌های فراوان به شهر هزار تپه معروف است، تپه‌هایی که از دهه ۶۰ به بعد طعمه شهرسازی و بسیاری از آن‌ها تخریب شدند.

سنندجی‌ها علاقه فراوانی به تپه‌های موجود در سطح شهر دارند و این را می‌توان در شعر شاعران و داستان‌های نویسندگان در دوره‌های مختلف تاریخی مشاهده کرد.

بیشتر این تپه‌ها تفرجگاه مردم این شهر بودند که متأسفانه تعداد زیادی از آن‌ها در چند دهه اخیر صاف‌شده و در آن‌ها ساختمان‌هایی احداث کرده‌اند و اکنون نوبت به یکی از شاخص‌ترین تپه‌های سطح شهر رسیده است.

«کوچکه ره ش» یکی از تپه‌های شاخص سنندج و دارای چشم‌اندازی فوق‌العاده است و همین باعث شده عده‌ای برای تصاحب و ساخت‌وساز در آن آستین‌های خود را بالا بزنند.

در دوره استاندار سابق کردستان و در کارگروه زیربنایی و شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اراضی این تپه که جزو اراضی ملی است از سوی راه و شهرسازی به پارک علم و فناوری استان اختصاص پیدا کرد.

شهرداری مجوز ساخت‌وساز در «کوچکه ره ش» را صادر نکرده است

شهردار سنندج در ارتباط با ساخت‌وسازها در «کوچکه ره ش» گفت: هیچ نهاد و ارگانی از شهرداری برای ساخت‌وساز در این تپه مجوز نگرفته است.

حشمت‌اله صیدی با اشاره به اینکه تنها شهرداری مجوز حصار کشی در «کوچکه ره ش» را صادر کرده است، بیان کرد: بر اساس مصوبه کارگروه زیربنایی و شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در زمان استاندار سابق یعنی حدود سه سال پیش این محوطه به

پارک علم و فناوری استان اختصاص داده شده است.

وی با اشاره به اینکه این منطقه جزو اراضی ملی است و از طریق راه و شهرسازی زمین موردنظر اختصاص یافته است، اظهار داشت: از آنجاکه برخلاف مصوبه کارگروه و شورای مذکور در «کوچکه ره ش» فعالیت کردند مانع از ادامه کار آن‌ها شدیم و اکنون کار متوقف شده است. عده‌ای از فعالان فرهنگی، ورزشی و شهرسازی و در کل سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در سنندج به محض اطلاع از آغاز ساخت‌وساز در «کوچکه ره ش» گرد هم آمدند و در بیانیه‌هایی خواستار توقف عملیات آماده‌سازی و خاک‌برداری در این تپه شدند.

فرماندار شهرستان سنندج با بیان اینکه مخالف هرگونه ساخت‌وساز در تپه‌های موجود در سطح شهر هستیم گفت: به دنبال جابه‌جایی زمین محل احداث

حفظ «کوچکه ره ش» خواسته به حق سنندجی‌ها

صلاح حقیقیان یکی از فعالان ورزشی کردستان در ارتباط با «کوچکه ره ش» گفت: در دهه‌های ۲۰، ۳۰ و حتی ۴۰ این تپه محل تمرین ورزشکاران بود و به‌جای ورزشگاهی که نداشتند در این محوطه حضور پیدا می‌کردند.

وی عنوان کرد: مدتی پیش اطلاع پیدا کردیم که عده‌ای اقدام به تخریب «کوچکه ره ش» و محوطه اطراف آن کرده‌اند و پیگیری‌هایی در ارتباط با اینکه مجوز این تخریب و ساخت‌وساز از کدام ارگان صادر شده، انجام دادیم که تاکنون به نتیجه‌ای نرسیده‌ایم.

وی با اشاره به اینکه فرماندار سنندج تأیید کردند که قرار است در این محوطه پارک علم و فناوری احداث شود، بیان کرد: ما مخالف توسعه نیستیم و حتی توسعه را حق مردم خود می‌دانیم.

حقیقیان اظهار داشت: ما خواهان حفظ «کوچکه ره ش» که یکی از نمادهای هویت شهر سنندج است، هستیم.

شهر سنندج به تپه‌ماهور مشهور است

سید اسماعیل حسینی یکی از فعالان فرهنگی استان کردستان هم با اشاره به اینکه در جامعه ما کلمه توسعه به انحراف رفته است، گفت: شهر سنندج به تپه‌ماهور (تپه‌هایی که شکل کیهانی دارند) مشهور است و این یکی از هویت‌های شهر ما است.

وی با بیان اینکه در فرهنگ عامه مردم سنندج در قالب ضرب‌المثل، داستان و شعر بسیار به تپه‌ها اشاره شده است، بیان کرد: علاوه بر این بسیاری از عرفا و شعرای ما وصیت کردند که بر روی تپه‌های شهر آن‌ها را به خاک بسپارند که این نشان از اهمیت وجود تپه‌ها در شهر سنندج است.

محوطه‌هایی شامل آثار هویتی و تاریخی انجام می‌شود.

تعارض پروژه «کوچک‌ره ش» با مصوبه شورای عالی شهرسازی

کاوه زارعی دکترای عمران و سردبیر نشریه تخصصی راه‌ساز هم گفت: پروژه در حال اجرا در «کوچک‌ره ش» در تعارض آشکار با مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری است.

وی با اشاره به اینکه برای دریافت مجوز اجرای هر طرحی در این محوطه نیاز به تشکیل کمیسیون‌های کشوری و استانی است، ادامه داد: اجرای این طرح هیجانی و عجولانه است و در آن هیچ سناریویی برای آینده دیده نشده است.

وی عنوان کرد: اضافه کردن هکتارها زمین برای احداث پارک علم و فناوری بدون آینده‌نگری خلل در توسعه شهر ایجاد و ترافیک در معابر منتهی به این مسیر هم افزایش پیدا می‌کند.

زارعی بیان کرد: این اقدام چون مطالعه نشده و نسنجیده است زمانی که خدمات به پارک علم و فناوری در حال احداث در این محوطه ارائه شود فرصتی برای رانت‌خواری و هجوم عده‌ای برای ساخت‌وسازهای بیشتر در این منطقه فراهم خواهد شد.

وی اظهار داشت: متأسفانه طرحی که در «کوچک‌ره ش» اجرا می‌شود کپی‌برداری از شهرهای دیگر است و توپوگرافی این منطقه در آن در نظر گرفته نشده و بومی‌سازی نشده است.

بسیاری از مردم معتقدند که اگر این تپه هم مانند «آبیدر» ثبت ملی می‌شد کمتر در معرض تخریب قرار می‌گرفت که مسئول ثبت آثار در اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گفت: اگر آبیدر ثبت ملی شده به دلیل وجود چشمه‌های آب فراوان، گونه‌های گیاهی متنوع و منحصر به فرد، زیستگاه برخی از جانوران و دارا بودن چشم‌اندازی فوق‌العاده بوده است.

محمد عبدالله پور عنوان کرد: لذا تپه «کوچک‌ره ش» وجهه ملی ندارد ولی از لحاظ استانی و شهرستانی بسیار حائز اهمیت است و مسئولان و مردم منطقه باید در کنار هم آن را حفظ کنند.

بی‌شک همگان به‌ویژه مسئولان از تعلق خاطر سندنجدی‌ها نسبت به تپه‌های موجود در این شهر آگاه هستند و انتظار می‌رود در راستای حفظ این نمادهای هویتی تلاش کنند.

رشد شهر سندنجد زمانی ملایم بود اما در مقطعی به یک‌باره افزایش پیدا کرد و عده‌ای از خلأ قوانین شهرسازی استفاده و در مناطقی اقدام به ساخت‌وسازهای بی‌رویه کردند و همین امر باعث رشد ناهمگون این شهر شد.

وی عنوان کرد: بسیاری از تپه‌هایی که زمانی تفرجگاه مردم ما بودند به ساختمان‌های مسکونی تبدیل شدند و تنها تپه‌هایی که از نظر ساختمان‌سازی مقرون به‌صرفه نبودند تا الآن باقی مانده‌اند.

وی «کوچک‌ره ش» را یکی از نمادهای هویتی و تاریخی سندنجد خواند و عنوان کرد: «کوچک‌ره ش» یکی از سه تپه شاخص و مهم شهر ما است.

ویسی ادامه داد: تنها سندنجد شهر تپه‌ماهورها نیست بلکه در دیگر کشورها مانند سوئیس و پرتغال هم شهرهای تپه‌ماهور وجود دارند.

وی ادامه داد: یکی از مشکلات و ضعف‌های معماری و شهرسازی ما این است که بدون توجه به فکر و واکنش مردم اقدام به تخریب نمادهای هویتی شهر شده و جایگاه عمومی مردم در نظر گرفته نمی‌شود.

وی اظهار داشت: این در حالی است که در کشورهای توسعه‌یافته ابتدا مردم اطلاع می‌یابند و نظر می‌دهند آنگاه اقدامات و طرح‌ها در چنین

وی عنوان کرد: متأسفانه در این برهه زمانی در جامعه ما به جای اینکه شاهد تلفیق سنت و مدرنیته باشیم، سنت را برای توسعه مدرنیته از بین می‌برند. این فعال فرهنگی کردستانی اضافه کرد: جای بسی تأسف است که مسئولان ما اعم از استاندار، مدیران دستگاه‌های اجرایی، شورای شهر و شهرداری‌ها با نخبگان ارتباطی ندارند و خود بدون مشورت با آن‌ها و حتی آحاد مردم اقدام به اجرای برنامه‌ها و طرح‌هایی که می‌کنند که اکثراً با آن مخالف هستند.

ممنوعیت ساخت‌وساز در تپه‌های واقع در حریم شهر

کاوه اسدی یکی از وکلای شهرستان سندنجد هم به تخریب تپه‌ها از لحاظ حقوقی اشاره کرد و گفت: شورای عالی شهرسازی و معماری طی مصوبه‌ای در اواخر سال ۹۵ هرگونه ساخت‌وساز در تپه‌های واقع در حریم شهر را ممنوع کرده است لذا هیچ ارگان و یا شخص حقوقی و یا حقیقی خاصی اجازه ساخت‌وساز در این تپه‌ها را ندارد.

وی با اشاره به اینکه در مصوبه مذکور به آب‌های روان و تپه‌ها در دو بند اشاره شده است، بیان کرد: مصوبات شورای شهرسازی و معماری لازم‌الاجرا است و استانداران و شهرداران مکلف به رعایت دستورات آن هستند.

وی در ارتباط با ضمانت اجرایی مصوبات این شورا اظهار داشت: طبق ماده ۵۷۸ قانون مجازات اسلامی هر کدام از مسئولان دولتی از مصوبات نهادها چشم‌پوشی کنند به یک تا پنج سال انقصال از خدمت محکوم می‌شوند.

اسدی ادامه داد: به نمایندگی از بخش حقوقی از مدعی‌العموم درخواست دارم برای حفظ و حراست از منابع ملی و عمومی که حق تمام شهروندان است، به این مهم ورود پیدا کنند تا از تخریب بیشتر «کوچک‌ره ش» جلوگیری شود.

وی اضافه کرد: ما چیزی فراتر از قانون نمی‌خواهیم و خواهان رعایت آنچه حق و حقوق شهروندی ما است، هستیم.

بدون توجه به واکنش مردم در سندنجد نمادهای هویتی شهر تخریب می‌شود صلاح‌الدین ویسی دکترای شهرسازی هم گفت:

نفس گرم تابستان بر تن ارومیه / دل خوشی های دریاچه تبخیر می شود

پهنام عبداللهی
بارش های اخیر در حوزه دریاچه ارومیه هرچند سطح آن را اندکی افزایش داده است، اما مسئله این است که چه میزان از این بارش ها از دست تبخیر و هوای گرم تابستان جان سالم به در می برد؟

خبر جدید این است که «۵۰۰ کیلومتر از دریاچه ارومیه تبدیل به پارک می شود»؛ این را پرویز آراسته، مدیرکل حفاظت از محیط زیست آذربایجان غربی گفته بود که به شکلی گسترده در فضای مجازی بازتاب یافت.

اعلام این خبر، چیزی شبیه جدا کردن دستگاه های پزشکی از بیمار و اعلام مرگ مغزی است. چیزی شبیه گفتن اینکه «بیهوده دلتان را خوش نکنید» و «حتماً خداوند این طور خواسته است»، یا حتی شاید «قسمت دریاچه همین بوده است».

اما نبوده است؛ همه مان می دانیم که حال وخیم دریاچه ارومیه، نتیجه یک سری سیاست های غلط است: «۵۰ سال است که سیاست های نادرست دامن دریاچه ارومیه را گرفته است»، این عقیده داور نامدار، مدیرکل منابع طبیعی آذربایجان شرقی است.

کاروان احیا دریاچه ارومیه از دولت یازدهم به راه افتاد

کارشناسان محیط زیست بر این باورند که خشک شدن دریاچه ارومیه زندگی حداقل ۴۰ میلیون نفر را به صورت مستقیم و غیرمستقیم به خطر می اندازد. شاید همین دربرگیری زیاد موضوع دریاچه باعث شد احیا آن، به یک شعار انتخاباتی تبدیل شود: «احیا دریاچه ارومیه، دستور کار اولین روز کاری ام خواهد بود». این وعده دکتر روحانی در تجمع های انتخاباتی بود.

البته کاروان تدبیر و امید از دومین جلسه هیئت دولت برای احیا دریاچه ارومیه به راه افتاد. بر همین اساس در دومین جلسه تصویب شد تا ستادی برای ساماندهی امور این دریاچه راه اندازی شود که ۳۰ اقدام در این ستاد تصویب و یک برنامه ریزی ۱۰ ساله برای دریاچه ارومیه در نظر گرفته شد، طبق این برنامه ریزی دو تا سه سال اول برای تثبیت وضعیت دریاچه تعیین شد، یعنی شرایط دریاچه از وضعیت فعلی بدتر نشود و هفت سال مابقی برای بهبود وضعیت دریاچه اختصاص یابد.

اما با همه این ها، حالا که دولت دوازدهم کلیددار کشور است، باز عکس هایی از دریاچه ارومیه در فضای مجازی منتشر می شود که نشان می دهد حال دریاچه «وخیم» است و مرگ هنوز همچون یک ماهی سیاه در آب های کم عمق آن شناور است. مدت ها است که می گویند دریاچه ارومیه «در مسیر احیا» قرار دارد. اما مسیری که همچنان به مقصد نرسیده است. تراز دریاچه ارومیه در ۳۰ تیرماه ۱۳۷۰ ۶۱ متر اعلام شد که نسبت به زمان معین در سال گذشته ۲ سانتی متر افزایش داشته است اما از میانگین درازمدت که ۱۲۷۴ ۶۷ است، فاصله محسوسی دارد.

هرچند اقداماتی در ستاد احیا دریاچه ارومیه صورت می گیرد و هزینه هایی پرداخته می شود، اما هنوز عده ای دل خوش به مرحمت آسمان هستند. یعنی

نمی دانند. به طوری که در تیرماه امسال دمای برخی روزها رکورد چندین دهه ای را شکست و به ۴۴ درجه بالای صفر رسید. از طرفی دیگر همین گرما باعث تبخیر آب دریاچه می شود که برخی از مسئولان برای تداوم مسیر احیا دریاچه به آن چشم دوخته اند.

سالانه ۱۰۲ میلیارد الی ۱۰۴ میلیارد مترمکعب از آب دریاچه در فصل تابستان تبخیر می شود که طبق این آمار، دل خوش بودن به مرحمت آسمان در مورد احیا دریاچه، شیوه چندان کارسازی به نظر نمی آید. هرچند که این روزها در فضای مجازی و برخی رسانه ها شاهد اخباری هستیم که حاکی از افزایش چند سانتی متری آب دریاچه هستند، اما این افزایش ها به تعبیر برخی کارشناسان آب همچون دکتر رضا کهولگی، «گذرا است» و نمی تواند در بلندمدت ماندگار باشد.

مسعود تجربی، رئیس ستاد احیا دریاچه ارومیه اخیراً گفته است: «دریاچه ارومیه یک حوضه آبریز بسته است که در فصل گرما بیش از ۸۰ سانتی متر از تراز آن کاهش می یابد و این امر طبیعی است».

او همچنین گفته که «در بدترین شرایط نیز تا پایان فصل تابستان بیش از ۴۰ درصد آن حفظ می شود». به گفته تجربی «بهربرداری از طرح های انتقال آب به دریاچه ارومیه طی سال های آینده، میزان تبخیر در این دریاچه را جبران کرده و از کاهش وسعت آن جلوگیری می کند».

حالا هرچه رسانه های حامی دولت بنویسند و بگویند که دریاچه ارومیه به صورت چشمگیری احیا شده و حالش خوب است، اما واقعیت دریاچه ای نیمه جان است که مقابل چشمان میلیون ها نفر قرار دارد و از آینده خشک و ناسامان خیر می دهد.

هرچند دعا کردن برای بارش و یاری خداوند در به مقصد رسیدن مسیر احیا دریاچه ارومیه، نباید نادیده گرفته شود؛ اما تنها دل خوش کردن به مرحمت آسمان و خداوند، چیزی است که باعث شده حالا مسئولان بگویند: «۵۰۰ هکتار از دریاچه ارومیه پارک می شود».

منتظرند بارش ها بتوانند دریاچه ارومیه را از مرگ حتمی نجات دهند. امسال در فصل بهار در منطقه دریاچه بارش خوبی صورت گرفت، اما سؤال این است که چندمدت می توان برای این بارش ها خوشحال بود؟

خلیل ساعی، دبیر ستاد احیا دریاچه ارومیه می گوید: «با فرارسیدن فصل تابستان و با افزایش میزان دما، تبخیر آب صورت می گیرد و آنچه باریده از دست می رود اما اگر یک سال تراز دریاچه ثابت بماند، می توانیم با پروژه ها و سیاست های خودمان به احیای دریاچه بپردازیم».

به گفته ساعی، از سال ۹۳ تاکنون ۲ هزار و ۲۲۶ میلیارد تومان بودجه برای احیا دریاچه ارومیه از سوی دولت تصویب شده است اما وقتی به نمودار تغییرات تراز آب دریاچه در سال های اخیر توجه می کنیم، تغییرات چند هزار میلیاردی چندان مشهود نیست.

مهم تر از بودجه، بلند بودن نحوه خرج کردن بودجه است

اما این بودجه چگونه خرج شده است؟ مهنز اسلامی، فعال محیط زیست در حوزه دریاچه ارومیه می گوید که هرچند بودجه هایی از سوی دولت برای احیای دریاچه تصویب شده است اما تا زمانی که مدیران ستاد احیا مدیریت این بودجه ها را «بلند نباشند»، شاهد تغییرات چشمگیر و چندان دربار دریاچه ارومیه نخواهیم بود. این فعال زیست محیطی عملکرد ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان شرقی را مطلوب تر از مرکز می داند چرا که در مرکز ناهماهنگی و نبود انسجام حاکم است و همین بسیاری از زحمات را به «هدر» می دهد.

به گفته خانم اسلامی، برای احیای دریاچه ارومیه، باید پروژه های دائمی و زیرساختی انجام شود که از جمله آن ها می توان به «راه سازی آب سدها» اشاره کرد که به مقدار بسیار ناچیز انجام گرفته و همان مقدار ناچیز هم مورد انتقاد نمایندگان شهرهای حاشیه دریاچه قرار گرفته است.

شهروندان خشک شدن تدریجی دریاچه ارومیه را در گرم شدن هوای تیریز و شهرهای اطراف بی تاثیر

هزینه میلیاردی برای تولید بو و پشه / پساب یزد بی استفاده ماند

تصفیه‌خانه فاضلاب یزد از چند سال پیش با صرف هزینه‌های میلیاردی راه‌اندازی شد اما پساب حاصل شده اکنون به دریاچه‌ای بی‌استفاده تبدیل شده و برای مردم رهاوردی جز بو و پشه نداشته است.

نیره شفیقی

تابستان‌های یزد همواره گرم، خشک، بی‌آب و نفس‌گیر بوده و امسال نیز یزدی‌ها گرم‌ترین روزهای سال را با بحران آب سپری می‌کنند. گرمای شدید هوا و نبود آب کافی برای آبیاری فضای سبز، چهره‌های پاییزی به شهر داده و تقریباً برگ‌های درختان زرد شده و فضای سبز یزد حالتی کاملاً پژمرده و بی‌طراوت پیدا کرده است. حتی آبی برای ایجاد فضای سبز جدید، به رغم تلاش‌های شهرداری وجود ندارد در حالی که شاید می‌شد گرمای سوزان یزد را با ایجاد فضای سبز جدید، کمی قابل تحمل‌تر کرد.

کمی آن سوتر از زردی‌ها و چهره پژمرده شهر، دریاچه زیبایی در نزدیکی دروازه ورودی شهر ایجاد شده و زیبایی آن از دور دست خیره‌کننده است و جانی تازه به هر بیننده آن هم در گرمای عطش‌خیز یزد می‌دهد.

این زیبایی، از آن زیبایی‌ها است که بر عکس مثال معروف، «از نزدیک دل می‌برد و از دور زهره».

پشه‌ها خون مردم زارچ و شاهده را در شیشه کرده‌اند

مردمانی که کمی، فقط کمی دورتر از این دریاچه زیبا یعنی در مناطق شاهده و زارچ زندگی می‌کنند، سال‌هاست که به خون این دریاچه زیبا تشنه‌اند زیرا پشه‌هایی که در نیزارهای این دریاچه رشد و تولیدمثل می‌کنند، خون آنها را در شیشه کرده است. مردم این مناطق در تابستان‌های گرم، نه جرأت باز کردن پنجره از ترس پشه‌ها را دارند و نه جرأت روشن کردن کولر به خاطر بوی نامطبوع تصفیه‌خانه فاضلاب را.

چند سالی است، شاید حدود شش یا هفت سال، که مردم زارچ و شاهده مدام در حال گلابه و اعلام مسائل و مشکلات خود به شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و آب منطقه‌ای و حتی شهرداری‌های این مناطق هستند اما هنوز گرمای از مشکلات آنها باز نشده و برخی از مردم معتقدند که مسئولان در حال فرافکنی هستند و اصلاً وجود بو و پشه را یا منکر می‌شوند یا دلیل آن را این دریاچه نمی‌دانند.

بسیاری از مردم شاهده بر این باورند که جانمایی درستی برای ایجاد این دریاچه و تصفیه‌خانه فاضلاب نشده که اگر می‌شد، اینگونه مردم این مناطق دچار آزار و اذیت نمی‌شدند. اما برخی کارشناسان نیز بر این باورند که راکد ماندن آن دریاچه سبب ایجاد بو و پشه شده و اگر هر روز که پساب تولید می‌شود، مورد استفاده قرار گیرد، حجم مشکلات در این سطح نخواهد بود.

حال برای مردم یزد سؤال اینجاست که مسئولانی که اینقدر از نبود آب به ویژه برای آبیاری فضای سبز می‌نالند، چرا آب دریاچه بزرگی که پساب تصفیه‌خانه فاضلاب یزد است را مورد استفاده قرار نمی‌دهند.

این موضوع از شرکت آب منطقه‌ای استان یزد مورد بررسی قرار گرفت و حتی رسانه ملی بارها به این موضوع به صورت تخصصی پرداخت.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان یزد با بیان اینکه هر جا آب و رطوبت باشد، پشه نیز وجود دارد، افزود: در اینکه تصفیه‌خانه فاضلاب و پسابی که رها شده و استفاده نمی‌شود، تولید پشه می‌کند شکی نیست اما در منطقه پتانسیل‌های دیگری نیز وجود دارد که اینها بیشتر در تولید پشه به ویژه در مناطق مسکونی دخیل هستند.

اسلامی از جمله این موارد به وجود کوره‌های آجرپزی اشاره کرد و افزود: تعداد کوره‌ها در اطراف زارچ و شاهده بسیار است و این کوره‌ها مخازنی برای نگهداری آب دارند که در تولید پشه دخیل هستند. وی، وجود باغ‌ویلاها در زارچ و شاهده را نیز از دیگر عوامل تولید پشه ذکر کرد و افزود: این باغ‌ها اغلب استخر دارند و استخرها می‌توانند محلی برای تولید پشه باشند.

اسلامی همچنین با اشاره به اینکه بخشی از پساب کارخانه‌های مستقر در شهرک صنعتی رها می‌شود، تصریح کرد: این امر نیز عامل مهم دیگری در تولید پشه در این منطقه است.

وی، وجود دامداری‌ها، گود زباله، پوک‌ه قنوات و ... را نیز از دیگر عوامل تولید پشه در منطقه زارچ و شاهده اعلام کرد.

قنوات مترو که در تولید پشه دخیل هستند

اسلامی خاطر نشان کرد: تعداد قنوات در گذشته در شاهده و زارچ بسیار بوده اما بسیاری از آنها اکنون متروکه شده و در بسیاری از آنها نیز فاضلاب رها شده که همه اینها می‌تواند عامل تولید پشه باشد. وی تصریح کرد: در دریاچه پساب اقدام به سمپاشی می‌شود و امیدواریم با این پیگیری‌ها و استفاده از پساب و جلوگیری از راکد ماندن آب بتوانیم از افزایش پشه در منطقه جلوگیری کنیم.

گرچه موارد مطرح شده می‌تواند عوامل مؤثری در تولید و جولان پشه‌ها در منطقه باشد اما اغلب مردم شاهده به این عوامل که در رسانه ملی نیز مطرح شد، واکنش نشان داده و این دلایل را رد کرده‌اند.

مردم می‌گویند؛ وجود کوره‌های آجرپزی مربوط به یک سال و ۱۰ سال پیش نیست، قنوات متروکه و باغ‌ها نیز سال‌های سال است که در شاهده و زارچ وجود دارد اما این پشه‌ها از زمانی برای مردم آزاردهنده شده‌اند که تصفیه‌خانه فاضلاب در فاصله دو سه کیلومتری زارچ و شاهده راه‌اندازی شد.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای یزد در این زمینه اظهار داشت: بخش عمده‌ای از قحابه پساب یزد متعلق به مهدی سرب و روی مهدی آباد بهادران و باغ‌شهر موسسه کوثر است.

محمدمهدی جوادیان‌زاده عنوان کرد: این دو هنوز اقدام جدی برای برداشت سهم آب خود نکرده‌اند و این امر سبب شده تا پساب در رودخانه راکد بماند. وی افزود: البته مدت زمانی برای آنها تعیین شده که اگر در این مدت اقدام به برداشت نکنند، سهمیه آنها واگذار خواهد شد.

اما برخی دیگر از مسئولان استان یزد بوی این تصفیه‌خانه و دریاچه پساب را کاملاً منکر می‌شوند و تأکید دارند که چند سالی است بو، کاملاً از بین رفته ولی مردم این ادعا را قبول ندارند و از مسئولانی که منکر وجود بو هستند، خواسته‌اند فقط یک شب در محل سکونت آنها، زندگی کنند.

مکان‌یابی تصفیه‌خانه فاضلاب یزد کارشناسی شده است

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان یزد نیز در این زمینه اظهار داشت: مکان‌یابی تصفیه‌خانه فاضلاب توسط کارشناسان تعیین شده و تمام ارگان‌هایی که در ارتباط با مسائل بهداشتی و زیست محیطی دخالت دارند، این مکان‌یابی را تأیید کرده‌اند و سپس تصفیه‌خانه اجرا شد.

علی اسلامی افزود: سیستم تصفیه‌خانه فاضلاب سیستم برکه تثبیت و تصفیه بی‌هوایی بود که می‌توانست هم بو و هم پشه تولید کند اما اکنون به سمت سیستم لجن فعال رقتیم و سال ۸۶ شیوه جدید آغاز شد و سال ۹۱ به بهره‌برداری رسید و می‌توانم ادعا کنم که از سال ۹۱ بحث بو کاملاً منتفی شده است.

وی عنوان کرد: این نوع تصفیه‌خانه می‌تواند در فاصله ۷۰۰ تا ۸۰۰ متری شهر نیز باشد در حالی که اکنون فاصله حدود سه تا چهار کیلومتری شهر و اولین محل سکونت است.

اسلامی در مورد وجود پشه در منطقه زارچ و شاهده و مشکلاتی که مردم در گرمای تابستان با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، افزود: ما منکر وجود پشه نیستیم اما معتقدیم که پشه‌های موجود تنها به دلیل وجود تصفیه‌خانه و پساب آن نیست بلکه عوامل دیگری نیز در تولید و ازدیاد پشه‌ها نقش دارند.

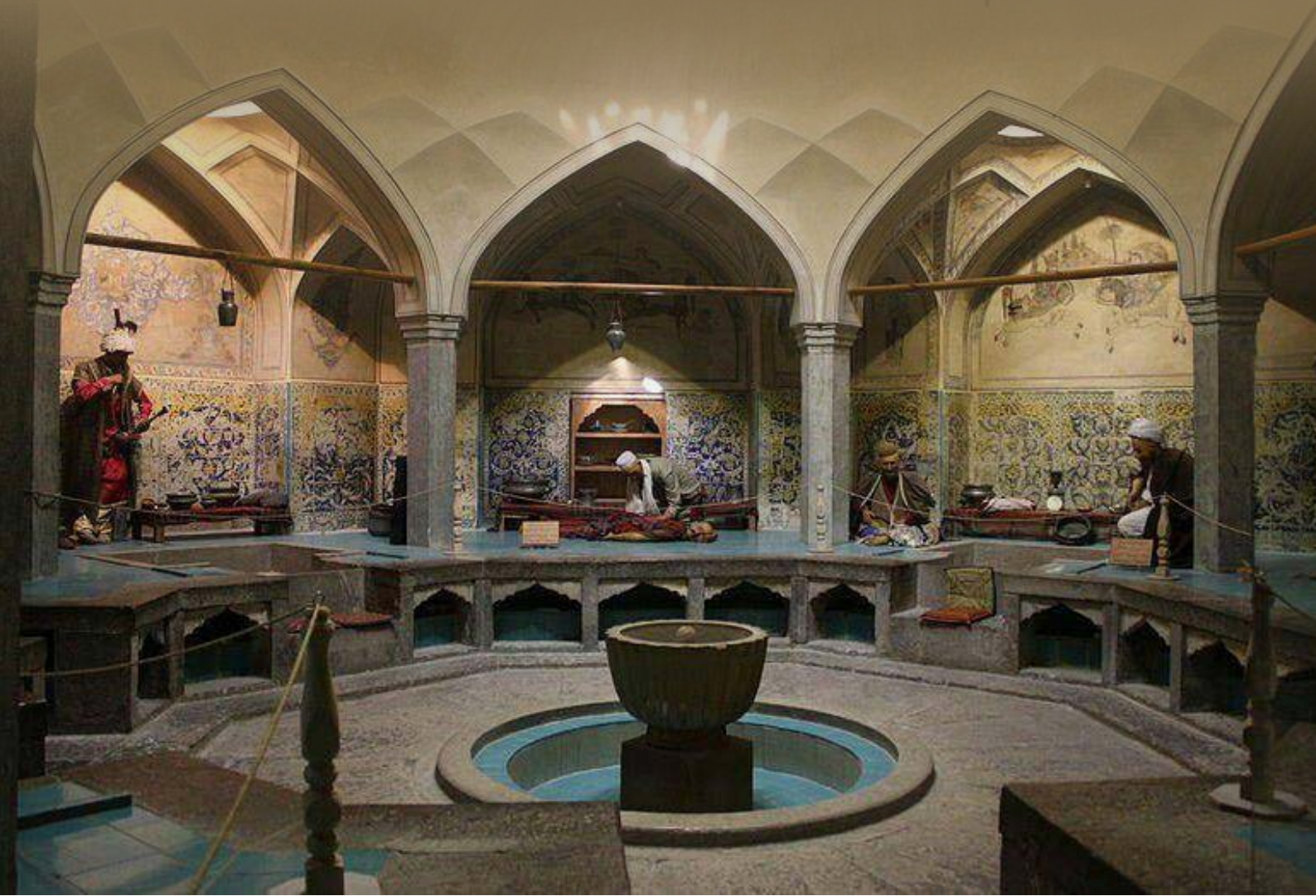
■ دستی خون آلود روی آسفالت خیابان است، دوربین از سوژه دور می‌شود، دختری با صورت روی زمین افتاده است، خون دورتادورش را گرفته، جوانی از وضعیت نیمه جان دختر فیلم می‌گیرد.

■ بزرگ‌ترین قهرمان زندگی هر دختر پدرش است. پدر هر چقدر رفیق و همراه پسر باشد، عشقی که بین او و دختر وجود دارد، هیچ‌جای دنیا پیدا نمی‌شود؛ برای من هم همین‌طور بود و با وجود تفاوت سنی زیاد، رابطه من و پدرم بسیار صمیمی و نزدیک بود.

■ کارگری با لباس طلبگی مزه دیگری دارد. این طعم شیرین را می‌توان در چهره مصمم و بی‌غل و غش پیرمردی که با لباس پیامبر(ص)، یک لحظه از مدار کارگری و تولید خارج نشده و عرق جبین خود را دوات قلم و وظیفه سنگین هدایتگری خود کرده است، به وضوح درک کرد.

■ به راستی می‌توان وی را دانشمندی برای تمام طول تاریخ نامید، عالمی که جلوه‌های علوم دینی و طبیعی را به هم آمیخته بود به نوعی که یک روز با تعیین دقیق قبله مسجد امام، شمعی در میان جهل عالمان آن دوران برافروخت.

فرهنگ و هنر ایران

«مظلوم لاله‌ها» راوی زندگی شهید بهشتی / خیانت منافقان مستند می‌شود

ای برای ساخت مستند من ندارند و این بسیار ناراحت کننده است.

منزل شهید بهشتی در چه وضعیتی قرار دارد؟

منزل شخصی شهید بهشتی موزه شد و با تغییر مدیریتی که انجام شد امید داریم که به این منزل رسیدگی شود.

چهره شهید بهشتی چقدر در ذهن مردم مانده است؟

دوم آبان سالروز تولد شهید بهشتی است اما کسی در جریان این موضوع قرار نگرفته و چهره شهید در غبار مظلومیت قرار گرفته است، همانطور که امام خمینی فرمودند «بهشتی مظلوم زیست و مظلوم مرد و خوار چشم دشمنان بود».

کدام قسمت از زندگی شهید را بیشتر دوست دارید و می‌خواهید درباره آن مستند بسازید؟
من ماجرای هفت تیر را خیلی دوست دارم و داستان های زیادی در آن نهفته شده است.

اسم «مظلوم لاله‌ها» چگونه شکل گرفت؟

از آنجایی که گل لاله برای همه ما نماد شهید است و با دیدن گل لاله به یاد شهدا می‌افتیم تصمیم گرفتیم اسم لاله را بر مستند بگذاریم، صفت مظلوم نیز به خاطر مظلومیت شهید است بنابراین دو کلمه «مظلوم» و «لاله» با یکدیگر ترکیب شد و روی مستند «مظلوم لاله‌ها» نشست.

آیا تصمیم ندارید فیلم سینمایی درباره شهید بسازید؟

با صدا و سیما مرکز اصفهان صحبت هایی شده که قرار است تمام اطلاعاتی که دارم را در اختیار یکی از کارگردانان قرار دهم تا یک فیلم سینمایی با موضوع شهید بهشتی ساخته شود.

به زندگی ایشان پرداخته شده است و حتی بعضی از جوانان امروزی کسی با نام «شهید بهشتی» را نمی‌شناسند. از این جهت من به عنوان اقوام نزدیک تصمیم گرفتم مستندی از زندگی این شهید بسازم که مستند اول به صورت کامل با هزینه شخصی ساخته شد.

داستان قسمت اول و دوم مستند چگونه است و بیشتر به چه موضوعی پرداخته شده است؟

اولین بخش مستند در مورد شخصیت شهید بهشتی و دومین بخش آن مربوط در رابطه با حادثه هفت تیر ساخته شده است. اکنون به دنبال ساخت بخش سوم این مستند هستیم تا بتوانیم ابعاد گسترده تری از شهید بهشتی را معرفی کنیم.

مستند سوم چه داستانی را روایت خواهد کرد؟

در «مظلوم لاله‌های ۳» که مستندی ۱۰۰ دقیقه ای خواهد بود با چهره‌ها و افرادی دیگری مصاحبه خواهیم کرد که تاکنون کسی به سراغ آن‌ها نرفته است. به عنوان نمونه با خلبانی که بنی‌صدر و کشمیری و کلاهداری را از ایران به فرانسه برده مصاحبه می‌کنم. باید منافقان شناسایی شوند تا مردم آنها را بشناسند، در مستند «مظلوم لاله‌های ۳» تصمیم داریم ابعاد بیشتری از این موضوع را به نمایش بگذاریم.

در راه ساخت مستند چه حمایت‌های مالی صورت گرفت؟

اولین قسمت از مستند را با هزینه خودم و بخش دوم را با حمایت سروش سیما ساختم اما برای بخش سوم هیچ سازمان و نهادی اعلام همکاری نکرده است و برخی از آنها از آن جایی که فیلم‌های سینمایی از جمله ایستاده در غبار و... را حمایت کرده اند بودجه

سازنده مستند شهید بهشتی گفت:
مستند «مظلوم لاله‌ها» روایتگر زندگی شهید بهشتی از زوایایی است که تاکنون کمتر به آن پرداخته شده و مظلومیت شخصیت این شهید را به نمایش می‌گذارد.

شهید سید محمدحسینی بهشتی در دوم آبان ۱۳۰۷ هجری شمسی در اصفهان چشم به جهان گشود. پدرش از روحانیان اصفهان و امام جماعت مسجد لبنان بود، وی از چهار سالگی به مکتب رفت و در اندک زمانی قرائت قرآن و خواندن و نوشتن را آموخت و با ورود به دبیرستان به دلیل علاقه به تحصیل علوم دینی، مدرسه را رها و در سال ۱۳۲۱ وارد حوزه علمیه شد. در سال ۱۳۲۵ یعنی در هجدهمین بهار زندگی خود به قم عزیمت کرد و در کنار تحصیل علوم دینی، در سال ۱۳۲۷ موفق به دریافت دیپلم ادبی در امتحانات متفرقه شد. در همان سال، وارد دانشکده الهیات معقول و منقول شد و در سال ۱۳۳۰ با دریافت درجه لیسانس به قم بازگشت و در دبیرستان حکیم نظامی مشغول تدریس زبان انگلیسی شد.

وی در سال ۱۳۳۳، دبیرستان دین و دانش قم را تأسیس کرد و تا سال ۱۳۴۲ سرپرستی آن را برعهده داشت. در فاصله سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۳۸، دوره دکترای فلسفه الهیات را گذراند سپس، با شرکت فعال در مبارزات سال‌های ۴۱ و ۴۲ از سوی ساواک مجبور به عزیمت از شهر قم به تهران شد. این شهید راست قامت تاریخ به پیش نهاد و درخواست آیت الله حائری رحمه الله و آیت الله میلانی رحمه الله به هامبورگ عزیمت و سرپرستی مسجد و تشکل مذهبی جوانان آن شهر را عهده دار و به فعالیت‌های عمیق دینی و فرهنگی پرداخت. سرانجام در سال ۱۳۴۹، به ایران بازگشت و به فعالیت‌های علمی، فرهنگی و سیاسی روی آورد. در این مدت، چندین بار توسط ساواک دستگیر و روانه زندان شد. در آذر ماه ۱۳۵۷ به فرمان امام خمینی رحمه الله شورای انقلاب را تشکیل داد و پس از پیروزی انقلاب اسلامی همواره به عنوان ایدئولوگ و لیبر در صحنه‌های سیاسی، اجتماعی به فعالیت می‌پرداخت. حزب جمهوری اسلامی را با هدف تربیت و شناسایی نخبگان سیاسی فرهنگی پایه گذاری کرد. در تدوین قانون اساسی به عنوان نایب رئیس مجلس خبرگان ایفای نقش می‌کرد. پس از استعفای دولت موقت در سال ۱۳۵۸، مدتی به عنوان وزیر دادگستری و سپس، از سوی امام خمینی رحمه الله به ریاست دیوان عالی کشور منصوب شد. وی سرانجام در حین انجام وظیفه در این سمت بود که در شامگاه ۷ تیر سال ۱۳۶۰ در حین سخنرانی در تالار حزب جمهوری اسلامی بر اثر انفجار ساختمان حزب توسط منافقین به همراه کاروان ۷۲ نفره خود به خیل عظیم شهدای کربلا پیوست.

زندگی پرماجرا شهید بهشتی در کتاب‌ها و مقالات زیادی قابل مشاهده است اما این بار به همت یکی از اقوام نزدیک وی زندگی شهید بهشتی در قالب تلویزیون نیز جا پیدا کرده است، به همین بهانه به گفت و گو با سید حمید بهشتی، کارگردان مستند «مظلوم لاله‌ها» پرداختیم.

چه شد که تصمیم به ساخت مستندی درباره شهید بهشتی گرفتید؟
شهید بهشتی جزو شهدای مظلوم است و خیلی کم

۱۲ ساعت مطالعه می کردم / اهمیتی به امکانات آموزشی ما داده نمی شود

رتبه ۱۴ کنکور علوم انسانی با اعظم محبی
بیان این که ۱۲ ساعت در طول روز مطالعه می کردم، گفت: در منطقه‌ای زندگی می کنیم که از لحاظ آموزشی زیاد به آن اهمیت داده نمی‌شود.

با انتشار لیست نفرات برتر کنکور سراسری سال ۹۷، چیزی که بیشتر از همه برای گلستانی‌ها احساس شد جای خالی نخبگان این استان است. اما بررسی دقیقتر رتبه‌های بعدی نشان می‌دهد چهره‌های بسیاری در کنکور امسال، از گلستان موفق شدند در این رقابت تنگاتنگ خود را به بالای جدول نتایج نزدیک کنند. بسیاری از این چهره‌ها ساکن مناطق محروم گلستان بودند و حتی از امکانات آموزشی هم بهره‌زادی نبرده‌اند. «ریحانه سعیدی» ساکن روستای «تمر قره قوزی» از توابع شهرستان کلاله یکی از این چهره‌هاست. او در کنکور ۹۷، توانست رتبه ۱۴ علوم انسانی را در منطقه سه به دست آورد.

این دختر ترکمن، دانش‌آموز دبیرستان عشایری «قدسیه» کلاله است و نشان داد که اگر دانش‌آموزی هدف و برنامه داشته باشد حتی اگر در دور افتاده‌ترین مکان‌ها و حداقل امکانات زندگی کند «موفقیت» دور از دسترس نیست.

وی که اکنون یک الگوی موفق برای دانش‌آموزانی با شرایط خودش است، در خانواده پرجمعیت زندگی می‌کند و ۶ خواهر دارد؛ پدر وی کارگر و مادرش خانه‌دار بوده و یکی از خواهران در رشته «مهندسی کامپیوتر» دانشگاه بجنورد مشغول به تحصیل است.

ریحانه علی‌رغم سختی‌های زندگی توانست رتبه ۱۴ در رشته علوم انسانی را کسب کند به همین منظور گفتگویی را با وی ترتیب دادیم که در ذیل خواهد آمد:

***خانواده چه اندازه در موفقیت شما نقش داشتند؟**
خانواده‌ام در دوران تحصیل به من کمک زیادی کردند. حتماً لازم نیست که آن‌ها کمک تحصیلی و درسی به دانش‌آموز کنند همین که فرد احساس کند خانواده‌اش با او همراه هستند و حمایتش می‌کنند برای یک دانش‌آموز کافی است.

***آیا کلاس کنکور هم می‌رفتی؟**
خیر. کلاس کنکور نرفتم فقط دو ماه کلاس عربی شرکت کردم.

***معدل دوران تحصیلی شما چگونه بود؟**
معدل من در دوران تحصیل خوب بود، سال اول دبیرستان ۱۸.۴۱ شدم و علیرغم این که دوست داشتم در رشته علوم تجربی تحصیل کنم به من اجازه انتخاب این رشته داده نشد.

در سال دوم دبیرستان معدل ۱۹.۸۹ و در سال سوم ۱۹.۷۰ بود. از همین سال بعد از امتحانات نهایی (تابستان ۹۶) درس خواندن را به طور جدی برای کنکور شروع کردم و به صورت تستی کتاب‌هایم را مطالعه می‌کردم.

***آیا رتبه خود را حدس می‌زدی و یا برای**

ساعت وقت اضافه آورده و به حل مسائل درس «اقتصاد» که بسیار سخت بود، سپری شد.

***چه رشته‌ای را برای تحصیل در دانشگاه انتخاب کردی؟**

رشته دبیری «ادبیات فارسی» دانشگاه تربیت معلم ساری اولین انتخاب بنده بود و تصمیم دارم در آینده استاد دانشگاه شوم.

***معلمان در موفقیت دانش‌آموزان چه نقشی دارند؟**

یک دانش‌آموز وقتی درس می‌خواند به تنهایی نمی‌تواند موفق باشد بلکه یک خانواده و با مجموعه‌ای از معلمان باید پشت وی باشند. معلمان ما وقتی می‌دیدند دانش‌آموزی اشتیاق و علاقه از خود نشان می‌دهد آن‌ها هم به وی کمک می‌کردند. من در درس اقتصاد، علوم اجتماعی و ریاضی از دبیرهایم کمک می‌گرفتم و آن‌ها در کلاس با تمام وجود تدریس کرده و خالصانه و صادقانه کار می‌کردند. در ساعات تفریح و یا بعد از زنگ انتهایی مدرسه ممکن بود من ساعتی در مدرسه بمانم و آن‌ها به سؤالات من جواب دهند.

***از شرایط محل تحصیل خود برای ما بگویید؟**

تعداد ما در کلاس ۹ نفر بود. در منطقه‌ای هستیم که زیاد به آن اهمیت داده نمی‌شود برای همین علیرغم داشتن استعدادهای خوب رتبه‌های خوبی به دست نمی‌آید، اگر سرمایه‌گذاری مالی و حمایتی در این منطقه صورت گیرد استعدادهای زیادی وجود دارد که می‌توانند در سال بعد حائز رتبه‌های خوبی شوند.

***احساس شما بعد از فهمیدن رتبه چه بود؟**

صبح روزی که قرار بود نتایج اعلام شود بنده بسیار استرس داشتم مشاورم چند بار با من تماس گرفت و من را به آرامش دعوت کرد. کد رهگیری را به آقای اکبری دادم که رتبه‌ام را نگاه کند و خودم به دلیل استرس زود خوابیدم. ساعت ۱۲ شب بود که آقای اکبری تماس گرفت و به من گفت «۱۴» من که

رتبه‌های بالا برنامه‌ریزی کرده بودی؟

از همان ابتدا که رشته انسانی را انتخاب کردم هدف من «تربیت معلم» بود البته این که رتبه خاص در کنکور بیارم مدنظرم نبود تا این که مشاور بنده آقای «براهیم اکبری» که از باننشستگان آموزش و پرورش کلاله بود و برای بچه‌های مدرسه زحمت زیادی می‌کشید به بنده گفت تو توانایی رتبه دو رقمی و یا یک رقمی را داری و از همان مهرماه ۹۶ جرقه‌های اولیه این کار در من زده شد. از همان زمان هدف خود را مشخص کردم و تصمیم گرفتم حداقل، رتبه دو رقمی بیارم.

***چند ساعت در روز درس می‌خواندی؟**

ریحانه: کیفیت مطالعه مهم‌تر از کمیت آن است یعنی ممکن است مطلبی را دانش‌آموزی در یک زمان کوتاه بیاموزد و دانش‌آموز دیگر نیازمند صرف زمان بیشتری باشد.

اوایل که شروع به درس خواندن برای کنکور کردم ساعت مطالعه‌ام زیاد نبود ولی یک دفترچه داشتم و مرتب تمام ساعات مطالعه را به طور دقیق در آن یادداشت می‌کردم. معمولاً بین هشت تا ۱۲ ساعت درس می‌خواندم و نزدیک کنکور ساعت مطالعه‌ام به ۱۳ ساعت در طول روز رسیده بود.

***روز کنکور چطور بود؟**

اگر دانش‌آموز خوب درس بخواند یک طرف قضیه است ولی باید روز کنکور هم اتفاق بدی برای وی نیفتد زیرا نتایج چند سال زحمت او در یک روز خلاصه می‌شود. روز کنکور در حوزه آزمون ما رئیس حوزه به همه دانش‌آموزان استرس می‌داد و پرخاشگرانه با آن‌ها برخورد می‌کرد اما در کل روز خوبی داشتم و محیط هم برای من آشنا بود.

در یک ساعت به تمام سؤالات عمومی جواب دادم و ۱۵ دقیقه وقت اضافه آورده و سؤالاتی که جواب نداده بودم را پاسخ دادم. سؤالات تقریباً آسان و آشنا بود. در درس اختصاصی که آسان‌تر از سؤالات عمومی بود نیم

تفریح زیادی نداشتیم ولی خیلی کوتاه و محدود به مهمانی می‌رفتیم.

موفقیت خود را مدیون چه کسانی هستی؟

به خدا توکل کردم و لطف الهی شامل حال من شد، همراهی خانواده و معلمان و مشاوره‌های آقای اکبری هم نقش مهمی در کسب این رتبه داشت.

* آیا مدرسه به تنهایی جوابگوی نیاز کنکورهای است؟*

معلمان اطلاعات خوبی در سطح کلاس درسی دارند ولی جوابگوی کنکور نیستند. معلم‌های من وقتی شوق و اشتیاق بنده را در آموختن می‌دیدند در ساعات تفریح و بعد از مدرسه به من کمک می‌کردند.

* توصیه شما به کنکوری‌ها چیست؟*

تلاش کنند و استرس نداشته باشند، با آرامش درس بخوانند و بدانند که قطعاً خداوند بهترین نتایج را برای آن‌ها رقم زده است. بنده هر کمکی که از دستم برآید برای بچه‌های روستای خود انجام می‌دهم و دوست دارم در آینده فردی کوشا و فعال در جامعه خود باشم.

از چه روش مطالعاتی استفاده می‌کردی؟

دروس را تقسیم‌بندی کردم، در یک محدوده زمانی آن‌ها را مطالعه و در بازه زمانی دیگر مطالب مرور می‌شد. عمومی و اختصاصی‌ها را جدا می‌خواندم، سه روز اول هفته را به دروس عمومی و سه روز آخر هفته را به دروس تخصصی، اختصاص داده می‌شد.

نقش مشاور در میزان موفقیت تو چگونه بود؟

مشاور نقش بسیار مهمی در زندگی من داشت آقای اکبری از بهمن ۹۶ تا کنکور شبانه‌روزی چه از لحاظ مالی و چه از نظر معنوی از دانش آموزان مدرسه حمایت کرد و برای ما وقت می‌گذاشت. هر روز پیام‌های انگیزشی می‌فرستاد و در انتخاب رشته هم به ما کمک کرد.

* چند ساعت در روز می‌خوابیدی؟ آیا تفریح هم داشتی؟*

بنده هشت ساعت در طول شبانه‌روزی می‌خوابیدم و

منتظر بودم شاید این عددی باشد که برای نگاه کردن رتبه‌ام به آن نیاز باشد به وی گفتیم بقیه‌اش؟ گفت این رتبه تو است آنجا بود که من از شوق اشک ریختم و خانواده‌ام نگران شدند که نکند من رتبه خوبی کسب نکرده‌ام.

از چه منابع مطالعاتی استفاده می‌کردی؟

کتاب‌های درسی اولویت بنده بود زیرا اگر دانش‌آموزی مسلط به کتاب درسی نباشد نمی‌تواند سراغ کتاب تست و کمک درسی برود. البته برای بالا بردن سطح درسی خود از کتاب‌های تست و کمک درسی هم استفاده می‌کردم.

برنامه مطالعاتی شما از چه زمانی شروع شد؟

تابستان ۹۶ برنامه مطالعاتی اصلی من شروع شد البته یک سال قبل از آن هم تست می‌زدم و درس می‌خواندم اما به صورت کنکوری و هدف‌گذاری شده و با ساعت مطالعه نبود.

آرامش «مُنند» زیر سایه خورشید / پرچم عشق بوسه باران شد

مردم روستاهای محروم خراسان جنوبی همزمان با دهه کرامت میزبان خادم امام رضا(ع) شدند و دل‌های منتظر مردم منطقه با دیدن پرچم سبز رضوی روانه حرم امام مهربانی‌ها شد.

نمی‌دانم از چه می‌خواهم بنویسم و از چه سخن بگویم. تنها می‌دانم حال که قلم به دست گرفته‌ام تا از صحنه وصال یعقوبیان به یوسفشان بگویم، در میان واژه‌ها حیران و سرگردان به دنبال کلمه‌ای برای وصف می‌گردم چرا که قلم عاجز می‌ماند اگر بخواهی شرح حال مردمانی را بگوئی که از روزها پیش برای استقبال از خادمان حرم رضوی لحظه‌شماری می‌کنند، نوشتن سخت می‌شود وقتی می‌خواهی ضجه‌های مادری بر روی پرچم بارگاه ملکوتی امام غریبمان، را به رشته تحریر درآوری. نوشتن دشوار است وقتی می‌خواهی از اشک‌های بانویی گیسو سپید سخن بگوئی که پنج سال برای زیارت امام رضا(ع) بی‌قراری می‌کند.

آری، می‌خواهم از مردمانی بگویم که شوق زیارت امام رضا(ع) برایشان طاقتی باقی نگذاشته است. همان مردمانی که برای استقبال از خادمان حرم مطهر رضوی سنگ تمام گذاشته‌اند.

اینجا «مُنند» از روستاهای محروم بخش درمیان است. جمعیت در ورودی روستا چشم‌انتظار نشسته‌اند. به خوبی می‌توان بی‌قراری‌ها را از لابه‌لای قدم‌هایشان بیرون کشید. یکی مدام به آتش روی سینی فوت می‌کند و با چند دانه سپند بر دود آن می‌افزاید. یکی به مردم را آب تعارف می‌کند تا مبادا داغ آفتاب تابستانی، منتظران امام مهربانی‌ها را عطشان کند.

گویی متوجه گذر زمان نیستند و فارغ از کار روستا، همه برای استقبال از کاروان زیر سایه خورشید آمده‌اند. اینجاست که چشم‌های خودبه‌خود می‌جوشند و دست‌های بر روی سینه می‌روند. گویی این غریب، تمام غربا را در آغوش مهربان خود

بوسه می‌زنند و اشک می‌ریزند. هر کدام در میان ضجه‌هایشان، دلتنگی‌هایی را بیان می‌کنند.

به راستی که چه زیبا با اشک‌های خالصانه‌شان عقده دل می‌گشایند و چه بی‌ریا نجوا می‌کنند. هر کس بوسه‌ای بر پرچم می‌زند و در گوشه‌ای در دنیای خود فرو می‌رود.

یا علی موسی‌الرضا(ع) حاجتم روا کن

با یک دست سینی اسپند به دست دارد و با دست دیگر سینه می‌زند. اشک‌های یکی‌یکی بر روی هم می‌غلطند. با هر ضربه سینه، صدای «رضا» گفتنش بالاتر می‌رود.

گام‌هایش کند و کوتاه است چرا که تلاش می‌کند دوش به دوش خلمان حرم به جلو برود. گویی نزدیک بودن به پرچم حرم امام رضا(ع) دلش را گرم دارد. هر چند مدت نخواستن می‌شود که

کشیده است.

فرستی برای عاشقی

نوا کاروان از دور به گوش می‌رسد. صدای قدم‌های خدام نزدیک می‌شود. پرچم به دست به طرف جمعیت می‌آیند اما مردم عاشقانه‌تر از وصالی، با شتاب خود را به پرچم می‌رسانند. اشک‌های الماس گونه و ضجه‌های مادری پیر دلم را می‌لرزاند. تمام تار و پود وجودم قندیل می‌بندد و اشک در پشت چشم‌هایم چادر می‌زند. در این آشفته‌بازار دل، جملاتی بریده‌بریده بر روی ذهنم نقش می‌بندد و بی‌اختیار با خود سخن می‌گویم: «یا امام رضا، چه کرده ای امام من که اینگونه بی‌قرارت شده ایم... یا امام رضا دلتنگ شده ام... دعوت از تو اجابت از من». اشک‌ها و ناله‌های جمعیت رشته افکارم را در هم می‌گسلد. با اشتیاقی وصف‌ناشدنی بر پرچم

با اشک همراه است به جلو می رود. خودم را به وی می‌رسانم و از احساساتش می‌پرسم. بسته نمک را به بالای می‌آورد و می‌گوید: نمک تبرک امام رضا(ع) است.

لیخندی می‌زند و می‌افزاید: ذره‌ذره از این نمک برایم شیرین است چرا که نمک‌گیر آقایم امام رضا(ع) شده‌ام و شوری و تلخی برایم مفهومی ندارد.

از حال و هوای زیارت پرچم می‌پرسم. نفسی می‌کشد و می‌گوید: زیارت پرچم حرم امام رضا و دیدار با خادمانش روحیه‌ای تازه به من داده است.

وی با بیان اینکه دلم هوای حرم امام رضا(ع) را کرده است، می‌افزاید: خدا را شکر می‌کنم که سعادت زیارت پرچم را از من نگرفت.

لیخندی دیگر مهمان گونه‌های اشک‌آلودش می‌کند و به راه خود ادامه می‌دهد.

توزیع ۱۲۰ هزار بسته نمک متبرک

مدیرعامل جمعیت سرزمین خورشید خراسان جنوبی می‌گوید: حضور خدام رضوی در خراسان جنوبی زمینه زیارت از راه دور را فراهم می‌کند.

حامد عرب زاده با بیان اینکه بسیاری از افراد از سال‌های گذشته به مشهد مقدس نرفته‌اند، می‌افزاید: این پرچم عطر حرم امام رضا(ع) را به مشام شهروندان می‌رساند.

وی با بیان اینکه امسال برای اولین بار عطر پرچم بارگاه رضوی در سراسر خراسان جنوبی می‌پیچد، ادامه می‌دهد: ۲۷۰ برنامه محوری با حضور خدام حرم امام رضا(ع) در سطح استان اجرایی می‌شود.

عرب زاده دیدار با خانواده شهدا، حضور در بیمارستان‌ها، عطرافشانی گلزار شهدا، برگزاری جشن زیر سایه خورشید و دیدار با ائمه جماعات را از جمله برنامه‌های این کاروان عنوان کرد.

مدیرعامل جمعیت سرزمین خورشید خراسان جنوبی با بیان اینکه کاروان ترکیبی از شش خادم و دو مبلغ جوان است، اظهار کرد: ۱۲۰ هزار بسته نمک متبرک توسط این خادم توزیع خواهد شد.

عرب زاده بیان کرد: سال گذشته ۶۸ هزار نفر از کاروان خادم رضوی میزبانی کردند که پیش‌بینی می‌شود در سال جاری به ۱۰۰ هزار نفر برسند.

آری مردم ولایسی خراسان جنوبی در مناسبت‌های مختلف عشقشان به ائمه اطهار(ع) را به اثبات رسانده‌اند و این بار هم با حضور گسترده خود در استقبال از کاروان رضوی، برگی دیگر را به پرونده درخشان استان افزودند.

دیدارت سعادت می‌خواهد... زیارت معرفت می‌خواهد... بنده خوبی نیستم اما می‌دانم تو دستم را رد نمی‌کنی... دل شکسته‌ام را با پنجره فولادت گره بزن تا مشکلات زندگی برایم سنگینی نکنند.»

۵ سال به زیارت امام رضا(ع) نرفته‌ام

سرش را به دیوار خانه‌ای تکیه داده و اشک می‌ریزد. هر چند مدت، چارقند سفیدش را به روی صورت می‌کشد و گونه‌های خیسش را خشک می‌کند.

وارد دنیایش می‌شوم. از حس و حالش می‌پرسم. بغض می‌کند و می‌گوید: چه بگویم مادر... پنج سال است به زیارت امام رضا(ع) نرفته‌ام و از زیارت پرچم حرمش بسیار خوشحالم.

بغضش می‌شکنم و می‌افزاید: از دیشب که شنیده‌ام خدام حرم امام رضا(ع)، پرچم را به این روستا می‌آورند، خواب ندارم و از صبح کنار جاده منتظر آمدنشان هستم.

وی با بیان اینکه پرچم سبز حرم امام رضا(ع) عقده‌ام را باز کرد، می‌گوید: احساس کردم در حرم امام رضا(ع) ایستادم و دعای مخصوص او را می‌خوانم. گفته‌هایش با حق همراه می‌شود. صورتش را پشت چادرش مخفی می‌کند و به دنیایی دیگر می‌رود.

نمک‌گیر امام رضا(ع) شده‌ام

بسته نمک کوچکی در دست دارد و با لیخندی که

می‌گوید: «یا علی موسی الرضا(ع) حاجتم روا کن... یا علی موسی الرضا دردمو دوا کن»

کمی آن‌سوتر پیرمردی با کاروان هم صدا شده است. با قد خمیده و پایهای لرزانش از جمعیت عقب نمی‌ماند. گویی قدم زدن در پشت سر عاشقان امام رضا(ع) برایش شیرین است. گاه می‌ایستد، کمر راست می‌کند، نفس عمیقی می‌کشد و دوباره به راه خود ادامه می‌دهد. از اشک‌های پنهان شده در گوشه چشمانش پیداست که دلی برای گفت و گو ندارد. او را در دنیای شیرینش رها می‌کنم و به جمعیت پیوند می‌خورم.

عقده‌هایی که گشوده شد

پسر خردسالش را در بغل گرفته و به جلو می‌رود. اشک پهنای صورتش را گرفته و مدام با خود حرف می‌زند. با او هم کلام می‌شوم. نفس‌زنان سخن می‌گوید: «ما عاشق امام رضا هستیم. هر چه داریم از او داریم. شاه ما خراسانی‌ها، امام رضا است. پرچم امام رضا افتخاری برای اهالی این روستا است.»

چادرش را به جلو می‌کشد و می‌افزاید: هر سال در سه یا چهار نوبت به زیارت امام مهربانی‌ها می‌روم اما باز هم دلتنگ می‌شوم. امروز برای باری دیگر با زیارت پرچم حرمش، دلم شکست.

حال دیگر گفت و گوهایش با نجوا پیوند خورد و گویی در دنیای خودش درد دل می‌کند: «یا امام رضا(ع)

امامی که در کودکی به ولایت رسید / علت ازدواج با دختر مأمون

سمانه سادات
فقیه سبزواری

«باب الحوائج» یکی از مهمترین القاب امام نهم حضرت جواد(ع) است، امامی که در سنین کودکی ستاره ولایت به او اعطا شد و در سنین جوانی به شهادت رسید، در اسناد تاریخی زمان شهادت این امام همام را ۲۹ ذیقعدہ ذکر کرده‌اند.

همزمان با فرا رسیدن سالروز شهادت این امام معصوم(ع) با حجت الاسلام محسن میر مهدی از محققان و پژوهشگران حوزه علمیه قم به گفت‌وگو پرداختیم که بدین شرح است:

کرده و دستش به خون امام رضا(ع) رنگین بود. چنین دختری هرگز نمی‌توانست همسر مناسبی برای امام جواد(ع) باشد. به همین جهت مکرر از دست امام جواد(ع) به پدرش شکایت می‌کرد و اگر امام در بغداد می‌ماندند ام فضل برای امام مشکل بیشتری ایجاد می‌کرد که می‌شود یکی از دلایل بازگشت امام را نیز همین مسئله دانست.

امام جواد(ع) چرا زندگی در مدینه را به بغداد ترجیح می‌دادند؟

امام(ع) در بغداد هم از جهت فکری و هم از جهت نبود بستگان غریب بود اما مدینه شهری معنوی و مذهبی و جایگاه خاندان عصمت و طهارت و نزدیکان امام جواد(ع) بود در حالی که بغداد شهری سیاسی و جایگاه حقه بازان و سیاست بازان و دروغ پردازان بود از این جهت نیز امام نهم(ع) ترجیح می‌دادند که در محیط اجتماعی معنوی مدینه النبی زندگی کند.

مدینه جایگاه شیعیان و محبان اهل بیت عصمت و طهارت بود و امام نهم(ع) در این شهر بهتر می‌توانستند به تبیین دیدگاه‌های فقهی و علمی و سیاسی خویش بپردازد و پذیرش امام برای مردم مدینه بهتر و بیشتر بود برعکس بغداد نه فقط خالی از این ویژگی‌ها بود بلکه حتی بسیاری از مردم امام(ع) را نمی‌شناختند یا بر اثر تبلیغات مسموم دربار، نسبت به امام کینه یا دشمنی جاهلانه یا عالمانه داشتند.

چرا با وجود اختلافی که بین امام جواد(ع) و مأمون عباسی وجود داشت، آن حضرت به ازدواج با دختر مأمون موافقت کرد؟

شرایطی که امام جواد(ع) در آن به امامت رسیده‌اند و نیز حیل‌گری و دسیسه‌سازی و سیاست بازی مأمون عباسی با دقت بیشتری نظر بیندازیم. مأمون می‌خواست با نزدیک کردن ظاهری خود با امام جواد(ع) و تزویج دختر خود «ام فضل» به ایشان و همچنین نگهداری آن حضرت در دربار خویش به پیروان امام و علویان عملاً بقبولاند که شما دنبال کسی هستید که با ما یکی است. هم با ما نسبت سببی پیدا کرده و داماد ما است و هم ولیعهد و نزدیک و مشاور همراه ما است. ما از هم جدایی نداریم و به همین جهت اگر کسی بخواهد علیه مأمون کاری کند، کار او علیه امام جواد(ع) هم به نوعی تلقی می‌شود و با این حیل‌ها، برای خود و حکومتش و جاهت کسب کند.

مصلحت امت اسلام ایجاب نمی‌کرد که امام جواد(ع) که در آن دوران نوجوان ۸ ساله‌ای بود با مأمون مقابله کند. در حقیقت امام جواد(ع) بین پذیرش شهادت در این سن و قبول دامادی مأمون باید یکی را انتخاب می‌کردند که امام با درک درست و الهی خویش تن به ازدواج با دختر مأمون دادند و حداقل توانستند هم ۲۰ سال به مبارزه درست و حساب شده با خلفای عباسی بپردازند و به تقویت بنیه علمی و فکری و اقتصادی شیعیان بپردازند و هم با ازدواج با «سمانه مغربیه» دارای همسری باوفا و مؤمن باشد و هم از این فرصت و ازدواج امام هادی(ع) حاصل شود که ادامه دهنده امامت باشد و در کنار این مواهب با دوری از «ام فضل» از او فرزند نداشتن باشد و در حد اسم شوهر او باشد. درحقیقت هیچ‌گاه «ام فضل» را به عنوان همسر همراز خویش نپذیرفتند.

امام نهم پس از بازگشت به مدینه چه اقداماتی برای تبیین ولایتشان انجام می‌دادند؟

امام جواد(ع) در مدینه با برگزاری جلسات پرسش و پاسخ با علما و مردم و حضور در مجالس مناظره به تبیین مذهب شیعه و حقانیت امامت خویش و به‌طور غیرمستقیم و تلویحی به رد حکومت عباسی و خصوصاً مأمون می‌پرداخت؛ که در این راستا علامه مجلسی(ره) در کتاب بحار الانوار نوشته است هنگامی که فصل حج فرا رسید، فقهایی بغداد و شهرهای دیگر و دانشمندان سایر بلاد که ۸۰ نفر بودند به حج رفتند و سپس به مدینه رفته و با اباجعفر(ع) دیدار کردند.

چرا امام جواد(ع) در بغداد نماندند و به مدینه باز گشتند؟

امام جواد(ع) بیش از هر کس مأمون عباسی را می‌شناختند و به همین جهت از مکر و حيله و جنایت او خود را در امان نمی‌دیدند به همین جهت مصلحت خویش را در دوری از مأمون می‌دیدند و از طرفی مصاحبت امام که مظهر معنویت و صداقت و تقوا بود با مأمون عباسی که مظهر جنایت و شقاوت و رذالت بود برای آن حضرت سخت و ناگوار بود و هیچ وجه مشترکی با هم نداشتند.

همچنین دیدار قاتل پدر، مورد رضایت امام(ع) نبود و اصولاً آن حضرت مایل به زندگی در کنار کسی که پدرشان را به شهادت رسانده بود نبودند. در صورتی که امام محمد تقی(ع) در بغداد می‌ماندند تحت نظر مستقیم مأمون و زور و اطرافیان او بود و امکان فعالیت سیاسی و فرهنگی پیدا نمی‌کرد؛ و مأمون می‌توانست چنان وانمود کند که مردم فکر کنند او از تأیید امام(ع) برخوردار است و اختلافی میان علویان و عباسیان نیست و در نتیجه خط و مشی امامت و خلافت یکسان است و امام(ع) مایل به چنین برداشتی از سوی مردم نبودند.

امام نهم(ع) به چه صورتی حکومت عباسی را رسوا کرد؟

امام به صورت مستقیم به افراد مطمئن و خاص و غیرمستقیم به همه مردم غیرشرعی بودن حکومت مأمون را گوشزد می‌کردند و این کار در دربار مأمون و بغداد امکان‌پذیر نبود و با توجه به شهادت امام نهم(ع) در جوانی به دست معتمد عباسی می‌توان فهمید که امام با شدت و بدون ملاحظه با دستگاه خلافت عباسی مبارزه می‌کرده است و چنین مبارزه‌ای در بغداد و در کنار مأمون برای امام جواد(ع) امکان‌پذیر نبود. زمینه سیاسی مبارزات امام جواد(ع) در مدینه بهتر از بغداد بود.

رابطه امام جواد(ع) با «ام فضل» چگونه بود؟

امام جواد(ع) از «ام فضل» دختر مأمون دلخوشی نداشتند. ام فضل در محیط فاسد پرورش یافته بود و وجود او از پدر جنایتکاری بود که خلافت را غصب

دوران امامت امام جواد(ع) از چه جهاتی دارای اهمیت است؟

عصر ولایت امام نهم(ع) از دو جهت دارای اهمیت و توجه و تأمل خاصی است که در وهله نخست باید به دوران کودکی امام جواد(ع) که ایشان به ولایت رسیدند پرداخت. قبول امامت ایشان از سوی مردم نیازمند درک توانایی شگرف علمی و معنوی داشت تا مردم بتوانند در آن سنین کم‌از ولایت ایشان اطمینان یابند، در این زمان برخی دوستان اهل بیت(ع) برای اطمینان از امامت امام نهم از ایشان سئوالاتی می‌پرسیدند و امام با طمأنینه و صبر پاسخ می‌دادند و همچنین به انواع و اقسام ایرادها و پرسش‌هایی که دشمنان برای نقطه ضعف گرفتن از آن حضرت طرح می‌کردند جواب می‌دادند. دقت نظر در تردیدهای دوستان و شتمات‌های دشمنان درستی این نظر را تأیید می‌کند. در وهله بعد دوران امامت امام نهم(ع) شروع دوران فترت ائمه اطهار(ع) و شیعیان است. از امام نهم به بعد، ائمه اطهار(ع) در حصر و تحت نظر خلفای عباسی قرار گرفتند. خلفای دوران امام جواد(ع) مأمون و معتصم بودند. مأمون فردی سیاستمدار، سفاک، دنیاپرست و ظاهرساز بود. به همین جهت به دلیل اینکه امام رضا(ع) را به قتل رسانده بود و در معرض اتهام بسیاری از شیعیان قرار داشت، زیرکانه و حیل‌گرا خود را دوستدار امام نهم(ع) جلوه می‌داد و سعی می‌کرد که به‌طور نامحسوس و غیرمستقیم به کنترل امام بپردازد؛ اما دشمنی مأمون از چشم تیزبین امام محمدتقی(ع) دور نماند و به همین جهت امام با اصرار از بغداد به مکه و سپس به مدینه بازگشت.

علما و بزرگان دینی در ارتباط با دوران ولایت امام جواد(ع) چه مطالبی را در نسخ تاریخی به یادگار گذاشتند؟

استاد عادل ادیب در این باره نوشته است: وقتی مأمون، امام جواد(ع) را به بغداد یا مرکز خلافت آورد، امام اصرار کردند که به مدینه بازگردند. مأمون نیز به ناچار با این درخواست موافقت کرد و آن حضرت به مدینه بازگشتند و بیشتر عمر شریفشان را در مدینه گذراندند. همچنین سید محسن امین نیز نوشته است پس از مدتی امام جواد(ع) برای گزاردن حج از مأمون اجازه خواستند و از بغداد به سوی مدینه حرکت کردند در این سفر ام فضل نیز آن حضرت را همراهی می‌کرد. همچنین شیخ عباس قمی در منتهی‌الآمال در این باره نوشته است: مدتی که امام جواد(ع) در بغداد بودند از سوء معاشرت مأمون منزجر شدند و از مأمون رخصت طلبیدند و متوجه بیت الحرام شدند و از آنجا به مدینه جد خود مراجعت کردند و تا پایان حیات مأمون در مدینه بودند.

جایی برای داشتن یک زیست هنری / تلاش برای تولید کار ارزشی و دینی

وجیهه
غلامحسین زاده

خانواده هنری تبلیغی عقیق با آموزش حین تولید به هنرمندان دغدغه‌مند و با استعداد زمینه‌های تولید کار هنری فاخر و ارزشمند را فراهم کرده است.

دستی خون آلود روی آسفالت خیابان است، دوربین از سوژه دور می‌شود، دختری با صورت روی زمین افتاده است، خون دور تادورش را گرفته، جوانی از وضعیت نیمه جان دختر فیلم می‌گیرد، زنی که معلوم است دختر را نمی‌شناسد بالای سرش مضطرب کمک می‌خواهد و مردی در حال خبر کردن اورژانس است، این صحنه آغازین فیلم کوتاه «لحظه آخر» است که روز جمعه در مراسم اختتامیه اولین دوره مدرسه عقیق به نمایش گذاشته شد.

مدرسه‌ای که با همت خانواده هنری تبلیغی عقیق و با حضور جمعی از هنرمندان در استان قم ایجاد شد که زمینه‌ای را ایجاد کند تا جوانانی که آموزش‌های هنری دیده‌اند اما امکان کار و تولید برایشان هنوز به وجود نیامده، بتوانند در عرصه تولید و کار هم قدم بگذارند.

مجموعه‌ای که از سال ۹۳ و با حضور تعدادی طلبه که هر کدام در حوزه‌ای از هنر دستی بر آتش داشتند روی پای خود ایستاد و حالا بیش از ۴ سال است که به تولیدات هنری از جمله فیلم، داستان، فیلمنامه، موشن گرافی و تولیدات هنری دیگر با محتوای دینی و ارزشی می‌پردازد.

حمایت از تولید کار هنری دینی و ارزشی

حجت الاسلام حسین سلیمانی، ایده‌پرداز و مؤسس خانواده هنری تبلیغی عقیق می‌گوید که این مجموعه به دنبال این است که با آموزش تولید محور زمینه‌های فعالیت هنری افراد مستعد را فراهم کند.

به گفته وی مؤسسات و مراکز آموزشی بسیاری در کشور وجود دارد که آموزش از ابتدا است اما معمولاً بعد از مدتی با ریزش مواجه هستند به همین دلیل عقیق از این تجربه استفاده کرده و تلاش می‌کند افراد، با تولید کردن یاد بگیرند، مانند کلاس خط که در آن بخش تئوری بسیار کم‌رنگ است، در دوره‌های آموزشی مدرسه عقیق هم از همان ابتدا در تکالیف عملی‌ای که به هنرجویان داده می‌شود تلاش می‌شود ذره ذره سطح هنری هنرجویان افزایش پیدا کند.

حجت الاسلام سلیمانی اعتقاد دارد که مربی محوری یکی از خلأهای مؤسسات هنری است، به طوری که همراهی استاد و شاگرد در کلاس درس خلاصه می‌شود در حالی که عقیق بر استفاده از کلمه مربی تأکید داشته و معتقد است که مربی با معلم و استاد تعریف متفاوتی دارند و در تعریف مربی بر خلاف دو تعریف استاد و شاگرد این ارتباط تربیتی و دو سویه بین مربی و شاگرد بیرون از کلاس هم ادامه پیدا می‌کند.

وی در حالی از خلأهای موجود در فضای آموزش هنری کشور می‌گوید که دستیابی به همین فضا نیز با توجه به قیمت‌های کلاس‌های آموزشی برای بسیاری

از افراد مستعد دست یافتنی نیست، این در حالی است که هنرجویان مدرسه عقیق بدون پرداخت هزینه و در قبال کار هنری که با همکاری عقیق تولید کرده‌اند آموزش می‌بینند.

جای خالی زیست هنری

مؤسس خانواده هنری تبلیغی عقیق معتقد است که هدف از این فعالیت نه تنها آموزش هنر بلکه آموزش زیست هنری است، به این معنا که فعالیت و انجام دادن کار فرهنگی هنری تبدیل شود به زیست افراد مانند غذا خوردن و خوابیدن، وقتی کاری به زیست ما تبدیل شود برای انجام دادن آن چندان فکر نمی‌کنیم و جز زندگی ما می‌شود و حالا اگر تولید محصول هنری و فرهنگی فاخر دینی تبدیل شود به زیست برخی از هنرمندان دیگر نمی‌توانند از آن فاصله بگیرند و دیگر مسئله این نیست که کسی از آن‌ها حمایت می‌کند یا نه یا اینکه مؤسسات دیگر چه کاری انجام می‌دهند و یا اینکه پولی وجود دارد یا نه بلکه این کار تبدیل به زیست می‌شود و به هر ابزاری فرد سعی می‌کند این کار هنرمندانه را انجام بدهد چرا که به زیست وی تبدیل شده است و اگر نداشته باشد انگار زندگی وی با خلل ایجاد شده است.

آن طور که سلیمانی می‌گوید: برای پرورش هنرجو در مدرسه عقیق برای هر فرد نسخه خاص خود پیچیده می‌شود، برای انجام دادن این کار هم علاوه بر تجربه تدریس و هنرجویی که در مؤسسات مختلف داشتیم مطالعه بسیاری انجام دادیم؛ روند فعالیت آکادمی‌های موفق از جمله آکادمی فیلم نیویورک و استودیو فیلمنامه نویسی هالیوود آمریکا را مطالعه کردیم و بر اساس بومی‌سازی اطلاعات فضای آموزشی مدرسه را طراحی کردیم.

وی معتقد است که این روش تا به امروز موفق بوده است به طوری که برای مثال افرادی که تا به حال دوره فیلمنامه نویسی چندانی شرکت نکرده بودند اما با مدت زمان کوتاهی توانستند فیلمنامه بنویسند، آن هم با حدی از کیفیت که ارزش تولید شدن را داشته باشد.

ابزار و نیروی انسانی، نیاز فیلم سازان جوان

جابر نوری یکی از همین هنرجویانی است که با همکاری با خانواده عقیق توانسته است علاوه بر آموزش عملی کارگردانی فیلم کوتاه خود را از روی فیلمنامه یکی دیگر از هنرجویان عقیق تولید کند. کارگردان جوان ۲۸ ساله‌ای که حالا با حضور در اولین دوره آموزشی مدرسه عقیق فیلم کوتاه خود «لحظه آخر» را بعد از دو اثر دیگرش «باهم» و «ماجرای دست‌ها» به ثمر رسانده است.

او که فیلم سازی را پیش از این هم به صورت آکادمیک خوانده و فارغ التحصیل فیلم سازی از مدرسه اسلامی هنر است، معتقد است مهمترین ویژگی مدرسه عقیق نسبت به مراکز هنری دیگر که آن را متمایز می‌کند، آموزش ضمن تولید آن است که امکان ورود به دنیای کار را برای جوانان فراهم می‌کند و ابزار و نیروی انسانی مورد نیاز برای تولید یک کار خوب را برای هنر جوهای خود فراهم می‌کند و تا به نتیجه رسیدن کار کنار هنرجو می‌ماند.

علی آهنگری یکی دیگر از هنرجویانی است که فنون بعد از طی کردن دوره آموزشی مدرسه عقیق حالا فیلمنامه‌اش در صف تولید است، او هم اعتقاد دارد که اعتماد مجموعه عقیق به او این جسارت را داده است که خود را فیلمنامه نویسنده بنامد.

او می‌گوید: استارت فیلمنامه رو قبل از عقیق زده بودم و دوره‌های بسیاری هم شرکت کرده بودم و می‌توانستم قلم به دست بگیرم و بنویسم، فیلمنامه بنویسم، اما برای دل خودم. تا اینکه بعد از آشنایی با این مجموعه، نگرشم به نگاشتن تغییر کرد، تصورم از فیلمنامه گسترش پیدا کرد و حالا هم می‌نویسم ولی این بار برای ساخته شدن.

این جوان ۲۳ ساله که حالا سطح دو حوزه را می‌گذراند و وارد وادی هنر شده است، اعتقاد دارد که عنوانی که عقیق برای خود انتخاب کرده است، یعنی خانواده هنری تبلیغی عقیق درست‌اکسیر موفقیت این مجموعه است، به این خاطر که همه اعضا درست مثل خانواده برای پیشرفت و بهتر شدن یکدیگر تلاش می‌کنند.

اولمان در صف چاپ است و تیمان در حال تولید روایت‌های دیگری است. ضعف در تولید محتوای هنری دینی و ارزشی خلأ بزرگی است که سال‌هاست مؤسسات رنگارنگ فرهنگی نتوانسته‌اند راه‌های برای آن بیابند چرا که کمتر مورد اعتماد قرار می‌گیرند و بعد از مدتی باید وسایل و تجهیزاتشان را گوشه سمساری‌ها پیدا کرد، از طرفی بخش مهمی از تولیدات فرهنگی بزرگ‌ترین نهادهای متولی فرهنگ که سهم اصلی بودجه فعالیت‌های فرهنگی کشور را در اختیار دارند نیز با ضعف‌های جدی روبروست. همه این‌ها نشان می‌دهد انگار باز هم کار به کاردان سپرده نشده است، شاید اعتماد به هنرمندان جوان و دغدغه‌مند راهکار اصلی این مشکل باشد، جوانانی که با کسب تجربه و تولیدات فاخرشان می‌توانند تا حدودی خلأ موجود را پر کنند.

است که آشنایی با عقیق انگار یک رود کوچک به آن باز کرد «تبلیغ جالب مدرسه عقیق جذیب کرد، گفته بودند در این مدرسه اصل تویی اینجا مثل هیچ کلاس دیگری که تا حالا دیدی نیست و قرار است اینجا هم کار تولید کنید و هم یاد بگیرید و این دقیقا همان چیزی بود که من می‌خواستم» او می‌گوید اما برای رسیدن به دریای آرزوهایش یک نجات غریق خبره نیاز بود که از آب‌های پرتلاطم اقیانوس نجاتم بدهد و آن مربی دوره داستان نویسی بود که پیش از این تجربه چاپ رمان و داستان‌های کوتاه متعددی داشت و شبیه نوزادی که تازه راه رفتن را یاد می‌گیرد آن قدر اشتباه نوشتیم و غلطمان گرفته شد که کم کم تاتی تاتی کردن در دنیای نویسندگی را یاد گرفتیم و حالا می‌توان گفت که راه افتاده‌ایم تا جایی که می‌توانیم با غلط‌های کمتری بنویسیم، کتاب

از رؤیا یا تحقق آرزوی چاپ کتاب
تحقق رؤیای انتشار کتاب برای هر کسی که شیفته نوشتن است یک آرزوی حتی گاهی دور از دسترس است، لیلا فهیمی یکی از همین دست به قلم‌های عاشق نوشتن است که حالا عقیق سر راهش سبز شده است تا آرزویش محقق شود و نوشته‌های در قالب مجموعه روایت قم به چاپ برسد. از علاقه‌اش به نوشتن که می‌پرسم می‌گوید: همیشه نوشتن را خیلی دوست داشتم. حتی روز اولی که کتاب‌های مدرسه را می‌گرفتم تمام داستان‌هایش را می‌خواندم، بعدها رشته دانشگاهی‌ام را هم ادبیات فارسی انتخاب کردم؛ اما دانشگاه بر خلاف تصورم ذوق نوشتنم را بال و پر نداد و بعدها حتی با داشتن دو فرزند کلاس‌های داستان نویسی را گذراندم و الفبای داستان را یاد گرفتم. فهیمی معتقد است که همیشه به دنبال دریایی بوده

خطبه عقده را کنار مزار پدر خواندند / راه عاشورا ادامه دارد

آن زمان امام (ع) خودشان بودند و حالا ما هستیم و باید از مرقد خاورشان دفاع کنیم، این جهاد افرادی مثل من هست و اما دخترم جهاد تو هم صبوری و چادر سرت هست؛ دقیقا امروز مثل روز عاشورا است و هیچ فرقی نمی‌کند.» پدر رضایت ما را که گرفت بسیار خوشحال بود و برای اعزام به سوریه لحظه شماری می‌کرد؛ باید بگویم شجاعت و جسارت بالایش برای همه حیرت آور بود، اصلا مگر می‌شود کسی از دیار، زندگی و خانواده اش بگذرد و شجاع نباشد؟

هر چهار روز یک بار تماس داشتیم

پدر چندین مرتبه برای اعزام به سوریه درخواست داده بود تا اینکه به دلیل تجربه‌ای که داشت با آن موافقت شد. ما هر سال به مناسبت روز پاسدار جشنی برای پدرم برگزار می‌کردیم، پدرم درست شب قبل از روز پاسدار سال ۹۵ به سوریه اعزام شد و من از اینکه نتوانستیم مانند هر سال روز پاسدار را

سردار، اشک پدرم را دیدم و او در جلوی چشم هایم شکست. پس از این اتفاق، بسیار غمگین بود و ما می‌توانستیم به راحتی خواسته قلبی او را بفهمیم.

اولین مرتبه‌ای که پدر حرف از اعزام به سوریه زد، همگی مخالفت کردیم، آخر ۶۰ سالگی را پشت سر گذاشته بود و از بیماری قلبی رنج می‌برد؛ از طرفی من و سه برادرم مجرد بودیم و به حضورش در خانه نیاز داشتیم. نمی‌توانستیم با این موضوع کنار بیایم و از طرفی رضایت ما برایش ملاک بود، بعد از صحبت‌های زیاد، پدر ما را قانع کرد تا جایی که من از ایشان می‌پرسم چه زمانی به سوریه اعزام می‌شوی؟

راستش را بخواهید من همیشه در خلوت خودم می‌گفتم ای کاش در زمان امام حسین (ع) بودم و به یاری شان می‌شتافتم و از اهل بیت (ع) دفاع می‌کردم. پدرم روزی که می‌خواست با ما صحبت کند، گفت: «دفاع هنوز هم ادامه دارد،

دختر شهید مدافع حرم منصوری

متن رضوی

گفت: پدر بعد از رفتن به سوریه

هر چهار روز یک بار تماس می

گرفت و شور و طراوت و سرزندگی یک جوان ۲۰ ساله را داشت.

بزرگ‌ترین قهرمان زندگی هر دختر پدرش است. پدر هر چقدر رفیق و همراه پسر باشد، عشقی که بین او و دختر وجود دارد، هیچ جای دنیا پیدا نمی‌شود؛ برای من هم همین‌طور بود و با وجود تفاوت سنی زیاد، رابطه من و پدرم بسیار صمیمی و نزدیک بود.

روزی که از خواسته قلبی‌اش برای رفتن به سوریه گفت با او مخالفت کردم چرا که به نظرم او با ۸۰ ماه حضور در دوران دفاع مقدس و جانبازی در این راه، دین خود را به این کشور ادا کرده بود و حالا باید در کنار ما می‌ماند؛ ولی پدر به خاطر عشقی که در سر داشت ما را قانع کرد و بار سفر بست و رفت. هر بار که زنگ می‌زد من اولین نفر بودم که با وی صحبت می‌کردم و قبل از قطع تماس باز هم با من صحبت می‌کرد و من را دلداری می‌داد، آخر من ته تغاری‌اش بودم.

این‌ها گوشه‌ای از صحبت‌های دختر شهید سرتیپ دوم پاسدار سید علی منصوری است که ۲۰ خرداد سال ۹۵ در دفاع از حرم حضرت زینب (س) به آرزوی دیرینه‌اش رسید و در سوریه به فوز عظیم شهادت نایل آمد. زهرا سادات منصوری در دانه این شهید که آن زمان ۱۶ سال بیشتر نداشت، ساعتی را میهمان ما بود تا از پدرش برایمان بگوید.

همگی مخالف رفتن به سوریه بودیم

از همان روزهای آغازین جنگ در سوریه، پدرم همیشه اخبار مربوط به آن را دنبال می‌کرد و حرف از رفتن می‌زد ولی بعد از شهادت دوست صمیمی‌اش، سردار قاجاریان موضوع جدی‌تر شد؛ من برای اولین بار بعد از شنیدن خبر شهادت

درد و دل های یک دختر شهید

شنیدن بعضی از حرف ها خیلی برای من سخت است، اوایل وقتی از دوست و آشنا می شنیدم که می گفتند کار پدربزرگم نداشت، خیلی ناراحت می شدم ولی بعدها اگر کسی حرفی می زد با او صحبت می کردم و برایش توضیح می دادم، یا قبول می کرد و یا حرف خودش را می زد. از آنجایی که پدر همیشه توصیه می کرد صبوری کنم، من هم از حضرت زینب(س) الگو گرفتم و همین باعث شد تا آرام باشم. بیشترین کنایه ای که یک فرزند شهید می شنود در مورد حقوق و مزایایی است که به آن ها تعلق می گیرد، این کنایه ها من را هم اذیت می کند ولی تصمیم گرفته ام نسبت به این حرف ها بی اعتنا باشم.

قبل از اعزام پدرم به سوریه بنا بود خانواده همسرم به خواستگاری بیایند ولی از آنجایی که پدر همسرم نیز آن زمان در سوریه حضور داشتند موضوع به بعد موکول شد. برگشت پدر همسرم با اعزام پدر خودم به سوریه همزمان شد به طوری که در فرودگاه دمشق یکدیگر را ملاقات کردند.

پس از آن که پدرم شهید شد، در نبود ایشان غمگین بودم و اجازه حرف زدن درباره ازدواج را به اطرافیانم نمی دادم تا اینکه بعد از چهلیم پدرم، خانواده همسرم به خانه ما آمدند و موضوع خواستگاری را مطرح کردند؛ از آنجایی که با هم آشنا بودیم و این موضوع به قبل از شهادت پدرم بر می گشت و از طرفی یونس هم پسر خوبی بود من هم موافقت کردم.

خیلی دوست داشتم خطبه عقده را کنار مزار پدرم بخوانند و به همین خاطر موضوع را با یونس در میان گذاشتم و گفتم نمی خواهم مجبور کنم اگر دوست داری قبول کن که یونس نیز با کمال میل پذیرفت. برای دختری که پدرش را از دست داده، خیلی سخت است که در نبود او بخواهد ازدواج کند، خدا را شکر من روز عقده در کنار مزار پدرم حس خیلی خوبی داشتم.

از شهادت پدرم پشیمان نیستم

من از رفتن و شهادت پدرم پشیمان نیستم و این موضوع باعث افتخار و آرامش هست، به قول برادرم که می گوید: «شهادت بابا که ناراحتی ندارد، زندگی قشنگی اش به همین است که ازدواج کنی، بچه دار شوی و آن ها را بزرگ کنی و بعد شهید شوی»؛ پدرم زندگی اش را کرد و در آخر هم به آرزویش که شهادت بود، رسید.

یک روز همسرم گفت اگر بخواهم به سوریه بروم اجازه می دهی؟ گفتم از خانواده ما یک نفر شهید شده و ما رسالت مان را انجام داده ایم و برایمان کافی است، ولی واقعا اگر روزی بخواهد برود با اینکه بسیار سخت است می گویم ان شاء الله به سلامت به کشور بازگردی.

امروز همه ما باید قدردان باشیم، قدر امنیت و آرامش کشورمان را بدانیم؛ خطایم تنها به جوان ها نیست همه ما باید قدر این امنیت و در کنار خانواده بودن خود را بدانیم. من به دختران هم سن و سال خودم می گویم همین که ما چادرمان را حفظ کنیم خودش به نوعی جهاد است و حجاب ما حتی کوبنده تر از خون شهیدان است.

جمعه ها دل مان گرفته و در درون مان آشوبی به پا بود اما هیچکدام این موضوع را بروز نمی دادیم. عصر که شد دیگر تحمل فضای سنگین خانه را نداشتیم و به خانه مادر بزرگ پناه بردیم تا شاید این دل شوره رهایمان کند ولی رفتن به آن جا هم در بهتر شدن حالمان تاثیری نداشت و بعد از افطار به خانه برگشتیم.

وارد خانه که شدیم برادرم را دیدیم که به شدت گریه می کرد و از خود بی خود شده بود؛ همان لحظه اول تا ته قصه را خواندیم ولی باورش برایمان سخت بود. می گفتم بگو بابا جانباز شده ولی نگوی که شهید شده، آخر پدرم قول داده بود برای عید فطر به خانه برگردد و کنار ما باشد.

به ساعت نکشید که خانه مملو از جمعیت شد و من مات و مبهوت گوشه ای کز کرده بودم و حتی قطره ای اشک نمی ریختم. در آن ایام مدام در بیمارستان بستری بودم و کم کم دچار افسردگی شدم چون نمی توانستم نبود پدر را بپذیرم و تا عید فطر چشم انتظار بودم که شاید برگردد.

جشن بگیریم، بسیار ناراحت بودم. پدر بعد از رفتن به سوریه هر چهار روز یک بار تماس می گرفت و ذوق بسیاری داشت، هر چند فرستگ ها از ما دور بود اما در صدایش، شور و طراوت و سرزندگی یک جوان بیست و چند ساله موج می زد. مادرم می گفت؛ از پشت تلفن صدایش را که می شنوم به یاد همان شور و حالش در سال های جنگ ایران و عراق می افتم.

همیشه در صحبت هایم مهم ترین توصیه اش به ما صبوری بود و در کنار آن به اقامه نماز اول وقت بسیار تاکید داشت، همچنین بسیار به من توصیه می کرد که حجاب اسلامی را حفظ کرده و همیشه ارزش چادری که به سر دارم را بدانم.

لحظه اول تا ته قصه را خواندیم

روز سوم ماه رمضان بود و یک ماه از اعزام پدرم به سوریه می گذشت، من و مادرم از صبح که بیدار شدیم حال خوبی نداشتیم، با اینکه روز قبل با پدرم تلفنی صحبت کرده بودیم ولی درست مثل غروب

شمعهایی بر فراز زندگی دانشمند اصفهانی / موزه شیخ بهایی ساخته می شود

حمام شیخ بهایی که با شمع شگفت‌انگیز خود چهار قرن است ذهن محققان را به بازی گرفته، این روزها می‌رود تا با تغییر کاربری خود آئینه تمام‌نمایی از زندگی این دانشمند تاریخ باشد.

فاطمه کارزونی

به راستی می‌توان وی را دانشمندی برای تمام طول تاریخ نامید، عالمی که جلوه‌های علوم دینی و طبیعی را به هم آمیخته بود به نوعی که یک روز با تعیین دقیق قبله مسجد امام، شمع در میان جهل عالمان آن دوران برافروخت و به اختلاف‌ها پایان داد و روزی دیگر تنها با یک شمع حمامی را بنیان نهاد که با دو معمای شگفت‌انگیز خود چهار قرن ذهن محققان را به بازی گرفت؛ شیخ بهایی.

گرچه اصفهان به عنوان مهد هنر معماری زیباترین گرمابه‌های تو در تو را در کوچه پس کوچه‌های خود دارد اما آنچه حمام شیخ بهایی را نام آور ساخته است طراحی ویژه آن است به نوعی که سال‌های سال است گرم شدن این حمام به کمک یک شمع و مهم‌تر از آن روشن بودن دایمی این شمع ذهن جهانیان را به خود مشغول داشته است.

بنا به نقلی مشهور همانگونه که برخی بناهای تاریخی اصفهان مانند منارجنبان در هنگام کشف راز آنها آسیب دیده است، تلاش برای کشف سیستم پیچیده مهندسی این حمام یعنی همواره روشن بودن شمع حمام شیخ بهایی توسط تعدادی محقق خارجی، نیز نتیجه‌ای جز خاموشی این شمع در بر نداشته است.

مرمت خانه شیخ بهایی در مجاورت این بنا در کف زمین تنپوشه‌های سفالی و چاه‌های مرتب‌تی پیدا شده است ضمن اینکه با مطالعات باستان‌شناسی در این منطقه مشخص شد که فاضلاب شهر اصفهان توسط لوله‌های جمع آوری فاضلاب وارد خزینه حمام می‌شده است.

طاهری در ارتباط با سخن برخی افراد درباره اینکه این حمام ارتباطی با شیخ بهایی ندارد، بیان داشت: در مرتبط بودن این حمام با شیخ بهایی هیچ شکی از نظر تاریخی وجود ندارد ضمن اینکه حمام در محله‌ای قرار دارد که دیگر آثار مرتبط با شیخ بهایی همچون عصارخانه شیخ بهایی (جماله)، خانه شیخ بهایی و موارد دیگر مرتبط با زندگی این فرد نیز در همین محله قرار داد.

کشف راز گرم شدن مخزن حمام شیخ بهایی با یک شمع

اما معمای دیگر این حمام این است که چگونه یک شمع می‌تواند یک مخزن آب را گرم کند؟

در سال‌های اخیر یک مخترع مشهوری پس از ۳۰۰ سال با شبیه سازی حمام شیخ بهایی، فرضیاتی در این ارتباط مطرح ساخت، طراح شبیه سازی حمام شیخ بهایی مدعی شد که منبع آب گرمابه شیخ بهایی از طلا بوده و با توجه به این که طلا

روشن بودن دائمی شمعی که یک منبع آب را گرم می‌کند

ناصر طاهری در ارتباط با رازهای حمام شیخ بهایی اظهار داشت: گرم شدن مخزن حمام شیخ بهایی با یک شمع و روشن بودن دائمی آن مطلبی است که در آن شکی وجود ندارد اما هنوز نمی‌توان درباره چگونگی این موضوع مطلبی قطعی بیان کرد و تمام موارد بیان شده از حدسیات با توجه به شواهد پیرامونی به دست آمده است.

معاون میراث فرهنگی و گردشگری اصفهان افزود: این احتمال وجود دارد که یک سیستم سفالینه لوله کشی زیرزمینی در حد فاصل آبریزگاه مسجد جامع و این حمام وجود داشته که با روش مکش طبیعی، گازهایی مانند متان و اکسیدهای گوگردی را به خزینه حمام هدایت می‌کرده و طبق محاسبات دقیقی که شیخ بهایی انجام داده بود و با طراحی خاص خزینه، این فاضلاب تبدیل به گاز متان شده و به عنوان منبع گرما در مشعل خزینه می‌سوخته است.

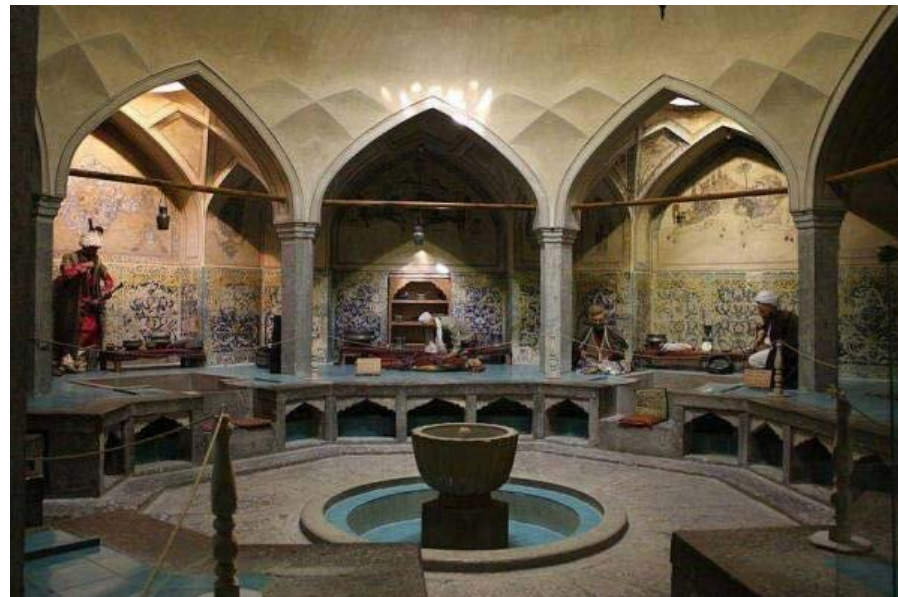
کشف تنپوشه‌های سفالی در جریان مرمت حمام شیخ بهایی

وی تاکید کرد: دلیل معتبر دانستن این فرضیه نسبت به فرضیه‌های دیگر این است که در جریان

زمان آسیب بسیاری دیده است چراکه با ۴۰۰ سال فعالیت مداوم تا ۳۰ سال پیش نیز مورد استفاده عموم مردم بوده و بر این اساس در طول دوران مختلف بخش‌های زاید و زیادی به آن الحاق شده است.

وی با بیان اینکه بر این اساس در مرحله نخست بازسازی تمامی این الحاقات زاید با زحمت بسیاری از میان برداشته شد، گفت: بخش‌هایی از لوله‌کشی‌های سفالی معروف در سیستم خاص گرمایشی حمام شیخبهایی در مرحله اول مرمت این حمام کشف شد.

امکان کشف سیستم گرمایشی حمام شیخبهایی در مرحله دوم مرمت

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان اصفهان بیان داشت: استفاده از این سیستم گرمایشی حداقل در ۱۰۰ سال پیش از میان رفته و حمام کاملاً تغییر شکل یافته است اما امیدواریم در مرحله دوم مرمت به بخش اصلی و سیستم طراحی شده توسط شیخبهایی برای این حمام دست پیدا کنیم.

شیخبهایی دانشمندی است که در علوم فلسفه، منطق، هیئت و ریاضیات تبحر داشت و مجموعه تألیفاتی که از او بر جای مانده در حدود ۸۸ کتاب و رساله است، البته وی در میان عموم مردم به مهارت در ریاضی و معماری و مهندسی معروف است.

وی در سال ۱۰۳۱ ه.ق در اصفهان درگذشت و بنا بر وصیت خودش جوار مرقد مطهر حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام جنب موزه آستان قدس دفن شده است، معماری مسجد امام اصفهان و مهندسی حصار نجف را به شیخبهایی نسبت می‌دهند، همچنین تعیین قبله مسجد امام خمینی (ره) و پایان دادن به جدالی که مدت‌ها در باره تعیین قبله این مکان وجود داشت و همچنین ساخت ساعت آفتابی در حرم امام رضا (ع) را به وی نسبت داده‌اند. حمام شیخبهایی که تاریخ ساخت آن را سال ۱۰۶۵ عنوان می‌کنند از مشهورترین ساخته‌های این دانشمند است که در شعاع ۱۰۰ متری جنوب گنبد نظام الملک (جنوب مسجد جامع عتیق) در محله‌ای مشهور به «دردشت» قرار دارد.

موزه‌ای در ارتباط با شیخبهایی احیاء شود. فریدون اللهیاری ابراز داشت: بدین ترتیب در شورای فنی استان و سازمان میراث فرهنگی کشور چندین جلسه در این ارتباط برگزار شد و پس از بحث و گفت‌وگوهای بسیار میان طرفین، طرح تبدیل حمام به موزه مورد توافق قرار گرفته و تصویب شد.

مرحله دوم مرمت حمام شیخبهایی در سال ۹۷ آغاز می‌شود

وی ابراز داشت: هم‌اکنون تاییدیه احیای این حمام به شکل موزه یا مرکز فرهنگی را در اختیار داریم و

رساناترین فلز انتقال گرما است، با حرارت کم انرژی زیادی تولید و آب منبع گرم می‌شده است.

سر نوشت حمام شیخبهایی؛ از کاربری گرمابه تا موزه

حمام شیخبهایی تا ۴۰ سال پیش همچنان مورد استفاده مردم محل بوده است و بر این مبنای طول چهار قرن پس از بنیان‌گذاری، ساخت و سازهای زیادی در آن انجام و معماری زیبای این حمام تاریخی را زیر سوال برده بود، بر این اساس دو مرحله مرمت برای آن در نظر گرفته شد که مرحله نخست تنها برای برداشتن الحاقات اضافی و رفع مشکلات ناشی از بی برنامه‌گی در حفاظت از این حمام تاریخی بوده است.

با توجه به شخصیت خاص شیخبهایی که در علوم مختلف طبیعی مهارت داشته است و به نوعی نابغه دوران خود محسوب می‌شود انتظار می‌رود شیخبهایی از محقق گمنامی خارج شود و شاید تبدیل حمام شیخبهایی به یک موزه درباره این دانشمند نامی برترین تصمیم میراث فرهنگی در ارتباط با کاربری این حمام باشد.

حتی مقبره این دانشمند نامی تا سال‌های سال اسمی از شیخبهایی در برداشت به نوعی که اغلب زائران حرم رضوی از نام و نشان سنگ قبر مرمین بدون نام وی در میانه حرم امام رضا از یکدیگر پرس و جو می‌کردند که خوشبختانه در دو سال گذشته نام این دانشمند در کنار مقبره وی قرار گرفته است.

حمام شیخبهایی، آیینی تمام‌نمای زندگی دانشمند ایرانی

مدیر میراث فرهنگی اصفهان در ارتباط با بازسازی حمام شیخبهایی در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، اظهار داشت: در ارتباط با مرمت آثار تاریخی اصفهان عزمی جدی در پیش گرفته‌ایم و در چهار ماهه نخست امسال ۴۳۰ طرح به صورت ضربتی تصویب شده و در حال اجرا است که اجرای مرحله دوم مرمت حمام شیخبهایی از این جمله است.

وی با بیان اینکه دو نظر در ارتباط با بازسازی حمام شیخبهایی وجود داشته است، افزود: برخی از کارشناسان معتقد به بازسازی حمام با همان کاربری قبلی هستند اما بقیه معتقدند که شانیت این حمام به نام دانشمندی همچون شیخبهایی است و بر این اساس با توجه به مباحث فرهنگی مطرح در ارتباط با این دانشمند نامی، لازم است حمام به شکل

امیدواریم مرحله دوم مرمت را در سال ۹۷ آغاز کنیم. مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان اضافه کرد: مرمت این حمام را در برنامه‌ریزی‌های امسال قرار داده‌ایم و امیدواریم بودجه خوب و مناسبی در راستای تکمیل مرمت و احیای حمام شیخبهایی در سال جاری اخذ کنیم.

نکته مهم اینکه آب دیگ‌های حمام شیخبهایی تا اواسط دوره پهلوی با شعله شمع به جوش می‌آمده است اما اکنون این سیستم کارایی ندارد که دلایل مختلفی از جمله تخریب سیستم انرژی‌رسانی در بخش‌های مختلف در این ارتباط مطرح بوده است. اما یکی از مشهورترین دلایل بیان شده برای خاموشی شعله شمع این حمام این است که تعدادی از محققان خارجی در زمان صفویه و قاجار برای پی بردن به راز شمع، بخشی از سازه را اصلی تخریب و پس از آن، شمع این حمام خاموش شده است.

امکان احیای این سیستم گرمایشی به نظر امری غیرممکن می‌رسد و رازی است که پس پرده زمان پنهان است اما نمادسازی از این سیستم امکان‌پذیر است.

آسیب زیاد به حمام شیخبهایی در طول ۴۰۰ سال فعالیت

اللهیاری در ارتباط با امکان بازسازی بخش‌های قدیمی حمام مانند بخش‌هایی که با سیستم لوله‌کشی خاص و توسط شمع، گرمای لازم برای حمام فراهم می‌ساخته است نیز ابراز داشت: این حمام در گذر

طلبه‌ای با گیوه‌های ورکشیده/ فعال در تولید کفش با لباس روحانیت

روح الله
بارمحمدی

حجت الاسلام غفارزاده یکی از فعالان تولید و اشتغال در قم است که با لباس روحانیت وارد این عرصه شده و در کنار فعالیت صنعتی، در سطوح عالی حوزه تحصیل می‌کند.

کارگری با لباس طلبگی مزه دیگری دارد. این طعم شیرین را می‌توان در چهره مصمم و بی غل و غش پیرمردی که با لباس پیامبر(ص)، یک لحظه از مدار کارگری و تولید خارج نشده و عرق جبین خود را دوات قلم وظیفه سنگین هدایتگری خود کرده است، به وضوح درک کرد. حجت الاسلام حسین غفارزاده همان طلبه‌ای است که با وجود دست یابی به مدارج علمی مناسب در حوزه علمیه قم، بیش از ۴۰ سال در رأس تولید کفش ماشینی با قوت و اراده تحسین بر انگیزی فعالیت می‌کند. گفت‌وگوی با این روحانی فعال در عرصه تولید و اشتغال بدین شرح است:

قبول دارید فاصله بین آدم ساختن و کفش درست کردن خیلی زیاد است؟

چه اشکالی دارد کسی که تربیت کردن را دوست دارد کفش هم بسازد. معمار خوب، دنیا و آخرتش را با هم و درست می‌سازد. همچنین معماری را هم خدا دوست دارد و هم مردم.

معمولاً بیشتر روحانیون کارشان درس خواندن است؟

بله! اما فراموش نکنیم که همه انبیاء و اولیاء الهی در کنار هدایتگری، کارگری هم می‌کردند. اصلاً اگر موعظه‌شان اثر می‌کرد و حرف‌هایشان به دل عده‌ای پابرنه می‌نشست به دلیل بندگی خدا، عرق جبین و همت بازویشان بود. هرچند باور دارم درس خواندن و ملا شدن و هدایت درست مردم، یک نوع عملگی برای خداست.

شما به موعظه و منبر هم می‌رسید؟

بله! نمی‌گذارم مشغله‌ها گرفتارم کند. از هر فرصتی برای انتقال کرامات و روایات ائمه اطهار(ع) استفاده می‌کنم. حتی تبلیغ هم

کشور می‌شود. یکی از مشکلات جامعه بیکاری فراگیر است (در اینجا حاج آقا غفارزاده صحبت‌هایم را قطع می‌کند)... بیکاری برای کسانی است که دنبال بیکاری هستند. آدم اگر روحیه کار کردن و کارگری داشته باشد همیشه کار هست. مرد باید با مشکلات دست و پنجه نرم کند و راحت طلب نباشد. آدم اگر هدف داشته باشد بیکار نمی‌ماند.

شما مگر روحانی نیستید، چرا نعلین نپوشیدید؟

بنده نعلین را هم دوست دارم. اما قبل از اینکه طلبه باشم، کارگر هستم و دائم جاهای مختلف می‌روم و حتی کارهای ساختمانی می‌کنم نمی‌توانم بدون کفش راحت فعالیت کنم. به قول قمی‌ها «گیوه‌هایم همیشه ورکشیده است».

مگر کارهای ساختمانی هم می‌کنید؟

بله در عرصه ساختمان‌های مسکونی و سازمانی و انبوه‌سازی هم فعال بوده و عضو انجمن انبوه‌سازان هستم.

یک کفش خوب چه کفشی است؟

کفشی که از مواد اولیه خالصی باشد و برای ساختن از روغن دی.ا. پی و پودر مناسب استفاده شود عمر و دوام زیادی دارد و با آراگانیک بدن هم بهترین سازگاری را دارد.

آینده صنعت کفش ماشینی را چطور می‌بینید؟

به لطف خدا آینده خیلی خوب است. چون زیرساخت‌های تولید در قم کاملاً آماده و امیدوار کننده است. شخصاً به یک موضوع اعتقاد دارم و می‌گویم همه ایران یک طرف، قم یک طرف؛ قم شهری است که از همه لحاظ، مادی و معنوی رشد خواهد کرد و آینده این شهر درخشان است. در صنعت کفش ماشینی هم که سال‌هاست حرف اول را می‌زند.

حرف آخر؟

به مسئولان می‌گویم به خدا توکل کرده و به جوانان ایرانی اعتماد کنند و کار را به آنها بسپارند. گره کور اقتصادی ما با اجرای اقتصاد مقاومتی و به دستان جوانان باز می‌شود.

بوده‌اید؟

بنده ریالی بابت این نوع کارها نگرفتم. چون کسی که حقوق می‌دهد دیگر نمی‌تواند حقوق بگیر باشد. خیالتان راحت تا حالا از هیچ جا حقوق نگرفتم.

به نظر شما چرا مردم ما از کالای ایرانی کمتر استقبال می‌کنند؟

به نظرم بیشتر به دلیل جو روانی است که علیه کالای ایرانی وجود دارد و گرنه در اغلب موارد جنس ایرانی کمتر از مشابه خارجی نیست. البته این اعتقاد را دارم که جنس خوب زمین نمی‌ماند و بالاخره مشتری خودش را پیدا می‌کند.

شما گرفتار یک تازی کالاهای خارجی در صنف خود نیستید؟

البته چینی‌ها در همه عرصه‌ها بستر تولید کشور را مختل کرده‌اند. اما چون در صنعت کفش ماشینی تولید کنندگان خوب و ماهری داریم می‌توانیم با رقبای خارجی رقابت کنیم و مردم هم به ما اعتماد دارند.

کمی هم از مشکلات تولید بگوئید؟

مشکل بزرگ تولید کشور نبود تسهیلات ارزان قیمت است. واقعاً سودهایی که بابت وام می‌گیرند غیرمنصفانه است و کمر تولید را می‌شکند.

در شرایط فعلی اقتصاد تولید بدون وام معنا ندارد. ما هم برای اینکه خط تولید را حفظ کنیم مجبور به گرفتن وام ۲۷ درصد شدیم واقعاً اگر در مورد تعامل و همکاری بانک‌ها با تولید کنندگان اتفاق خوبی نیفتد، مشکلات زیادی دامن گیر اقتصاد

می‌روم و دوست دارم میان مردم باشم. تا الآن که در خدمت شما هستم به لطف خدا در هر جایی که رفته‌ام مسجد ساخته و اگر خدا قبول کند حداقل ۱۲ مسجد و حسینیه را به سرانجام رسانده‌ام.

تولیدی شما چه زمانی شکل گرفت؟

گروه تولیدی ما بیش از ۴۰ سال است در زمینه تولید چکمه دو رنگ، گیوه و انواع دیگر کفش فعال است و روزانه حداقل ۴ هزار جفت کفش تولید می‌کنیم.

پس خیلی قدیمی هستید؟
بله شاید سومین کارخانه تولیدی کفش ماشینی در قم باشیم.

در کارگاهتان فقط مدیریت می‌کنید یا واقعاً خودتان هم آستین بالا می‌زنید و وارد گود می‌شوید؟

من تمام زیر و بم تولید کفش را می‌دانم. اگر به ادبیات طلبگی حساب کنید بنده در تولید کفش به درجه اجتهاد رسیده‌ام. باور کنید آن قدر که برای تولید وقت گذاشته‌ام به درس و بحث می‌رسیدم الآن یک مجتهد جامع شرایط بودم.

هیچ وقت به فکر دنبال پست و ریاست بوده‌اید؟

این‌هایی را که می‌گویی دنبال من بوده‌اند. من زمانی مشاور استاندار سابق بودم. بر کرسی قضاوت هم نشسته‌ام. بماند که خیلی از پیشنهادات را هم نپذیرفتم.

تا حالا حقوق بگیر دولت

نمایش ارادت به اهل بیت / عشق حسین (ع) دستمزد کارمان است

فاطمه زراحی
رقیه رحمتی راد

مردم خراسان در کمک رسانی به عتبات عالیات همواره رتبه های اول کشوری را دارند و این بار دلدادگانی با بسته بندی سنگ ها برای حرمین اهل بیت (ع) تلاش دارند تا در این امر سهیم باشند.

نمایش زیباست... هر بار که بر زبان جاری می شود، اشکها بی اختیار حلقه می زنند. واژه ای پنج حرفی اما دارای دنیایی از مفهوم و معرفت... واژه ای سراسر از عشق و ایثار... «کربلا» واژه ای که کودک و بزرگ را به خود می کشاند. این سرزمین عشق جاذبه ای است که هیچ دلی را پای گریز از آن نیست و هر کس به طریقی برای وصال حرمش تلاش می کند.

یکی نوکری عاشقانش را می کند... یکی برای رسیدن به بین الحرمین نذری می دهد و دیگری هم آنچه در توان دارد در طریق اخلاص می گذارد. به راستی که این عشق، افسانه نیست بلکه حقیقتی زیباتر از تمامی واقعیت های روی زمین است: «عاشقان دشت کربلا برای دلدادگی خواب ندارند».

و اما عاشقانه های خراسان جنوبی جایی رنگ می گیرد که عده ای با کمک های بدون چشم داشت، تلاش می کنند تا صحن حرم بی بی دو عالم فاطمه زهرا (س) تکمیل شود. افرادی که شاید در ده های شبانه برای دست های پینه بسته شان توانی باقی نگذاشته اما باز هم در بسته بندی سنگ لحظه ای غافل نمی شوند به این امید که سنگ های ارسالی به کربلا، عقده دلشان را باز کند.

از اهدافشان که بررسی تنها از عشق به ائمه سخن می گویند. این نوکران حسین (ع) تنها برای دل کار می کنند تا سنگ، حصار سنگی شهوت های نفسانی را از بین ببرد. آری، این افراد نوکری می کنند تا آقای بی بینند. خدمت می کنند تا رأفت ببینند. عشق می ورزند تا عاشق بمانند.

طعم شیرین عاشقی برای شهید کربلا

عباس قاسمی از دلتنگی هایش برای امام حسین (ع) می گوید و می افزاید: هر قطعه سنگ که برای ارسال به کربلا بسته بندی می کنم، دلم هوایی تر می شود. وی با بیان اینکه از پنج سال گذشته کار بسته بندی سنگ و ارسال به عتبات عالیات را انجام می دهد، می افزاید: این کار برایم خستگی ندارد چرا که با عشق عجیب شده است.

قاسمی با بیان اینکه کاش می توانستم در کربلا هم نوکری آقایم کنم، می افزاید: این سنگ ها به نجف اشرف، صحن حضرت فاطمه زهرا (س) کربلای معلی و صحن عقیده بنی هاشم ارسال می شود.

وی با بیان اینکه انگیزه بنده از بسته بندی سنگ برای عتبات عالیات تنها عشق به ائمه اطهار است، می افزاید: برای خدمت به ائمه اطهار سر از پا نمی شناسم.

قاسمی با بیان اینکه تاکنون معجزه های زیادی در زندگی دیده ام، می گوید: هر کاری برای ائمه اطهار انجام شود، بی پاسخ نمی ماند.

سنگ هایی که گره گشایی می کنند

حمره کاظمی یکی دیگر از افرادی که در بسته بندی سنگ برای عتبات عالیات مشارکت دارد می افزاید:

عتبات مقدسه و خدمت به اهل بیت به کربلا عازم شده ام.

خدمتman عشق است و دیگر هیچ

حسین کاظمی و یکی دیگر از خدمت گزاران ائمه اطهار بوده که می گوید: قریب به سه سال است که سعادت نوکری ائمه اطهار نصیبم شده است.

وی رضای خدا و خدمت به ائمه را از جمله اهداف خود برای این امر عنوان می کند و می گوید: قطعه هر کار خیری ذخیره ای برای آخرت می شود.

کاظمی گفت: عموماً هر کاری که انسان انجام می دهد برای رضای خدا و ذخیره آخرت است چرا که هر کاری که انجام شود برای انسان ذخیره می شود.

اسماعیل بزرگر می گوید: برای بار اول که به بسته بندی سنگ رفتم، متوجه شدم این کار هزینه های زیادی در بر دارد.

وی می افزاید: تلاش کردیم گروهی چند نفره تشکیل دهیم و این کار را رایگان و بدون چشم داشت انجام دهیم که در بازه زمانی خیلی کوتاهی گروهمان

بسته بندی سنگ برای عتبات عالیات را از پنج سال گذشته شروع کرده ام.

وی پاسخ این سؤال مبنی بر اینکه «اهدافتان از این کار چیست؟» را با قطعه شعری پاسخ می دهد: «کاش بودیم آن زمان کاری کنیم/ از تو و طفلان تو یاری کنیم/ کاش ما هم کربلایی می شدیم/ در رکاب تو فدایی می شدیم».

کاظمی می افزاید: کاش می توانستم بیش تر این برای سرورم نوکری کنم، اما باز هم خوشحالم که سعادت بسته بندی سنگها را داشته ام.

وی با بیان اینکه تنها عشق به ائمه اطهار باعث شد که دل در گرو این راه داشته باشم، می گوید: در این راه تاکنون شاهد گره گشایی بسیاری در زندگی ام بوده ام.

کاظمی ادامه می دهد: معجزه ممکن است مشهود نباشد اما همین که در زندگی انسان موفقیت هایی رخ دهد و از بسیاری از گرفتاری ها نجات یابد، معجزه صورت گرفته است.

وی با بیان اینکه تاکنون چندین بار به عتبات عالیات رفتم، می گوید: همچنین چندین بار برای بازسازی

تشکیل شد.

برزگر تنها عشق به اهل بیت را هدف این خدمت بزرگ عنوان می‌کند و می‌گوید: عشق به امام حسین(ع) از کودکی در رگ‌هایم جاری است.

تازندهام نوکری می‌کنم

حبیب مهرور هم حمل‌کننده سنگ‌های بسته‌بندی شده به عراق است که می‌گوید: از سال ۹۲ برای عتبات عالیات به طور رایگان و با تخفیف سنگ حمل کرده‌ام.

که وی با بیان اینکه از این کار خیر و برکت زیادی عاید زندگی‌ام شده است، می‌افزاید: تاکنون موفق شده‌ام چندین بار به این مکان مقدسه سنگ ببرم. مهرور با بیان اینکه علاوه بر حمل سنگ، با کامیونم در بین الحرمین زائران را جا به جا می‌کنم، می‌گوید: تا زمانی که زنده‌ام در نوکری آقا امام حسین(ع) کوتاهی نمی‌کنم.

ارسال ۲۰ هزار مترمربع سنگ به عتبات عالیات

معاون فنی مهندسی و پشتیبانی ستاد بازسازی عتبات عالیات خراسان جنوبی بیان کرد: از ابتدای سال گذشته تاکنون، ۲۰ هزار مترمربع سنگ به عتبات ارسال شده است.

محمدرضا الهی ادامه داد: این سنگ‌ها از نوع گرانیت، گل پنه‌ای، گرانیت سبز یشمی و گرانیت سبز کاهوی است.

وی با بیان اینکه این سنگ‌ها از معادن نهبندان، درج، درمیان استخراج می‌شود، افزود: همچنین بعد از فرآوری و بسته‌بندی در کارخانه‌های شهرک صنعتی

بیرجند و سریشه به عتبات عالیات ارسال می‌شود. بنا به گفته الهی، این سنگ‌ها به کربلا، نجف اشرف صحن بی‌بی فاطمه زهرا(س)، کاظمین، سامرا و سید محمد ارسال می‌شود.

معاون فنی مهندسی و پشتیبانی ستاد بازسازی عتبات عالیات خراسان جنوبی با اشاره به ثبت معدن سنگ نهبندان به نام عتبات بیان کرد: معدن عتبات ابتدا یک محدوده بین دو معدن بوده که در سال ۱۳۹۰ بنام ستاد بازسازی عتبات عالیات ثبت شد.

وی با بیان اینکه در گام اولیه پروانه بهره‌برداری این معدن شش ساله بوده است، افزود: پروانه بهره‌برداری این معدن بعد از سیر مراحل، برای ۱۵ سال دیگر تمدید شد.

الهی از فعالیت ۲۵ نفر نیرو در معدن سنگ به عتبات عالیات خبر داد و گفت: به طور کلی در پروسه ارسال سنگ به عتبات عالیات ۱۵۰ نفر به صورت غیرمستقیم فعالیت می‌کنند.

کمک ۴.۵ میلیارد تومانی مردم خراسان جنوبی به عتبات عالیات

رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات خراسان جنوبی نیز پیش از این در گفتگو با خبرنگاران اعلام کرده بود: تعهد استان برای بازسازی عتبات عالیات سالانه ۳ میلیارد تومان است.

موسی جوینده عنوان کرد: مردم خراسان جنوبی سال گذشته بیش از ۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان به عتبات عالیات کمک کرده‌اند که این نشان از ارادت و محبت مردم این استان به اهل بیت عصمت

و طهارت(ع) دارد.

رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات استان با بیان اینکه وضعیت اقتصادی مردم این استان خوب نیست، گفت: وضعیت عمومی استان نیز به واسطه ۲۰ سال خشکسالی وضعیت مناسبی نیست و جمعیت استان ۷۳۰ هزار نفر است اما مردم مؤمن خراسان جنوبی در بحث بازسازی عتبات عالیات در سطح کشور پیشتاز هستند.

وی اضافه کرد: سنگ‌های معادن استان برای استفاده در بازسازی عتبات عالیات، فرآوری و بسته‌بندی می‌شوند و بخش حمل و نقل استان برای انتقال آنها به عراق فعال است.

وی عنوان کرد: صنایعی از قبیل معماری و نجاری هم به کمک آمده‌اند و از ظرفیت نیروی کار و متخصصین امر نیز به خوبی استفاده می‌شود.

جوینده گفت: در ساخت بنای صحن حضرت فاطمه زهرا(س) مردم خراسان جنوبی نقش پررنگی داشتند و برای این طرح حدود ۲۰ میلیارد تومان سنگ ارسال کردیم.

وی با اشاره به طرح فروش خشت‌های طلا افزود: هم‌اکنون خانواده‌های شهدا در این طرح پیشتاز هستند و مردم هم می‌توانند با خریداری هر خشت طلا به قیمت ۳ میلیون تومان در ترفیع سازی گنبد حرم امام حسین(ع) همکاری کنند.

مردم این دیار اگرچه به واسطه محرومیت‌ها هیچ ندارند اما دلی آغشته از عشق دارند که برای خدمت به ائمه همیشه بی‌تابی می‌کند. مردم این خطه کویری عطر دلدادگی‌ها را همواره به مشام می‌رسانند تا مذاقشان به بی‌وقایبی خوش نیاید.

■ اعتبارات قطره چکانی برای مرمت بقعه میراثی امیربنده کلاچای روند اجرای این پروژه را با کندی همراه کرده و این بقعه امروز چشم به راه همکاری اوقاف، میراث فرهنگی و مسئولان شهرستان است.

■ بافتی که با گذشت قرن‌ها هنوز نیز به‌عنوان یادگار اعصار تاریخی دزفول به حیات خود ادامه می‌دهد اما در چند سال اخیر شاهد از بین رفتن و تخریب بخش‌های مهمی از بناهای باارزش در این مجموعه تاریخی بوده‌ایم.

■ خورشید که از قله بلندترین کوه‌ها طلوع می‌کند، هنگامه سفر است، سفر به سرزمین چهارفصل کهگیلویه و بویراحمد که طبیعت بر هر گوشه از آن نقشی دیگرگونه نگاشته است با آمیزه‌ای از رنگ‌های دلبرانه که در دل کوه‌ها و جنگل‌ها حک شده، در چشمه‌ها جوشیده، در رودها خروشیده و در آبشارها سرازیر شده است.

■ نگاهی به بافت تاریخی شیراز به‌عنوان اصیل‌ترین بافت خاورمیانه نشان می‌دهد که برای جهانی شدن آن باید مدیریت یکپارچه در این منطقه رقم بخورد.

میراث ایران

اعتبارات قطره چکانی مرمت بقعه امیر بنده کلاچای / اوقاف همکاری کند

اعتبارات قطره چکانی برای مرمت بقعه میراثی امیر بنده کلاچای روند اجرای این پروژه را با کندی همراه کرده و این بقعه امروز چشم به راه همکاری اوقاف، میراث فرهنگی و مسئولان شهرستان است.

مهری
شیر محمدی

عصر یک روز تعطیل به قصد دیدن یکی از بقعه های میراثی شرق گیلان به سمت کلاچای می روم، بقعه ای که گفته می شود، ستون های تراش خورده و سر شیرهای چوبی سقف، یکپارچه بوده و توسط استادکاران گیلانی ساخته شده است. دیدن بقعه ای که هنوز معماری بومی گیلان را حفظ کرده و بسان معماری امامزاده های فلات ایران صاحب گنبد و مناره نشده و هنوز سفال چین است، خالی از لطف نیست.

بقعه ای که از گزند تخریب و نوسازی های بی هویت در امان ماند

در حوالی دهستان «بی بالان» و پس از مسجد این روستا، می باید به سمت «خاناپشتان» رفت. تابلوی رنگ و رو رفته ای کوچه منتهی به بقعه امامزادگان «امیر احمد و امیر حیدر» را نشانه رفته است. آنگونه که اهالی می گویند، جاده دسترسی به بقعه به تازگی آسفالت شده است. بی شک همین عدم دسترسی سبب شده تا این بنای از گزند تخریب و نوسازی های بی هویت معماری بومی در امان بماند. حدود یک کیلومتر جلوتر، درختان آزاد تنومند شاخه های بلند خود را به تمنای نور و باران به آسمان برافراشته اند. همین درختان کهنسال آزاد مهمترین شاخصه بقعه های گیلان است که متأسفانه در نوسازی ها سرهایشان را می برند.

عضو هیأت علمی دانشگاه علم و فرهنگ گیلان درباره مشخصات این بنا نیز می گوید: ستون های تراش خورده این بقعه و متفاوت بودن کنده کاری، بی نظیر است. بر روی سر ستون یکی از ستون ها نام بانی نجار «استانه مبارکه استاد ابراهیم ولد، استاد عباس علی نجار» قید شده و از تاریخ درج شده یعنی «سنه ۱۳۲۷» متوجه می شویم قدمت بقعه امیر بنده، به دوران قاجاریه بازمی گردد.

خاکپور نرده ها و درهای چوبی تراش خورده این بقعه را نیز بسیار زیبا توصیف می کند و می افزاید: بقعه دارای دو ورودی اصلی که هر کدام دارای دو لنگه می باشد. که یکی از آنها در چوبی و قدیمی و دیگری فلزی که متاخر بوده و برای حفظ امنیت تعبیه شده است. در کل بنا تنها یک پنجره در قسمت غربی بین دو در ورودی مقبره دارد.

وی همچنین با بیان اینکه بنا دارای چهار ایوان در چهار جهت بوده و دیواری چوبی بین دو مدفن قرار دارد، تصریح می کند: در داخل بقعه و در مجاورت دیوارها با فواصل معین ستون های چوبی واقع شده که عموماً یک سر تیرهای سقف بر روی این ستون ها قرار داشته و سر دیگر آن بر روی ستون های ایوان قرار دارند و ظارمی چوبی اطراف ایوان بقعه که به صورت مشبک با گره هشت ضلعی و مربعی به ارتفاع ۵۰ سانتی متر ساخته شده اند.

بعد از مسجد خاناپشتان، و در میانه گورستان محل، بقعه ای است که اگرچه مناره های طلایی سردر، نمای اصالت بقعه را ربوده، ولی خوشبختانه بنای اصلی بقعه دستخوش تغییر نشده است.

سکوت گورستان را جیرجیرک های پنهان شده لای درختان آزاد می شکنند. نزدیک به بقعه، کارگر جوانی مشغول دیوار چینی است و سایه درختان پیر و تنومند، خنکای دلچسبی را به وی هدیه می دهند. ضلع شرقی ایوان بقعه اما، داربست کشی شده و تیرک ها و نرده های چوبی بخشی از بقعه را از مکان اصلی در آورده اند و آجرهای قرمز گوشه حیاط مرمت این بقعه به سیاق معماری بومی گیلان را نوید می دهد. قفلی بر در اصلی حرم زده شده و نوشته ای که به زایران اخطار می دهد مراقب باشند.

بناهای تاریخی هویت هر جامعه است

اگرچه رنگ روی دیوارها، نشانی از اینکه این بقعه هم روزگاری بسان بقعه های شرق گیلان نقاشی های دیواری با مضامین مذهبی داشته است، دارد. اما مینو خاکپور این نظر را رد می کند و می گوید: تنها سند معرفی این بنای تاریخی عصر قاجار، کتاب «از آستارا تا استراباد» منوچهر ستوده بوده که وی در مشاهداتش در دهه ۱۳۴۰ خورشیدی حرفی از نقاشی دیواری این بقعه نرزه است.

آن از بین رفته است. خوشبختانه ۸۰ درصد ستون‌ها سالم بوده و بخش پوسیده ستون‌ها که در داخل کرسی بوده برمی‌داریم و بخش سالم مانده را دوباره به بنا الحاق می‌کنیم که شکل سنتی بنا از بین نرود.

مرمتگر بقعه در مورد نرده‌های چوبی مشبک بنا هم اظهار می‌کند: پس از اجرای ۴ طرف کرسی بقعه و تراز نمودن کف، تمام ستون‌ها را دقیق در جای خود نگه داشته و نرده‌ها را در محل اصلی قرار می‌دهیم. خوشبختانه ۹۰ درصد نرده‌های بقعه سالم است و تنها نیازمند یک مرمت جزئی است هرچند که تفاوت شکل شبکه‌ها نشان می‌دهد، بخشی از نرده‌ها قبلاً تعویض شده است.

لزم بهره‌گیری از ظرفیت خیران

یکی از اعضای هیات امنای این بقعه می‌گوید: هیات امنای این بقعه و ۶ روستای مجاور تلاش دارد از محل نذورات مردم برای مرمت بقعه میراثی امیربنده استفاده کنند که این نیازمند همکاری اداره اوقاف و امور خیریه شهرستان رودسر است.

پورقریان به درآمد بالای این بقعه اشاره و می‌افزاید: اعضای هیات امنای دارنده که برای بازسازی و مرمت بقعه امیربنده از محل نذورات و خیرات بقعه استفاده کنند ولی از آنجا که درآمد بقعه مستقیم به حساب اداره اوقاف شهرستان واریز می‌شود، تلاش داریم با نظر مساعد رئیس این اداره از محل اعتبارات عمرانی اوقاف برای مرمت بقعه هزینه کنیم.

وی با تأکید بر لزوم بهره‌گیری از کمک خیران برای مرمت این بقعه میراثی، خاطرنشان می‌کند: مرمت بناهای میراثی در راستای جذب گردشگری مذهبی به

خاکپور ضمن ابراز خرسندی از مرمت این بنا تأکید می‌کند: بناهای تاریخی شناسنامه‌های هویتی هستند که به صورت امانت و نه میراث به جا مانده از نیاکان به ما رسیده و ما وظیفه داریم از شناسنامه‌های هویتی خود بخوبی مراقبت کرده و به نسل‌های آتی برسانیم و امیدوارم مرمت این بنا با نظارت میراث فرهنگی صورت گرفته تا اصالت بنا حفظ شود.

عدم تخصیص اعتبار کافی از سوی میراث فرهنگی

پیمانکاری که مرمت بقعه امیربنده را برعهده دارد با اشاره به اینکه این بقعه در سال گذشته به دلیل تخصیص بودجه اندک به عملیات اجرایی نرسید می‌گوید: در سال جاری با هماهنگی هیات امنای فرمانداری و اداره اوقاف شهرستان رودسر قراردادی با اداره کل میراث فرهنگی منعقد شد که هرچند اعتبار آن ناکافی است، اما تلاش داریم با کمک هیات امنای اوقاف این بقعه را مرمت کنیم.

کامران مهرزاد برآورد هزینه مرمت این بقعه را با احتساب هزینه‌های سال گذشته ۴۰۰ میلیون تومان اعلام و می‌افزاید: مبلغ قرارداد با میراث فرهنگی ۲۰ میلیون تومان است که با کسر بیمه و مالیات تنها می‌توان هزینه خرید آجر قرمز را از شهرستان مراغه تأمین کرد.

مهرزاد بیشترین آسیب در بقعه امیربنده را نشست پی، ناشاقول شدن ستون‌های اصلی عنوان کرد و ادامه می‌دهد: فرسودگی مصالح در دیوار کرسی، سقف و شیروانی سفال بقعه مشهود است و نفوذ رطوبت در اثر آب باران به داخل بنا موجب پوسیدگی چوب‌ها شده است.

وی به برخی از اقدامات اولیه مرمتی اشاره و تصریح می‌کند: در مرحله اول با اجرای جک نگهدارنده و تمهیدات حفاظتی تمامی ستون‌ها و نرده‌ها شماره گذاری شد تا بتوانیم به دیوار کرسی و برچیدن آن و اجرای مجدد با آجر قرمز سنتی ۲۰ در ۲۰ اقدام کنیم. مهرزاد در پاسخ به این سوال که تکلیف ستون‌های چوبی پوسیده چه می‌شود می‌گوید: ستون‌های این بقعه یکسان نیست یعنی هر استادکار به فراخور هنر دست خود، به یک شکلی ستون‌ها را تراش داده است.

به گفته او ستون‌های در ورودی تراش‌های بیشتری دارد و رنگ خورده بوده که به مرور زمان بخشی از

درآمد منطقه هم کمک می‌کند و در همین راستا از مسئولان استان به ویژه نماینده شهرستان رودسر در مجلس انتظار همراهی داریم.

اعتبار ۳۰ میلیونی برای مرمت بنای تاریخی

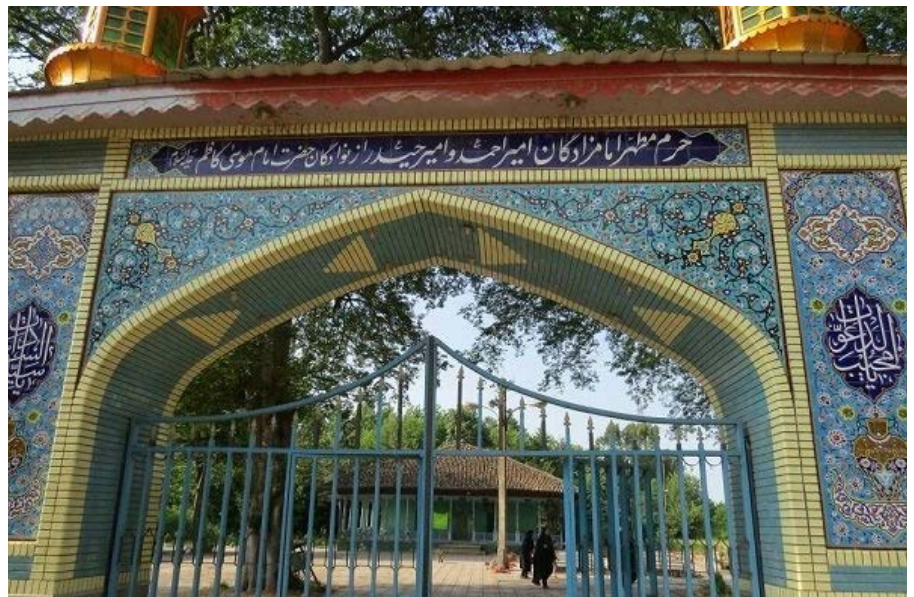
معاون اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری گیلان درباره این بقعه میراثی می‌گوید: بقعه میراثی امیراحمد و امیرحیدر از معدود بقعه‌هایی است که خوشبختانه هنوز دستخوش تغییرات در معماری بومی نشده است.

ولی جهانی ادامه می‌دهد: پرونده این بقعه در آبان ماه ۱۳۸۲ برای ثبت در فهرست بناهای میراثی کشور به سازمان میراث فرهنگی کشور ارسال شد و خوشبختانه به شماره ۱۰۵۸۸ در لیست بناهای میراثی کشور به ثبت رسیده است. بنابراین اجازه هیچ گونه تخریب و یا نوسازی داده نمی‌شود.

وی بر حفاظت از بناهای میراثی تأکید و می‌افزاید: سال گذشته اعتباری برای مرمت این بقعه کددار شد و توانستیم مرمت این بنا را آغاز کنیم. خوشبختانه امسال نیز اعتباری به مبلغ ۳۰ میلیون تومان برای مرمت این بقعه میراثی در نظر گرفته شده که امیدواریم بتوانیم اعتبارات بیشتری جذب و مرمت بنا را تکمیل کنیم.

معاونت اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری گیلان خواستار همکاری بیشتر هیات امنای اوقاف شهرستان رودسر می‌شود و می‌گوید: اگر چه بنا ثبت میراثی است، ولی متولی بناهای مذهبی اداره اوقاف است.

جهانی ابراز امیدواری می‌کند همانند بقعه‌های میراثی روستاهای متعلق محله و لیالمان لاهیجان که هیات امنای و خیرین نیز بخشی از هزینه مرمت را تأمین کردند، این بقعه نیز مورد توجه اهالی منطقه قرار گیرد.

چالش های جهانی شدن اصیل ترین بافت تاریخی خاورمیانه

هادی فتیحی
 نگاهی به بافت تاریخی شیراز
 به عنوان اصیل ترین بافت
 خاورمیانه نشان می دهد که برای
 جهانی شدن آن باید مدیریت یکپارچه در این منطقه
 رقم بخورد.

بافت تاریخی در مساحتی حدود ۳۶۰ هکتار قرار دارد. بافت تاریخی شیراز تنها به بناهای نامداری چون نارنجستان قوام، مسجد نصیر الملک، مسجد، بازار و حمام وکیل، عمارت کلاه فرنگی، سرا و بازار مشیر، مدرسه خان و... خلاصه نمی شود بلکه در این بافت آثاری از دوره زندیه تا قاجاریه را در خود دارد.

از مجموع سه هزار اثر تاریخی که در فارس ثبت ملی شده، نزدیک به ۴۰۰ اثر در بافت تاریخی قرار دارد. بافت تاریخی شیراز به دلیل ظرفیتهای و پتانسیلی که دارد می تواند ثبت جهانی شود.

چند مانع بر سر راه ثبت جهانی بافت تاریخی شیراز است که از آن جمله می توان به توسعه بی حد و اندازه این بافت و تغییر معماری آن اشاره کرد. اما با این وجود انتظار می رود که راهکارهای اساسی برای ثبت جهانی این بافت تاریخی مورد توجه قرار گیرد. سال گذشته بافت تاریخی یزد ثبت جهانی شد اما برخی از کارشناسان بر این باورند که نگهداری از خانه های تاریخی یزد به سه دلیل بسیار ساده تر از بافت تاریخی شیراز است.

اول اینکه آن قدر که در خانه های بافت تاریخی شیراز تزئینات به کار رفته، در بافت تاریخی یزد به کار نرفته است.

نمای بیرونی بافت یزد هم نمای کاه گلی و خشتی است که در مقایسه با نمای آجری بافت تاریخی شیراز، نگهداری آن بسیار ساده تر و کم هزینه تر است.

اینجا البته عامل دیگری هم دخالت دارد و آن این است که در بافت تاریخی یزد، مردم آن را ترک نکرده اند. همان اندازه که مردم این شهر، صنایع دستی خود را نگهداری کرده اند.

در شیراز اما بافت تاریخی که از آن به عنوان اصیل ترین بافت تاریخی خاورمیانه یاد می شود از ساکنان قدیمی آن خالی شده و عوامل متعدد باعث شده این

بافت تبدیل به محلی پر از آسیب های اجتماعی شود.

چه چیزی بافت تاریخی شیراز را از همه بافت های تاریخی شهرهای کهن کشور متمایز می کند. البته برخی ضرب المثل های زبان پارسی هم از همین بافت می آیند. مانند «چاردیواری، اختیاری» که ریشه در سبک درون گرای خانه های بافت تاریخی شیراز دارد.

یک فعال میراث فرهنگی در رابطه با بافت تاریخی شیراز گفت: در این بافت نزدیک به ۴۰۰ خانه تاریخی وجود دارد که به ثبت ملی رسیده که این امر یکی از دلایل اصلی شاخص بودن بافت تاریخی شیراز است. علیرضا گل گلی افزود: بر خلاف شهرهای دیگر کشور که به صورت شطرنجی یا تار عنکبوتی ساخته شده اند، بافت تاریخی شیراز یک هویت مذهبی دارد.

وی ادامه داد: در بافت تاریخی شیراز، به خاطر اینکه خانه ها بر سر بقاع متبرک قرار نمی گیرند، نوعی بافت ستاره ای شکل گرفته این به لحاظ شهرسازی یک امتیاز به شمار می رود، بر خلاف دیگر شهرهای تاریخی دنیا که شاکله ای تار عنکبوتی یا شطرنجی

دارند. این فعال حوزه میراث فرهنگی اظهار کرد: در گذشته رسم بوده که مردم شهرهای ایران، خانه های خود را به سمت آفتاب بسازند اما شیرازی ها خانه های خود را به سمت قبله می ساخته اند و همین باعث شده که ساختار بافت تاریخی شیراز کمی مورب باشد.

وی در رابطه با دیگر ظرفیتهای بافت تاریخی شیراز گفت: علاوه بر ساختار بافت، باید در نظر داشت که یک سوم همه آثار تاریخی ایران در فارس قرار گرفته و از مجموع سه هزار اثر تاریخی که در فارس ثبت ملی شده، نزدیک به ۴۰۰ اثر در بافت تاریخی قرار دارد.

وی با بیان اینکه بافت تاریخی شیراز چه از منظر تاریخی و چه فرهنگی جایگاه مهمی دارد، ادامه داد: به عنوان نمونه در بافت تاریخی شیراز بزرگانی چون حافظ شیرازی، شوریده شیرازی، ملاصدرا و کسان دیگری مانند عباس دوران بوده اند.

گل گلی افزود: بافت تاریخی شیراز ویژگی های مردم شناسانه خاصی دارد مانند کوچه قهر و آشتی که به خاطر پهنای بسیار باریک آن به این نام معروف شده، بقاع امامزادگان به ویژه حرم مطهر شاهچراغ (ع) و آستانه سید علاءالدین حسین (ع)، آرامگاه سیبویه به عنوان کسی که نخستین بار برای عرب ها دستور زبان نوشت، انبوه خانه های تاریخی و... ضمن اینکه این بافت، یک بانک پربار از معماری سبک شیراز به شمار می رود.

وی در رابطه با مشکلات بافت تاریخی شیراز گفت: این بافت از مشکلات بسیاری رنج می برد که اولین مورد آن سوءمدیریت یکپارچه است که به عنوان نمونه می توان به دادن مجوز برای ساخت مجتمع های تجاری، ایجاد پارکینگ و... اشاره کرد.

وی گفت: در حال حاضر ساخت و ساز گسترده ای در حریم بافت انجام شده که نه تنها حریم بافت تاریخی را مخدوش کرده بلکه باعث شده ثبت جهانی آثار مجموعه زندیه هم به خطر بیافتد.

وی همچنین از عدم نظارت بر بافت تاریخی شیراز

که در ذهن ماست. تک بنا تاریخ نمی‌سازد. امین محمودزاده با اشاره به اینکه اگر تک بنا تاریخ می‌ساخت می‌توانستیم تخت جمشید را به مکان دیگری منتقل کنیم تا تاریخ حفظ شود، ادامه داد: تاریخ با یک مجموعه پیوسته تعریف می‌شود مجموعه‌ای که فرهنگ ناملموس درون آن نهفته شده یعنی آداب و رسوم، اخلاق، رفتار و فرهنگ‌هایی که به واسطه اثر جاری می‌شوند به همین دلیل اگر یک خانه شیرازی را با خانه‌ای که در اصفهان هست مقایسه کنیم شاید شبیه باشند، اما از نظر فرهنگی شباهتی با هم ندارند

وی با بیان اینکه یک شهر، فرهنگ و آداب و رسوم است که در آن جاری است و باید تلاش کرد که این فرهنگ حفظ بشود افزود: بافت تاریخی، تاریخی از شهرهاست که باید برای حفظ و نگهداری آن تلاش کرد اما متأسفانه بافت تاریخی شیراز طی چند سال گذشته به دلیل اجرای طرح‌های مختلف و بی‌توجهی مسئولان نابود شده است.

محمودزاده بیان کرد: باید هر چه سریعتر برای برون رفت بافت تاریخی از این مشکلات و حفظ و نگهداری هویت این بافت شیراز دست به کار شد.

حال که مجموعه ساسانی در فارس به ثبت جهانی رسیده، می‌توان از فرصت بافت تاریخی شهر شیراز نیز بهره جست تا تعداد آثار جهانی استان فارس افزایش یابد و از این مسیر هویت تاریخی شیراز نیز برای همیشه محافظت شود.

مدیر پایگاه بافت تاریخی شیراز با اشاره به اینکه این بافت تاریخی برای ثبت جهانی شدن باید بالای ۹۵ درصد کالبد خود را حفظ کرده باشد، اظهار کرد: متأسفانه بافت تاریخی شیراز دستخوش تغییرات زیادی شده و طی دهه ۷۰ تاکنون پروژه‌های بزرگی در این بافت ساخته شده که به عنوان چالشی بر سر راه ثبت جهانی بافت تاریخی شیراز است. عباسی مهر با اشاره به اینکه این تغییرات کمتر در بافت تاریخی یزد اتفاق افتاده، بیان کرد: در شهر یزد برای ثبت جهانی بافت مدیریت یکپارچه‌ای بین میراث فرهنگی، مردم و اداره راه و شهرسازی رخ داد اما متأسفانه در شهر شیراز اینگونه نیست و هرکس برای خودش کار می‌کند.

وی با اشاره به اینکه کل شهر تاریخی شیراز قابلیت ثبت جهانی را دارد، گفت: در این راستا ضروری است همه دست به دست هم داده و برای برون رفت بافت از وضعیت کنونی و رفع چالش‌های موجود بر سر راه ثبت جهانی اقدام کرد.

برخی از مسئولان تصور می‌کنند که اگر یک بنای تاریخی را نگه دارند تاریخ را حفظ می‌کنند

یک استاد دانشگاه در حوزه مرمت گفت: بنای تاریخی و تک بنا همان چیزی است که دوستان در شهرداری، عمران و بهسازی و دیگر ادارات به آن فکر می‌کنند اگر چه برخی از مسئولان تصور می‌کنند که اگر یک بنای تاریخی را نگه دارند تاریخ را حفظ می‌کنند، اما این تاریخی نیست

انتقاد کرد و ادامه داد: با توجه به اینکه این بافت به عنوان ظرفیت مهمی برای شیراز به شمار می‌رود باید همه دست به دست هم داد تا از تخریب بافت جلوگیری شود و چالش‌های موجود بر سر راه ثبت جهانی بافت را از بین می‌برد.

گل گلی بیان کرد: برای بافت تاریخی شیراز نیاز به برنامه مدیریتی داریم تا بتوان به این هدف رسید. در این میان مدیر پایگاه بافت تاریخی شیراز گفت: طرح جامع حفاظت شهری شیراز بخشی از برنامه مدیریتی است که تاثیر بسزایی در تهیه پرونده ثبت ملی و جهانی این بافت تاریخی دارد و امیدواریم بتوانیم در آینده ای نزدیک این محدوده ۳۵۷ هکتاری را در فهرست یونسکو قرار دهیم.

حسین عباسی مهر با اشاره به اینکه یکی از خصوصیات اصلی ثبت جهانی شدن منحصر به فرد بودن است، افزود: بافت تاریخی شیراز چه از لحاظ خانه‌های تاریخی و از لحاظ گذرها و دیگر موضوعات نیز قابلیت ثبت جهانی را دارد و منحصر به فرد است اما در کنار این ظرفیتها مشکلاتی هم دارد.

وی به گوشه‌ای از مشکلات اشاره کرد و ادامه داد: به عنوان نمونه برای اینکه این بافت تاریخی ثبت جهانی شود باید همچنان ساکنان اصلیش در آن سکونت داشته باشند اما متأسفانه در بافت تاریخی شیراز اینگونه نیست و امروزه مهاجران در این بافت زندگی می‌کنند البته تعداد کمی هم از افراد اصیل این بافت هستند اما با شرایط دشواری زندگی می‌کنند.

دست‌درازی چین به لالچین / طرح جمع‌آوری کالاهای وارداتی فراموش نشود

سفال خارجی در این فروشگاه مشهود بود اما همچنان برخی اجناس که تولید مردم لالچین نبود در غرفه‌ها خودنمایی می‌کرد.

یکی از خریداران سفال که از استان شیراز به همدان سفر کرده بود در حال تماشای سفال‌های رنگین و برانداز کردن هنر دست هنرمندان این منطقه بود که نزد وی رفتیم و با وی به گفتگو پرداختیم.

جالب‌تر اینکه مسافران و گردشگران تمایل به خرید چنین سفال‌هایی را نیز داشتند.

کمتر شدن عرضه سفال خارجی

راهروهای فروش یکی از فروشگاه‌های بزرگ عرضه سفال در لالچین را که نوروز امسال نیز به آن سری زد بودیم قدم‌زنان طی کردیم و کمتر شدن عرضه

در حالی که بارها بر جمع‌آوری کالاهای چینی از شهر جهانی سفال لالچین تأکید شده اما هنوز هم بخشی از فروشگاه‌ها به عرضه کالاهای وارداتی اختصاص دارد که به نظر می‌رسد طرح نیمه‌کاره رها شده است.

همدان استانی زیبا با ظرفیت‌های متنوع در زمینه‌های گردشگری است به طوری که وقتی پا را از دیدنی‌های تاریخی و فرهنگی‌ها فراتر می‌گذاریم صنایع‌دستی آن قد علم می‌کند.

قدمت برخی صنایع‌دستی در استان همدان تا حدی است که ردپای آن را در تاریخ می‌توان دید به طوری که سفال و سفالینه‌های دست‌ساز بشر را در این زمره قرار می‌دهیم.

همدان به‌عنوان استانی که جای‌جای آن هنری برای عرضه دارد در زمینه صنایع‌دستی نیز از قافله عقب نمانده و حرف برای گفتن دارد تا آنجا که طی دو سال اخیر عنوان شهر جهانی سفال به لالچین و شهر ملی میل و منبت به ملایر داده شده است.

لالچین شهر سفال و دست‌سازهایی است که هنرمندان این دیار آن را برای معرفی خود برگزیده‌اند و زیبایی شهرشان را با آذین‌بندی خیابان‌ها و معابر توسط این صنایع‌دستی دوچندان کرده‌اند اما متأسفانه علی‌رغم بارها تذکر مبنی بر جمع‌آوری سفال‌های خارجی از شهر جهانی لالچین همچنان شاهد وجود چنین کالاهایی در این شهر هستیم. پنج‌شنبه گذشته به اتفاق یکی از همکاران سفری کوتاه به شهر لالچین داشتیم تا از نزدیک وضعیت ساماندهی فروشگاه‌های عرضه سفال را بررسی کنیم اما آنچه همچنان به چشم می‌خورد وجود سفال‌هایی غیر از سفال‌های ساخت لالچین در فروشگاه‌ها بود و

وی با بیان اینکه بیشتر کالاها قانونی وارد شده و قاچاق نیست، عنوان کرد: کلاس‌های آموزشی برای فرهنگسازی در زمینه عدم عرضه کالاهای چینی برگزار شده ولی مردم و فروشندگان باید در این زمینه وارد عمل شوند.

قاسمی بیان کرد: فروشگاه‌هایی که کالای چینی را جمع کرده و سفال لالچین را عرضه کنند نشان اعتماد دریافت می‌کنند که از ۲۰۰ فروشگاه در شهر لالچین ۱۰ واحد این نشان را دریافت کرده‌اند.

وی عنوان کرد: فروشگاه‌هایی که این نشان را داشته باشند به دفاتر گردشگری معرفی می‌شوند تا این دفاتر توره‌های خود را به این فروشگاه‌ها برای بازدید و خرید ببرند.

یکی از صادرکنندگان سفال نیز با بیان اینکه اجناس چینی موجود در لالچین از مبادی رسمی وارد می‌شود، گفت: قرار گرفته اجناس خارجی در کنار سفال لالچین موجب رشد طرح و رنگ سفال این شهر شده است. هادی بشیری با بیان اینکه وجود کالاهای خارجی سبب شده طرح و کار هنرمندان لالچینی تغییر کند و به سمتی برود که مشتری‌پسند باشد، گفت: همین امر در ایجاد رقابت مؤثر است.

وی از افزایش شمار کارگاه‌ها خبر داد و با بیان اینکه حتی چیدمان فروشگاه‌ها نیز تغییر کرده است، گفت: رقم واردات اجناس خارجی به لالچین قابل توجه نیست.

بشیری با بیان اینکه حجم صادرات سفال لالچین چندین ده برابر حجم کالاهای وارداتی است، گفت: لالچین درصد اشتغال بالایی دارد و به‌نوعی می‌توان چنین گفت که تمام مردم آن به حرفه سفالگری مشغول هستند.

وی با بیان اینکه بیشترین میزان سفال لالچین به‌صورت عمده فروخته می‌شود و تک‌فروشی فقط برای مسافران انجام می‌شود، گفت: لالچین تأمین‌کننده سفال شهرهای مختلف کشور است و مغازه‌های بسیاری از لالچین تغذیه می‌شوند.

با این تفاسیر آنچه مهم به نظر می‌رسد اینکه شهر جهانی سفال لالچین امتیازی برای استان همدان به شمار می‌رود چراکه توسعه این استان بر محور گردشگری استوار است بنابراین باید با حفظ جایگاه به‌دست‌آمده برای این شهر مسیر توسعه استان را هموار کرد و با جلوگیری از عرضه کالاهای چینی در این منطقه هنر سفالگری لالچین را از نابودی نجات داده و به دنیا شناساند.

فروشگاه‌های لالچین از چنین کالاهایی اقدامات خوبی انجام‌شده است، گفت: اکیپ‌هایی تشکیل و بازرسی‌ها را انجام می‌دهند.

وی با بیان اینکه طرح جمع‌آوری سفال‌ها تا حدودی موفق بود و فروشگاه‌ها نیز تمکین کردند، اظهار داشت: گشت سازمان صنعت، معدن و تجارت هر روز در لالچین است و آنهایی که تخلف عینی دارند؛ صورت جلسه می‌کند.

معاون صنایع‌دستی سازمان میراث فرهنگی همدان در خصوص اقدامات انجام‌شده برای جمع‌آوری سفال‌های خارجی از فروشگاه‌های لالچین عنوان کرد: کالاهایی که وارد لالچین می‌شود به دو صورت اتفاق می‌افتد.

علیرضا قاسمی با بیان اینکه این موضوع تازه‌گی ندارد و قدیمی است، عنوان کرد: بخشی از کالاهای عرضه‌شده در لالچین سفال چینی است که از مبادی قانونی وارد شده است.

وی با بیان اینکه برخی کالاها به‌صورت غیرقانونی وارد می‌شود، گفت: در این زمینه اکیپ مشتری‌با همکاری تعزیرات، سازمان صنعت، معدن و تجارت و اصناف و میراث فرهنگی تشکیل شده است که بازدید از مغازه‌ها و فروشگاه‌ها را انجام می‌دهند.

معاون صنایع‌دستی سازمان میراث فرهنگی همدان با بیان اینکه بازدید به‌صورت مستمر انجام و کالاهای غیرمجاز جمع‌آوری می‌شود، گفت: در خصوص کالاهایی که از مبادی قانونی وارد شده‌اند نیز با استفاده از شگرد تشویق و درخواست موضوع به سمتی هدایت می‌شود که این کالاها از ویتترین مغازه جمع‌آوری و در گوشه‌های فروشگاه که مشخص نباشد گذاشته شود.

قاسمی با بیان اینکه امسال به بیش از ۱۰ مورد از صاحبان فروشگاه‌ها تذکر داده شده است، گفت: بازدید همچنان در حال انجام است.

مریم احسنی با بیان اینکه اولین بار است که به لالچین سفر کرده، عنوان کرد: چندین مرتبه میهمان مردم همدان بوده‌ایم اما امسال پس از ورود به همدان و استراحتی کوتاه راهی شهر لالچین شدیم تا از سفال‌های زیبای این شهر به‌عنوان سوغاتی برای بستگانمان ببریم.

زیبایی‌های این هنر به حدی است که انتخاب را سخت می‌کند

وی با بیان اینکه زیبایی‌های این هنر به حدی است که انتخاب را سخت می‌کند، گفت: میناکاری‌های روی سفال بسیار زیباست و انسان را شگفت‌زده می‌کند.

وی با بیان اینکه به نظر می‌رسد قیمت صنایع‌دستی سفال در این منطقه نیز چندان زیاد نباشد، به نمک‌پاش‌هایی که به شکل حیوانات ساخته شده اشاره کرد و گفت: به‌عنوان نمونه این کالا قیمت مناسبی دارد.

احسنی به کاسه‌های رنگی نیز اشاره کرد و در قیاس آن‌ها با کاسه‌های آبی‌رنگی که معرف سفال لالچین است، عنوان کرد: ظروف آبی‌رنگ و فیروزه‌ای آرامش خاصی به همراه دارد.

پس از گفتگو با این مسافر سری به سایر فروشگاه‌های سفال لالچین زدیم که آن‌ها نیز نه مانند قبل اما به نسبتی کمتر همچنان به عرضه کالاهایی سفالی که تولید شهر لالچین نیست می‌پرداختند.

مشاهده این وضعیت در حالتی که بارها مسئولان ارشد استان از جمله استاندار بر جمع‌آوری کالاهای خارجی و وارداتی از لالچین تأکید کرده‌اند جای تعجب داشت هرچند باز هم تکرار می‌کنیم به میزان این کالاها نسبت ماه‌های قبل کمتر شده است.

در همین خصوص رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان همدان با بیان اینکه لالچین شهر جهانی

سفال بوده و از وضعیت مطلوب در حوزه تولیدات و اشتغال برخوردار است، گفت: در راستای جمع‌آوری کالاهای وارداتی از لالچین به رئیس اداره نظارت و بازرسی صنعت، معدن و تجارت استان اعلام‌شده که در این زمینه اقدام کنند.

حمیدرضا متین با اشاره به در پیش بودن میزبانی رویداد «همدان ۲۰۱۸» تأکید کرد: در این رویداد یکی از مقصدها برای گردشگری میهمانان لالچین است و باید کالاهای وارداتی از ویتترین فروشگاه‌های لالچین جمع‌آوری شود.

وی با بیان اینکه در راستای پاک‌سازی ویتترین

سایه ویرانی بر بافت تاریخی شهر آجری/شکوهی تاریخی در آستانه نابودی

رویارچی

مشکلات متعدد در بافت تاریخی دزفول و کارساز نبودن تدابیر و اقدامات کوچک سازمان های متولی، باعث مرگ تدریجی این مجموعه آجری شده است.

بافت تاریخی دزفول که با ورود به کوچه پس کوچه های آن احساس ناب حضور در تاریخ به آدم دست می دهد و با معماری زیبا و آجری خود چشم هر بیننده ای را به تماشایی توأم با لذت دعوت می کند این سالها حال و روز مناسبی ندارد.

بافتی که با گذشت قرن ها هنوز نیز به عنوان یادگار اعصار تاریخی دزفول به حیات خود ادامه می دهد اما در چند سال اخیر شاهد از بین رفتن و تخریب بخش های مهمی از بناهای بالارزش در این مجموعه تاریخی بوده ایم.

اقدام ناخوشایند ساکنان بافت در مدرن کردن نمای منازل، کم توجهی به فضای ظاهری بافت به خصوص از سوی ساکنان و کارساز نبودن تدابیر کوچک سازمان های متولی در راستای حفظ، مرمت و احیای این بافت به دلایلی همچون کمبود بودجه از جمله معضلات گریبان گیر این گنجینه تاریخی است که در چند سال اخیر دل دوستداران میراث فرهنگی را به درد آورده است.

همین بی توجهی به ابنیه میراثی و ساخت ساختمان های غیراستاندارد و استفاده از مصالح نامرغوب و نبود نظارت صحیح، موجب شده تا سالانه شاهد تخریب و نیمه آوار شدن تعدادی از بناها به ویژه خانه های موجود در بافت باشیم به گونه ای که در چندوقت اخیر دو خانه ارزشمند تاریخی از جمله خانه ثبت ملی «فیروزی» آوار و تخریب شد، این در حالی است که از سال ها پیش زنگ آهنگ ناقوس ویرانی تعداد دیگری از خانه های ارزشمند و ثبت ملی این بافت نیز به صدا درآمده و خطر ویرانی آنها روز به روز در حال افزایش است.

بافت تاریخی دزفول که تاقی فرهنگ و تاریخ مردم این دیار کهن است، شامل ۲۸ محله قدیمی و در هم تنیده است که تزیینات معماری بی نظیر آن، دزفول را به «شهر آجری» معروف کرده است. در محدوده بافت تاریخی دزفول که مساحت آن ۲۷۰ هکتار است، بیش از یکصد اثر تاریخی ثبت ملی شده شامل خانه، مسجد، حمام، گذر و بقعه وجود دارد که به گفته کارشناسان بالغ بر ۲۰۰ اثر دیگر نیز در این بافت نیازمند ثبت ملی هستند.

علاوه بر ساباط ها، حمام ها، گذرها و مساجد و سایر اماکن تاریخی موجود در بافت، خانه های تاریخی که به نام صاحبان بنا از دوره های گذشته در این بافت به جای مانده هر کدام به تنهایی دارای ارزش فرهنگی، مذهبی و تاریخی هستند، خانه هایی که تعدادی از آنها در چند سال اخیر پس از مرمت و بهسازی به عنوان مکانی برای برگزاری نشست ها و مراسمات فرهنگی، کلاس های آموزشی صنایع دستی و بازدیدهای نوروزی مورد بهره برداری قرار گرفته اند.

آثار متعدد ثبت ملی و ارزشمند موجود در این بافت وسیع، آجرکاری هایی که نشان دهنده اصالت

معماری و فرهنگ غنی این دیار است، موجب شده که همواره جای جای بافت مورد توجه گروه های گردشگری داخلی و خارجی باشد به گونه ای که فعالان محلی نیز بیکار ننشسته و همواره با برگزاری تورهای بافت گردی در پی حمایت و تبلیغ برای صیانت از این مجموعه ارزشمند هستند.

مشکلات بافت تاریخی دزفول با گذشت زمان رو به افزایش می نهد و در این سالها همواره شاهد برگزاری جلسات و یا سخنرانی هایی از سوی مسئولان شهرستان در خصوص برنامه هایشان برای احیای بافت و تلاش برای جذب اعتبارات بوده ایم اما کالبد رو به نابودی بافت تاریخی نشان می دهد این برنامه ها کافی نبوده و یا بسیاری از آنها حتی محقق نشده اند.

بافتی با هویت و اصالت ایرانی

مدیرانجمن دوستداران و پژوهشگران شهرستان دزفول اظهار کرد: بافت تاریخی دزفول یکی از ارزشمندترین مجموعه های شهرسازی کشور است که در کوچه پس کوچه های آن می توان قرن ها هویت و اصالت معماری و تمدن ایرانی را جستجو کرد.

محمدآذر کیش افزود: سرمایه ای که امروز بیش از هر زمان دیگری به آن نیازمندیم تجسمی از مدرن ترین مفاهیم دانش روز دنیا است که کالبدی آجری ساخته معماران اصیل دزفولی بر تن دارد.

وی تصریح کرد: با این همه، این سرمایه ارزشمند نیازمند مرمت، بهسازی و توجه مداوم است و در این راستا نهادهای مختلفی متولی حفاظت و حراست از آن شده اند اما به شکلی که شایسته آن باشد تاکنون به آن رسیدگی نشده است.

مدیرانجمن میراث فرهنگی دزپارس عنوان کرد: با وجود اینکه در راستای حفظ هویت تاریخی و آجری بافت تاریخی، ضوابطی از سوی نهادهای متولی مشخص شده، اما در عمل با بازدید از این بافت تاریخی، شاهد ساخت و سازهایی خلاف ضوابط قانونی میراث فرهنگی کشور هستیم که بر پیکره این سرمایه ملی زخم های جبران ناپذیری وارد می کند.

لزوم راه اندازی شهرداری بافت تاریخی

آذر کیش با بیان اینکه دزفول یکی از ۱۴ شهری است که دارای بافت تاریخی منسجم است، تاکید کرد: این حجم از بافت تاریخی، نیازمند رسیدگی مداوم از سوی متولی مشخص و پویایی است که از زوال کارکردی و کالبدی آن جلوگیری کنید، با وجود تلاش های مختلف در دزفول برای بهسازی این بافت تاریخی که تاکنون اقدامات زیادی نیز صورت گرفته اما این حجم از فعالیت ها پاسخگوی نیاز این بافت نبوده و وجود متولی پویاتری را به منظور انسجام بخشیدن به این فعالیت ها ضروری می کند.

وی ادامه داد: تجربه موفق مرمت و بهسازی بافت های تاریخی در شهرهایی همچون یزد، اصفهان و کاشان نشان می دهد که اگر به درستی از جایگاه هویت تاریخی شهرها بهره برداری شود، گام مهمی در راستای توسعه پایدار شهرها و رونق صنعت گردشگری برداشته خواهد شد و زمینه سرمایه گذاری فعال بخش خصوصی و ایجاد اشتغال فراهم می شود.

مدیرانجمن دوستداران و پژوهشگران شهرستان دزفول اضافه کرد: در برخی شهرهای تاریخی کشور نظیر یزد، با توجه به اهمیت موضوع حفظ بافت تاریخی و توجه تخصصی به آن، اقدام به راه اندازی شهرداری بافت تاریخی کرده اند که اقدام مهمی در توجه تخصصی به پاسخگویی مشکلات بافت تاریخی است.

آذر کیش گفت: با توجه به محدودیت های اعتباری نهادهای شهرستان دزفول، شایسته است از سوی نهادهای متولی کشوری بافت های تاریخی، نظیر سازمان میراث فرهنگی کشور و سازمان عمران و بهسازی شهری ایران، حمایت های ویژه ای برای راه اندازی شهرداری بافت تاریخی در دزفول صورت گیرد تا ضمن نظارت دقیق تر بر ساخت و سازها بر اساس ضوابط کارشناسی محدوده های تاریخی، رسیدگی ویژه ای برای رفاه حال ساکنان آن ها برای مقابله با مشکلات و فرسودگی های عدیده این بافت ها نیز صورت پذیرد.

وی بیان کرد: با توجه به گسترش شهرها و کم

شدن ارتباط عموم مردم شهر با بخش های تاریخی، تاسیس شهرداری های بافت در شهرهایی که با وجود داشتن محوطه های تاریخی گسترده، فاقد این نهاد هستند، می تواند اقدام موثری برای سامان دهی این مناطق و توجه عموم مردم و سرمایه گذاران به بهسازی و رشد آن باشد.

بی توجهی ساکنان بافت

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دزفول اظهار کرد: بافت قدیم و تاریخی دزفول بیش از هر چیزی نیازمند توجه و نگهداری از سوی ساکنان خود است به گونه ای که اگر متولیان بخواهند بیش از توان نیز به حفظ و احیای این مجموعه ارزشمند بپردازند اگر همکاری و فرهنگ عمومی مردم و ساکنان نباشد هیچ اقدامی تاثیر گذار نیست.

حجت اله آریایی نیا با اشاره به اقدام ناخوشایند عده ای مبنی بر دیوارنویسی در بافت تاریخی گفت: در موارد متعدد متخلفان این دیوارنویسی ها شناسایی و به مراجع قضایی معرفی شده اند اما همچنان این رویه در کوچه پس کوچه های بافت و همچنین بر روی سایر آثار موجود ادامه دارد به گونه ای که

غیرمجاز در بافت و استفاده از مصالح مدرن در نمای خانه های قدیمی عنوان کرد: شرایطی از جمله تعیین کد ارتفاعی، رعایت حریم منظر، توجه به اصالت تاریخی و فرهنگی اثر و استفاده از الگوها و مصالح سنتی از مهم ترین ضوابط ما برای ساخت و ساز در بافت تاریخی دزفول است اما متأسفانه ساکنان بافت به این موضوعات توجه نمی کنند و به صورت غیرقانونی به ساخت و ساز می پردازند.

وی گفت: نحوه و میزان برخورد با متخلفان این امر بازدارنده نیست و همین موجب شده تا عده ای از ساکنان بافت بی توجه به قانون ممنوعیت به ساخت سازه های غیرمرتبط با فضای بافت بپردازند. در سال های گذشته استفاده از کاشی در نمای ساختمان های بافت تاریخی ممنوع شد اما ساکنان بی توجه به این امر اقدام به کاشی کاری کردند که این امر باعث مخدوش کردن فضای تاریخی بافت شده است. رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دزفول تصریح کرد: استفاده از کاشی همچنین موجب می شود تا نشأت فاضلاب که یک تهدید بزرگ برای بافت محسوب می شود نیز تا زمان ریزش آن منزل نیز مشخص نشود.

شدن سیستم فاضلاب و عدم آگاهی ساکنان بافت نسبت به نگهداری، بزرگ ترین آسیب و تهدید بافت تاریخی محسوب می شود. عمده خانه های موجود در بافت دارای لوله های فاضلاب قدیمی و فلزی هستند؛ بنابراین از اداره آبفا، فرمانداری و شهرداری انتظار داریم به صورت جدی در این قضیه ورود کنند تا از تکرار حوادث احتمالی و به خطر افتادن جان ساکنان بافت جلوگیری شود.

وی توضیح داد: جوی های قدیمی فاضلاب که در بافت قرار دارند با سرد و گرم شدن هوا ترک برمی دارند ضمن اینکه اقدامات غیراصولی ساکنان نظیر تردد خودرو در محلات بافت نیز موجب تخریب و نشأت لوله های فاضلاب می شود که این نشأت فاضلاب از عوامل اصلی تخریب منازل در بافت تاریخی است که باید با همکاری و همدلی ادارات مذکور و با یک اعتبار مناسب این معضل برطرف شود.

رئیس اداره میراث فرهنگی دزفول همچنین تخریب عمدی برخی خانه ها توسط ساکنین را از دیگر معضلات بافت تاریخی عنوان کرد و گفت: بررسی کارشناسان نشان می دهد علت ریزش تعدادی از منازل بافت که دارای سکنه هستند بستن آبراه

پیگیری مداوم و برخورد با تمامی متخلفان از عهده ما خارج است چرا که مشکلات بافت متعدد بوده و صرفاً پرداختن به یک موضوع که راه حل آن افزایش آگاهی و فرهنگ مردم است، تمام وقت و انرژی را از ما خواهد گرفت.

وی با بیان اینکه شهرداری دزفول به صورت منظم نسبت به جمع آوری زباله و پاکسازی محوطه و محله های بافت اقدام می کند، افزود: متأسفانه ساکنان بافت نسبت به رعایت نظافت کوچه ها بی توجه هستند و همواره شاهد ریختن زباله، نخاله های ساختمانی و دیگر موارد دور ریختنی در گوشه و کنار خانه ها هستیم.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دزفول با تأکید بر لزوم آموزش و فرهنگسازی در راستای توجه و نگهداری از بافت تاریخی توسط ساکنان گفت: بیش از نیمی از بافت تاریخی و قدیم دزفول در اختیار ساکنانی است که قدردان این گنجینه ارزشمند نیستند در حالیکه این ۲۴۰ هکتار شناسنامه و هویت مردمان این دیار است.

موجود در پشت بام و باز نگه داشتن شیر آب در پشت بام توسط صاحب آن خانه است، چرا که در چندسال اخیر بارندگی ها زیاد بوده و این منازل بیش از یک یا دو قرن دوام آورده اند و اقدام عمدی ساکنین فعلی آنها برای تخریب و ساخت مجدد، کاملاً مشهود است. وی بیان کرد: همواره از سوی اداره میراث فرهنگی به این افراد پیشنهاد داده ایم که به جای تخریب سرمایه هویتی شهر، منازل خود را به اقامتگاه بوم گردی برای گردشگران تبدیل کنند تا با این اقدام علاوه بر پاسداشت بافت از ظرفیت این منازل در آمدزایی داشته باشند.

راه اندازی خانه های مسافر

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دزفول اضافه کرد: گردشگر خارجی که برای بازدید این بافت وارد دزفول می شود قطعاً از اقامت در منازل این بافت و استفاده از غذاهای اصیل و سنتی دزفول استقبال خواهد کرد؛ بنابراین اگر نهارها ۱۰۰ خانه از این بافت توسط ساکنانی که از تمکن مالی برخوردار هستند به خانه مسافر تبدیل شود و آنها به اسکان و پذیرایی از گردشگران در اتاق هایی از منازل خود بپردازند، می توانیم شاهد شکوفایی اقتصادی از

آریایی نیا توضیح داد: براساس قانون میراث فرهنگی که در برنامه پنجم و ششم توسعه نیز ذکر شده، شهرداری خانه هایی که در بافت قصد ساخت و ساز دارند را برای پایان کار و پروانه باید به میراث فرهنگی معرفی کند که در صورت عدم رعایت ضوابط از جمله استفاده از مصالح نامرتبط و ارتفاع زیاد این پروانه به آنها تعلق نخواهد گرفت و بعدها در هنگام فروش و یا اجاره آن منزل با مشکل مواجه خواهند شد اما با این وجود باز هم برخی ساکنان اقدام به ساخت و ساز نامرتبط و غیرمجاز می کنند. از سویی این تخلف در سال های گذشته نیز به صورت متعدد تکرار شده است.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دزفول با بیان اینکه بافت قدیم دزفول یک گنجینه آجری است و مردم باید در نگهداری از این میراث گرانبها کوشا باشند، خواستار ورود شورای فرهنگ عمومی شهرستان در امر تشویق مردم به توجه و نگهداری از این بافت شد.

معضل فرسودگی سیستم فاضلاب بافت

آریایی نیا در ادامه گفت: در حال حاضر فرسودگی سیستم فاضلاب، دفع ناقص فاضلاب، بد اجرا

ساخت و سازهای غیرمجاز ادامه دارد

آریایی نیا همچنین در خصوص ساخت و سازهای

مرمت این خانه و سایر خانه های در خطر ریزش بافت اعتبار تامین خواهند کرد اما تاکنون هیچگونه اعتباری به ما داده نشده است.

آریایی در پایان تاکید کرد: بافت تاریخی دزفول یک سرمایه عظیم ملی محسوب می شود که در صورت توجه و استفاده از ظرفیت های آن می تواند نقش بسزایی در توسعه گردشگری و شکوفایی اقتصادی منطقه از نظر گردشگری داشته باشد. از سویی مشکلاتی که این گنجینه آجری را تهدید می کند نیازمند اعتبارات کلانی هستند که از عهده شهرستان خارج است؛ بنابراین تقاضا داریم تا مسئولان استانی و کشوری با درک اهمیت و جایگاه این بافت در راستای تخصیص اعتبارات برای احیا و رونق این بافت اقدامات موثری انجام دهند.

ایجاد مسیر بافت گردی

مدیرسازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول درخصوص طرح های مرمتی در بافت تاریخی دزفول اظهار کرد: این سازمان در طول سال همواره اقدامات مرمت و بهسازی کوچک و بزرگی را در سراسر بافت تاریخی انجام می دهد.

مسعود شامدیل افزود: مرمت بخشی از خانه ثبت ملی سهرابی، مرمت آسیاب های موجود در زیر پل جدید، مرمت و احیای خانه تاریخی قلقلچی از جمله اقدامات سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول در بافت تاریخی است که طی سال گذشته اجرا شده است.

وی با بیان اینکه بر اساس اولویت ها همواره اقدامات مرمتی در بافت انجام می گیرد، گفت: در نوروز ۹۷ خانه تاریخی و باشکوه قلقلچی افتتاح شد که حاصل تلاش شبانه روزی و چند ماهه این سازمان بود ضمن اینکه هم اکنون در حال برگزاری مناقصه برای تحویل این خانه به بخش خصوصی هستیم تا از آن به عنوان یک رستوران سنتی یا طرحی مشابه با فضای سنتی و تاریخی استفاده شود.

وی، بهسازی و سنگ فرش معابر پیاده در بافت تاریخی را از برنامه های در دستور کار سازمان نوسازی شهرداری دزفول در سال جاری برشمرد و گفت: این طرح منوط به دریافت اعتبار از ستاد بازآفرینی کشور و شهرداری است.

مدیرسازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول همچنین ادامه داد: ایجاد یک مسیر بافت گردی از دیگر برنامه های در دستور کار ما برای سال جاری است. این مسیر بافت گردی از علی مالک آغاز و تا مسجد سیاهپوشان ادامه دارد، هرچند این مسیرها پراکنده هستند اما در طرح مذکور این مسیرها برای تبدیل به یک معبر به یکدیگر متصل می شوند.

شامدیل با بیان اینکه طرح ترمیم و بهسازی آسیاب های زیرپل باستانی با مشارکت و نظارت اداره میراث فرهنگی در حال اجرا است، گفت: در نظر داریم برای سال جاری عملیات استحکام بخشی و مرمت دو باب خانه تاریخی و ثبت ملی دیگر را نیز در دستور کار قرار دهیم.

مدیرعامل سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول همچنین از آغاز عملیات اجرایی پروژه احیای شهر زیر زمینی دزفول خبر داد و گفت: محدوده بافت کهن دزفول در گذشته شهری سه لایه بوده؛ شهری در زیر زمین (از طریق اتصال شوادون ها و قمش ها)، شهری روی زمین و شهری در بالای زمین (از طریق

طلوعی توسط اداره میراث فرهنگی دزفول اجرا شد. وی ادامه داد: برای سال جاری نیز با پیگیری های متعدد موفق به تصویب اعتبار برای مرمت و بهسازی پنج اثر ارزشمند در بافت تاریخی دزفول شدیم ضمن اینکه اداره میراث علاوه بر این اعتبارات استانی، همواره با مشارکت سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول اقدام به اجرای پروژه های مرمتی متعددی در بافت تاریخی می کند که در تمام طول سال ادامه دارد.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دزفول در ادامه با اشاره به وعده های برخی مسئولان دزفول مبنی بر دریافت اعتبار برای بافت تاریخی گفت: اینگونه وعده ها تاکنون محقق نشده اند و از طرفی انتشار اخبار موجب می شود تا انتظار مردم از اداره میراث فرهنگی شهرستان بالا برود در حالی که تاکنون اعتبار خاصی تصویب و یا تخصیص نیافته است. زمانی که خانه تاریخی و ثبت ملی فیروزی (آرامش) فرو ریخت جلسه ای با حضور مسئولان استان و شهرستان در فرمانداری برگزار شد و در آن جلسه تعدادی از مسئولان وعده دادند برای

طریق بافت برای ساکنان و یک عامل تشویقی برای نگهداری از بافت توسط آنان باشیم.

آریایی نیا یادآور شد: خیران دزفولی می توانند با دریافت تسهیلات کم بهره از سوی میراث فرهنگی اقدام به خرید و بهسازی برخی منازل تاریخی موجود در بافت کنند و از آنها به عنوان خانه مسافر، سفره خانه سنتی و دیگر کاربری های فرهنگی نظیر کلاس های آموزشی و فرهنگی و یا ایجاد محیطی همانند نگارخانه و نمایشگاه استفاده کنند ضمن اینکه این افراد از سوی اداره میراث و فرمانداری دزفول مورد حمایت قرار خواهند گرفت.

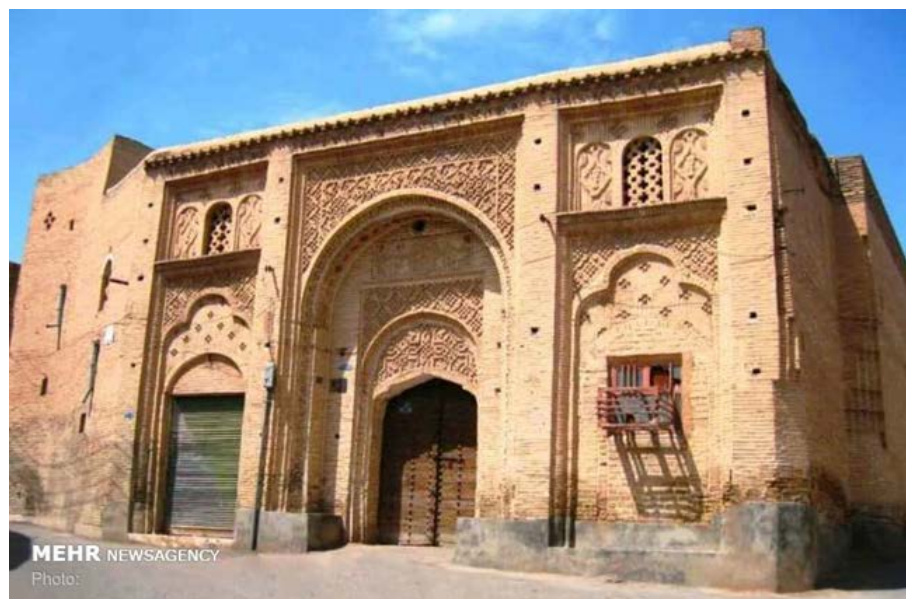
وی تصریح کرد: این طرح و تسهیلات شامل ساکنان خانه های تاریخی در بافت نیز می شود.

۵ طرح مرمتی در بافت اجرا می شود

آریایی نیا در ادامه درخصوص اقدامات و طرح های مرمتی این اداره در بافت تاریخی توضیح داد: سال گذشته با دریافت اعتبارات استانی، هشت پروژه اجرایی از جمله مرمت و بهسازی پل قدیم و خانه های تاریخی و ثبت ملی سوزنگر، زرگر، صنیعی و

MEHR NEWSAGENCY Photo

MEHR NEWSAGENCY Photo

MEHR NEWSAGENCY
Photo

نشان می دهد که با وجود تمام تلاش های اداره میراث فرهنگی، مجموعه شهرداری دزفول و سازمان نوسازی و بهسازی در جهت بهبود وضعیت بافت، به دلیل گستردگی بافت و هزینه بر بودن طرح ها، سرعت فرسودگی و آسیب های این مکان تاریخی بسیار بیشتر از توجهات بوده است در حالیکه شایسته بود در تمام این سالها سازمان میراث فرهنگی کشور و یا استان با درک اهمیت و جایگاه این موزه آجری و با توجه به گستردگی وسعت و تعدد بناهای ارزشمند موجود در بافت دزفول برای آن یک بودجه اختصاصی در نظر می گرفت تا از این سرمایه عظیم ملی در حوزه میراث فرهنگی به درستی بهره برداری شود. بدیهی است بافت تاریخی دزفول به عنوان یک مجموعه تاریخی و ملی بایستی به شایستگی معرفی و مرمت شود که در این مسیر علاوه بر همراهی انجمن های مردمی، خیرین شهرستان و ادارات مختلف، رفع بحران های پیش روی این گنجینه آجری نیازمند نگاهی ملی و فرمانطقه ای از سوی سازمان میراث فرهنگی کشور است تا با رونق بیشتر به عنوان یکی از سرمایه های غنی معماری، تاریخی و فرهنگی کشور حفظ شود. به نظر می رسد وجود یک تشکیلات مجزا همانند ایجاد یک شهرداری بافت قدیم با استفاده از اعتبارات ملی می تواند مهمترین راهکار برای رهایی بافت تاریخی دزفول از کابوس ویرانی باشد که این امر نیازمند توجه و همت مسئولان شهرستان و استان و پیگیری های آنان برای جذب اعتبار و تحقق این طرح است تا بافت تاریخی دزفول که یک سرمایه ملی محسوب می شود همچنان با همان شکوه و عظمت تاریخی، به حیات خود ادامه دهد.

اسلامی نیز مدتی پیش در یکی از سخنرانی های خود ضمن هشدار نسبت به نابودی بافت کهن و تاریخی دزفول گفت: تخصیص اعتبار ویژه برای ساماندهی ۲۷۰ هکتار بافت قدیم دزفول ضروری است. وی افزود: آنجا که در بودجه سال جاری اعتبار قابل توجهی به مرمت و ساماندهی بافت های قدیمی کشور اختصاص یافته بنابراین از استاندار خوزستان انتظار می رود سهم قابل توجهی از محل این اعتبارات را به حفظ بافت تاریخی دزفول اختصاص دهد.

بافت تاریخی نیازمند نگاهی ملی

بافت کهن دزفول نماد قرن ها خاطره جمعی و هویت اجتماعی و فرهنگی ساکنان بومی این شهرستان است، وجود بافت های تاریخی در هر شهری فرصتی برای افزایش اشتراکات ساکنان آن شهر است و مطابق با بررسی ها، شهرهایی که در خصوص بافت خود اقدامات مؤثری انجام داده اند در حفظ هویت اجتماعی خود نیز تا حد زیادی موفق بوده اند، از این رو مسئله بهسازی و نوسازی بافت تاریخی دزفول یکی از مسائل حائز اهمیت و انکارناپذیر در موضوعات فرهنگی و اجتماعی است.

واقعیت این است که بافت تاریخی دزفول که با معماری اصیل و کم نظیر خود در گذر هزاره ها جان سالم به در برده، این سال ها در پی بی مهری های سازمان میراث فرهنگی کشور و استان و تلاش ناکافی مسئولان شهرستان با بحران هایی مواجه است که اگر برای رفع آنها یک اقدام کامل و اصولی صورت نگیرد به زودی باید شاهد تخریب بخش های زیاد دیگری از این مجموعه باشیم چرا که مشاهدات

اتصال پشت بام ها و ساباط ها) که متأسفانه در اوایل قرن اخیر و همزمان با آغاز شهرنشینی مدرن و احداث خیابان های اصلی شهر، بسیاری از پیوستگی محلات دچار آسیب شده اما شهر زیر زمینی دزفول، با توجه به قرار گرفتن در عمق زمین همچنان دست نخورده باقی مانده و فقط بخش هایی از آن به دلیل تغییر سبک زندگی مردم بدون استفاده مانده و فرو ریخته است.

شامدیل ادامه داد: شهر زیر زمینی دزفول شامل شبکه گسترده از اتصال شوادون های خانه های تاریخی و همچنین کانال های زیر زمینی آب بر، برای انتقال آب رودخانه به قمش ها است که این شبکه های زیر زمینی در تمام بافت تاریخی دزفول، گسترده بوده و شهر زیر زمینی دزفول را تشکیل داده است. وی اضافه کرد: از این روی احیای این شهر شگفت انگیز، زمینه توسعه گردشگری شهرستان دزفول و به تبع آن استان خوزستان را فراهم می کند.

مدیرعامل سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول بیان کرد: با توجه به جذابیت بالای این شهر زیر زمینی، سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول، با درک اهمیت احیای آن و نقش مهم و کلیدی این پتانسیل گرانبها، در توسعه صنعت گردشگری جنوب کشور، اقدامات گسترده ای را در راستای احیای آن آغاز کرده است.

وی یادآور شد: در حال حاضر این پروژه در دو جبهه کاری در محله سیاهپوشان واقع در شمال بافت تاریخی دزفول و محله های پیرنظر، چولیان و مسجد در مرکز شهر دزفول توسط سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری دزفول در حال اجرا است. عباس پاپی زاده نماینده مردم دزفول در مجلس شورای

گردش در سرزمین رنگ‌های دلبرانه / از سایه‌سار بلوط‌ها تا خنکای آبشارها

بلوط‌ها و آبشارها و رودخانه‌ها همچون کمربندی زیبا احاطه کرده است.

پارک جنگلی

یکی دیگر از مکان‌های تفریحی کهگیلویه و بویراحمد، پارک جنگلی یاسوج است که بزرگ‌ترین پارک جنگلی در جنوب کشور بوده و با مساحت ۸۰۰ هکتار در بام شهر قرار دارد.

تنگ گنجه‌ای

منطقه گردشگری تنگ گنجه‌ای در ۱۳ کیلومتری شهر یاسوج و در مسیر جاده یاسوج به سی سخت با چشمه‌هایی جوشان در دره‌ای با درختان چنار بسیار مرتفع و پوشش جنگلی درخت بلوط واقع است. تنگ زیبای گنجه‌ای جاذبه دیگری است که انبوهی از درختان را در خود جای داده و چشمه‌هایی که از دل کوه‌ها می‌جوشد.

این تنگه که در منطقه‌ای به نام روستای گنجه‌ای واقع شده است، دارای چندین چشمه آب سرد و گوارا بوده که همه آن‌ها از کوه‌های سر به فلک کشیده دنا، عروس زاگرس سرچشمه می‌گیرند.

تنگ گنجه‌ای در میان تنگه‌های زیبای دیار چهارفصل استان کهگیلویه و بویراحمد، گنجینه‌ای بی‌نظیر است و درختان تنومند و سر به آسمان ساییده‌اش، سایه‌بان چشمه‌های جوشان و خنکی است که از دل صخره‌ها و سنگ‌ها جوشیده‌اند.

از نکات بارز این تفرجگاه زیبا این است که جاده

کنی به کهگیلویه و بویراحمد می‌رسی با مساحت ۱۶ هزار کیلومتر مربع در میان کوهستان‌های شکوهمند و سترگ زاگرس.

بویراحمد و دنا شهرستان‌های سردسیر استان هستند که دنا بهشتی زیبا را بر آنان ارزانی داشته و در پای این کوه سترگ، در کمربندی از بلوط‌ها و درختان کوهی محصور شده‌اند.

شهرهای یاسوج و سی سخت هم در دامن سرسبز دنا استوار آرمیده‌اند و نوای جویبارها و رودها و آبشارها و طنین دلکش صدای نسیم در گندمزارهایشان، هر بیننده‌ای را مسحور خود می‌کنند.

این استان را زیبایی‌های بسیاری در بر گرفته که در این فصل سال، از آب و هوایی مناسب و دلپذیر برخوردار بوده و می‌تواند اوقات بسیار خوب و خاطره‌انگیزی را برای مسافران رقم بزند.

آبشار یاسوج

یکی از زیبایی‌های طبیعی شهر یاسوج، آبشار زیبای آن است که در پنج کیلومتری شمال این شهر در دل دره‌ای زیبا جا خوش کرده است و هر ساله در بهار و تابستان و پاییز میزبان مسافرانی است که از سراسر کشور به دیدارش می‌آیند.

این آبشار خنکای نسیم گونه‌ای به شهر بخشیده و مکان تفریحی زیبایی است که با داشتن مکان اسکان و شبمانی، با آب‌وهوایی مطبوع و درختان بلوط چند صدساله، آرامش را برای مسافرانش به همراه دارد. گرداگرد پایتخت طبیعت ایران را دره‌ها و کوه‌ها و

کهگیلویه و بویراحمد سرزمین چهارفصل برف و آفتاب، تپه‌ماهورهای سبز، دنا سر به آسمان ساییده، آبشارهای خروشان و بلوط‌های هزارساله، در این فصل از سال میزبان خوبی برای گردشگران است.

صد بقیه امیدی

خورشید که از قله بلندترین کوه‌ها طلوع می‌کند، هنگامه سفر است، سفر به سرزمین چهارفصل کهگیلویه و بویراحمد که طبیعت بر هر گوشه از آن نقشی دیگرگونه نگاشته است با آمیزه‌ای از رنگ‌های دلبرانه که در دل کوه‌ها و جنگل‌ها حک شده، در چشمه‌ها جوشیده، در رودها خروشیده و در آبشارها سرازیر شده است.

کهگیلویه و بویراحمد سرزمین چهارفصل برف و آفتاب، سرزمین تپه‌ماهورهای سبز، مردان بزرگ، دیار آریوبرزن، دنا سر به آسمان ساییده، آبشارهای خروشان و بلند، بلوط‌های هزارساله دامنه‌های سبز و لاله‌های واژگون دنا است.

این دیار در دستش هزاران بلوط هزارساله می‌خندد، هزار چشمه سرود زندگی می‌خواند، رودهایش حیات می‌بخشند و آبشارهایش نغمه عشق می‌خوانند.

از شیراز که به سمت غرب بروی، از اصفهان که به سوی جنوب سفر کنی، از اهواز که راه مشرق را بپیمایی و از بوشهر که به سمت شمال عزم سفر

حکیمه از توابع این شهرستان، حدفاصل بندر گناوه به مرکز گچساران (دو گنبدان) در میان تنگه‌ای بزرگ و طولانی قرار گرفته است.

این مرقد مقدس در فضایی تقریباً دایره‌ای شکل قرار گرفته است و در اصل فضایی باز و طبیعی بوده که در عمق کوهستانی صعب‌العبور و منحصر به فرد ایجاد شده است به گونه‌ای که سقف آن به شکل ناهمواری سنگ تراشی شده و دیواره‌های آن با سیمان زبره کاری شده است.

آرامگاه بی‌بی حکیمه (س) دقیقاً در نقطه مرکزی و وسط دایره قرار نگرفته و بیشتر به سمت شمال رفته است و در کنار این آرامگاه، قبر دیگری وجود دارد که بر اساس روایات معتبر این محل مربوط به گل گل خاتون کنیز با نجابت و وفادار بی‌بی حکیمه (س) است.

بلاد شاپور

یکی دیگر از شهرهای گرمسیری استان که آثار بسیاری از تاریخ صفویه را با خود دارد، شهر دهدشت است که شهر تاریخی بلاد شاپور در این شهر گردشگران را به تاریخ پیوند می‌زند.

شهر تاریخی بلاد شاپور به دلیل وجود بارگاه هفت امامزاده در آن، به شهر هفت‌گنبد نیز مشهور است که با سفر به این شهر می‌توان تاریخ را از لابه‌لای حجره‌ها، کاروانسراها و مساجد به تماشا نشست.

در این بافت تاریخی کهن و زیبا ارگ محمدخانی، مسجد مورک، قبر خضر نبی، برج دیدبانی، حمام کهپیار، حمام ضلع شرقی، حمام مسجد جامع که به حمام محمد مشهور است، کاروانسرا و بازار امامزاده جابر قرار دارد.

آبشار کمر دوغ

آبشار کمر دوغ از دیگر جاذبه‌های شهرستان کهگیلویه است که آب آن سفیدرنگ و دوغ مانند است و به همین واسطه آن را آبشار کمر دوغ می‌نامند.

این آبشار در بخش چاروسا، در فاصله ۸۵ کیلومتری دهدشت و در کوهپایه‌های غربی کوه سیلوم واقع شده و نزدیک به ۱۰۰ متر ارتفاع و بیش از ۶۰ متر عرض دارد. در هر گوشه از سرزمین کهگیلویه و بویراحمد طبیعت نقشی بی‌بدیل نگاشته و تاریخ نیز در کوچه‌پس کوچه‌هایش قدم زده است. طبیعت بکر و زیبای دامنه‌های دنا، جوش‌خورش رودخانه‌ها و آبشارها، نغمه فراموش‌شده پرندگان و صدای هل‌هل باد در گندمزارها، گوشه‌ای از زیبایی‌های بی‌ظن سرزمین آریوبرزن است که مسافران را به خود می‌خواند.

این شهر از شمال به شهرستان لردگان، از شرق به سمیرم، از جنوب به شهرستان بویراحمد و از غرب به شهرستان کهگیلویه محدود می‌شود. در این شهر اختلاف بلندترین و

پست‌ترین نقاط منطقه بالغ بر ۲۰۰۰ متر است و نام شهر نیز برگرفته از داستان کیخسرو پادشاه کیانی و بیژن سردار بزرگ ایران زمین و ۲۹ نفر از مردان جنگجوی این سردار بزرگ است که شهر سی پهلوان یا سی سخت نام گرفته است. بیژن سردار کیانی و ۲۹ تن از یاران خود در راه عبور از کوه قوش مستان دنا بر اثر کولاک شدید جان خود را از دست دادند و نام این شهر را به یاد سی مرد بزرگ و سخت، سی سخت گذاشتند.

چشمه میشی

بزرگ‌ترین و پرآب‌ترین چشمه شهر سی سخت که هر ساله مسافران بسیاری را راهی این شهر می‌کند، چشمه «میشی» نام دارد که به چشمه بشو نیز معروف است. نام این چشمه برگرفته از داستان کیخسرو و تن سپردن او به آب در این چشمه است.

غار ده شیخ

بر اساس بررسی‌های زمین‌شناسی، شکل‌گیری این غار مربوط به دوره دوم زمین‌شناسی است که طی سالیان طولانی، بر اثر ریزش نزولات جوی، حفره‌هایی در غار ایجاد شده و آب درون حفره‌ها به بیرون راه یافته و موجب تشکیل قندیل‌های اعجاب‌انگیز و دالان‌های زیبا شده است.

حرم بی بی حکیمه

یکی از مکان‌های مهمی که سالانه زائران فراوانی را به گچساران می‌کشاند، آستانه مقدسه حضرت بی‌بی حکیمه (س) خواهر امام رضا (ع) است.

این بارگاه مقدس چون مرواریدی در دل کوهستان‌های زاگرس جنوبی و در نزدیکی خلیج نیلگون فارس قرار دارد و زائرانی از جای‌جای کشور و خارج از کشور به زیارتش می‌شایند تا بوی علی بن موسی الرضا (ع) را در جنوب و در آستان او استشمام کنند.

مرقد مطهر بی‌بی حکیمه (س) یکی از پرآوازه‌ترین امامزاده‌های جنوب کشور است که در ۸۰ کیلومتری جنوب گچساران در ضلع شرقی روستای بی‌بی

مواصلاتی یاسوج - سی سخت در کنار این تنگه بوده و درختان بلوط، بنه و زالزالک آب و هوایی دل‌انگیز و فرخ‌بخش به آن بخشیده است.

دریاچه سد شاه قاسم

دریاچه سد «شاه قاسم» در مکانی دیگر از سرزمین آریو برزن و در پنج کیلومتری جنوب شهر یاسوج در ورودی شهر و در باریکه راهی زیبا قرار دارد. این دریاچه با داشتن مکان اسکان و منظره زیبایی دریاچه و درختان زیبا، روزی آرامش‌بخش را برای هر مسافری رقم خواهد زد.

روستای پلکانی کریک

روستای کریک در ۲۵ کیلومتری شهر یاسوج، روستایی نام آشنا برای مردمان این دیار است که به نام ماسوله جنوب شهرت یافته است.

ورودی روستا جاده‌ای زیبا است که از یک‌طرف مشرف به کوه و جنگل و درختان بلوط و از طرف دیگر مشرف بر شالیزارهایی است که بوی زندگی از آن‌ها به مشام می‌رسد.

در این روستا خانه‌ها از گل و سنگ و چوب ساخته شده که حیاط یک خانه بام دیگر است و این سیر ادامه دارد تا به نزدیک کوه برسد. این دهکده در انبوه درختان و باغ‌ها و شالیزارها و رودخانه‌ها محصور شده است.

آبشار تنگ تامرادی

آبشار تنگ «تامرادی» از دیگر جاذبه‌های شهر یاسوج است که در دل کوهی سترگ قرار گرفته و مجموعه‌ای است از ۱۵ آبشار که هر کدام در ارتفاعی متفاوت قرار داشته و در بیشترین ارتفاع، به ۱۵ متر می‌رسد.

این آبشار در مکانی جنگلی با چشمه‌هایی جوشان قرار دارد.

سی سخت

یکی دیگر از شهرهای سردسیری استان که تابستان‌های گرم را در خنکای دامنه آن می‌توان با آرامش سپری کرد، شهر زیبای سی سخت است که طبیعت، روحی بهشتی بر آن دمیده است.

گلزارهای کرمان بهشتی در انتهای زاگرس / از دشت‌های رنگارنگ تا غاریخی

در لاله‌زار وجود دارد و قطب تولید گیاهان دارویی و عرقیجات در استان کرمان و دومین قطب تولید گلاب در کشور محسوب می‌شود. گل محمدی و انواع عرقیجات از جمله عرق نسترن، گلاب، نعناع، کاسنی و ده‌ها گونه دیگر از این نوع محصولات در صدها کارگاه خانگی در منطقه تولید می‌شود و درب آن‌ها به روی گردشگران باز است.

روستای لاله‌زار و دشت‌های اطرافش پهنه‌ای از گل‌های رنگارنگ از جمله لاله، شقایق، بنفشه‌های کوهی و آلاله را در مقابل چشم گردشگران قرار داده است و تابلویی رنگارنگ را در دامنه‌ای مرتفع از کوه قرار داده که طبیعتی دل‌نشین را تداعی می‌کند.

روستای لاله‌زار در دامنه کوه استقرار دارد و اکثر خانه‌های این روستا به شکل سنتی و به صورت خانه باغ بنا شده‌اند و زندگی سنتی مردم در این روستا در خانه‌های بومگردی در مقابل دیدگان گردشگران قرار گرفته است.

طبق گفته مردم محلی در هر فصل از سال دشت‌های لاله‌زار به دلیل رویش گل‌های خاص رنگی جدید به خود می‌گیرند. در هر جایی از این دشت صدای بلبل‌های هزاردستان و سهره‌های وحشی به گوش می‌رسد که روح تازگی و طراوت بی‌پایان را به این روستا می‌بخشد.

ارتفاعات لاله‌زار در فصول مختلف سال پذیرای

«لاله‌زار» عروس طبیعت کرمان

باغ‌های مملو از میوه‌های تابستانی نیز طراوتی خاص به این بخش از استان کرمان داده است، «لاله‌زار» تاج طبیعت‌گردی تابستانه استان کرمان است. این بخش از استان کرمان مرتفع‌ترین منطقه مسکونی استان کرمان محسوب می‌شود که در دامنه کوه شاه و کوه‌های هزار در انتهای سلسله کوه‌های زاگرس قرار گرفته‌اند و مهم‌ترین منابع آب مرکز استان نیز از ارتفاعات سر به فلک کشیده این منطقه تأمین می‌شود.

وجود ده‌ها سد آبی زیبایی خاصی به منطقه داده و کمپ گردشگری لاله‌زار نیز امکانات مورد نیاز برای اسکان گردشگران را فراهم کرده است.

ارتفاعات لاله‌زار مملو از گیاهان مختلف دارویی است و با بالا رفتن ارتفاع منطقه تنوع و خواص گیاهان دارویی منطقه نیز تغییر می‌کند. این منطقه در ۷۵ کیلومتری شهر بردسیر قرار گرفته است و ۲۷۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد.

ارتفاع این منطقه سبب شده است اقلیم لاله‌زار نیز تغییر کند و در اکثر روزهای گرم تابستان لاله‌زار یکی از خنک‌ترین مناطق مسکونی کشور محسوب شود و نکته قابل توجه اینکه آب در این روستا در دمای ۸۵ درجه سانتی‌گراد جوش می‌آید.

هزاران هکتار باغ گل محمدی و انواع گیاهان دارویی

دشت‌های مملو از گل در لاله‌زار، گلزار و بیدخون کرمان در هوای بالای ۵۰ درجه شهرهای جنوبی ایران این روزها به مکانی برای گردش مسافرانی تبدیل شده که بیلاقی نشینی در زاگرس را برگزیده‌اند.

اسما محمودی

استان کرمان این روزها و در اوج گرمای تابستان در استان‌های جنوبی کشور پذیرای هزاران گردشگر در مناطق سردسیر و ارتفاعات است، در کنار شهرستان‌های بافت و رابر و جیرفت که به بهشت کرمان شهرت دارند و مملو از دره‌های سرسبز و رودخانه‌های جاری در زیر جنگل‌های بنه و گردو و بادام هستند در سوی دیگر استان در شهرستان بردسیر شاهد وجود دشت‌هایی مملو از گل هستیم.

شهرستان بردسیر نزدیک‌ترین شهرستان به شهر کرمان بوده که در مسیر کرمان - بندرعباس و کرمان - شیراز قرار گرفته است. این شهرستان بزرگ‌ترین گلزارهای استان کرمان را در خود جای داده است که شامل گلزارهای طبیعی در روستای لاله‌زار و گلزار و بیدخون و گلزارهای مصنوعی در روستاهای مختلف به خصوص لاله‌زار است که دشت را مملو از گل‌های صورتی محمدی کرده است.

کوهنوردان و صخره‌نوردان از سراسر کشور است، صنعت گردشگری در سال‌های اخیر در این منطقه توسعه یافته است و مردم پذیرای استقبال قابل توجه گردشگران هستند که با آغاز فصل بهار به لاله‌زار می‌آیند و تا روزهای آخر تابستان در این منطقه حضورشان ادامه دارد.

شغل اصلی مردم کشت گیاهان دارویی و در نهایت عرق‌گیری از آن‌ها در خانه‌ها و کارگاه‌های محلی است. در پهنه دشت و دامنه کوه نیز سیاه‌چادرهای عشایر برپا شده است که منظره‌ای زیبا را ایجاد کرده است.

نکته جالب اینکه حتی در روزهای گرم تابستان برف روی قله کوه‌های مرتفع منطقه دیده می‌شود که با آب شدن آن‌ها ده‌ها رودخانه در پهنه دشت ایجاد می‌شود که اکثراً به سدهای خاکی از جمله سد لاله‌زار ختم می‌شود که زمینه ماهیگیری و تفریح مردم را نیز فراهم کرده است. همچنین بقعه امامزاده هاشم نیز در روستای لاله‌زار به مکانی برای آرامش دل تبدیل شده است.

اما در کنار «لاله‌زار» یکی از زیباترین روستاهای کشور به نام «گلزار» وجود دارد، همان‌طور که از نام این روستا هم مشخص است گلزار نیز مملو از دشت‌های گل است اما کشاورزی و باغ‌های پرثمر گلابی و سیب، زردآلو و گیلاس هم در این روستا وجود دارد که مردم برای معرفی محصولاتشان هر سال جشنواره سیب و گلابی راه می‌اندازند.

۳۰ کیلومتر مربع دشت مملو از گل

از گلزار به‌عنوان بهشت گمشده کرمان یاد می‌کنند این دشت دل‌فریب در کنار جاذبه‌های طبیعی دارای اینیه و مناطق تاریخی نیز است، در راه رسیدن به این دشت باید از جاده‌ای که در دو سویش باغ‌های میوه قرار گرفته‌اند عبور کرد. اما یکی از زیباترین جلوه‌های این منطقه دشت ریواس است که مملو از گل‌هایی با همین نام است و وسعت ۳۰ کیلومترمربع را در بر می‌گیرد.

درختان کهن سال و خانه‌های خشت و گلی و گنبدی این منطقه در کنار رودخانه‌های خروشان مجموعه‌ای زیبا را به وجود آورده که هزار و ۵۰۰ هکتار باغ انواع میوه‌های تابستانی تزئینش کرده است.

مناره سلجوقی، شیرونی، مسجد جامع، مسجد حسین‌خانی، آسیاب آبی، دارقازی، باغ چهل کره، خانه‌های فرمانفرما و اماکن زیارتی چون آستان مقدس امامزاده عبدالله (ع)، گذرگاه امیرالمؤمنین (ع)، بقعه شیخ هارون و شاه مراد از جمله داشته‌های تاریخی گلزار هستند.

از این روستا با عنوان روستای شکوفه‌ها نیز یاد می‌شود و به دلیل وجود درختان متعدد میوه روستا مملو از شکوفه می‌شود که در فصل تابستان گلزار را به مرکز اصلی تأمین میوه شهرهای بزرگ استان کرمان تبدیل می‌کند.

بیدخون میزبان تنها یخچال طبیعی استان کرمان و درختان گردوی ۲۰۰۰ ساله

اما شاید بتوان گفت یکی از زیباترین مناطق طبیعت‌گردی استان کرمان روستای بیدخون است، این روستا در ۳۶ کیلومتری بردسیر قرار دارد.

این روستا در دره‌ای با همین نام قرار گرفته است که متراکم‌ترین باغ‌های میوه استان کرمان را تشکیل می‌دهند، بیدخون مملو از باغ‌های گردوی کهن سال است، مردم این روستا میهمان‌نواز هستند و ده‌ها مرکز بومگردی در این روستا وجود دارد.

درختان گردوی ۲ هزارساله در کنار رودخانه‌های خروشان

کوهنوردان حرفه‌ای در منطقه است و به همین دلیل در ارتفاعات کم‌په‌های کوهنوردی احداث شده است. فرهنگ غنی مردم این منطقه موجب ایجاد معماری منحصر به فرد شده، ضمن اینکه لباس مردم و غذاها و حتی بازی‌های بومی و محلی مردم بیدخون هم جزو جاذبه‌های گردشگری است.

در کنار این سه روستای مملو از گل که این روزها میزبان هزاران گردشگر از استان‌های مجاور و دور و نزدیک کشور هستند شهرستان بردسیر دارای جاذبه‌های منحصر به فرد دیگری در زمینه طبیعت‌گردی و تاریخی است که در زیر به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود.

منطقه حفاظت‌شده بیدوئی به زیست‌گاه غزال ایرانی

این منطقه از سال ۵۷ تحت حفاظت بوده است و مساحتی معادل ۱۶۶ هزار و ۳۳ هکتار دارد و رودخانه‌های همیشه جاری در این منطقه در طول سال پذیرای گونه‌های مختلف پرنده‌گان آبی و کنار آبی است.

پوشش گیاهی منطقه شامل درمنه، فریبون، قیج، گز،

که از ارتفاعات سرازیر شده است طراوت روستا را با بوی پونه و بابونه و آلاله درهم آمیخته است. اما یکی از عجیب‌ترین دیدنی‌های بیدخون تنها یخچال دائمی استان کرمان است.

در ارتفاعات بیدخون صخره‌های دائمی از یخ وجود دارد که در میان آن‌ها غارهای یخی پدید آمده است. توده‌های عظیم از برف و یخ که باقی‌مانده از بارش‌های سال‌های گذشته هستند. این یخچال‌ها مهم‌ترین منبع آب بیدخون در فصل تابستان هستند و طبیعتی بکر و دل‌نشین را ایجاد کرده‌اند.

گفته می‌شود این روستا از دوره‌های قبل از ورود اسلام به ایران پابرجا بوده است و برخی از درختان این روستا عمری بیشتر از دو هزار سال دارند، لهجه مردم بیدخون محلی و منحصر به فرد است و درآمد مردم این روستا اکثراً از راه کشاورزی تأمین می‌شود.

روستا در دامنه دره و در امتداد روستا بنا شده است گردو، گیلاس و گلابی، ماست، شیر، پنیر، کشک، روغن حیوانی، پوست، کرک و پشم گوسفند و عسل از جمله سوغات این روستای زیبا محسوب می‌شود.

این روستا با کوه‌های دستکوتی، بحر آسمان و کوه یشم محصور شده است که موجب حضور مستمر

تاریخ ساخت بنا را نشان می‌دهد. مصالح به کار رفته در ساخت این بنا خشت خام است و در مواردی مانند فرش حیاط و ساخت حوض، از آجر استفاده شده است.

برای تأمین آب مورد نیاز، از چاه‌های موجود در ارگ استفاده می‌شده و آب پس از طی مسیر شیب‌داری از چاه یا آب‌انبار تا تنبوشه وسط حوض به‌صورت فواره ظاهر می‌شده که به آن زیبایی خاصی می‌بخشیده است. تاکنون اشیاء مختلفی مانند سفال‌های ساده و لعاب‌دار، ظروف مربوط به دوره ایلخانی و صفوی، اشیاء فلزی و آلات جنگی و دو گوی فلزی مربوط به توپ‌های دوران صفویه، معروف به زنبورک یافت شده است.

خانه بهادر الملک

خانه بهادر الملک بردسیر یکی از بناهای تاریخی شهر بردسیر است. این خانه در بر غربی خیابان شریعتی بردسیر واقع است. این بنا توسط عبدالمظفر خان سرتیپ مشهور به بهادر الملک که در بردسیر به لقب «ابدال» معروف بود، به روزگار قاجار ساخته شده است.

این بنا همچون اکثر ابنیه دوره قاجاریه این بخش از کشور، با پلان حیاط مرکزی و فضاهای اطراف ساخته شده است بدین نحو که در جبهه شمالی حیاط، سه‌دری و در جبهه جنوبی، تالار وسیعی وجود دارد و سایر فضاهای جبهه‌های شرقی و غربی شامل انبارها، اتاق‌های خدمه و مطبخ، در خدمت فضای اصلی خانه بوده است.

از جمله بخش‌های جالب این بنا علاوه بر تالار بزرگ آن، انبارهای طبقه فوقانی جهت ذخیره مواد غذایی و برج خشتی این خانه است که بخش تحتانی آن محل گذر عموم است.

نزدیکی روستای ترشاب قرار دارد. این دریاچه فصلی از ذوب برف‌های ارتفاعات و همچنین رودخانه فصلی آب بخشا تغذیه می‌شود. وسعت این دریاچه بر اساس میزان آب‌گیری آن متفاوت است و به‌طور متوسط عمق آن به ۵۰ سانتی‌متر نمی‌رسد. آب این دریاچه شور و غیرقابل استفاده است.

در اطراف دریاچه بیشتر گیاه نی دیده می‌شود که به‌صورت انبوه و مترکام، بیش از ۸۰ درصد سطح آن را می‌پوشاند. به همراه نی، گیاهان دیگری چون سازو و لویی نیز دیده می‌شود.

حیات وحش دریاچه ترشاب را بیشتر انواع پرندگان تشکیل می‌دهند به‌ویژه پرندگانی چون اردک سرسبز، اگرگت سفید و حواصیل خاکستری که در زمستان‌ها در این منطقه مأوا می‌گیرند. از پستانداران اطراف تالاب نیز می‌توان به گرگ و روباه اشاره کرد.

ارگ تاریخی بردسیر

ارگ بردسیر در مرکز شهر بردسیر و روبروی مسجد جامع، که خود نیز از آثار قدیمی است، قرار دارد. مساحت آن بیش از ۲۳۰۰ مترمربع بوده که به‌طور میانگین ۸ متر بالاتر از سطح خیابان است. قدمت این ارگ به بیش از ۳۰۰ سال قبل می‌رسد.

فضاهای بیرون آمده در کاوش‌های مختلف، از جمله یک حیاط با چهار ایوان قرینه که دارای هشت ورودی است و نیز سایر امکانات سکونت‌ی از قبیل آشپزخانه و سیستم آبرسانی بیانگر این واقعیت است که ارگ بردسیر روزگاری مکان مناسبی برای سکونت حاکمان به شمار می‌رفته و به‌عنوان یک قلعه نظامی مطرح بوده است.

در سفال دهانه یکی از حلقه‌های چاه با خط نستعلیق این عبارت نوشته شده «محمدقلی سنه ۱۱۲۳»، که

گون، بنه، بلوط، آلبالو وحشی و ارژن است، این منطقه از نظر تنوع گیاهی نیز از اهمیت خاصی برخوردار است. آهو، کل و بز، قوچ و میش، کاراکال و یوزپلنگ انواع گربه‌سانان نادر از جمله یوزپلنگ آسیایی از جانوران حمایت‌شده این منطقه محسوب می‌شوند و بیشترین جمعیت زاد و ولدکننده چهارپایان علفخوار و پرندگان در استان کرمان در این منطقه یافت می‌شود. این منطقه یکی از بهترین و مهم‌ترین زیستگاه‌ها برای آهو یا همان غزال ایرانی در استان کرمان است.

آبشار هجین

آبشار هجین در بخش شمالی شهر بردسیر و در میان دشت همواری که روستاهای هجین، ملک‌آباد، خالق آباد و آبادی‌های دیگری که حاشیه رودخانه هجین شکل گرفته‌اند، قرار دارد.

در این منطقه چشم‌اندازهای زیبایی از باغ‌ها و پوشش سبز درختان وحشی به وجود آمده که جریان آب رودخانه، بر طراوت و جلوه‌های آن افزوده است. این جلوه‌ها با وجود آبشار هجین، دل‌نوازتر و دیدنی‌تر شده‌اند.

این رودخانه به سمت کبوترخان و جاده کرمان-رفسنجان ادامه می‌یابد. محدوده و بستر آبشار هجین را تخته‌سنگ‌های پهن در بر گرفته‌اند و جریان رودخانه با ارتفاعی حدود ۶ متر، به حوضچه‌ای که در کف سخت زمین شکل گرفته، فرومی‌ریزد. پوشش درخت‌ها و درختچه‌ها به‌خصوص «سرخگزا» بر زیبایی‌های این محدوده می‌افزاید.

دریاچه ترشاب

دریاچه ترشاب یکی از دریاچه‌های استان کرمان است که در ۱۳ کیلومتری جنوب شهرستان بردسیر و در

مصائب پایتخت پل‌های تاریخی / راه طولانی جهانی شدن و پای‌های که می‌لنگد

شگفت‌انگیزترین بناها را می‌توان اینجا دید، جایی که بیش از ۱۰۰ پل تاریخی یکجا جمع شده است؛ با این همه اعتبار، پایتخت پل‌های تاریخی دنیا در تب بی‌اعتباری همچنان خواب جهانی شدن می‌بیند.

زهرا حسینی

استان لرستان با موقعیت استراتژیک خود همواره در طول تاریخ به‌عنوان یکی از مهم‌ترین گذرگاه‌های شمال به جنوب کشور مطرح بوده به طوری که این استان در دوره مادها، هخامنشی، ساسانی و اسلامی در مسیر هگمتانه - شوش در موقعیت ویژه‌ای قرار داشته و پل کشکان نیز در ۵۰ کیلومتری جنوب خرم‌آباد در این مسیر احداث شده است.

پل‌های گاومیشان، شاپوری، پل آجری، پل دختر، کلهر، کشکان و شکسته از جمله پل‌های تاریخی لرستان هستند که بیش از هزار و ۴۰۰ سال قدمت تاریخی دارند و از معماری و هنر و پل‌سازی منحصر به فرد برخوردارند.

منحصر به فردترین پل‌های تاریخی دنیا

تعداد زیادی از این پل‌های حیرت‌انگیز با طول بیش از ۲۰۰ متر و چشمه طاق‌هایی به طول بیش از ۳۰

متر جلوه‌هایی از فناوری و معماری پیشینیان خردمند این دیار را به نمایش گذارده‌اند.

به‌عنوان مثال پل تاریخی «کشکان» دارای پایه‌هایی به مساحت بیش از ۲۰۰ متری و همچنین ارتفاع بلندی به اندازه یک ساختمان ۱۲ طبقه است که مساحت پایه‌ها و ارتفاع پل کشکان در هیچ پلی در دنیا وجود ندارد.

همچنین پل «شکسته» لرستان نیز که متعلق به دوره ساسانی است تنها پلی در دنیا است که تمام سنگ بوده و حجم بزرگ این پل نیز از دیگر ویژگی‌های منحصر به فرد پل شکسته استان لرستان است.

پل «گاومیشان» نیز از دیگر پل‌های منحصر به فرد لرستان است که ویژگی خاص آن مربوط به دهانه این پل است به طوری که پل گاومیشان بزرگ‌ترین دهانه پل‌های تاریخی جهان را به خود اختصاص داده است.

عظمت و موقعیت قرارگیری پل تاریخی «پلدختر» و همچنین «سلسله بودن» پل تاریخی «کلهر» از جمله ویژگی‌های خاص این بناهای تاریخی است که در مورد هیچ پل دیگری در دنیا صادق نیست.

همچنین ویژگی منحصر به فرد دیگر پل تاریخی «کلهر» این است که متعلق به دوره‌های مختلف تاریخی بوده به طوری که پل کلهر مربوط به پنج تا شش دوره تاریخی است.

سال‌ها چشم‌انتظاری برای جهانی شدن

این در حالی است که پایتخت پل‌های تاریخی ایران سال‌هاست چشم‌به‌راه تحقق وعده جهانی شدن این پل‌های شگفت‌انگیز است و به‌رغم گذشت سال‌ها از قرارگیری این آثار در فهرست موقت جهانی هنوز استان لرستان با وجود ظرفیت غنی میراث تاریخی و فرهنگی موفق به ثبت هیچ اثری در فهرست جهانی نشده است.

ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان که در جریان سفرهای مختلف هیئت دولت به‌عنوان مصوبه در حوزه میراث فرهنگی اعلام شد همچنان در گیر اماواگرایی است که تاکنون کار ثبت جهانی این آثار را با مشکلاتی مواجه کرده است.

۱۲ سال از مصوبه ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان گذشت

در حالی مصوبه مربوط به ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان مربوط به سال ۸۵ است که به نظر می‌رسد طی حدود ۱۲ سال گذشته عزم چندانی در مسئولان استان برای جهانی شدن این میراث شگفت‌انگیز وجود نداشته است.

کارشناسان حوزه میراث فرهنگی استان با گلایه‌مندی از عدم معرفی استان لرستان به‌عنوان استانی با ظرفیت‌های فراوان تاریخی، گردشگری و توریستی معتقد هستند که تاکنون عزم جدی

وعده‌هایی برای سال ۲۰۲۱

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان با اشاره به اینکه حدود ۳۰۰ اثر تاریخی لرستان در نوبت ثبت ملی قرار گرفته است، اظهار داشت: دره خرم‌آباد، قلعه فلک‌الافلاک و پل‌های تاریخی استان نیز در نوبت ثبت جهانی قرار دارند. سید امین قاسمی اضافه کرد: در لرستان حدود ۱۰۰ پل تاریخی شناسایی شده که با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته تا سال ۲۰۲۱ پل‌های تاریخی استان به ثبت جهانی خواهند رسید. وی خاطرنشان کرد: پلان ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان به‌عنوان اولویت اصلی برای ثبت در سال ۲۰۲۱ ارائه شده است.

مصائبی از ثبت به نام دیگر استان‌ها تا تخریب

اما مصائب پل‌های تاریخی لرستان به همین راه طولانی شدن جهانی ختم نمی‌شود بلکه تخریب این آثار ارزشمند و ثبت آن‌ها به نام دیگر استان‌ها نیز گریبان گیر منحصربه‌فردترین پل‌های تاریخی دنیا است.

پل گاو میشان که بزرگ‌ترین دهانه پل‌های تاریخی جهان را به خود اختصاص داده به نام استان ایلام ثبت ملی شده است در حالی که بخش عمده آن در خاک لرستان واقع شده است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان در خصوص ثبت برخی از آثار تاریخی لرستان به نام استان‌های دیگر اظهار داشت: این امر واقعیت دارد.

سید امین قاسمی افزود: پل گاو میشان در سال ۱۳۹۱ به نام استان ایلام در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده بود در حالی که تنها یک دهانه از آن در استان ایلام و مابقی که بخش اعظم پل است در استان لرستان قرار گرفته، به همین منظور مذاکراتی با سازمان در خصوص ثبت این اثر به نام لرستان صورت گرفته است.

تخریب آثار تاریخی لرستان و مرمت نشدن آن‌ها خود درد دیگری است که مانعی جدی بر سر راه ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان است.

نمونه بارز این تخریب‌ها را در پل تاریخی «کشکان» می‌توان دید. اردیبهشت ۹۵ بود که یکی از طاق‌های

پل تاریخی کشکان فروریخت و حالا با گذشت ۲ سال بار دیگر خبرها از حال ناخوش «کشکان» حکایت دارد. پایه‌های لرزان و طاق‌های ترک‌خورده پل تاریخی کشکان امسال نیز متحمل باران و رعدوبرق‌های شدیدی شد و هرروز نگرانی‌ها پیرامون ریزش مجدد طاق‌های آن رو به افزایش است.

قدرت‌الله ترابی نژاد فرماندار دوره چگنی در این رابطه گفته است: علیرغم اینکه طی دو سال گذشته برای پل تاریخی کشکان اعتبار در نظر گرفته شده است اما حتی یک‌قدم برای اصلاح وضعیت این پل برداشته نشد.

وی ادامه داد: طاق‌های این پل تاریخی در حال ریزش است، پایه‌های پل را آب شسته و در حال تخریب است.

به‌هرروی، مرمت و ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان علاوه بر معرفی این آثار به دنیا و حفظ این میراث ۱۴۰۰ ساله برای آیندگان، لرستان را به مقصد گردشگران خارجی از سراسر دنیا تبدیل خواهد کرد که به تماشای منحصربه‌فردترین پل‌های تاریخی جهان می‌آیند.

استفاده کنیم.

معاون رئیس‌جمهور: منابع مرمت آثار تاریخی محدود است

علی‌اصغر مونسان معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری در جریان سفر به لرستان در سخنانی با اشاره به مرمت پل‌های تاریخی لرستان اظهار داشت: ایران، یک کشور تاریخی است و به هر شهری که می‌رویم با بناهای تاریخی متعددی مواجه می‌شویم و همه نیز انتظار دارند که آثار تاریخی آن‌ها مرمت شود، اما منابع ما محدود است.

وی با تأکید بر اینکه با همین منابع تلاش کرده‌ایم که موضوعات را با اولویت‌بندی مورد رسیدگی قرار دهیم، عنوان کرد: ترمیم برخی از پل‌های تاریخی لرستان انجام شده و برخی نیز در حال انجام است.

رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری کشور گفت: به‌زودی صدمین پل تاریخی لرستان به ثبت ملی خواهد رسید و قرار است یک

نسبت معرفی و ثبت آثار تاریخی لرستان در سطح جهانی صورت گرفته است که البته عوامل مختلفی در ناکامی در ثبت جهانی آثار تاریخی لرستان دخیل هستند.

عدم ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان در حالی رخ می‌دهد که عمده این بناهای تاریخی مربوط به دوره ساسانی بوده در حالی که برخی بناهای تاریخی استان‌های هم‌جوار که ثبت جهانی نیز شده‌اند مربوط به دوره صفویه هستند.

پل‌هایی که از نوساخته می‌شوند!

در راستای ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان ابتدا باید پرونده این بناهای تاریخی تشکیل و کار مرمت این پل‌ها صورت گیرد؛ موضوعی که طی سال‌های گذشته مغفول مانده تا حرکت‌هایی که در مسیر مرمت این بناهای تاریخی نیز صورت گرفته با انتقادات کارشناسان مواجه شود و مدیرکل سابق میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان در سخنانی بگوید: «برای مرمت پل‌های تاریخی استان هر کسی به سلیقه خودش اقدام کرده و کارهای صورت گرفته

برنامه ویژه برای آن در سطح استان برگزار شود. مونسان با اشاره به ثبت جهانی پل‌های تاریخی لرستان گفت: همه کشورها سالانه یک سهمیه برای ثبت جهانی آثار تاریخی دارند و مردم لرستان توقع دارند که قلعه فلک‌الافلاک را در اولویت برای ثبت جهانی داشته باشیم و در نتیجه به‌شرط آزادسازی کامل حریم قلعه فلک‌الافلاک، پرونده آن را برای ثبت جهانی تکمیل خواهیم کرد.

کار پایش و به‌روز شدن مطالعات پل‌های تاریخی انجام گیرد

معاون سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری کشور نیز در سخنانی گفت: در لرستان مجموعه بی‌ظیری از پل‌های تاریخی وجود دارد که زنجیره‌ای هستند و به این خاطر ما پایگاهی در این زمینه ایجاد کرده‌ایم. محمدحسن طالبیان با تأکید بر اینکه علاوه بر بنای این پل‌های تاریخی، بحث آزادسازی حریم این بناها نیز مهم است، تصریح کرد: باید کار پایش و به‌روز شدن مطالعات پل‌های تاریخی انجام گیرد.

در برخی پل‌های تاریخی مرمت نبوده بلکه نوسازی پل بوده است.»

سید امین قاسمی مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان در این رابطه با اشاره به مرمت آثار تاریخی لرستان با استفاده از مصالح غیراستاندارد عنوان کرد: این امر مربوط به سال‌های گذشته بوده است.

وی با اشاره به مرمت پل تاریخی «گپ» بیان داشت: مصالحی که بد و غیراستاندارد است در مرمت این پل تاریخی به کار رفته و با تأیید شورای عالی آن‌ها را خارج می‌کنیم.

قاسمی بابیان اینکه این پل تاریخی به نحو اصولی مرمت خواهد شد، افزود: ممکن بوده که زمانی در میراث فرهنگی به این موضوع اهمیت نمی‌داده‌اند، نیروی متخصص این کار وجود نداشته یا مصالح موردنیاز این کار وجود نداشته است.

وی با تأکید بر اینکه مرمت غیراصولی آثار تاریخی استان دلایل متعددی ممکن است داشته باشد، افزود: باین‌وجود ما سعی خواهیم کرد از مصالحی که بومی بوده و با طرحی که در گذشته همخوانی داشته

ویرانه ای به نام قلعه باستانی «کنگلو»

تنها دیواره ای با دو طاق از قلعه کنگلو با معماری دوره ساسانی و اوایل دوره اسلامی که ثبت ملی نیز شده باقی مانده و این بنای تاریخی به ویرانه تبدیل شده است.

سمیه اسماعیل زاده

قلعه کنگلو، در ۳۰ کیلومتری پل سفید و در منطقه خطیر کوه واقع شده است. این بنا، آخرین حلقه ارتباطی یک حوزه فرهنگی باستانی است که قلعه به قلعه پیش می‌رود و به دژغار اسپهبد خورشید و سرانجام به کنگلو می‌رسد.

بنا بر روی تپه‌ای صخره‌ای و در آغوش کوه‌های سر به فلک کشیده ساخته شده که دسترسی پذیری آن را سخت کرده و همین امر جنبه تدافعی و احتمال قلعه بودن بنا را شدت بخشیده و از دیگر سوی، گذشتگان عموماً پرستشگاه‌های خود را بر بلندای صخره‌ها و در آرامش کوهستان‌ها بنا می‌کرده‌اند و این امر احتمال پرستشگاه بودن آن را نیز قوت بخشیده، اما در هر حال آنچه که امروز از این بنا پس از گذر دوران و حوادث طبیعی و یا تخریب‌های انسانی سهوی و عمدی در اختیار است، به‌طور یقینی نمی‌توان گفت این بنای باستانی قلعه است یا پرستشگاه.

مسیر ل شکل رفتن به قلعه از پایین دست جاده روستای کنگلو آغاز می‌شود، طی مسیر می‌توان آثار برخی حفاری‌ها را مشاهده کرد و بلد مسیر که خود از اهالی این روستا است، از داستان کاوش باستان‌شناسان میراث و یافتن گنجی که بروز نیافت می‌گوید داستانی که حاکی از اعتماد پایین مردم به سازمان میراث در آشکارسازی یافته‌ها است اما این تنها داستان اهالی منطقه نیست و بیشتر داستان‌ها مربوط به جستجوی گنج توسط برخی از افراد است، امری که شنیدن آن برای همه عادی شده. مناطق غنی عموماً مقصد دستبرد حفاران غیرمجاز است؛ افرادی که جهش اقتصادی خود را در یافتن گنج‌های باستانی دنبال می‌کنند و در این راه، اگر تاریخ این سرزمین در فلزات گران‌بها ننگجد و ویران می‌شود.

پس از طی مسیری، کمی بیشتر از یک ساعت با پای پیاده، می‌توان به پای بنا رسید، بنایی سرخ‌فام با دو بال گسترده نوزده متری به شمال و جنوب، از سمت پشت بنا، دره‌ای به عمق حدود ۳۵۰ متر خودنمایی می‌کند. بدنه اصلی قلعه، بیضی شکل و سه طبقه بوده که

بوجود آمده اما به‌تنهایی این امر ممکن نیست، چراکه گاهی سازمان حمایت، بازسازی و مرمت می‌کند اما بازدیدکننده‌ها رعایت نکرده و بنا را تخریب می‌کنند، چنانچه بارها توجه کرده‌ایم که بازدیدکننده خارجی با نوک پا در داخل بنا راه می‌رود تا آسیب کمتری به کف برساند اما بازدیدکننده داخلی حتی تکه‌ای از بنا را کنده و باخود برده است و یادگاری نوشتن‌ها که جای خود را دارد.

این مدرس دانشگاه، با اشاره به موقعیت استراتژیک این قلعه و کارکرد ارتباطی بنا، احتمال بیشتر را به قلعه بودن بنا داد و با بیان اینکه این بنا حتماً بسیار ویژه بوده که از جمله آخرین مقر سقوط ساسانیان بوده است، افزود: با این حال از آنجا که بنا زبانی ندارد که کاربری خود را بگوید نمی‌توان بطور یقین درباره کاربری بنا صحبت کرد و فرضیات ما بر مبنای برداشت‌هایمان است

اکنون تنها دیواره‌ای با دو طاق و پنجره‌ای در درون طاق‌ها، از آن باقی مانده است؛ هر چند همین‌ها هم برای تاریخ‌دوستان حرف‌های بیشمار و لذت‌وافر دارد، حس شگفت لمس بنایی که حدود یک هزار و ۵۰۰ سال عمر دارد و گرمای دستان بی‌شماری را بر روی خود به یاد دارد.

سنگ و ساروج باقی مانده از گذر دوران‌ها، زخمی یادگاری نوشتن‌های افرادی است که تخریب میراث گذشتگان را به نسل آینده پیشکش کرده‌اند و از نوشتن نام خود بر روی بنا به‌عنوان تخریب‌گر، خجالتی نداشته‌اند.

سمیه نوری، باستان‌شناس، با اشاره به وظیفه حفاظت و حراست از بناهای تاریخی توسط سازمان میراث فرهنگی به‌عنوان متولی امر، بر فرهنگ‌سازی در حفظ موارث تأکید کرد و افزود: سازمان برای حمایت از میراث تاریخی

توجه به ثبت ملی بنا، اعتبار فراشهرستانی برای مرمت بنا پیش‌بینی شده که پس از تخصیص اعتبار مرمت آغاز خواهد شد.

شکوه تاریخ یک سرزمین در بناهای به جا مانده از گذشته‌اش متبلور است و آثار تاریخی بخشی از فرهنگ مادی و ملموس هر جامعه است که تخریب آنها موجب از دست رفتن بخشی از تاریخ و فرهنگ یک سرزمین خواهد شد. در بررسی آسیب‌شناختی بناهای تاریخی دو عامل طبیعی و انسانی نقش موثر در تخریب آثار دارند. هر چند نمی‌توان با عوامل طبیعی همچون یورش باد و باران، زلزله و خشکسالی و گذر زمان بر روی بنا مقابله کرد اما می‌توان با مرمت بنا، آسیب‌ها را تا حدی جبران کرد. در برابر غیرقابل کنترل بودن عامل طبیعی، اما عامل تخریب انسانی اعم از سهوی یا عمدی، قابلیت کنترل دارد امری که بخشی از آن مربوط به مرمت بناها و بخش دیگر مرتبط با آموزش و فرهنگ‌سازی مردم در حفظ میراث‌ها است.

مازندران از زمان تاریخ اساطیری کشورمان، سرزمینی به نام است، اما این تاریخ غنی در برابر موهبت طبیعی این سرزمین از جنگل‌های سرسبز تا دریای موج آن، به محاق رفته و کمتر شناخته شده و در سوادکوه، یکی شهرستان‌های جنوبی مازندران نیز وضع به همین منوال است. طبیعت بکر و زیبای آن چنان نگاه‌ها را به‌خود مشغول کرده که آثار تاریخی این سرزمین کمتر یاد می‌شود و روزگار قلعه کنگلو شاهد مثالی بر تاریخ پرقدمت اما مغفول مانده این سرزمین است.

نوری از جمله دلایل عدم اعتماد مردم به مقدار و نوع آثار بدست آمده از کاوش‌ها در گزارشات سازمان میراث، به اطلاع‌رسانی کم و آزاد نبودن بازدید کاوش اشاره کرد و گفت: این حق ملت است که بدانند از کاوش چه چیزی بدست آمده و باید در معرض دید آنها قرار گیرد چرا که در صورت پنهان‌کاری، حتی اگر یک تکه سنگ یافت شود، تصور بر یافتن تکه طلایی پنهان‌شده، است.

رضا دانش‌زاده، بیان اینکه قلعه کنگلو با توجه به نوع معماری بنا و شیوه ساخت و سفال‌های بدست آمده، متعلق به اواخر دوره ساسانی و اوایل دوره اسلامی است، افزود: در راستای جلوگیری از تخریب بنا و حفاری‌های غیرمجاز، هر هفته دو بار توسط نیروهای حفاظت از بنا بازدید انجام می‌شود و در این راه سمن‌ها نیز ما را یاری می‌رسانند و تا به امروز مشکل خاصی برای تخریب و حفاری غیرمجاز و تعرض به حریم نداشته‌ایم.

رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری شهرستان سوادکوه، با اشاره به ملی بودن این اثر تاریخی، گفت: در راستای مرمت و استحکام بخشی بنا اقداماتی انجام و با توجه به استقبال گردشگران از این قلعه تاریخی، پله‌هایی به‌صورت طبیعی برای راه دسترسی از پایین دست مسیر به قلعه احداث شده تا مسافران و گردشگران مشکلی نداشته باشند.

وی یکی از مهمترین دلایل ویرانه شدن بنا را سرمای منطقه دانست و در رابطه با مرمت دوباره بنا گفت: مرمت آثار نیازمند طرح اولیه است که طرح اولیه انجام و مورد موافقت قرار گرفت و با

و با توجه به اینکه یکی از احتمالات کاربری بناهای مرتفع از دید باستان‌شناسان، احتمال کاربری پرستشگاه است، این احتمال همراه قلعه بودن بنای کنگلو، متصور است.

نوری با بیان اینکه قلعه کنگلو بواسطه نوع سازه، مصالح و طاق‌های آن، پلاتی با زیربنای اشکالی ساسانی معرفی می‌شود، افزود: هر بنایی در طی زمان خراب و بازسازی می‌شود و با توجه به اینکه این بنا تاکنون سرپا ایستاده، قطع یقین این بنا در دوره اسلامی نیز استفاده، مرمت و بازسازی شده اما هر چقدر به سمت معاصر پیش می‌رویم نگهداری از بناها ضعیف‌تر و آسیب به بنا بیشتر شده است.

وی با بیان اینکه باید با فرهنگ‌سازی، ضرورت و اهمیت حفظ بنای تاریخی مشخص شود، چراکه حراست از بناهای دور از دسترس، همچون کنگلو، سخت است و نمی‌توان برای هر بنا یک محافظ در نظر گرفت، افزود: نگاه جستجوی گنج، آنچه که در میان مردم در رابطه با آثار تاریخی مصطلح است موجب آسیب به همه آثار و بناهای تاریخی می‌شود.

این باستان‌شناس یکی از دلایل توجه کمتر به آثار میراثی را ترکیب دو موضوع گردشگری و میراث، در یک سازمان دانست و افزود: توجه به حفاظت و حراست از آثار میراثی کم و در عین حال توجه و ترویج گردشگری زیاد است و ما با حجم عظیمی از گردشگر مواجه هستیم که می‌خواهند آثار را ببینند، در حالی که حفاظت آنچنانی انجام نمی‌شود و نتیجه؛ بالا رفتن آمار گردشگری و در عین حال، افزایش تخریب آثار است.

■ سواحل مکران، سواحل با ظرفیت‌ها و موقعیت‌های منحصر به فرد اقتصادی، ترانزیتی، کشاورزی، شیلاتی و گردشگری که مورد توجه ویژه جمهوری اسلامی ایران است و نقش غیرقابل انکاری را در آینده اقتصاد ایران و حتی منطقه و جهان بازی می‌کند.

■ پیمانکاران بازسازی مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه از وقوع یک فاجعه پیمانکاری در این مناطق سخن می‌گویند که اگر مدیریت نشود به یک معضل اجتماعی تبدیل می‌شود.

■ طرح شتابگر ملی» به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های علمی کشور در مجموعه‌ای به نام «چشمه نور» در شمال شهر قزوین در حال اجراست.

■ تبادلات تجاری با ساحل عاج سومین پرده از نمایش دیار قومس با قاره سیاه است. نمایشی که دو پرده نخست آن با حضور آفریقای جنوبی و گینه در سمنان طی ماه‌های گذشته اجرا شد.

اقتصاد ایران

اشتغال و ارزش آوری میگوی مکران؛ بی سابقه در ایران کم سابقه در جهان

سید امیر حسین عظیمی
یکی از منحصربه فردترین ظرفیت‌های سواحل مکران، ظرفیت‌های شیلاتی و آبرزی پروری آن است تا جایی که این سواحل از سوی کارشناسان شیلاتی بهشت آبرزی پروری ایران نام گرفته است.

سواحل مکران، سواحلی با ظرفیت‌ها و موقعیت‌های منحصر به فرد اقتصادی، ترانزیتی، کشاورزی، شیلاتی و گردشگری که مورد توجه ویژه جمهوری اسلامی ایران است و نقش غیر قابل انکاری را در آینده اقتصاد ایران و حتی منطقه و جهان بازی می‌کند.

استقرار صنایع مادر و تبدیل شدن به هاب صناعی هم‌چون پتروشیمی، فولاد و ماشین‌سازی، تبدیل به قطب ترانزیت و ترانشیب ایران و آسیای میانه به‌عنوان نقطه‌ای خارج از خلیج فارس و تهدیدات آن، تبدیل به هاب محصولات کشاورزی گرمسیری و گلخانه‌ای شبه قاره با تکنولوژی شیرین‌سازی آب‌های عمان و ص달ته تبدیل شدن به یک هاب شیلاتی از جمله ماموریت‌هایی است که برای سواحل مکران در افق آینده دیده شده و در اسناد بالادستی هم آمده است. سواحل مکران که عمدتاً در سیستان و بلوچستان از کنار تا «گواتر» با ۳۱۰ کیلومتر مرز آبی اقیانوسی است، علاوه بر آن که هم‌اکنون با فعالیت بیش از ۲۴ هزار صیاد و تامین ۷۰ درصد صید صنعتی و تجاری کشور، قطب صید و صیادی ایران است، به دلیل نزدیکی به خط استوا و آب‌وهوای مطلوب به گواه کارشناسان شیلاتی، بهشت آبرزی پروری ایران نیز نام گرفته است.

مقدار زمین و میزان دوره پرورش آبرزی سواحل مکران در جهان کم سابقه است

در سواحل سیستان و بلوچستان بیش از ۴۲ هزار هکتار زمین مستعد پرورش میگو و آبرزی از سوی کارشناسان مرکز تحقیقات شیلاتی ایران شناسایی شده که به دلیل نزدیکی به خط استوا و آب‌وهوای مطلوب قابلیت پرورش سه مرحله میگو در ۸ ماه از سال را دارد که به گواه کارشناسان این مقدار زمین مستعد پرورش و این میزان از دوره پرورش آبرزی، در جهان کم سابقه است.

مدیرکل شیلات سیستان و بلوچستان می‌گوید: ۲۰ سایت پرورش میگو با مساحت ۴۲ هزار هکتار در سواحل مکران در محدوده کنارک، چابهار تا گواتر شناسایی شده که هم‌اکنون تنها سایت پرورش میگوی گواتر در شرق چابهار و در مرز پاکستان با فراهم شدن زیرساخت به زیر کشت میگو می‌رود. هدایت‌الله میرمراذهی می‌افزاید: سایت پرورش میگوی گواتر حدود ۲۸۰۰ هکتار مساحت مفید پرورش میگو دارد که از سال ۹۴ به مراتب با فراهم شدن زیرساخت و دعوت از سرمایه‌گذاران با رشد قابل توجهی به زیر کشت رفته است.

وی تصریح کرد: هرچند هنوز تمام سایت پرورش میگوی گواتر به زیر کشت نمی‌رود اما از سال ۹۴ تاکنون ما هر سال یک رشد قابل توجه را در کشت و تولید میگو داشتیم؛ کشت میگو در این سایت از اواخر اسفند شروع می‌شود و سه ماه بعد در خرداد

میرمراذهی تاکید می‌کند: مقدار مساحتی که هم‌اکنون آن‌هم تنها در سایت پرورش میگوی گواتر به زیر کشت میگو می‌رود در برابر مساحت مستعد پرورشی که در سواحل مکران و حتی خود گواتر وجود دارد اصلاً درخور و قابل قیاس نیست، علاوه بر آن چابهار و کنارک نیز قابلیت پرورش سه مرحله میگو در سال را دارند که هم‌اکنون تنها در یک مرحله میگو کشت و تولید می‌شود.

مدیرکل شیلات سیستان و بلوچستان می‌افزاید: در سند توسعه شیلاتی سواحل مکران در افق ۱۴۰۴، افزایش میزان دوره و مزارع کشت در دستور کار قرار گرفته است، امسال برنامه‌داریم با فراهم کردن زیرساخت ۱۲۰۰ هکتار سال گذشته در گواتر را به ۱۵۰۰ هکتار افزایش دهیم، ضمن آنکه در سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، ۱۵ هزار هکتار از مزارع ما به مراتب به زیر کشت خواهند رفت که بر این مینا در وهله اول، ۳ هزار هکتار در سایت «بریس» با مشارکت یک شرکت از کره جنوبی، یک هزار هکتار در «رودیک» با

ماه آماده برداشت می‌شود، سال ۹۴، ۲۲۱ هکتار آماده کشت شد و ۵۷۰ تن تولید، سال ۹۵، ۷۰۰ هکتار آماده کشت و ۱۰۲۵ تن تولید و سال ۹۶ هم ۱۲۰۰ هکتار آماده کشت شد در نهایت ۷۰۰ هکتار کشت شد که برداشت هم‌چنان ادامه دارد و پیش‌بینی می‌شود ۱۵۰۰ تن تا اواخر مرداد برداشت شود.

مدیرکل شیلات سیستان و بلوچستان می‌گوید: میگوی که در مزارع گواتر تولید می‌شود از نوع «انامی شیشه‌ای» است و به دلیل بازار پستند بودنش در بازار بین‌المللی قبل آنکه برداشت شود از سوی خریداران عمدتاً در کشورهای جنوب شرق آسیا خرید می‌شود.

وی ادامه می‌دهد: سال گذشته از ۱۰۲۵ تن میگوی تولیدی در مجموع ۳۲۰ تن به کشورهای امارات، چین، تایلند، ویتنام، هنگ کنگ و اندونزی صادر شد که با احتساب هر کیلو ۵ دلار در بازار جهانی ارزش آوری خوبی برای کشور داشت. امسال نیز تاکنون ۴۰۰ تن برداشت شده و تاکنون ۲۰ تن به امارات و ۲۰ تن هم به عمان صادر شده است.

مشارکت یک ایرانی تبار کویتی و ۱۰۰ هکتار را هم در منطقه «تنگ» با مشارکت سپاه پاسداران با فراهم شدن زیرساخت به زیر کشت خواهد رفت. میرمرداد هسی می گوید: هم چنین بر مبنای سیاست افزایش دوره کشت و استفاده از سه مرحله کشت در سال تا چند هفته آینده هم زمان با برداشت میگو در «گواتر»، سایت پرورش میگوی «رودیک» هم به زیر کشت می رود.

وی درباره سایت پرورش میگوی «رودیک» می گوید: سایت «رودیک» یکی از ۲۰ سایت مستعد پرورش میگو در سواحل مکران حداقل بندر «مین» و «پریس» در شرق چابهار است که در مجموع یک هزار و ۵۰۰ هکتار مساحت دارد و با تکمیل زیرساختها از جمله ساخت اسکله، برق رسانی، جاده دسترسی و آب آشامیدنی؛ ۱۴۰ هکتار آن تا چند هفته آینده با مشارکت یک سرمایه گذار کویتی به زیر کشت می رود.

اشتغال و حاشیه سود میگوی مکران نمود ندارد

اشتغال، حاشیه سود بالا و ارزآوری که در صنعت میگو است در کمتر صنعتی وجود دارد ضمن آنکه خط ساحل سیستان و بلوچستان بهشت آبی پروری است و حاشیه سود تولید میگو هم با سه مرحله کشت و برداشت افزایش می یابد، همین حالا سرمایه گذاران با زیر کشت بردن هر مزرعه در گواتر به طور متوسط

۶۰۰ میلیون تومان درآمد کسب می کنند. مدیرکل شیلات سیستان و بلوچستان می گوید: برنامه داریم که حاشیه سود و اشتغال در صنعت میگو را افزایش بدهیم، بنابراین ۷۰ هکتار شهرک شیلاتی را در منطقه آزاد چابهار احداث خواهیم کرد و در این شهرک کشت فوق متراکم میگو را در پیش می گیریم یعنی با افزایش عمق آب در استخرهای پرورش میگو حدود ۷ تن در هکتار برداشت می کنیم که این رقم در حال حاضر در مزارع خاکی کشت میگوی ما در گواتر حدود ۴ تن در هکتار است بنابراین از سرمایه گذاران تقاضا می کنیم با مطالعه به این صنعت زودبازده در چابهار و کنارک ورود پیدا کنند.

یکی از سرمایه گذاران تولید میگوی گواتر می گوید: به دلیل بازارپسند بودن کشت میگوی «وانامی شیشه ای» در گواتر و قیمت خوب هر کیلو ۵ دلار آن در بازار جهانی، در هر مرحله از کشت میگو در سایت گواتر ۶۰۰ میلیون درآمد به ازای هر ۲۰ هکتار مزرعه به سرمایه گذار می رسد.

علی مقصودی با بیان این که پرورش میگوی چابهار بسیار مقرون به صرفه است و اصل سرمایه در مدت زمان اندکی برمی گردد، می افزاید: مزارع سیستان و بلوچستان قابلیت پرورش سه مرحله میگو در سال را دارد و در صورتی که با اهتمام ویژه دولت و فراهم شدن زیرساخت در هر سه مرحله میگو کشت و تولید شود

اشتغال و ارزآوری بالایی را فراهم می کند. وی با بیان این که در هر هکتار پرورش میگو یک اشتغال مستقیم و ۲ اشتغال غیر مستقیم در صنایع وابسته و بسته بندی ایجاد می شود، تصریح می کند: در مرحله کشت و برداشت میگو به طور متوسط هزار تا هزار و ۵۰۰ نفر به صورت مستقیم و غیرمستقیم در صنایع وابسته و بسته بندی مشغول کار می شوند که در صورتی که مراحل کشت در سال از یک مرحله به سه مرحله برسد و میزان کشت هم افزایش یابد حاشیه سود و اشتغال قابل توجهی را برای کشور ایجاد می کند.

این سرمایه گذار می گوید: در مجموع ۷ سرمایه گذار با زیر کشت بردن ۲۶ مزرعه به میزان ۷۰۰ هکتار در سایت گواتر در حال کشت و برداشت میگو هستند که امیدواریم با اهتمام ویژه و توسعه زیرساختهای شبکه آب و برق در گواتر سرمایه گذاران بیشتری به این صنعت زودبازده جذب شوند.

هر چه باشد صنعت میگوی سواحل مکران در ایران نمونه ندارد و در جهان کم نظیر است؛ این صنعت نوپا نشان داده در صورتی که با فراهم شدن زیرساخت تنها به همین ظرفیت در سواحل سیستان و بلوچستان اهتمام ویژه شود، با اشتغالزایی برای هزاران نفر بخش عمده ای از محرومیت محروم ترین استان کشور را می زداید.

افزایش اجاره مستأجران را از تهران فراری داد / مهاجرت به شهرهای اطراف

رشد قیمت اجاره مسکن و نیز هزینه های سرسام آور زندگی در کلان شهر تهران باعث شده تا بسیاری از مستأجران عطای زندگی در پایتخت را به لقایش ببخشند.

وحید محمدی یکتا

اجاره مسکن سهم عمده ای از سبد کالای خانواده ها در کشور به ویژه استان تهران را تشکیل می دهد و تغییرات بازار اجاره مسکن به صورت مستقیم در وضعیت معیشتی خانواده های تهرانی تأثیر گذار است. تغییرات نرخ اجاره در ماه های اخیر همواره سیر صعودی معناداری داشته است و در حالی که امید علی پارسا، رئیس مرکز آمار ایران در گفتگویی میانگین افزایش اجاره بها در تهران را ۱۹ درصد اعلام کرده که بررسی های میدانی نشان از افزایش ۴۰ الی ۵۰ درصدی اجاره بها در مناطق مختلف تهران دارد.

البته در برخی مناطق این افزایش بیش از این میزان بوده است و استدلال مالکان در افزایش اجاره بها رشد بیش از ۵۰ درصدی قیمت مسکن در تهران است و آن ها معتقدند، که اجاره بها همواره تابع قیمت مسکن بوده و این ۲ شاخص با هم رابطه مستقیم دارند.

بررسی میدانی اجاره مسکن در تهران

بر اساس این گزارش، در محله هایی مانند «تهران پارس» برای اجاره یک آپارتمان ۶۰ متری یک خوابه باید ۴۰ میلیون تومان رهن و ۹۰۰ هزار تومان اجاره پرداخت شود، این در حالی است، که همین آپارتمان در سال گذشته ۴۰ میلیون رهن کامل شده

است و آمارها حاکی از افزایش بیش از ۷۵ درصدی اجاره بها در این محله ها است.

در محله «فرمانیه» در شمال شهر تهران نیز یک واحد ۱۲۰ متری را با ۱۵۰ میلیون تومان رهن و اجاره ماهانه ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومانی و یا ۲۶۰ میلیون تومان رهن کامل می توان پیدا کرد، قیمت یک واحد ۷۵ متری آپارتمانی در طبقه سوم بدون آسانسور دو خوابه در «بلوار فردوس» غرب هم ۶۵ میلیون تومان رهن با اجاره ماهانه یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است و یا همین واحد را با ۱۱۵ تا ۱۲۰ میلیون تومان رهن

کامل می توان در اختیار گرفت. در «پونک» نیز می توان یک واحد ۷۰ متری ۶ سال ساخت را با ۳۰ میلیون تومان رهن و اجاره ماهانه ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان یا رهن کامل ۱۱۰ میلیون تومان پیدا کرد، که در این مناطق هم ۵۰ درصد افزایش در اجاره بها را شاهد بوده ایم.

در جنوب شهر و محلاتی مانند «خزانه» و «خانی آباد» رهن و اجاره یک تک واحد ۹۵ متری ۲۵ میلیون تومان ودیعه با اجاره ماهانه یک میلیون تومان و یا ۶۵ تا ۷۰ میلیون رهن کامل است که ۴۰ درصد افزایش

مانند اعتیاد، مفاسد اخلاقی، سرقه و ... شده و مردم بومی و مذهبی این شهرستان اصلاً برخی ناهنجاری‌ها را نمی‌پسندند، همین موضوع باعث شده تا تناقض‌هایی در سطح شهرستان شاهد باشیم.

رئیس اتحادیه املاک و وامین نیز در خصوص چگونگی استقبال مردم از خانه‌های اجاره‌ای شهرهای اطراف تهران گفت: کرایه‌های مسکن در ورامین حدود ۲۰ درصد افزایش یافته است و همین افزایش کم، قیمت پایین کرایه‌ها و نیز قدرت پایین خرید و یا اجاره مسکن در تهران سبب استقبال بیش‌ازپیش مستأجران از واحدهای اجاره‌ای این مناطق شده است.

ابوطالب شیرکوند اضافه کرد: کنترل بازار خرید و اجاره مسکن دستوری نیست و با بخشنامه میسر نمی‌شود، اما ما سعی داریم، با ابزارهای موجود، در حد توان از افزایش غیرمتعارف اجاره بهاء جلوگیری کنیم.

کم‌توجهی به ایجاد زیرساخت‌ها بستر گسترش آسیب‌ها

اما روی آوردن مستأجران به شهرهای اطراف تهران با چالش‌هایی نیز همراه است، یک کارشناس مسائل اجتماعی و بهزیستی در این خصوص اظهار داشت: زندگی در شهرهای حاشیه‌ای با تهدیدهایی همراه است و سکونت در مناطق حاشیه‌ای تهران می‌تواند بهترین مکان برای رشد آسیب‌های اجتماعی باشد. مهدی مغاری با بیان این‌که جمعیت حاشیه تهران از چندین استان کشور نیز بیشتر است، گفت: امکانات بهداشتی، انتظامی، رفاهی، شهری و ... در این مناطق به نسبت جمعیت بسیار کم‌تر است.

وی در پاسخ به این سؤال که آیا حرکت شهروندان از کلان‌شهر تهران به مناطق حاشیه‌ای می‌تواند، سبب مهاجرت معکوس شده و تمرکززدایی از تهران را رقم بزند، گفت: تمرکززدایی مؤلفه‌های خاص خود را دارد، این‌که افراد به دلیل ناتوانی از پرداخت کرایه‌ها و یا به دلیل هزینه‌های بالای زندگی در تهران مجبور به خروج از این شهر شوند، دردی را دوانمی‌کند، چراکه کار این افراد در شهر تهران است، آن‌ها عملاً نمی‌توانند، به شهرستان‌های خود، که مستقر در استان‌های دیگر است، رجوع کنند و با حضور در مناطق نزدیک تهران حاشیه‌نشینی را رقم می‌زنند.

این کارشناس بهزیستی گفت: حاشیه‌نشینی در بافت‌هایی رخ می‌دهد، که طبق تعریف عمدتاً مهاجرین روستایی و تپی‌دستان شهری را در خود جای‌داده‌اند، همچنین از نظر ویژگی‌های کالبدی و برخورداری از خدمات رفاهی، اجتماعی و فرهنگی و زیرساخت‌های شهری شدیداً دچار کمبود هستند. مغاری گفت: بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد، که حاشیه‌نشینی در اطراف تهران، نوعی نوین از حاشیه‌نشینی است، که ابعادی چون فقر شهری و درآمد پایین، سرمایه انسانی کم و تهدیدهای اجتماعی را رقم می‌زند، سرمایه اقتصادی پایین این افراد مشکلاتی را برای گذراندن معیشت و وضعیت بهداشت این افراد رقم می‌زند تا جایی که خطر شیوع برخی بیماری‌های مسری در اماکن پرتراکم اطراف تهران به شدت احساس می‌شود.

از طرفی باید در نظر گرفت، که تمرکززدایی از پایتخت، اگر به‌صورت رشد همه‌جانبه اعم از رشد فرصت‌های شغلی و امکانات گوناگون باشد، امری مفید و پسندیده است، اما اگر در گوناگونی پرتراکم و بی‌امکانات در شهرهای اطراف تهران شاهد حضور نامتوازن جمعیت باشیم و به‌یک‌باره شهری مانند بومهن رشد ۱۰۰ درصدی جمعیت را تجربه کند، نگرانی‌های اجتماعی در مناطق حاشیه‌ای افزایش خواهد یافت.

از هر یک از مناطق بالا کرایه‌ای حدود ۸۸ الی ۲۲۰ هزار تومان در ماه است و به همین دلیل است، که کرایه مسکن در تهران برای مستأجران مقرون‌به‌صرفه نیست و به گفته نایب‌رئیس اتحادیه املاک کشور بسیاری از مستأجران به شهرهای اطراف تهران مهاجرت کنند.

حسام عقیابی در این خصوص اضافه می‌کند: در ماه‌های اخیر و به دنبال افزایش قیمت مسکن و اجاره بهاء در شهر تهران شاهد روند مهاجرت اقشار اجاره‌نشین از تهران به سمت شهرهای اطراف هم چون شهریار، پردیس و رودهن هستیم که البته مشکلات اجتماعی را می‌تواند در شهرهای مهاجرپذیر ایجاد کند.

پدر یکی از خانواده‌هایی که به‌تازگی به دلیل کرایه پایین‌تر مسکن در پردیس ساکن شده است، گفت: زندگی در تهران هزینه‌های سرسام‌آوری دارد، از طرف دیگر آلودگی هوای این شهر باعث شد، تا تصمیم بگیریم به پردیس که آب و هوایی مناسب و راهی کوتاه تا تهران دارد، مهاجرت کنیم.

محمد مصطفایی ادامه داد: البته این مکان نسبت به شهر تهران از امکانات کم‌تری برخوردار است که می‌طلبید، مسئولان اگر واقعاً خواهان مهاجرت معکوس از تهران هستند، نسبت به رشد مناطق حاشیه تهران اقدام جدی کنند.

وی افزود: اگر امکانات موجود در شهرستان‌های اطراف تهران و مناطق حاشیه‌ای این شهر ارتقا داده شود و مسئولان تنها تهران را نبینند، کسی اصراری برای استقرار در تهران ندارد، اما متأسفانه ما حتی یک بیمارستان در پردیس نداریم، حال شما تصور کنید، تمام «مسکن مهر»‌های ساخته‌شده در این شهرستان پرتراکم و جمعیت ساکن شود، قطعاً باید خدمات ارائه‌شده به این مناطق متناسب با جمعیت ساکن باشد، اما در حال حاضر این‌طور نیست.

یکی از مشاوران املاک پیشوا هم با تأیید مهاجرت تهرانی‌ها به این شهر گفت: اقبال تهرانی‌ها به خانه‌های پیشوا، به‌ویژه در مناطق تازه‌ساز و مسکن مهر نشین این شهرستان سبب شده تا بازار خریدوفروش و اجاره مسکن نیز رشد داشته باشد.

وی گفت: در واقع بسیاری از مشتری‌های خرید و یا اجاره مسکن در شهرک‌های نزدیک دانشگاه آزاد، افرادی هستند، که توان اجاره مسکن در تهران را ندارند و ترجیح می‌دهند، در این محل‌ها با هزینه‌هایی به‌مراتب کم‌تر زندگی کنند.

این مشاور املاک اما از رشد آسیب‌های اجتماعی به‌واسطه حضور مهاجران گلایه کرد و گفت: درست است بازار ما با حضور مهاجران رونق بیشتری می‌یابد، اما آسیب‌های اجتماعی در این مناطق در واقع زنگ خطری برای آینده است، اگر برنامه‌های جدی و مدون برای این مهاجرت‌ها نداشته باشیم با مشکل مواجه خواهیم شد.

وی گفت: این‌که از مسکن‌های اطراف به‌عنوان خوابگاه استفاده شود، سبب ترویج انواع آسیب‌ها

را نشان می‌دهد.

این کرایه‌ها را با کرایه‌های واحدهای مسکونی مشابه در شهرستان‌ها و شهرک‌های اقماری اطراف تهران مقایسه می‌کنیم.

کرایه‌های به‌مراتب کم‌تر در شهرهای اطراف تهران

در پیشوا رهن و اجاره یک واحد ۶۰متری در شهرک «نقش جهان» ۱۵ میلیون تومان ودیعه و ماهانه ۲۰۰ هزار تومان و یا ۲۵ میلیون رهن کامل بوده که علی‌رغم افزایش ۶۰ درصدی بازهم برای یک خانواده مستأجر گزینه بهتری است.

اجاره یک واحد ۷۰متری ویلایی در بستان در محله «کارخانه قند» ورامین هم با ۱۵ میلیون تومان رهن و اجاره ماهانه ۱۵۰ هزار تومان و یا رهن کامل ۲۰ میلیون تومان امکان‌پذیر است و البته در این منطقه بستگی به مکان و نوع ساخت و امکانات این رقم بیشتر نیز می‌شود.

یک واحد آپارتمانی ۷۰متری در «شاهد شهر» شهریار با رهن ۱۰ میلیون تومان و اجاره ماهانه ۲۰۰ هزار تومان و یا رهن کامل ۱۱ میلیون تومان پیدا می‌شود.

در «رضی آباد پایین» شهریار که قیمت‌ها ۴۰ درصد افزایش داشته رهن و اجاره یک واحد ویلایی ۸۵متری با ۲۰ میلیون تومان رهن و اجاره ۶۰۰ هزار تومانی و یا ۴۰ میلیون تومان رهن کامل امکان‌پذیر است.

در فاز ۱۱ پردیس که تمام واحدها آپارتمانی هستند، اجاره یک واحد با متراژ ۷۸ متر ۲۰ میلیون تومان رهن و ماهانه یک‌میلیون تومان اجاره و یا ۵۵ میلیون رهن کامل قیمت‌گذاری شده است.

یک واحد آپارتمانی با متراژ ۷۵ تا ۸۰ متر در «آبناسان» رباط کریم نیز دارای رهن ۸ میلیون تومان و اجاره ماهانه ۴۵۰ هزار تومانی و یا ۱۰ میلیون تومان رهن کامل است و در شهرک «قائمیه» اسلامشهر هم ۱۲ میلیون تومان رهن و اجاره ماهانه ۳۰۰ هزار تومان یا ۲۲ تا ۲۵ میلیون رهن کامل توسط مالکان مطالبه می‌شود.

یک واحد یک خوابه ۷۸متری در کوچه «معلم» رودهن را حدوداً با رهن ۲۵ میلیون تومان و اجاره ماهانه ۵۰۰ هزار تومان و یا ۲۷ تا ۲۹ میلیون تومان رهن کامل می‌توانید بیابید.

همچنین واحدهای آپارتمانی در متراژ ۵۵ تا ۷۰متر در محله «مطهری» رودهن ۲۰ میلیون تومان رهن و اجاره ماهانه ۳۰۰ هزار تومان و اگر ساختمان با امکانات بیشتری باشد ۴۰ میلیون تومان رهن و اجاره ماهانه ۳۰۰ هزار تومان یا ۵۰ میلیون تومان رهن کامل قیمت‌گذاری شده و واحدهای آپارتمانی شهرک «دانشگاه» پاکدشت هم ۲۵ میلیون تومان رهن با اجاره ماهانه ۴۵۰ هزار تومان یا ۲۷ میلیون تومان رهن کامل است.

همه واحدهای حاشیه تهران که در بالا بررسی شد، تا نزدیک‌ترین ایستگاه مترو شهر تهران فاصله‌ای ۱۵ تا ۴۵ دقیقه‌ای دارند، که می‌تواند با احتساب نیم ساعت زمان جابجایی با مترو در شهر تهران زمانی قابل‌قبول برای رسیدن به دانشگاه و یا سر کار و یا حتی بازار و مراکز پزشکی و درمانی شهر تهران باشد.

با در نظر گرفتن این مطلب و دریافتی ماهیانه یک‌میلیون و ۳۷۲ هزار تومانی کارگران با احتساب حق عائله‌مندی، کمک‌هزینه اقلام مصرفی خانوار و کمک‌هزینه ماهیانه اجاره مسکن مشخص می‌کند که یک کارگر باید بخش اعظمی از درآمد ماهیانه خود را صرف پرداخت اجاره بهاء کند.

هزینه‌های زندگی در تهران سرسام‌آور است

هزینه برای رسیدن به نزدیک‌ترین ایستگاه مترو

الزامات رونق دروازه اتصال به اروپا؛ پایانه‌های مرزی تقویت شوند

آذربایجان غربی با ۱۴ گمرک و بازارچه و هم‌مرزی با سه کشور خارجی، دروازه اتصال ایران به اروپا بوده و قابلیت تبدیل شدن به هاب تجاری کالا و ترانزیت کشور را دارا است.

سکینه اسمی

همسایگی با سه کشور عراق، ترکیه و آذربایجان و هم‌جواری با فاصله ۱۵ کیلومتری با کشور ارمنستان، دارا بودن ۲۳ درصد از ظرفیت پایانه‌های مرزی به همراه وجود تنها راه‌آهن کشور به ترکیه و اروپا از ویژگی‌ها و ظرفیت‌هایی است که در بین ۳۱ استان کشور تنها نصب آذربایجان غربی شده است. استقرار در مسیر کریدور شرقی و غربی و نزدیکی به کریدور شمال و جنوب و وجود فرودگاه بین‌المللی ارومیه و فرودگاه‌های خوی و ماکو، وجود پنج پایانه رسمی پلدشت، بازرگان، سرو، رازی و پیرانشهر، بازارچه غیررسمی کیله سردشت در کنار ۹ گمرک مرزی بستری را در این استان مرزی فراهم کرده که اگر به‌درستی مدیریت و بهره‌گیری شود محاصلی جز رونق اقتصادی منطقه و حتی کشور نخواهد داشت. در حال حاضر راه‌های زمینی ارتباط با اروپا از طریق جاده و ریل و همچنین مبادی اصلی ورود و خروج زمینی کالا و مسافر از کشور به اروپا و بالعکس در آذربایجان غربی فراهم است و زیرساخت‌هایی که متناسب با این امور در استان ایجاد شده در کنار مزیت‌های کم‌نظیر جغرافیایی و اقتصادی آذربایجان غربی را به یکی از کانون‌های مهم تجارت و صادرات

کشور تبدیل کرده است.

این استان ۸۹۱ کیلومتر مرز مشترک با سه کشور دارد که از شمال با جمهوری آذربایجان و از غرب با کشورهای عراق و ترکیه همسایه بوده و نیز به‌صورت غیرمستقیم با کشور ارمنستان هم‌مرز است؛ تنها استان کشور که از چنین ظرفیت مرزی بالایی برخوردار است.

اما در سال‌های گذشته فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم از جمله راه به‌عنوان مهم‌ترین زیرساخت، امکانات و تأسیسات مدرن، بافت فرسوده برخی تأسیسات مرزی، بروکراسی پیچیده و خم‌اداری و ضعف قوانین شرايطی را به وجود آورده بود که این ظرفیت بی‌نظیر مورد توجه قرار نگرفته و به‌درستی مورد استفاده قرار نگرفت. عدم بهره‌برداری اصولی از ظرفیت‌های مرزی در استان نه‌تنها موجب شده این پتانسیل سال‌ها به دست فراموشی سپرده شود بلکه مردم مرزنشین استان نیز با وجود این ذخایر ارزشمند با مشکلات اقتصادی، فقر و بیکاری نیز روبه‌رو هستند.

سال‌های اخیر طرح‌های عمرانی قابل توجهی در هر ۵ پایانه مرزی رسمی استان آغاز شده که بخشی از آن‌ها به اتمام رسیده و بخش قابل توجهی در دست اجراست، طرح‌هایی که در صورت اتمام به‌موقع باوجود تحریم‌های ظالمانه علیه کشور موجب رونق بخشی دروازه اتصال ایران به اروپا خواهد شد.

۲۰ درصد ترانزیت زمینی کشور از آذربایجان غربی انجام می‌شود

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور در خصوص نقش مهم پایانه‌های

مرزی استان در اقتصاد منطقه و کشور گفت: ۲۰ درصد ترانزیت زمینی کشور از طریق مرزهای گسترده آذربایجان غربی انجام می‌شود و این امر جایگاه ارزنده این استان در مبادلات مرزی کشور را نشان می‌دهد. داریوش امانی که برای تودیع و معارفه مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی به این استان سفر کرده بود گفت: امسال با توجه به تحریم‌ها و شرایط اقتصادی کشور تقویت بازارچه‌های مرزی در کشور به‌خصوص آذربایجان غربی در دستور کار قرار دارد.

وی با بیان اینکه نوع نگاه ما به گونه‌ای است که از طریق زمینی ارتباط خوبی با همسایه‌های خود داشته باشیم، افزود: این استان با چهار کشور مرز مشترک دارد که ظرفیت بی‌نظیری برای گسترش روابط اقتصادی با کشورهای همسایه را فراهم کرده است.

امانی با تأکید بر اینکه تقویت پایانه‌های مرزی موجب بهبود سطح روابط با کشورهای همسایه و نیز رفع مشکل بیکاری در منطقه می‌شود گفت: مرز بازرگان نیز نقطه اتصال اروپا - ایران - آسیای میانه و یکی از اصلی‌ترین گمرکات زمینی کشور است که در این استان قرار دارد و باید از ظرفیت این مرز بیش‌ازپیش استفاده شود.

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای با تأکید بر اینکه این استان با داشتن پنج پایانه مرزی و نزدیک ۹۰۰ کیلومتر مرز مشترک با ترکیه، عراق و نخجوان از جایگاه ویژه‌ای در منطقه برخوردار است افزود: با توجه به احتمال آغاز تحریم‌های دولت مستکبر آمریکا توجه بیش‌ازپیش

داریم استان را به هاب تجاری کالا در کشور تبدیل کنیم خاطر نشان کرد. آذربایجان غربی با توجه به پایانه‌های متعدد و سایر ظرفیت‌هایی که دارد می‌تواند نقش ویژه‌ای را در توسعه مناسبات اقتصادی و تجاری کشورمان با کشورهای عراق، ترکیه و سوریه ایفا و به‌عنوان هاب تجاری کالا در منطقه عمل کند. اظهارات حسینی در حالی است که وزیر کشور با سفر به آذربایجان غربی در جریان بازدید از پایانه مرزی سرو با اشاره به تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران، گفت: سیاست اقتصادی دولت، تقویت تجارت خارجی برای مقابله با این تحریم‌های ناجوانمردانه است.

عبدالرضا رحمانی فضلایی با بیان اینکه نقش استان‌های مرزی در توسعه تجارت خارجی بی‌بدیل است و از این رو توسعه این مناطق مورد توجه دولت قرار دارد اظهار داشت: هیچ محدودیتی در پرداخت تسهیلات بانکی به طرح‌های توسعه مناطق مرزی وجود ندارد.

تأسیسات مدرن در پایانه‌ها و گمرکات مرزی آذربایجان غربی نصب می‌شود

ناظر گمرکات آذربایجان غربی نیز در خصوص وضعیت گمرکات و پایانه‌های مرزی استان و نقش آن‌ها در رونق بخشی اقتصادی در منطقه گفت: در حال حاضر همه پایانه‌های مرزی رسمی و غیررسمی و نیز گمرکات استان مشغول فعالیت بوده و سهم عمده‌ای در صادرات و واردات کشور و استان بر عهده دارند. احمد برکابیان با بیان اینکه در کنار اقدامات عمرانی قابل توجهی که در پایانه‌های مرزی استان در دست اجراست گمرکات اقدام به نصب تجهیزات مدرن در این پایانه‌ها کرده است افزود: هم‌اکنون دو دستگاه ایکس ری کامیونی و دو دستگاه چمدانی در مرز بازارگان، یک دستگاه در سرو، یک دستگاه در رازی و یک دستگاه در مرز تمرچین نصب و مستقر شده است.

وی با بیان اینکه امسال یک دستگاه ایکس ری مجهز و مدرن نیز در مرز بازارگان احداث و راه‌اندازی می‌شود گفت: پیش‌بینی می‌شود این دستگاه در عرض سه الی چهار ماه آینده در مرز بازارگان راه‌اندازی شود. برکابیان با اشاره به اجرای طرح جامع گمرک در پایانه مرزی بازارگان اظهار داشت: این طرح در مدت دو سال با صرف اعتباری بالغ بر ۴۰ میلیارد تومان در

استان نیازمند برنامه‌ریزی لازم است که باید با جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بتوان اصولی و با مدیریت صحیح قدم برداشت.

بازارچه کیله مرزی سردشت رسمی شود

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع انسانی استاندار آذربایجان غربی با اشاره به ساخت‌وساز در پایانه‌های مرزی استان عنوان کرد: در حال حاضر طرح جامع گمرکی در پایانه مرزی بازارگان در دست اجراست، پایانه پلدشت با استانداردهای روز اتمام یافته و بخش خصوصی نیز اقدامات خوبی در پایانه مرزی پیرانشهر در دست اجرا دارد.

وی با بیان اینکه برای رونق بخشی به پایانه‌های مرزی و استفاده بهینه از این ظرفیت به دنبال رسمی کردن بازارچه مرزی «کیله» سردشت هستیم اضافه کرد: با وجود اینکه این بازارچه به صورت رسمی فعالیت نمی‌کند اما امسال تاکنون ۴۵ میلیون دلار صادرات از بازارچه کیله مرزی سردشت صورت گرفته که نشان از اهمیت توجه به ظرفیت‌های مرزی است.

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع انسانی استاندار آذربایجان غربی با تأکید بر اینکه در نظر

به ترانزیت زمینی و عملکرد پایانه‌های مرزی در دستور کار قرار دارد که آذربایجان غربی در این بخش از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

از ظرفیت‌های مرزی آذربایجان غربی به درستی استفاده نکرده‌ایم

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع انسانی استاندار آذربایجان غربی معتقد است آذربایجان غربی به دلیل هم‌مرزی مستقیم و غیرمستقیم با ۴ کشور خارجی تنها استان کشور است که از ویژگی و اهمیت اقتصادی بالایی برخوردار است.

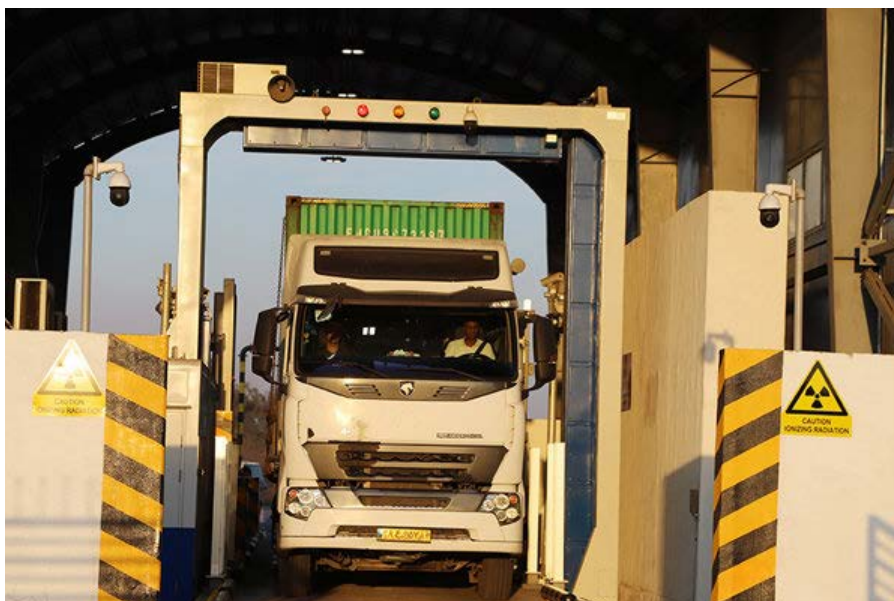
رضا حسینی با بیان اینکه مرزی بودن استان مزایا و تهدیداتی برای استان داشته و دارد، عنوان کرد: متأسفانه در سال‌های گذشته به دلیل عدم مدیریت صحیح و فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم از ظرفیت و مزایای مرزی بودن استان به درستی استفاده نکرده‌ایم.

وی با بیان اینکه در آذربایجان غربی ۵ پایانه مرزی وجود دارد که قابلیت مدیریت، تأمین کالا و خدمات و بخشی از امورات صادراتی را در شرایط خاص دارا است ادامه داد: نباید با این ظرفیت عظیم مرزی فقط مسیر تردد خودروهای ترانزیتی باشیم بلکه باید به گونه‌ای عمل کرد که سایر استان‌های کشور راغب به صدور و ورود کالاهای موردنیاز از این استان باشند.

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع انسانی استاندار آذربایجان غربی گفت: استفاده و مدیریت صحیح پایانه‌های مرزی استان موجب ایجاد شرکت‌های حمل‌ونقل، دفاتر مسافری و بین‌راهی، ایجاد واحدهای بسته‌بندی، سردخانه و ... در استان و در نتیجه گردش سرمایه به همراه ایجاد اشتغال می‌شود.

حسینی با اشاره به اینکه زیرساخت‌های راه، ریل، هوایی و حمل‌ونقل در استان باید هم‌زمان ایجاد و تکمیل شود افزود: رونق اقتصادی در استان و پایانه‌های مرزی نیازمند ایجاد شرکت‌های حمل‌ونقل، تأسیسات، زیرساخت و نیز شرکت‌های حمل‌ونقل مدرن و به‌روز است که اقداماتی در این زمینه در استان آغاز شده است.

وی با بیان اینکه متأسفانه دهه‌های گذشته مرزهای استان به شکل مدرن و هماهنگ رشد نکرده است افزود: توجه به ساماندهی و رونق بخشی به مرزهای

۱۴ میلیارد و یکصد میلیون تومان با پیشرفت ۴۶ درصدی شامل محوطه‌سازی و کریدور مسافری نیز در حال انجام است.

شکری از اجرای فاز اول پایانه مسافری در مرز رازی خوی نیز خبر داد و گفت: این طرح با صرف اعتباری بالغ بر هشت میلیارد و یکصد میلیون ریال با پیشرفت فیزیکی ۸۵.۳۱ درصد شامل ساماندهی و بهسازی رودخانه مرزی قطور، پل قطور، محوطه‌سازی و سایت اجباری به مساحت ۳۰ هزار مترمربع در حال اجرا است.

وی با بیان اینکه کلیات طرح فاز دوم پایانه مرز رازی به مساحت پنج هزار و ۵۰۰ مترمربع مورد توافق قرار گرفته و به زودی وارد فاز اجرایی می‌شود افزود: در حال حاضر احداث سالن مسافری و محوطه‌سازی پایانه مرز رازی نیز با صرف اعتباری بالغ بر ۱۲ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان و پیشرفت فیزیکی ۶۳ درصد و مساحت چهار هزار و ۱۶۰ مترمربع در دو طبقه در حال اجرا است.

۴ کریدور مهم ارتباطی کشور از آذربایجان غربی می‌گذرد

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی با بیان اینکه هم‌اکنون ۴ کریدور مهم کشور از آذربایجان غربی می‌گذرد گفت: آذربایجان غربی به دلیل هم‌مرزی با چهار کشور دروازه اتصال ایران به اروپا محسوب می‌شود و گذر چهار کریدور ارتباطی مهم کشور از استان از اهمیت بالایی در اقتصاد مرزی برخوردار است.

شکری زیاد بودن تعداد ادارات مستقر در پایانه‌های مرزی و موازی کاری را از مهمترین مشکلات پیش روی پایانه‌های مرزی استان دانست و افزود: اگر بتوانیم فعالیت این ادارات را منسجم و یکپارچه کنیم در صورت اتمام طرح‌های عمرانی و نیز نصب تجهیزات مدرن در پایانه‌های مرزی در سالهای آتی شاهد رونق تجارت مرزی در منطقه خواهیم بود.

مدیرکل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای آذربایجان غربی همچنین با تأکید بر توسعه همسور در پایانه‌های مرزی استان گفت: در کنار فعالیت‌های عمرانی در پایانه‌های مرزی باید زیرساخت‌های تجارت مرزی از جمله ایجاد راه ارتباطی و دسترسی مناسب به پایانه‌های مرزی باید در دستور کار قرار گیرد.

شکری در خصوص سهم و میزان ترانزیت از پایانه‌های مرزی استان در سالجاری اظهار داشت: امسال مجموع ترانزیت از پایانه‌های مرزی استان یک میلیون و ۱۵۳ هزار و ۲۷۱ تن بوده که رشد قابل توجهی دارد. وی تعداد کامیون‌های حامل کالای ترانزیت از پایانه‌های مرزی استان را ۸۳ هزار ۶۲۴ دستگاه عنوان کرد و افزود: در مدت‌زمان مذکور شاهد تردد ۳۳۱ هزار و ۲۸۹ دستگاه کامیون حامل کالاهای وارداتی و صادراتی از پایانه‌های مرزی بودیم که مرز بازرگان رتبه اول را به خود اختصاص داده است.

شکری تعداد مسافران متردد از پایانه‌های مرزی استان طی سال جاری را دو میلیون و ۷۴۶ هزار و ۷۵۰ نفر عنوان و خاطر نشان کرد: مرز بازرگان با تردد ۱۸ هزار و ۹۰۵ ناوگان مسافری رتبه اول را داراست.

حاضر با توجه به اتفاق نظری که مسئولان کشوری و استانی در خصوص اهمیت رونق بخشی به پایانه‌های مرزی دارند امید می‌رود با انسجام بخشی فعالیت‌ها و تسریع در روند اجرای فعالیت‌های عمرانی به همراه نصب تجهیزات مورد نیاز در سال‌های آتی شاهد رونق بیش از پیش پایانه‌های مرزی آذربایجان غربی باشیم.

ارسالان شکری با بیان اینکه این استان سهم ۲۳ درصدی از پایانه‌های مرزی کشور را داراست اظهار داشت: در حال حاضر طرح‌های عمرانی با اعتباری بالغ بر ۵۰ میلیارد تومان در مرزهای استان در حال اجراست که رقم قابل توجهی به شمار می‌رود.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی ۴۶ شرکت بین‌المللی در استان فعال است گفت: افزایش سطح خدمات و گسترش فروش بلیت اینترنتی از سیاست‌های این سازمان است.

وی ادامه داد: در حال حاضر پایانه مرزی پلدشت یکی از پایانه‌های استاندارد کشور تکمیل شده و مشغول فعالیت است همچنین در پایانه مرزی بازرگان گمرک طرح جامع را آغاز کرده که در صورت اتمام مرز بازرگان یکی از کم‌نظیرترین پایانه‌های مرزی کشور محسوب خواهد شد.

شکری با بیان اینکه بازرگان دومین مرز زمینی بزرگ کشور به شمار می‌رود گفت: طرح ساماندهی و تکمیل این پایانه مرزی با اعتباری بالغ بر ۱۵ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان و پیشرفت ۶۷ درصدی در حال اجرا بوده که شامل پارکینگ، ورودی مسافری، دیوار کشی و سردرب است.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی اضافه کرد: طرح احداث پایانه مرزی پلدشت نیز با

دو فاز در مرز بازرگان اجرایی می‌شود. ناظر گمرکات آذربایجان غربی با اشاره به سهم بالای پایانه‌ها و گمرکات مرزی در صادرات و واردات استان عنوان کرد: در چهار ماه نخست امسال ۵۴۲ هزار و ۳۵۵ تن کالا به ارزش ۲۲۷ میلیون دلار از طریق پایانه‌ها و گمرکات مرزی استان به خارج از کشور صادر شده که از نظر وزن ۵۶ درصد و از نظر ارزش ریالی نیز ۵۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

بر کابیان میزان واردات در چهار ماه نخست امسال را نیز ۱۶۱ میلیون دلار عنوان و خاطر نشان کرد: میزان واردات از طریق پایانه‌های مرزی و گمرکات استان در مقایسه با مدت‌زمان مشابه پارسال ۳۵ درصد کاهش نشان می‌دهد.

سهم ۲۲ درصدی آذربایجان غربی از پایانه‌های مرزی کشور

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان غربی در زمینه رونق بخشی به پایانه‌های مرزی استان گفت: آذربایجان غربی با دارا بودن هشت مرز شامل ۵ پایانه مرزی رسمی جاده‌ای، یک مرز غیررسمی، یک مرز هوایی و ریلی با ۹۸۱ کیلومتر مرز مشترک با سه کشور خارجی از اهمیت بالایی در بخش تجارت مرزی برخوردار است.

انتقاد پیمانکاران ساختمانی مناطق زلزله زده و پاسخ رئیس ستاد بازسازی

زهرآقایی
پیمانکاران بازسازی مناطق زلزله زده استان کرمانشاه از وقوع یک فاجعه پیمانکاری در این مناطق سخن می گویند که اگر مدیریت نشود به یک معضل اجتماعی تبدیل می شود.

۹ ماه گذشت از فاجعه بزرگی که وقوع زلزله ۷.۳ ریشتری آبان ماه سال گذشته در غرب کشور به بار آورد؛ زمین لرزه‌ای که هزاران خانه و کاشانه ویران شده را روی دست مرزنشینان کرمانشاهی گذاشت. زلزله‌ای ویرانگر که شعاع تخریبی آن ۹ شهرستان استان کرمانشاه را در بر گرفت؛ حجم تخریب‌ها آنقدر بالا بود که از اغلب استان‌های کشور برای مشارکت در بازسازی این مناطق پیش قدم شدند، از ستادهای معین بنیاد مسکن و پیمانکاران گرفته تا کارگران همه در این امر عظیم شرکت کردند تا مردم زلزله زده زودتر سرپناه ویران شده را دوباره بنا کنند و رنگ امید را به زندگی‌های نوسازشان بکشند.

یکی از این اقشار که در بازسازی‌ها مشارکت و حضور پررنگ تری دارد، پیمانکاران هستند که با تلاش‌های پشت صحنه‌ای که دارند شبانه‌روز برای تحقق وعده دولت و شخص رییس جمهور حالا مجبورند به هر شکل ممکن واحدها را در زمان مقرر آماده بهره‌برداری کنند.

پیمانکارانی که به اذعان خودشان بخش اعظمی از خسارت‌های زلزله از جیب آنها تامین می‌شود و در حال ورشکستگی هستند اعلام می‌کنند که یک فاجعه پیمانکاری در این مناطق در حال رخ دادن است که اگر این موضوع اتفاق بیفتد با توجه به درگیر بودن هزاران نفر در این زمینه به دلیل بدهی‌های آنها و ناتمام ماندن کار حتی این موضوع می‌تواند به یک فاجعه اجتماعی در این مناطق تبدیل شود.

چند تن از پیمانکاران مناطق زلزله زده استان کرمانشاه با حضور در دفتر خبرگزاری مهر به بیان مشکلات خود پرداختند و البته راهکارهایی هم برای رفع این مشکلات داشتند و از مسئولان خواستار رفع آنها با اتخاذ تدابیر مناسب شدند.

پیمانکاران بابت ساخت هر واحد بیش از ۴ میلیون تومان ضرر می‌کنند
 سیدهیوا حسینی یکی از پیمانکاران مشغول به کار در مناطق زلزله زده استان کرمانشاه است به نمایندگی از تعداد زیادی از پیمانکاران اظهار داشت: بعد از فراخوان بنیاد مسکن برای بازسازی مناطق زلزله زده ما هم همچون سایرین برای حضور در این کار انسان دوستانه پیش قدم شدیم و فکر می‌کردیم به نوعی زکات کارمان را می‌دهیم.

وی افزود: هرچند ما چشم بسته و با اعتماد کامل به بنیاد مسکن قراردادها را امضا کردیم، اما آنالیز اشتباه بنیاد مسکن حالا مشکلاتی برای پیمانکاران ایجاد کرده است.

این پیمانکار بازسازی مناطق زلزله زده بیان داشت: شروع عملیات در فصل زمستان بود که اوایل حدود ۳۰ تا ۴۵ روز بارندگی رخ داد و امکان کار نبود، بعد نیز اعتصاب رانندگان و کمبود و افزایش قیمت مصالح منجر به تحمیل ضرر و زیان زیادی به پیمانکاران شد.

حسینی تصریح کرد: طبق قراردادی که منعقد شد ابتدا قرار بود بابت هر واحد حدود ۱.۵ میلیون تومان سود برای پیمانکار در نظر گرفته شود، اما در حال حاضر هر واحد بیش از ۴ میلیون تومان برای ما پیمانکاران ضرر دارد و بنیاد مسکن هم در این خصوص هیچ مسئولیتی را متقبل نمی‌شود.

پیمانکاران بازسازی مناطق روستایی در حال ورشکستگی هستند

وی خاطر نشان کرد: در این شرایط حتی کارگران و بناها هم از پیمانکاران چندبرابر معمول دستمزد می‌گیرند و با این وضعیت ایجاد شده فاجعه پیمانکاری در حال رخ دادن است و پیمانکاران مناطق زلزله زده روستایی در حال ورشکسته شدن هستند.

این پیمانکار افزود: بنیاد مسکن از ابتدا متری ۵۳۰ هزار تومان را برای عقد قرارداد پیشنهاد داد و متری ۱۰۵ هزار تومان هم بابت اسکلت برای خود در نظر گرفت و بعد از افزایش قیمت‌ها سهم خودش را به ۱۳۴ هزار تومان افزایش داد اما سهم پیمانکار هیچ تغییر نکرد.

حسینی تصریح کرد: در نقد شدن صورت وضعیت‌ها هم ستادهای معین ابتدا هزینه‌های خودشان را

برداشت می‌کنند و دنبال صاف کردن بدهی خودشان هستند.

بنیاد مسکن قول تامین مصالح رایگان را از ابتدا داده بود

به گفته این پیمانکار، بنیاد مسکن از ابتدا به پیمانکاران قول داد که مصالح ساختمانی همچون میلگرد، سیمان و ماسه به طور رایگان در اختیار پیمانکاران قرار دهد و با به کارگیری خودروهایی بنیاد هزینه حمل و نقل برای پیمانکار به صفر برسد، اما سیمان را برخی از مردم هنوز دریافت نکرده‌اند چون در هنگام مراجعه به آنها می‌گویند سیمان موجود نیست، خودروهایی با ظرفیت ۲۸ تن، ۳۸ تن ماسه را با قیمت حدود ۴۰ هزار تومان (با وجود قیمت ۲۲ هزار تومان برای هر تن در کل کشور) با پیمانکاران حساب می‌کنند. حتی سیمان را مالکان با پول به پیمانکاران می‌فروشند.

حسینی بیان داشت: ما حتی جرأت نداریم که کار را تعطیل کنیم، چون برای هر واحد ۳۰ میلیون تومان سفته داده‌ایم و با وجود پیشرفت ۸۰ درصدی کار برخی از مالکان به دنبال ایجاد فشار برای تعطیل کردن کار توسط پیمانکاران هستند، اما پیمانکار اگر کار را تعطیل کند تنها به ۵۰ درصد مبلغ قرارداد می‌رسد.

این پیمانکار افزود: اغلب پیمانکاران کار را رها کرده و از منطقه رفته‌اند و تعداد معدودی در حال ادامه کار هستند که آنها هم در حال ورشکستگی هستند.

وی در مورد راهکارهای رفع مشکلات پیمانکاران نیز ایجاد یک شعبه قضایی ویژه در این مناطق را از مهمترین نیازها عنوان کرد و افزود: به طور مثال در یکی از موارد پیمانکار با واحدی کار می‌کند که مالکش فوت کرده و در حال حاضر برای دریافت دستمزد به مشکل برخورد کرده است.

حسینی همچنین پرداخت درصدی از خسارت پیمانکاران از سوی دولت و یا بنیاد مسکن و همچنین مدیریت پرداخت‌ها و ملزم کردن مالک به تسویه حساب با پیمانکار را از دیگر راهکارها برشمرد.

وی با اشاره به صحبت دیگر پیمانکاران گفت: در حال حاضر تعدادی از پیمانکاران به دلیل متضرر شدن ادامه کار را رها کرده‌اند و با این وجود یک معضل اجتماعی ایجاد می‌شود.

قیمت بنیاد مسکن پیشنهادی بوده است

رضا خواجه‌ای رییس ستاد بازسازی مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه اظهار داشت: این پیمانکاران در قراردادهایشان ساختار شکست داشته‌اند، آنها در زمان انعقاد قرارداد با متقاضیان برآورد ریالی کرده‌اند و با توجه به صرفه و صلاح موجود با مردم قرارداد منعقد کرده‌اند.

وی افزود: قیمتی هم که بنیاد مسکن اعلام کرده بر اساس ساختار شکست مذکور و در حد یک قیمت پیشنهادی بوده و بسیاری از پیمانکار در ریزنی با متقاضیان حدود ۵ میلیون بالاتر و یا پایین‌تر با آنها قرارداد منعقد کرده‌اند و بر اساس آن کار بین مالک و پیمانکار در حال اجراست.

رییس ستاد بازسازی مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه در مورد افزایش قیمت مصالح و متضرر شدن پیمانکاران گفت: افزایش قیمت

در مناطق زلزله زده وجود دارد، اما بنیاد مسکن با توزیع آهن‌آلات رایگان، سیمان رایگان و یارانه ای و بتن ارزان قیمت اجازه نداده قیمت‌ها آنچنان تغییر کند.

خواجه‌ای تصریح کرد: ما منکر افزایش قیمت‌ها نیستیم، اما قیمتی که بنیاد مسکن بر اساس آن مصالح را عرضه می‌کند بر اساس قیمت‌های سال گذشته است و ما افزایش قیمتی نداشته‌ایم.

وی خاطر نشان کرد: اصلی‌ترین موارد تاثیر گذار در قیمت تمام‌شده ساختمان، دستمزد و آهن‌آلات و بتن است که بنیاد مسکن در این قسمت ورود کرده است و آهن‌آلات و سیمان ارزان قیمت و حتی تیرچه ارزان قیمت را برای آنها تهیه کرده است که تمام این موارد در جهت کمک به پیمانکار است.

بنیاد مسکن برای کمک به پیمانکاران در حال ریزنی با استانداری و معاون اول رییس جمهور است

رییس ستاد بازسازی مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه افزود: طبیعتا به خاطر این افزایش هزینه‌ها بنیاد مسکن در حال ریزنی از طریق استانداری و معاون اول رییس جمهور است و این کمک‌ها همگی در جهت رفاه حال پیمانکاران است.

وی در خصوص کمک‌های در نظر گرفته شده که

در حال ریزنی هستند به بیان یک مورد در اختیار گذاشتن ماشین‌آلات برای حمل رایگان مصالح اشاره کرد و افزود: مابقی مواد بعد از نهایی شدن اطلاع‌رسانی می‌شود.

خواجه در پاسخ به اینکه بنیاد مسکن وعده حمل رایگان مصالح را از اول به پیمانکاران داده بود اما چرا اجرایی نشد نیز گفت: حمل و نقل رایگان در هیچ قراردادی نیست و اتفاقا حمل و نقل مصالح بر عهده پیمانکار است، ما اجازه ندادیم اعتصاب کامیون‌ها در مقطعی کوتاه اختلالی در روند بازسازی انجام دهد و حتی در این مناطق این موضوع احساس شود.

رییس ستاد بازسازی مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه بیان داشت: ما به هیچ عنوان راضی نیستیم نه مالک و نه پیمانکار ضرر کنند، اما ما نماینده مالک هستیم و با پیمانکاران ارتباط برقرار می‌کنیم و بر مبنای پیشرفت کار تسهیلات را آزاد می‌کنیم.

مشارکت مردم بزرگترین حسن بازسازی است

وی در پاسخ به اینکه با توجه به درگیری‌های ایجاد شده بین مالک و پیمانکار چرا با توجه به تجربه موفق ورزقان در بازسازی مناطق زلزله‌زده و انعقاد قرارداد مستقیم بنیاد مسکن با پیمانکاران این موضوع در مورد کرمانشاه رخ نداد نیز گفت: در ورزقان

پیمانکاران مستقیما با بنیاد مسکن قرارداد منعقد می‌کردند و بعد از اتمام کار واحدها به متقاضیان و مالکان تحویل می‌شد، اما بعدها مشکلات عدیده‌ای از جمله عدم رضایت مردم از نقشه‌ها و... پیش آمد.

خواجه‌ای بزرگترین حسن این بازسازی را مشارکت مردم در امر بازسازی عنوان کرد و افزود: در حال حاضر اکثر کار با مشارکت مردم انجام شده و امید به زندگی به آنها برگشته و مردم با سلیقه خودشان بازسازی می‌کنند؛ نقشه‌های زیادی در حال اجراست و مالکان با مدیریت هزینه‌ها حتی خودشان کار می‌کنند و دستمزد می‌گیرند.

رییس ستاد بازسازی مناطق زلزله‌زده در مورد ادعای پیمانکاران در خصوص عدم تخصیص سهمیه آرماتور به واحدها با وجود در نظر گرفتن این سهمیه نیز گفت: زمانی که ساخت‌وسازها شروع شد این پیمانکاران قراردادهایی منعقد کرده بودند و سال گذشته آهن‌آلات و میلگرد را با همان قیمت تحویل گرفتند، اما زمانی که به افزایش قیمت‌ها برخوردیم این آهن‌آلات را دپو کردیم در این منازل و آنهایی که قبلا گرفته بودند دیگر نیازی نداشتند تا این آهن‌آلات را تحویل بگیرند این آهن‌آلات ارزان قیمت صرفا کمکی به مردم بود.

حاشیه سود پیمانکاران شاید در این شرایط کاهش یافته باشد

وی در مورد اظهارات پیمانکاران در خصوص متضرر شدن آن در ساخت واحدها و مطالبه آنها برای جبران درصدی از خسارتشان توسط دولت یا بنیاد مسکن نیز بیان داشت: آنها اگر دوباره آنالیز و برآورد ریالی کنند می‌بینند که چنین چیزی امکان ندارد، پیمانکاران در برآورد ریالی اولیه ۲۵ درصد سود را در نظر گرفته‌اند. خواجه‌ای افزود: به طور مثال برای هر واحدی که قرارداد ۳۰ میلیون تومانی منعقد کرده‌اند حدود بیش از ۷ میلیون تومان سود در نظر گرفته‌اند و در این شرایط ممکن است دامنه سود پیمانکار کاهش یافته باشد اما اینکه متضرر شوند امکان ندارد.

رییس ستاد بازسازی مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه در خصوص اینکه برخی از پیمانکاران به خاطر متضرر شدن حتی کار را نیمه‌کاره رها کرده‌اند نیز گفت: حتی یک مورد هم گزارش نشده که پیمانکاری کار را نیمه‌کاره رها کرده باشد، پیمانکار طلب دارد و به خاطر گرفتن طلبش هم که شده باید کار را تمام کند.

وی در خصوص برخی مطالبات پیمانکاران برای بلوکه کردن تسهیلات مالک در بانکها برای تسویه کامل با پیمانکار نیز گفت: این موضوعات قطعا خواهد افتاد و برای پرداخت قسط آخر تسهیلات و دریافت پایان کار باید این تسویه حساب انجام شود.

خواجه‌ای در پایان با تقدیر از تمام عواملی که در امر بازسازی مشارکت داشتند، اظهار داشت: همه همت کردند و دست به دست هم دادند تا بازسازی سرعت قابل قبولی داشته باشد و امیدواریم در سریع‌ترین زمان ممکن بتوانیم جشن بازسازی را بگیریم.

صحت‌های یکی از آنها جالب بود وقتی که گفت «پیمانکارانی که برای مردم خانه ساختند، خودشان دارند خانه خراب شوند» این یعنی عمق فاجعه را دریابید، این یک هشدار است برای مسئولان استان تا با نظارت بیشتری بر امر ساخت‌وسازها و رفع مشکلات پیمانکاران اقدام عملی و عاجلی داشته باشند.

ساحل و بندر بوشهر فرصتی بزرگ برای کشور / نیازها شناسایی و تأمین شود

نساء کروندی

قابلیت‌های بندری و ساحلی استان بوشهر و همجواری با خلیج فارس شرایط خوبی برای درآمدزایی، ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی کل کشور ایجاد کرده است که باید از این ظرفیت‌ها به خوبی استفاده کرد.

شمال تا جنوب استان بوشهر را دریا محاصره کرده است؛ برخورداری از ۹۰۰ کیلومتر مرز دریایی با خلیج فارس ظرفیتی بی‌نظیر برای استان بوشهر فراهم کرده که تاکنون به‌خوبی از آن استفاده نشده است. خلیج فارس سرشار از ظرفیت‌ها و فرصت‌های ممتازی است که هم‌جواری با تنها چند کیلومتر آن برای بسیاری از کشورها یک آرزو است ولی استان بوشهر به‌تنهایی ۹۰۰ کیلومتر مرز با این خلیج بی‌نظیر دارد. ظرفیت‌هایی که می‌توانست با مدیریت صحیح و کارشناسی شده موجب توسعه در ابعاد مختلف اقتصادی شود که اگر چنین می‌شد شاید امروز دغدغه جوانان این مرزوبوم اشتغال و معیشت نبود. امروز مدیریت سواحل کشور به‌طور کلی دچار چالش جدی و ضعف در هماهنگی‌های بین بخشی و کمبود زیرساخت‌های فیزیکی است.

هرچند در سال‌های اخیر اقدامات خوبی برای استفاده از ظرفیت‌های خلیج فارس صورت گرفته است ولی هنوز تا رسیدن به وضعیت ایده‌آل و استفاده از همه ظرفیت‌های خلیج فارس فاصله بسیار زیادی داریم. بنادر و سواحل استان بوشهر در عرصه گردشگری، تجارت و بازرگانی، نفت و گاز و پتروشیمی، بنادر و دریانوردی، ساخت و تعمیر و نگهداری سازه‌های دریایی، ساخت و تعمیر شناور، حمل‌ونقل دریایی، صادرات و واردات، صید و آبی‌پروری و ... دارای

ظرفیت‌های بی‌شماری هستند که به‌اختصار این موارد را بررسی می‌کنیم.

زیرساخت تجارت دریایی

تجارت در استان بوشهر قدمت تاریخی دارد و در گذشته به دلیل بالا بودن میزان صادرات و واردات، لقب دروازه تجارت ایران را داشته اما اکنون تا رسیدن به این عنوان نیازمند فعالیت‌های بهتر و بیشتری است.

تجارت دریایی در عرصه بین‌المللی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است به همین دلیل حمل‌ونقل دریایی عضو جدانشدنی و جزو پارامترهای تأثیرگذار محسوب می‌شود. در این حوزه اگر زیرساخت‌های لازم وجود داشته باشد هزینه تجارت را کاهش داده و از استقبال بیشتری از سوی تاجران برخوردار خواهد بود.

وقتی از زیرساخت‌های موردنیاز برای تجارت دریایی حرف می‌زنیم، منظورمان ایجاد شرایطی در دریا و خشکی است که هم توان عبور از کانال بندر و پهلوگیری کشتی‌های پهن‌پیکر در کنار ساحل فراهم شود و هم در خشکی امکانات تخلیه و بارگیری فراهم و شرایط برای حمل‌ونقل کالا به مرکز کشور ایجاد شود.

تعمیق کانال و بهبود شرایط بندری در بوشهر برای پهلوگیری کشتی‌های بزرگ در حال انجام است و در آینده نیز باید اقدامات بیشتری صورت گیرد که شرایط حضور کشتی‌های بزرگ در بندر بوشهر فراهم شود.

برای ارتباط بین بندر تا مرکز کشور نیز اقدامات

اساسی چه در بندر و چه در زمینه حمل‌ونقل باید صورت گیرد که یکی از اقدامات مهمی که بندر بوشهر را به‌خوبی به مرکز کشور متصل می‌کند، اتصال استان بوشهر به خط ریلی کشور است.

راه‌آهن یکی از مواردی است که بیشتر از نیاز برای حمل‌ونقل عمومی برای رونق در تجارت حائز اهمیت است؛ طرحی که سال‌ها پیش آغاز شده ولی فعلاً راکد است و همچنان تاریخ بهره‌برداری از آن مشخص نیست.

لزوم حذف موانع پیش روی تاجران

تجار و بازرگانان یکی از مهم‌ترین راه‌ها برای تجارت خود را استفاده از حمل‌ونقل دریایی می‌دانند و با توجه به نزدیکی بوشهر به کشورهای حوزه خلیج فارس فرصت خوبی در این حوزه فراهم است ولی باید هزینه‌های حمل‌ونقل برای تاجران کاهش یابد.

یکی از فعالان اقتصادی و تجارت در استان بوشهر اظهار داشت: استان بوشهر با برخورداری از بنادر متعدد و به‌ویژه ظرفیت‌های مهم بندر بوشهر دارای قابلیت بسیار بالایی برای تجارت دریایی است.

عبدالرحمن فرهمند خاطر نشان کرد: بوشهر یکی از استان‌ها با پتانسیل بالا برای تجارت است که در صورت کاهش برخی بروکراسی‌های اداری می‌توان سرمایه‌گذاران زیادی را برای فعالیت‌های تجاری جذب کرد.

در استان و رشد اقتصادی در سطح استان و کشور شویم.

توسعه گردشگری دریایی در استان

استاندار بوشهر تأکید ویژه‌ای بر توسعه گردشگری دریایی در استان بوشهر دارد و همواره یکی از قابلیت‌های استان بوشهر با توجه به هم‌جواری با خلیج فارس را ظرفیت‌های بندری می‌داند.

عبدالکریم گراوند با اشاره به اینکه با استفاده از دریا و ساحل می‌توان از این ظرفیت در راستای توسعه کار آفرینی، اشتغال و رونق اقتصادی استفاده کرد، افزود: گردشگری دریایی یکی از مهم‌ترین محورهای توسعه استان بوشهر است.

وی با اذعان به اینکه در زمینه برخورداری از شرایط مناسب از نظر گردشگری دریایی کمبودهایی وجود دارد، اضافه کرد: زیرساخت‌های گردشگری دریایی در استان بوشهر باید پاسخگوی نیازهای مردم استان و

که می‌تواند زمینه‌ساز توسعه چشمگیر فعالیت‌های بندری در بندر بوشهر باشد.

گردشگری دریایی مغفول مانده است

گردشگری دریایی یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌ها برای کشورهای دارای دریا و ساحل شناخته می‌شود. استان بوشهر با دارا بودن ساحل زیبا و طولانی با خلیج فارس بیشترین طول نوار ساحلی را دارد که متأسفانه تاکنون نتوانسته از این ظرفیت خدادادی بهره کافی داشته باشد.

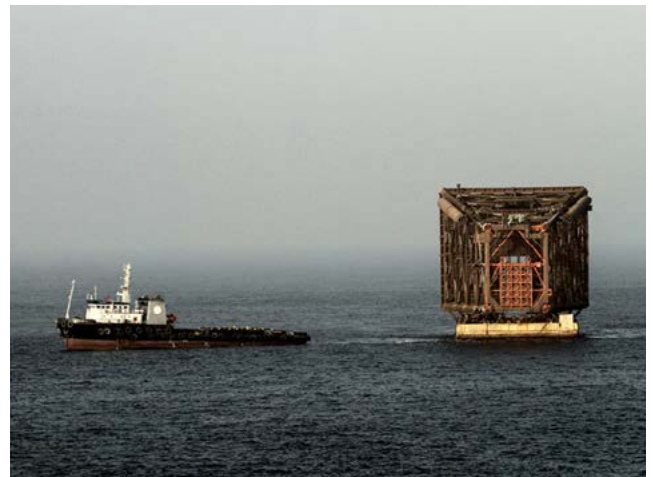
یکی از صنایع مهمی که در جهان در حال رشد است، صنعت گردشگری دریایی است. تورهای گردشگری دریایی، تفریح‌ها و ورزش‌های آبی و دیگر سرگرمی‌های مرتبط با ساحل از مواردی است که کشورها تلاش می‌کنند با دارا بودن هر میزان ساحل از آن، برای گسترش صنعت گردشگری استفاده کنند. استان بوشهر دارای سواحل بسیار زیبایی است که از

وی در ادامه بر لزوم تلاش برای حذف مشکلات و موانع پیش روی تجار تأکید و عنوان کرد: ما باید با تسهیل‌گری در امر تجارت بتوانیم استان بوشهر را به جایگاه منحصر به فرد گذشته بازگردانیم.

وی افزود: حذف مالیات بر ارزش افزوده در منطقه ویژه اقتصادی بوشهر، کاهش نرخ تعرفه شرکت‌های فعال، به‌کارگیری شناورهای تندرو برای صادرات و توسعه بندری در شهرستان‌های مختلف استان به‌ویژه گناوه از جمله فعالیت‌هایی است که می‌تواند تأثیر ویژه‌ای در افزایش صادرات در استان داشته باشد.

افزایش دو برابری ظرفیت بندر بوشهر

مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی از توسعه زیرساخت‌های بندری در بوشهر به‌عنوان یک اولویت مهم یاد کرد و اظهار داشت: با تکمیل طرح‌های در دست اجرا ظرفیت تخلیه و بارگیری بندر بوشهر به دو برابر افزایش می‌یابد.

کشور باشد. گراوند با اشاره به اینکه استان بوشهر دارای ظرفیت‌های زیادی در حوزه صنعت گردشگری دریایی است، تصریح کرد: توسعه این بخش یکی از برنامه‌های مهم ما در استان بوشهر است و تلاش می‌شود این توسعه به‌صورت متوازن و در همه شهرستان‌های ساحلی استان انجام شود.

استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در توسعه

گردشگری دریایی

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان بوشهر با اشاره به ظرفیت سواحل و دریای استان بوشهر و هم‌جواری با خلیج فارس، بیان کرد: موقعیت جغرافیایی استان بوشهر ظرفیت‌های بالایی را در زمینه گردشگری دریایی ایجاد کرده است که باید از این ظرفیت‌ها به نحو مطلوب استفاده شود.

ناصر امیرزاده با بیان اینکه بخش خصوصی می‌تواند نقش مؤثری در توسعه این حوزه داشته باشد، افزود: اکنون طرح‌های گردشگری دریایی و ایجاد دهکده‌های ساحلی در شهرستان‌های بوشهر، عسلویه، تنگستان، کنگان، دیلم و گناوه تهیه شده که با استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی اجرا خواهد شد.

وی با اشاره به وضعیت آب و هوایی استان بوشهر بیان کرد: استان بوشهر با توجه به وضعیت آب‌وهوا، هشت ماه در سال را می‌تواند میزبان گردشگران باشند.

مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری استان بوشهر

شمال تا جنوب استان گستردگی دارد ولی اغلب این سواحل بلااستفاده مانده و استفاده مناسبی برای اجرای طرح‌های گردشگری دریایی از آن نشده است.

سرمایه‌گذاری در حوزه صنعت گردشگری و ایجاد زیرساخت‌های این صنعت در استان نه تنها موجب رونق اقتصادی و ورود توریست به بوشهر می‌شود بلکه موجب ایجاد اشتغال و رونق در زمینه کسب‌وکار نیز خواهد شد.

نقشه راه رونق گردشگری دریایی تدوین شود

یکی از فعالان در حوزه گردشگری در استان بوشهر اظهار داشت: باید از سواحل و دریای استان بوشهر استفاده مناسبی برای توسعه گردشگری دریایی صورت گیرد.

فرهاد غلامی بیان کرد: برای ایجاد رونق در حوزه صنعت گردشگری همکاری نهاد‌های مختلف مانند محیط زیست، شهرداری‌ها، میراث فرهنگی، بنادر و دریانوردی و منابع طبیعی نیاز است تا در زمان اجرا با مشکل عدم هماهنگی و اعتراض‌های مختلف روبرو نشود.

وی افزود: همچنین باید یک سند و یا نقشه راه توسعه در این حوزه وجود داشته باشد چراکه در غیر این صورت کارها یا بدون بازدهی و یا موازی کاری خواهد بود.

وی عنوان کرد: می‌توانیم با اصلاح شیوه‌های نادرست گذشته و اجرای برنامه‌های منسجم در این راستا یاری‌رسان هم بوده و باعث جان گرفتن این صنعت

محمد راستاد یکی از مهم‌ترین اقدامات در استان بوشهر را توسعه مجتمع بندری «نگین» به‌عنوان پس‌کرانه بندر بوشهر عنوان کرد و ادامه داد: این مجتمع بندری دارای ۴۵۰ هکتار مساحت است که تکمیل آن به‌عنوان یک اولویت مهم در دستور کار است.

وی با اشاره به اجرای ترمینال کانتینری، چندمنظوره، ترمینال فله‌ای و پایانه صادراتی مواد معدنی در مجتمع بندری نگین خاطر نشان کرد: با تکمیل ترمینال کانتینری و لایروبی و افزایش عمق کانال شرایط پهلوگیری کشتی‌های بزرگ در بوشهر فراهم می‌شود. مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی اضافه کرد: ۱۵۰ میلیارد تومان اعتبار به‌منظور اجرای طرح توسعه کانال دسترسی بندر بوشهر برای افزایش عمق آن و پذیرش کشتی‌های ۳۰ هزار تنی اختصاص یافته است.

وی از توسعه فعالیت‌های تولیدی و دارای ارزش افزوده در پس‌کرانه‌های بندر بوشهر به‌عنوان دیگر اقدام مدنظر نام برد و افزود: اقدامات لازم برای ایجاد زیرساخت‌ها و پایانه صادرات مواد معدنی نیز در این بندر انجام می‌شود.

راستاد از تبدیل بندر نگین به بندر نسل سومی خبر داد و بیان کرد: افزایش بهره‌وری بندری، زمینه کاهش هزینه تمام‌شده حمل‌ونقل دریایی را فراهم می‌سازد تا رقابت‌پذیری بهتر و بیشتری در بنادر ایجاد شود.

وی ادامه داد: افق خوبی برای توسعه بندر بوشهر طراحی شده و اقدامات خوبی در آینده صورت می‌گیرد

بیان کرد: سواحل بکر و تاریخی در استان نشان دهنده قدمت این استان بوده و از ظرفیت‌های گردشگری است.

امیرزاده با عنوان اینکه از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه گردشگری دریایی حمایت می‌کنیم، افزود: برنامه‌های توسعه مختلفی در این زمینه در استان تدوین شده است.

وی از آغاز بکار کشتی تفریحی که با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی ساخته شده خبر داد و گفت: توسعه در این بخش موجب اشتغال و تبدیل استان بوشهر به قطب گردشگری دریایی می‌شود.

گردشگری دریایی یکی از پردرآمدترین شاخه صنعت گردشگری است که در استان به آن بی‌توجهی شده است، چراکه در کشورهای دیگر با دارا بودن حداقل نوار ساحلی شاهد هستیم که سالانه میلیون‌ها توریست به دلیل وجود زیرساخت‌های مناسب جذب شده و موجب رونق در کسب‌وکار و اقتصاد می‌شوند.

آبزی‌پروری در خلیج فارس توسعه یابد

صید و صیادی و پرورش آبزیان از دیگر ظرفیت‌های مهم مناطق ساحلی است که استان بوشهر نیز به‌خوبی از این ظرفیت‌ها بهره می‌برد.

بیش از ۱۰ هزار صیاد در استان بوشهر با استفاده از شناورهای کوچک و بزرگ هر ساله به صید ماهی و میگو و دیگر آبزیان در خلیج فارس می‌پردازند و به گفته معاون شیلات استان بوشهر، سالانه افزون بر ۶۰ هزار تن انواع آبزیان توسط صیادان استان صید و به بازار عرضه می‌شود.

البته صید و صیادی تنها ظرفیت شیلاتی استان بوشهر و خلیج فارس نیست و برنامه‌های دیگر همچون آبزی‌پروری نیز در دستور کار است و تاکنون در زمینه پرورش میگو کارهای بسیار خوبی صورت گرفته است. استان بوشهر به‌عنوان قطب پرورش میگوی کشور شناخته شده و چیزی حدود ۶۰ درصد از میگوی پرورشی کشور در این استان تولید می‌شود ولی تاکنون به‌خوبی برای توسعه پرورش ماهی در استان تلاش نشده است.

طرح‌هایی برای پرورش ماهی در قفس در چند نقطه استان آغاز شده است ولی این‌ها تنها بخش کوچکی از ظرفیت خلیج فارس است و باید با توسعه این طرح‌ها زمینه اشتغال‌زایی و تولید و درآمدزایی در خلیج فارس

بیش از پیش گسترش یابد.

افزایش پرورش آبزیان در استان

مدیرکل شیلات استان بوشهر با اشاره به ظرفیت‌های بی‌ظنیر استان بوشهر در تولید و پرورش آبزیان اظهار داشت: حمایت مناسبی از سرمایه‌گذاری در پرورش آبزیان به‌ویژه ماهی و میگو خواهیم داشت.

عباسعلی زنده‌بودی با اشاره به اجرای طرح پرورش میگو در پنج هزار هکتار اراضی ساحلی استان بوشهر خاطرنشان کرد: پیش‌بینی می‌شود امسال حدود ۱۷ هزار تن میگو از استخرهای استان بوشهر برداشت شود.

مدیرکل شیلات استان بوشهر با اشاره به شناسایی و تدوین طرح‌های سرمایه‌گذاری پرورش ماهی در قفس برای سرمایه‌گذاران، اضافه کرد: بیش از ۱۰۰ سرمایه‌گذار تاکنون برای مشارکت در پروژه پرورش ماهی در قفس در استان بوشهر اعلام آمادگی کرده‌اند. وی با اشاره به اینکه اجرای طرح‌های آبزی‌پروری زمینه‌ساز توسعه اشتغال در سطح استان خواهد بود، گفت: تا پایان برنامه ششم توسعه پرورش ماهی در قفس استان بوشهر به ۲۰ هزار تن خواهد رسید.

زنده‌بودی با اشاره به ایجاد پنج شهرک پشتیبان طرح‌های آبزی‌پروری در استان بوشهر برای مدیریت و ارائه خدمات به سرمایه‌گذاران ادامه داد: سود و نرخ تسهیلات اعتباری به پرورش ماهی در قفس در مناطق روستایی و مرزی کمتر از دیگر نقاط است.

ظرفیت بالای بوشهر در سازه‌های دریایی

یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های استان بوشهر را می‌توان ساخت و توسعه سازه‌های دریایی و ارائه خدمات در این حوزه عنوان کرد به‌طوری‌که در سال‌های اخیر شاهد توسعه ساخت سکوهای پارس جنوبی در بوشهر هستیم.

چند سالی بود که فعالیت‌های کشتی‌سازی و ساخت سازه‌های دریایی در بوشهر با رکود روبرو شده بود ولی با ورود سپاه به عرصه فعالیت‌های دریایی در بوشهر شاهد رونق گسترده‌ای در این حوزه هستیم.

به گفته مدیر منطقه جنوب شرکت صنعتی دریایی ایران صدر، ساخت ۱۰ سکوی پارس جنوبی در این شرکت در حال انجام است و شرکت صدرا سکوهای گازی فازهای ۱۳، ۱۴ و ۲۲ تا ۲۳ پارس جنوبی را

می‌سازد.

البته ساخت شناورهای بزرگ و کوچک نیز از دیگر ظرفیت‌های استان بوشهر است که باید با حمایت مناسب از این بخش زمینه توسعه هرچه بیشتر صنایع دریایی در استان فراهم شود.

توسعه صنایع کشتی‌سازی در بوشهر

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر پیش‌ازاین در مورد این موضوع اظهار داشته است: شرکت‌های شناورسازی مستقر در استان با ظرفیت‌های مختلف در زمینه تعمیر و ساخت انواع شناورها، توانسته است بیش از سه هزار نفر را مشغول به فعالیت کند.

سید حسین حسینی محمدی ابرار امیدواری کرده که با کمک‌های ویژه و سیاست‌های حمایتی صندوق توسعه صنایع دریایی نظیر تسهیلات ساخت شناور، تعمیرات شناور، سرمایه در گردش، تسهیلات کارمزد ضمانت‌نامه، شاهد رشد و توسعه مطلوبی در آینده نزدیک هم‌راستا با سال «اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال» باشیم.

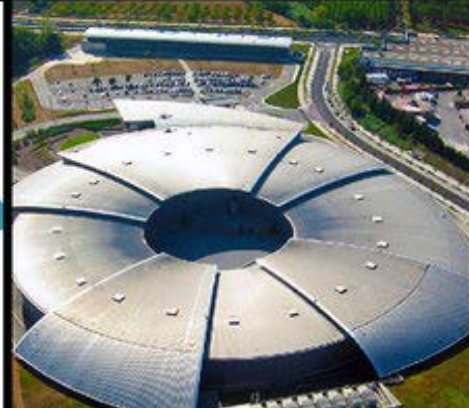
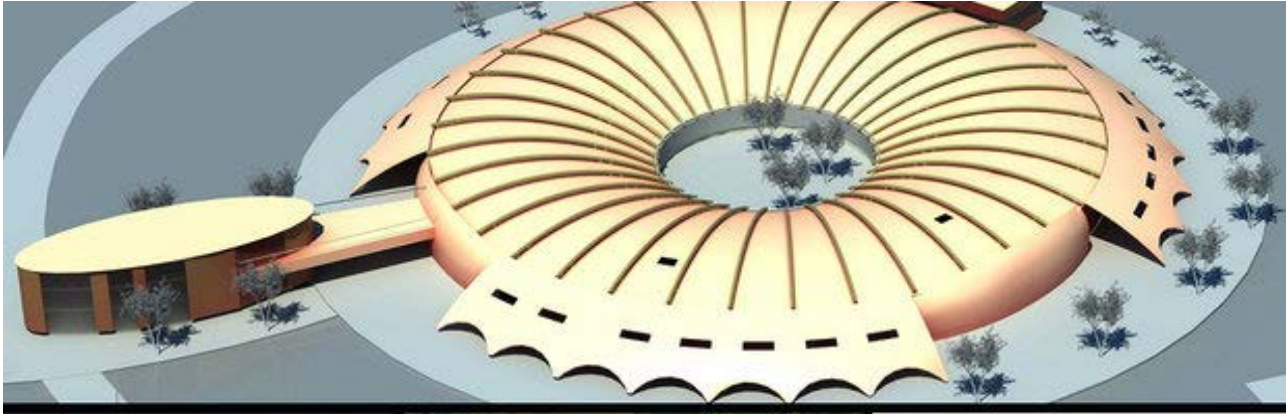
وی با اشاره به اینکه صنعت کشتی‌سازی به‌عنوان یکی از صنایع استراتژیک عامل توسعه و رشد صنایع جانبی مختلف است عنوان کرد: استان بوشهر در بخش شناورسازی دارای ظرفیت‌ها و مزیت‌های بالغانی است که می‌توان با برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مدون اشتغال قابل توجهی ایجاد کرد.

توسعه چشمگیر صنایع نفت و گاز و پتروشیمی

استان بوشهر قطب انرژی کشور محسوب می‌شود و صنایع نفت و گاز و پتروشیمی به‌خوبی در این استان گسترش یافته است؛ صنایعی که تکیه ویژه‌ای بر استفاده از ظرفیت‌های دریا دارند.

میدان گازی پارس جنوبی در عمق خلیج فارس قرار گرفته و با خط لوله ۱۰۰ کیلومتری به ساحل منتقل می‌شود و نفت ایران نیز با انتقال از طریق خطوط دریایی به جزیره خارگ منتقل شده و از آنجا صادر می‌شود.

ساحل و بندر بوشهر ظرفیت بی‌ظنیری است که باید به‌خوبی از منابع و داشته‌های آن در بخش‌های مختلف بهره برد تا شاهد توسعه اشتغال‌زایی، کسب درآمد و رونق اقتصادی باشیم.

ظرفیت‌های علمی «شتابگر ملی» در خاورمیانه

پژوهش و فناوری در خاورمیانه و کسب جایگاه شایسته در جهان است.

استفاده از شتابگر به‌عنوان موتور اکتشافات برای جذب دانشجویان و محققان کارآمد کشور و تأمین محیط و تسهیلات آزمایشگاهی مناسب برای آن‌ها و در نهایت جلوگیری از فرار مغزها از کشور ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است و در این میان می‌توان نسبت به ارائه و صدور خدمات پژوهشی و تجربی به سایر کشورهای منطقه و محققان و دانشمندان آن‌ها نیز اقدام کرد.

فعالیت‌ها و پیشرفت‌های طرح

هم‌اکنون و در شروع فعالیت طرح، فیزیکدانان و مهندسان با تخصص‌های مختلف به‌طور مستقیم در گروه‌های تخصصی طرح مشغول به کار هستند. همچنین حدود ۲۰۰ دانشمند، محقق و استاد از دانشگاه‌ها و مراکز مختلف علمی کشور و جهان و شرکت‌های صنعتی متعددی به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در این طرح مشارکت و همکاری می‌کنند.

گروه‌های فنی پس از آموزش‌های داخلی و خارجی لازم، طراحی‌های اولیه سنکروترون و بخش‌های مختلف آن و همچنین ساخت نمونه‌های آزمایشی را به پایان رسانده‌اند. با توجه به برنامه زمان‌بندی و ساختار فعالیت‌های طرح، طراحی مفهومی با نظارت مشاوران فنی داخلی و بین‌المللی طرح، تکمیل شده که گزارش آن در اختیار اعضای شورای راهبری طرح جهت بررسی و تأیید قرار گرفته است.

همچنین نمونه‌هایی (prototype) از قطعات و تجهیزات شتابگر شامل الکترومغناطیس‌های

ایران است و انتظار می‌رود پس از تأسیس آزمایشگاه سالانه هزاران دانشمند و محقق از این آزمایشگاه ملی در تحقیقات خود استفاده کنند.

قزوین، در مسیر تبدیل به قطب علم و فناوری

صفر لک مدیر اجرایی طرح شتابگر ملی که تلاش مستمری را برای عملیاتی شدن این کار بزرگ انجام داده است گفت: طرح شتابگر ملی ایران در اواخر سال ۱۳۸۸ در ابتدا با تشکیل کمیته اجرایی طرح فعالیت خود را آغاز کرد. مطالعات و مشورت‌هایی که در کمیته اجرایی طرح در سال ۱۳۸۹ انجام شد، نشان داد به دلیل تحقیقات متنوعی که در علوم روز می‌توان انجام داد، شتابگر سنکروترون الکترون، بهترین گزینه به‌عنوان شتابگر ملی در کشور خواهد بود از این‌رو شتابگر سنکروترون الکترون که به‌وسیله آن می‌توان باریکه فوتونی با شدت بسیار زیاد و در محدوده طول‌موج مادون قرمز تا اشعه X ساخت تولید کرد به‌عنوان شتابگر ملی ایران انتخاب شد. وی ادامه داد: این شتابگر به دلیل تابش فوتونی شدیدی که در آن تولید می‌شود «چشمه نور» نامیده می‌شود بر همین اساس با تشکیل گروه‌های مختلف علمی، فنی و تخصصی، فعالیت‌های مطالعاتی و انجام طراحی‌های اولیه و مفهومی طرح، آغاز شد. هدف اصلی این طرح ملی، ایجاد اولین آزمایشگاه مقیاس بزرگ برای انجام تحقیقات نانو فناوری و مطالعات بین‌رشته‌ای در ایران و رفع نیازهای فنی و تخصصی دانشمندان و محققان کشور و نیز اثبات قدرت علمی ایران با ساخت شتابگر سنکروترون به‌عنوان اولین و برترین کشور در زمینه علوم،

اجرای طرح شتابگر ملی یا «چشمه نور» در استان قزوین ضمن تبدیل این استان به قطب علمی در خاورمیانه، زمینه جذب هزاران دانشمند را فراهم و از فرار مغزها جلوگیری می‌کند.

طرح شتابگر ملی» به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های علمی کشور در مجموعه‌ای به نام «چشمه نور» در شمال شهر قزوین در حال اجراست.

شتابگر ملی به‌عنوان یک آزمایشگاه بزرگ علمی با تمرکز بر روی پرتوهای سیکلوترون (پرتوهای نوری بسیار درخشانده) راه را برای اجرای تحقیقات در رشته‌های مختلف هموار می‌سازد و حوزه‌های مختلف پزشکی، فیزیک، شیمی، الکترونیک، کشاورزی، داروسازی و صنعت در طرح شتابگر ملی توسعه می‌یابند.

متخصصان و دانشمندان، پروژه «چشمه نور ایران» را یک شتابگر سنکروترون با انرژی ۳ GeV، جریان ۴۰۰ mA و گسیلندگی ۰.۴۷ nrad معرفی می‌کنند که محیط حلقه انبارش ۵۲۸ m بوده و انتظار می‌رود که ساخت ماشین آن تا سال ۲۰۲۵ در شهر قزوین به پایان برسد.

این طرح، مجتمع بزرگی از شتابگرهای پیچیده، ابزارهای تجربی و آزمایشگاه‌های متنوع است که در دهه‌های آینده نیروی محرکه اصلی برای رسیدن به اهداف علمی و مهندسی مهم کشور خواهد بود. این طرح ملی اولین تسهیلات آزمایشگاهی در مقیاس بزرگ برای پژوهش‌های بین‌رشته‌ای در

همین ایده طرح «چشمه نور» در کشور شکل گرفت و با حضور رئیس‌جمهور عملیات عمرانی آن در قزوین آغاز شد.

پروژه‌های ۳۰۰ میلییون دلاری / سرمایه‌گذاری ۱۳۰۰ میلیارد تومانی در فن‌آوری

لک ادامه داد: اجرای پروژه مشابهی مانند چشمه نور در هر کشوری بالغ‌بر ۳۰۰ میلیون دلار هزینه دارد و امروز می‌توانیم ادعا کنیم چشمه نور بزرگ‌ترین طرح علمی کشور است که با بیش از ۱۳۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در قزوین اجرا می‌شود.

وی اظهار کرد: این طرح از نظر علمی و فناوری در جهان اسلام و خاورمیانه بی‌نظیر است و چند کشور هم سال‌هاست پیگیر آن بودند که آن را در کشور خود پیاده کنند که به دلیل تکنولوژی پیشرفته آن و نیز هزینه‌های سنگین از آن منصرف شدند و امروز ما افتخار اجرای آن را داریم.

لک بیان کرد: این طرح اگر اعتباراتش به‌موقع داده شود حداقل ۱۰ سال طول می‌کشد و بخش‌های مختلف آن به‌ویژه آزمایشگاه هم از نظر فنی و هم تجهیزاتی امکانات ویژه‌ای دارد که باید اعتبار آن تأمین شود.

وی گفت: در اجرای این طرح ۳۶ ایستگاه تحقیقاتی ساخته خواهد شد که در فاز اول شش ایستگاه پیش‌بینی‌شده و در کنار آن ظرفیت ایجاد ۳۶ آزمایشگاه نیز دیده‌شده که به‌تدریج ساخته می‌شود.

لک اضافه کرد: مرکز پر توده‌ی که در حال حاضر ایجاد شده یکی از طرح‌های آن است که محصولات کشاورزی و مواد یک‌بار مصرف کشاورزی را پر توده‌ی خواهد کرد که به جایگاه کشاورزی استان ارتقاء خواهد بخشید.

۲۵۰ میلیارد تومان برای فعالیت عمرانی شتابگر

وی اظهار داشت: برای تسریع در روند اجرای این طرح بزرگ فراملی در بخش فعالیت‌های عمرانی باید ۲۵۰ میلیارد تومان اعتبار اختصاص یابد که تاکنون بیش از ۴۰ میلیارد تومان هزینه شده و روند اجرا را کند کرده است.

لک در خصوص پیشرفت فیزیکی طرح بیان کرد: از نظر فنی و مهندسی حدود ۳۵ درصد پیشرفت فیزیکی داریم و بخشی از تجهیزات نمونه‌سازی شده اما در مجموع این طرح ۱۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

در همین راستا پیش‌از این، علی‌اکبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی در مراسم امضاء تفاهت‌نامه دوجانبه بین سازمان انرژی اتمی و پژوهشگاه دانش‌های بنیادی کشور با تقدیر از متخصصان گمنام و بی‌ادعا در پروژه ملی چشمه نور ایران گفت: این پروژه از یک شتاب‌دهنده سنکروترون الکترون با انرژی ۳ گیگا الکترون‌ولت و بالغ‌بر ۳۰ خط باریکه پر شدت تابش ایکس تشکیل خواهد شد و در علوم مختلف از جمله فیزیک، مواد، زیست‌شناسی، نانو و پزشکی کاربردهای گسترده‌ای دارد.

وی افزود: این پروژه در توسعه علمی کشور و رشد علوم و فنون حائز اهمیت بوده و جهش علمی ویژه‌ای را در کشور و استان قزوین به دنبال خواهد داشت.

صالحی تصریح کرد: قراردادهای منعقد شده در یک مرحله به ارزش ۹۰ میلیارد ریال بوده و باید تجهیزات و اجزای آن با بومی‌سازی و رویکرد اقتصاد

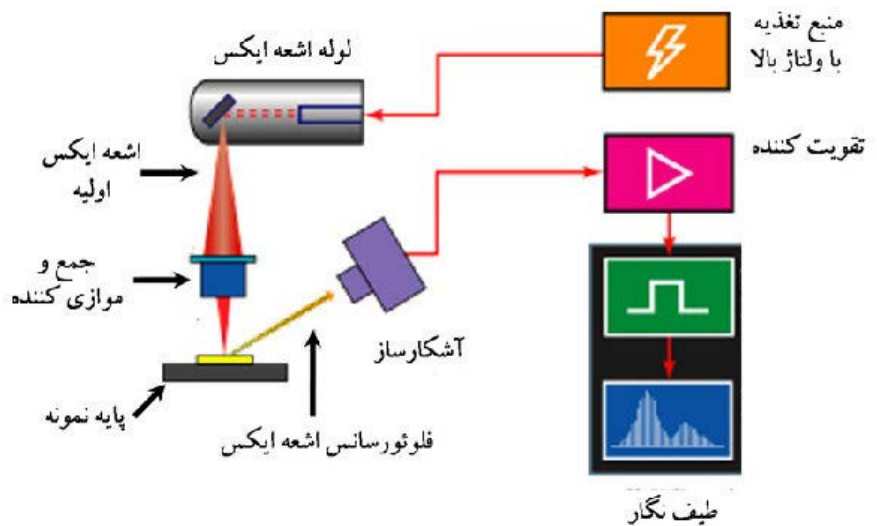
مدیر ارشد طرح چشمه نور بیان کرد: توسعه کشور در حوزه‌های اجتماعی و صنعتی، نیازمند پیشرفت علمی است و اگر بتوانیم بیکاری را حل کنیم آسیب‌های اجتماعی کم می‌شود و چشمه نور گام مهمی در ایجاد اشتغال پایدار برای جوانان تحصیل کرده و اندیشمندان است.

وی اضافه کرد: این طرح در مرحله طراحی به اعتبار کمی نیاز دارد اما در مراحل بعدی نیازمند اعتبارات بیشتری است تا بتوانیم قطعات و تجهیزات مورد نیاز را تأمین کنیم.

مسئولان کشوری و استانی اعتبارات طرح را تأمین کنند

مدیر ارشد طرح چشمه نور یادآور شد: روند اجرای پروژه کمی کند شده و این موضوع ما را نگران می‌کند لذا مسئولان باید تصمیم بگیرند تا تزریق منابع مالی خوبی را انجام دهند تا فعالیت‌ها شتاب گیرد.

رحیقی اضافه کرد: سرعت اجرا آن‌قدر پایین آمده که ممکن است ما و کارشناسان را خسته و بی‌انگیزه کند و از آن مهم‌تر اینکه در حال حاضر برای تعدادی از همکاران ما فرصت‌های طلایی در

خارج از کشور ایجاد شده که ممکن است اگر روند اجرا خیلی طولانی شود کارشناسان پروژه را ترک کنند.

صفر لک مجری طرح گفت: سال ۸۸ در سطح ملی تصمیم مهمی گرفته شد تا ایران برای دستیابی به فناوری روز جهان اجرای طرح شتابگر ملی را کلید بزنند که قزوین به دلیل موقعیت مناسب جغرافیایی و هم‌جواری با دانشگاه‌های بزرگ و مراکز علمی و تحقیقاتی برای استقرار «چشمه نور» انتخاب شد.

لک اضافه کرد: توسعه علمی کشور نیازمند آزمایشگاه‌های بزرگی در مرزهای دانش دنیاست تا بتوانیم به فناوری‌های بنیادین در حوزه سلامت و پزشکی و مواد ویژه تخصصی دست یابیم که تحقق این امر به امکانات ویژه‌ای در نانو و بیوتکنولوژی نیاز داشت که در بسیاری از کشورهای منطقه وجود نداشت.

این کارشناس علمی بیان کرد: اگر بتوانیم زیرساخت فعالیت‌های بزرگ و نوین علمی را در کشور ایجاد کنیم حتماً دانشمندان خارجی و کشورهای همسایه نیز برای استفاده از آن متقاضی خواهند بود که با

(Magnets) دو قطبی و چهار قطبی، تقویت‌کننده‌های بسامد رادیویی (RF)، منابع تغذیه (Power supply) و سایر قطعات و تجهیزات مورد نیاز، طراحی و ساخته شده و مورد آزمایش قرار گرفته‌اند.

بسیاری از محققان ایرانی مرتبط با تحقیقات سنکروترون که در ایران یا کشورهای دیگر مشغول به تحقیق هستند، از طریق برگزاری دوره‌ها، کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی شناسایی شده و اطلاعات مربوط به تحقیقات، نیازمندی‌ها و تجهیزات مورد نیاز آن‌ها جمع‌آوری شده است.

در حال حاضر گروه‌های تخصصی در حال ساخت نمونه‌هایی از قطعات و تجهیزات شتابگر هستند که از آن جمله می‌توان به تقویت‌کننده فرکانس رادیویی پرتوان حالت جامد، کاواک شتاب‌دهنده، سیستم کنترل الکترونیکی بسامد رادیویی، چند نمونه منبع تغذیه بسیار پایدار برای الکترومغناطیس‌های حلقه انباشت، ساخت الکترومغناطیس‌های دو قطبی و چهار قطبی برای حلقه انباشت به همراه پایه نگهدارنده آن‌ها، سیستم اندازه‌گیری شدت و کیفیت میدان مغناطیسی الکترومغناطیس‌ها، ابزارهای اندازه‌گیری

مشخصات باریکه الکترونی، اتافک‌های خلأ و پمپ یونی برای تولید خلأ بسیار بالا اشاره کرد.

مدیر ارشد طرح چشمه نور ایران: فاز اول طرح ۵۰ میلیارد تومان هزینه دارد

جواد رحیقی مدیر ارشد طرح چشمه نور در خصوص اهمیت اجرای این طرح اظهار داشت: طرح چشمه نور مراحل مقدماتی و میانی خود را طی کرده و در چند سال گذشته موفق شدیم یک تیم حرفه‌ای را گرد هم جمع کنیم و مقدمات اجرای این طرح که برای کشور حیاتی بوده آماده‌شده و امیدواریم با تزریق منابع مالی آن را انجام دهیم.

رحیقی تصریح کرد: این پروژه بستر جهش علمی کشور را فراهم کرده و از مهاجرت و فرار مغزها جلوگیری می‌کند و موجب تقویت بنیه اقتصادی و علمی کشور هم می‌شود.

وی در خصوص اهمیت اجرای این طرح گفت: چشمه نور به‌عنوان طرحی ملی و تأثیرگذار در صورت تکمیل شدن سالانه چند هزار بازدیدکننده و استفاده‌کننده خواهد داشت و به همه نیازهای علمی کشور پاسخ می‌دهد.

مقاومتی طراحی و تولید شده و جهت استفاده در اختیار پژوهشگاه دانشگاه های بنیادی قرار گیرد. وی افزود: اجرای این طرح استان قزوین را در آینده به یک قطب علمی، فناوری و هسته های تبدیل خواهد کرد و بستر ایجاد رشته های هسته ای در دانشگاه را نیز هموار می کند.

۵۰ میلیون دلار صرفه جویی ارزی

صالحی یادآور شد: از این طرح بهره برداری صنعتی هم خواهیم داشت و پرتودهی محصولات کشاورزی و استرلیزه کردن برخی کالاها نیز در این مرکز انجام می شود که گامی در تأمین سلامت مردم است و از این پس شاهد تحول علمی، تحقیقاتی و پژوهشی بزرگی در استان و کشور خواهیم بود که امیدواریم با همکاری سه جانبه بتوانیم هر چه سریع تر آن را پیش ببریم. وی اظهار داشت: هزینه تأمین این تجهیزات ۱۵ میلیون دلار ارزی و بیش از ۳۰ تا ۴۰ میلیارد تومان است و هزینه سنگینی هم برای تأسیسات لازم دارد تا ساختمان های جنبی ساخته شود که امیدواریم سازمان انرژی اتمی با این طرح وظیفه خود را در رساندن خدمات در سایر عرصه ها به ملت انجام دهد.

صالحی بیان کرد: تجارب اندوخته شده در سازمان انرژی اتمی در بخش کشاورزی، سلامت، بهداشت و صنعت می تواند امروز به خوبی مورد استفاده قرار گیرد که راه اندازی این مرکز بخشی از آن است و خوشبختانه سازمان انرژی اتمی در جایگاهی از علم و فناوری است که در ورود به این عرصه ها مشکلی ندارد و این نمونه افتخار آمیز گام دیگری برای علمی شدن کشور است.

رئیس پژوهشگاه دانش های بنیادی کشور هم در مورد این طرح بزرگ ملی گفت: مدت ها به دنبال ایده شتابگر ملی بودیم چون دستاوردهای آن در عرصه علمی بسیار زیاد خواهد بود. محمدجواد لاریجانی ادامه داد: قزوین با هماهنگی های به عمل آمده به قطب تحقیقات و فناوری و فضای ایده آل برای محققان و پژوهشگران منطقه تبدیل خواهد شد و بخش زیادی از علوم و فنون کشور همراه با این پروژه رشد خواهد کرد. وی بیان کرد: این جهش با همکاری سازمان انرژی اتمی محقق خواهد شد و حدود پنج هزار دانشمند و متخصص در علوم مختلف پس از اجرا و بهره برداری از طرح شتابگر ملی چشمه نور ایران، در این مرکز بزرگ علمی و آزمایشگاهی مشغول به کار می شوند.

به گفته محمدجواد لاریجانی، شتابگر ملی یکی از بزرگ ترین طرح های علمی تاریخ کشور محسوب می شود که در دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) قزوین اجرا می شود و دانشمندان و متخصصان این مرکز در ۳۲ حوزه مختلف به فعالیت های علمی و تحقیقاتی خواهند پرداخت و این طرح می تواند جایگاه کشورمان را در حوزه علم و فناوری تقویت کند.

مدیر پژوهشگاه دانش های بنیادی از طرح شتابگر ملی به عنوان یک سفره پربرکت علمی در کشور یاد کرد و گفت: این طرح که آزمایشگاه بزرگ علمی خواهد بود، در حوزه های مختلف علمی از جمله صنعت، فیزیک، شیمی، الکترونیک، داروسازی و کشاورزی کاربرد خواهد داشت و موجب جذب هزاران دانشمند در قزوین می شود.

طرح چشمه نور نباید متوقف شود

استاندار قزوین هم اضافه کرد: طرح چشمه نور به دلیل اهمیتی که دارد به دلیل کمبود اعتبارات نباید محدود و یا متوقف شود و تصور کنیم یک حرکت استانی است بلکه این کار یک حرکت اولیه برای رسیدن به عرصه های بالاتر علمی در کشور است که باید مورد حمایت جدی قرار گیرد. وی گفت: طرح چشمه نور می تواند مانع فرار مغزها شده و بستر فعالیت علمی نیروهای اندیشمند داخلی و خارجی را در منطقه فراهم کند و یکی از مهم ترین راه های حفظ نیروهای علمی و استفاده از آن ها در فعالیت های تحقیقاتی محسوب می شود.

به گفته زاهدی، این طرح می تواند زمینه بهره گیری از نیروهای دانشمند را فراهم کرده و قزوین را به قطب علمی، گردشگری تبدیل کند. ابوالفضل یاری رئیس برنامه بودجه استان قزوین هم از اجرای شتابگر ملی در استان به عنوان اتفاقی بزرگ یاد کرد و گفت: چون این طرح را با اطلاعات و بینش انتخاب کرده ایم برای قبل و بعد آن برنامه داریم و می دانیم چه اتفاقی در کشاورزی و صنعت قزوین رخ خواهد داد. لذا مسئولان استان برای تأمین اعتبارات آن جدی هستند.

رئیس برنامه بودجه استان قزوین گفت: انتظاری که از اجرای طرح شتابگر ملی داریم این است که دانشگاه بین المللی امام خمینی فعال تر شده و رشته های مرتبط با آن را ایجاد کند تا جوانان خود را برای آینده کشور تربیت کنیم.

محققان و پژوهشگران: طرح چشمه نور انقلابی در مسیر علم و دانش کشور است

پیش از این محققان و استادان برجسته کشور در همایش کاربران شتابگر ملی در قزوین نیز بیان کرده اند که اجرای طرح شتابگر ملی ضمن ایجاد انقلابی عظیم در علم و دانش کشور از فرار مغزها به خارج نیز جلوگیری می کند.

ابوالحسن نائینی رئیس دانشگاه بین المللی امام خمینی قزوین گفت: این پروژه فرصتی ایده آل برای قزوین ایجاد می کند تا جهش علمی صورت گیرد و مسئولان باید از آن به خوبی استفاده کرده و کار را تسریع کنند.

رئیس دانشگاه بین المللی امام خمینی قزوین یادآور شد: در شرایطی که با تحمل سختی ها و تحریم ها، دانشمندان کشور حرکت های خوبی انجام داده اند اجرای طرح شتابگر ملی هم می تواند زمینه جذب اندیشمندان جوان را فراهم کرده و امید ماندن در کشور برای تحقیق و پژوهش را مضاعف کند تا به مرزهای دانش نزدیک شویم.

طرح چشمه نور که انقلابی بزرگ در مرزهای دانش کشور ایجاد خواهد کرد، دستاوردهای ارزشمند فراوانی برای فعالان علم و دانش کشور خواهد داشت که طراحی و توسعه مواد و ترکیبات جدید با ساختارهای استراتژیک، طراحی و ساخت داروهای جدید و انجام تحقیقات و آزمایش های پزشکی، ساخت بافت های مصنوعی و پیوند اندام، نوآوری در صنایع تولید انواع مواد (پلاستیک، لاستیک، فیبر، ابریشم و غیره)، آزمایش و تحقیق در خوردگی فلزات، آلیاژها و انواع مواد غذایی و بهداشتی بخشی از کاربردهای آن است.

اجرای طرح شتابگر ملی زمینه اشتغال و استفاده تحقیقاتی بیش از ۵ هزار دانشمند و محقق برجسته کشور را فراهم کرده و از خروج سالانه ۲۰۰ میلیون دلار هزینه خدمات فنی و مهندسی در بخش صنعت جلوگیری کند.

امکان تولید و صادرات محصولات دانش بنیان، تحول بنیادین در عرصه پزشکی، کشاورزی و صنعتی، بستر سازی برای فعالیت های بزرگ تحقیقاتی و پژوهشی، تبدیل ایران به قطب علم و فن آوری از دیگر دستاوردهای اجرای این طرح بزرگ علمی در کشور و استان قزوین است.

تأمین به موقع اعتبارات سالانه حداقل ۵۰ میلیارد تومان برای تسریع در کار می تواند از هزینه های سر بار جلوگیری کرده و مجریان دانشمند آن را در ادامه کار دلگرم کند تا شاهد توقف و یا کندی مراحل اجرا نباشیم.

امید است با حمایت رئیس جمهور و مسئولان ارشد کشور در اجرای سریع تر این طرح ملی و تأمین اعتبارات آن در آینده نزدیک شاهد شکل گیری قطب بزرگ علمی در استان و کشور و تحقق منویات مقام معظم رهبری در تبدیل شدن ایران به قطب علمی منطقه باشیم.

غول وثیقه تراژدی پُر تکرار پرورنده‌های اشتغال / روند کند جذب تسهیلات

زهرآعباسی
متقاضیان اشتغال روستایی در فرآیند کار آفرینی با دغدغه بزرگ تهیه وثیقه برای دریافت تسهیلات بانکی مواجهند و در این شرایط روند کند اعطای تسهیلات مزید بر علت شده تا وضعیت به طور مطلوب پیش نرود.

در سال‌های اخیر بر مبنای سیاست دولت در ایجاد اشتغال، پیاده‌سازی طرح اشتغال فراگیر و اشتغالزایی پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع بانکی و صندوق توسعه ملی مورد توجه قرار گرفته، اما اجرای این طرح عملاً در برخی نقاط همچون شهرستان خمین به کندی پیش می‌رود.

آنچه امروز شتاب بخشی به اجرای طرح‌های اشتغال فراگیر و پایدار روستایی در شهرستان خمین را دچار مشکل کرده، تهیه وثیقه، معوقات بانکی برای دریافت تسهیلات و همچنین تغییرات کاربری در اجرای طرح‌های ایجاد اشتغال در مناطق روستایی است که بلاکلیفی در تصویب طرح‌های اشتغالزا در کمیته‌های فنی و کندی پرداخت تسهیلات از سوی بانک‌های عامل را رقم زده است.

اشتغالزایی و توجه به اقتصاد و تقویت معیشت در مناطق کم‌برخوردار و روستایی امروز از دغدغه‌های اصلی کشور بوده و نگاه ویژه به این بخش باعث گرایش به سمت طرح‌های اشتغالزایی در مناطق روستایی شده است، اما موانع پیش رو و عدم تسهیل در فرآیند اجرای طرح‌ها، بی‌ رغبتی کارآفرینان و افزایش نرخ بیکاری قشر فعال اقتصادی شهرستان خمین را رقم زده است. کند بودن روند جذب تسهیلات اشتغالزایی در شهرستان خمین، عمدتاً به دلیل عدم تناسب پرونده‌های متقاضیان و کارآفرینان دریافت تسهیلات طبق ضوابط و مقررات نظام بانکی و تسهیل در فرآیند پرداخت تسهیلات از سوی بانک‌های عامل است. شتاب بخشی در پیاده‌سازی طرح اشتغال فراگیر و پایدار روستایی منوط به عملکرد دستگاه‌های متولی اجرای این طرح نیز است که پس از ثبت نام متقاضیان در سامانه کارا، طرح‌هایی که دارای نواقص هستند در کمیته فنی تعیین تکلیف شوند تا فرآیند پرداخت تسهیلات تسریع شود.

ضرورت تسریع پرداخت تسهیلات از سوی بانک‌های عامل

فرماندار خمین در این زمینه اظهار داشت: معرفی طرح‌های اشتغال فراگیر و پایدار به بانک‌های عامل برای جذب تسهیلات اشتغال روند مطلوبی دارد، اما در مرحله پرداخت تسهیلات از سوی بانک‌های عامل نیازمند تسریع و تسهیل است.

احمد طهرانی ادامه داد: بر اساس میزان سهمیه جذب اعتبارات اشتغال شهرستان خمین در قالب اشتغال پایدار و فراگیر، عملکرد این شهرستان در زمینه معرفی طرح به بانک‌های عامل ۱۵۰ درصد است.

وی ادامه داد: طبق آئین‌نامه اجرایی قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از صندوق توسعه ملی و عاملیت چهار بانک، سهمیه شهرستان خمین در جذب اعتبارات پایدار روستایی ۹۵ میلیارد ریال و اشتغال فراگیر ۲۳ میلیارد ریال است.

فرماندار خمین تصریح کرد: طرح‌های اشتغال فراگیر و پایدار روستایی شهرستان خمین در حوزه صنعت و معدن، کشاورزی، خدمات، و طرح‌های گردشگری است و تسهیلات اشتغال به متقاضیان در اجرای این طرح‌ها پس از تصویب و معرفی به بانک‌های عامل با نرخ ۶ تا ۱۸ درصد پرداخت می‌شود.

طهرانی اظهار کرد: تصویب و معرفی طرح‌های اشتغال متقاضیان به بانک‌های عامل، با جدیت در کارگروه اشتغال شهرستان و استان پیگیری می‌شود و رفع موانع و تسهیل در اجرای طرح مد نظر دستگاه‌های متولی است و شهرستان خمین نیز در این حوزه وضعیت مطلوبی دارد، اما در روند جذب و پرداخت تسهیلات بانکی روند کندی را در شهرستان خمین، شاهد هستیم.

وی خاطر نشان کرد: وثیقه، معوقات بانکی و تغییرات کاربری در مناطق روستایی از جمله مشکلات متقاضیان طبق ضوابط و مقررات بانک‌های عامل برای دریافت تسهیلات است و بانک‌های عامل اقدامات لازم برای تسهیل و رفع مشکلات در این زمینه را در دستور کار دارند. طهرانی خاطر نشان کرد: بانک‌های عامل برای تسهیل در تامین وثیقه‌های متقاضیان برای دریافت تسهیلات اشتغال، سند محل اجرای طرح و املاک و اسناد روستایی را به عنوان ۵۰ درصد از وثیقه مورد تأیید قرار دادند و همچنین متقاضیانی که مشکلات معوقات اقساط بانکی و چک برگشتی دارند اگر بتوانند این موضوعات را به نتیجه مطلوب برسانند، در پرداخت تسهیلات اشتغال روستایی و فراگیر دارای اولویت هستند.

رئیس اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان خمین خاطر نشان کرد: تاکنون تنها هشت طرح به میزان پنج میلیارد و ۴۹۰ میلیون ریال تسهیلات اشتغال در شهرستان خمین دریافت کردند.

وی مهمترین مشکلات متقاضیان دریافت تسهیلات اشتغال را در شهرستان خمین معوقات بانکی، وثیقه و تغییرات کاربری در مناطق روستایی عنوان کرد و افزود: تسهیلات اشتغال فراگیر و پایدار روستایی بعد از بررسی و تصویب در کارگروه اشتغال شهرستان و استان به متقاضیان واجد شرایط طبق مقررات و ضوابط بانکی پرداخت می‌شود و ضروری است که در این زمینه روند تسریع شود.

مهمترین معضلی که امروز در شهرستان خمین شاهد هستیم که باعث فقر و محرومیت و مهاجرت از این شهرستان شده، بحران بیکاری است، بنابراین تسهیل در روند جذب تسهیلات طرح‌های اشتغال، قطعاً در توسعه و آبادانی شهرستان خمین اثر گذار است. پیاده‌سازی اصولی طرح اشتغال فراگیر می‌تواند باعث اشتغالزایی اقشار مختلف شود و به دنبال آن وضعیت مطلوب اقتصادی و معیشتی و توسعه و آبادانی را برای این منطقه به دنبال داشته باشد.

فرماندار خمین تصریح کرد: طرح‌های اشتغال فراگیر و پایدار روستایی شهرستان خمین در حوزه صنعت و معدن، کشاورزی، خدمات، و طرح‌های گردشگری است و تسهیلات اشتغال به متقاضیان در اجرای این طرح‌ها پس از تصویب و معرفی به بانک‌های عامل با نرخ ۶ تا ۱۸ درصد پرداخت می‌شود.

طهرانی اظهار کرد: تصویب و معرفی طرح‌های اشتغال متقاضیان به بانک‌های عامل، با جدیت در کارگروه اشتغال شهرستان و استان پیگیری می‌شود و رفع موانع و تسهیل در اجرای طرح مد نظر دستگاه‌های متولی است و شهرستان خمین نیز در این حوزه وضعیت مطلوبی دارد، اما در روند جذب و پرداخت تسهیلات بانکی روند کندی را در شهرستان خمین، شاهد هستیم.

وی خاطر نشان کرد: وثیقه، معوقات بانکی و تغییرات کاربری در مناطق روستایی از جمله مشکلات متقاضیان طبق ضوابط و مقررات بانک‌های عامل برای دریافت تسهیلات است و بانک‌های عامل اقدامات لازم برای تسهیل و رفع مشکلات در این زمینه را در دستور کار دارند. طهرانی خاطر نشان کرد: بانک‌های عامل برای تسهیل در تامین وثیقه‌های متقاضیان برای دریافت تسهیلات اشتغال، سند محل اجرای طرح و املاک و اسناد روستایی را به عنوان ۵۰ درصد از وثیقه مورد تأیید قرار دادند و همچنین متقاضیانی که مشکلات معوقات اقساط بانکی و چک برگشتی دارند اگر بتوانند این موضوعات را به نتیجه مطلوب برسانند، در پرداخت تسهیلات اشتغال روستایی و فراگیر دارای اولویت هستند.

اثر بخشی طرح‌های اشتغال مستلزم همکاری بانک‌ها در پرداخت تسهیلات

رئیس اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان خمین اظهار کرد: پرداخت تسهیلات در راستای ایجاد اشتغال با همکاری بانک‌ها ممکن می‌شود؛ طبق آئین‌نامه اجرایی قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی، در کارگروه اشتغال شهرستان خمین ۱۹۲ طرح مصوب شده است.

محمدرضا مختاری فرد بیان کرد: با تحقق پرداخت تسهیلات به طرح‌های مصوب در کارگروه اشتغال

قطار ساحل عاج به ایستگاه سمنان رسید / روایت تجارت قومس با قاره سیاه

تبادلات تجاری با ساحل عاج سومین پرده از نمایش دیوار قومس با قاره سیاه است. نمایشی که دو پرده نخست آن با حضور آفریقای جنوبی و گینه در سمنان طی ماه‌های گذشته اجرا شد.

استان سمنان برای دومین بار میزبان یک هیئت تجاری و سیاسی آفریقایی بود تا باب تعاملات در راستای تجارت بین دیوار قومس و قاره سیاه پس از آفریقای جنوبی این بار در ساحل عاج باز شود. باب تجارتی که کلیدش مذاکره، جذب سرمایه‌گذاری، ایجاد بازارهای جدید و تبادلات مالی است. قطار اقتصاد آفریقای جنوبی وقتی به ایستگاه سمنان رسید شاید آن قدر جذابیتی برای اصحاب رسانه نداشت اما وقتی باتدبیر مدیران استان سمنان در حوزه اقتصاد و تجارت، هیئت‌های اقتصادی و سیاسی آفریقایی یکی پس از دیگری عزم سفر به سمنان را کردند، دیگر موضوع تفاوت می‌کرد.

اما در ذهن این مرد ۷۰ ساله سمنانی که معمار تبادلات تجاری استان سمنان را به او لقب می‌دهیم چه می‌گذرد که راه تبادلات تجاری و اقتصادی دیوار قومس را در آفریقا می‌جوید؟ و اصلاً سفرهای این‌چنینی چه دستاوردی برای استان سمنان دارند؟ پیش از آن باید سه رکن اصلی در تبادلات تجاری و اقتصادی استان سمنان را با آفریقا شناخت.

بازی با مهرهای به نام «جمعه‌ای»

نامش علی اصغر جمعه‌ای است رئیس اتاق بازرگانی استان سمنان، مدیری باتجربه. موی سپید عرصه سیاست‌گذاری‌های اقتصادی که گویا پانچودین دهه سن هنوز قصد بازنشستگی هم ندارد اما به هر میزان در حوزه اقتصاد و بازاری خوانی مهارت دارد، به نظر می‌رسد در حوزه آینده پردازی‌های نو، برگ برنده‌ای را در میان کارت‌هایش نمی‌توان شود دید. او طبق اظهارات برخی کارشناسان حوزه اقتصاد حتی تلاشی هم برای رفع این نقیصه نکرده تا جایی که هیچ جوانی در حلقه معاونت و حتی مشاوره وی نیز جای نمی‌گیرد اما باین حال نقش بی‌بدلیش در تعاملات تجاری بین سمنان و کشورهای آفریقایی را نمی‌توان نادیده گرفت.

آن قدر کاریزما و تجربه دارد که استانداران را نیز متقاعد به برگزاری نشست می‌کند، دغدغه‌اش سرمایه‌گذاری است و همیشه می‌گوید با اعتبارات دولتی نمی‌توان کاری از پیش برد اما هیچ‌گاه درباره شکل ارائه بسته‌های پیشنهادی سرمایه‌گذاری که بتواند سرمایه‌گذار را جذب کرده و به شکلی شکل با ترجمه دو یا سه زبانه، با برش‌مردن تمام مزیت‌ها و معایب سرمایه‌گذاری و سایر موارد موفق نبوده است نمونه بارز آن همایش سرمایه‌گذاری استان سمنان در تهران بود که به توافقات نیم‌بندی منجر شد که شاید ثمره‌اش با عمر مدیریت خود او هم قد ندهد.

او اما یکی از ارکان تبادلات تجاری بین استان سمنان و سایر نقاط کشور و حتی جهان است، جمعه‌ای هر چه در تبادلات تجاری مهارت دارد در یافتن بازار

واردات و صادرات محصولات معدنی، صنعتی، ماشین‌آلات و ده‌ها تولید دیگر استان زوایی است که او در سر می‌پروراند، حال با شناخت سه عضو تأثیرگذار دعوت از هیئت اقتصادی آفریقایی (که البته روی هم بیش از ۲۰۰ سال عمر دارند) می‌توان به بررسی دستاوردهای تبادلات اقتصادی بین دیوار قومس و قاره سیاه پرداخت.

نیز همان‌گونه است، وقتی پایش سرزمینی استان سمنان، ظرفیت تولید ۴۲ نوع ماده معدنی در استان را احصاء می‌کند بلافاصله به فکر آفریقا بزرگ‌ترین معدن جهان می‌افتد و مدیران استانی را نیز با خود همراه می‌سازد.

چاوشی و اسودی دو مهر دیگر

سید شهاب‌الدین چاوشی استاندار سمنان که از همان بدو ورود بر ضرورت حمایت از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی تأکید داشت تلویحاً در ابتدای کار انتقادی نیز به برگزاری همایش سال گذشته سرمایه‌گذاری استان سمنان در تهران و در زمان خباز داشت و از مدیران به‌طور غیرمستقیم خواست تا یک قرارداد سرمایه‌گذاری کامل را بهتر از ۱۰ قول شفاهی سرمایه‌گذاری بدانند.

وی اما نبوغ خوبی در اقتصاد دارد هر چند رشته تحصیلی وی با این امر مرتبط نبوده اما به‌خوبی می‌داند استان معدنی سمنان می‌تواند با آفریقا تعاملات بسیار خوبی را داشته باشد چراکه هم از اروپا و دغدغه‌های و هیاهوی این روزهای آسمان سیاستش به دور است و هم راحت‌تر می‌تواند با کشورهای آفریقایی که در مذاکرات دست بالارانی می‌گیرند، کنار آمد.

سومین فرد در این دایره اما اسودی مدیرکل صنعت، معدن و تجارت است که این روزها پس از عبور از دوران سخت همایش سرمایه‌گذاری استان سمنان در تهران، به‌نوعی آرامش نسبی رسیده و سرگرم تشکیل جلسات کارگروه رفع موانع تولید است که ظرف دو سال تعدادشان بیش از ۱۱۰ نشست شده است او اما به‌واسطه رشته تحصیلی که داشته عاشق معدن است توسعه را در معدن می‌بیند و اشتغال معادن را پایدارترین شغل‌ها می‌داند و وقتی پای محیط‌زیست نیز به میان می‌آید از نظرات‌های این حوزه با عنوان «موانع زیست‌محیطی» یاد می‌کند و نه دغدغه!

اسودی می‌داند که تبادلات تجاری با آفریقا که مهد معادن دنیا است می‌تواند راهگشای اقتصادی باشد،

ضرورت شناساندن ظرفیت‌های سمنان

بیش از دو هزار پروانه معدنی در استان سمنان وجود دارد و از این تعداد ۵۸۰ معدن با ۵۷۰ میلیون تن ذخیره قطعی فعال است. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان سمنان درباره وضعیت معادن استان، می‌گوید: تا پایان سه‌ماهه نخست سال جاری، ۱۰۷ پروانه قطعی اکتشاف پس از بررسی‌های صورت گرفته از سوی صنعت، معدن و تجارت استان، برای کشف در استان صادر شده است.

بهر روز اسودی می‌افزاید: ۷۰ فقره گواهی کشف مواد معدنی نیز در استان سمنان صادر شده که در صورت قطعی شدن نتایج اکتشاف می‌توانند در کارگروه‌های مربوطه مطرح و درباره آن‌ها تصمیم‌گیری شود.

وی همچنین بایان اینکه سمنان دارای رتبه نخست کشور در زمینه ذخایر گچ و نمک است که می‌تواند در راستای اشتغال‌زایی و توسعه اقتصادی دارای اهمیت باشد، تأکید کرد: استان سمنان در حوزه ذخایر زغال‌سنگ و سلسنتین نیز رتبه سوم کشور را دارا است که البته جلوگیری از خام فروشی و ایجاد صنایع تبدیلی و فرآوری تولیدات معدنی در زمره اولویت‌های صنعت، معدن و تجارت محسوب می‌شود که باید این ظرفیت‌ها را برای سرمایه‌گذاری شناساند.

مطالبات ساحل عاج و آفریقای جنوبی در سمنان

تاماکولو و اتارا نماینده طرف ساحل عاج در مذاکرات تجاری بین این کشور و استان سمنان در نشست با مدیران اقتصادی سمنان، گفت: ساحل‌عاج

انجام شده است که در مقایسه با سال ۹۵ میزان ۲۰ درصد رشد را نشان می‌دهد.

وی افزود: در سال ۹۶ نسبت به سال ۹۵ تعداد کشورهای هدف صادراتی از ۳۵ کشور به ۴۶ کشور افزایش داشته است که اوکراین، نیجریه، کانادا، قطر، قزاقستان، فدراسیون روسیه، غنا، سودان، سوئد، سنگاپور، رومانی، جیبوتی، جمهوری عربی سوریه، برزیل، اندونزی و ایتوپیی در زمره کشورهای جدید در حوزه صادرات محسوب می‌شوند.

آفریقای جنوبی و تمایل به سرمایه گذاری

تا کنون محکم ترین اظهار نظر درباره روابط تجاری استان سمنان در کشورهای آفریقای جنوبی توسط فلمن وایتر سفیر کشور آفریقای جنوبی در ایران بیان شد همانطور که وی در نشستی با مدیران استان سمنان همزمان با اردیبهشت سال جاری گفت: آفریقای جنوبی ظرفیت لازم برای صادرات محصولات کشاورزی و انتقال علوم در بخش معدن را با ایران داراست و باید با بهره گیری از ظرفیت های اقتصادی برای افزایش اشتغال جوان دانش آموخته در دو کشور برنامه ریزی کرد.

وی اضافه کرد: رایزن اقتصادی سفارت آفریقای جنوبی در ایران، مهم ترین زیرساخت های سرمایه گذاری در سمنان را رصد کرده و در چند ماه آینده رویداد های خوبی در بحث صادرات و واردات کالا بین دو کشور اتفاق می افتد.

سفیر کشور آفریقای جنوبی در ایران گفت: استان سمنان از زیرساخت های مهم گردشگری و تجاری برخوردار است و سرمایه گذاران آفریقای جنوبی آمادگی دارند برای رونق اقتصادی در ایران به این استان سفر کنند از سوی دیگر باید گفت سطح روابط سیاسی و اقتصادی بین ایران و آفریقای جنوبی به بالاترین سطح خود در ۵۰ سال گذشته رسید و عمق دوستی و همکاری های تجاری و اقتصادی بین دو کشور بسیار پایدار است.

هدفگذاری برای صادرات

چاوشی استاندار سمنان اواخر اردیبهشت ماه سال جاری در نشستی با فعالان اقتصادی استان ضمن بیان اینکه صادرات یک میلیارد دلاری برای دو سال آینده سمنان هدف گذاری شده است، ایراز داشت: سال گذشته میزان صادرات استان ۵۰ میلیون دلار بود که باید برای جلوگیری از تعطیلی کارخانه ها و واحدهای تولیدی که به تبع آن بروز آسیب های اجتماعی را به دنبال دارد از هم اکنون چاره ای تدبیر کرد.

پس آفریقا در دید مسئولان استان سمنان یک بازار هدف برای صادرات محصولات و تولیدات استان سمنان و همچنین یک سرمایه گذار خوب برای ورود به بخش گردشگری، صنایع تبدیلی به خصوص در حوزه معدنی باهدف جلوگیری از خام فروشی تولیدات و همچنین یک شریک تجاری محسوب می‌شود که در حال توسعه قلمداد می‌شود.

دست آخر اما راهبرد سیاست مردان و مدیران اقتصادی استان سمنان درباره آفریقا هرچه باشد باید اذعان داشت که بهره گیری از ظرفیت های معدنی آفریقا در کنار فراهم ساختن زیرساخت های صادرات به این قاره همان بازی برد برد معروفی است که برای دو طرف می توان تصور شد.

ماه گذشته در دیدار با هیئت بلندپایه ساحل عاج از کشاورزی و خودروسازی به منابه دو طرح جذاب برای طرف آفریقای نام برد و گفت: تبادلات با آفریقا محدود به معدن نیست بلکه این استان دارای محصولات کشاورزی نظیر پسته، گردو، انگور و صیفی جات است و با رایزنی زمینه صادرات به کشور ساحل عاج فراهم شود.

وی درباره قطعه سازی و خودروسازی نیز، گفته بود: هشت درصد قطعه های مورد نیاز خودرو یعنی از ۹ هزار و ۱۸۵ قطعه مورد نیاز خودرو ۷۸۸ قطعه در استان سمنان ساخته می‌شود از سوی دیگر وجود کارخانه اتوبوس، مینی بوس و خودرو در سمنان یکی دیگر از نکات جذاب این استان برای طرف آفریقای محسوب می‌شود.

وی همچنین خواستار برپایی نمایشگاه های تخصصی در حوزه تولیدات استان سمنان مانند کشاورزی، غذا، داروهای دامی، قطعات خودرو، توربین و ژنراتور، ترانسفورماتور، کابل و اتصالات، کولر و تولیدات دیگر در حوزه های مختلف در آفریقا شد و بیان کرد: ارتقای تبادلات اقتصادی به رشد تجارت بین المللی منجر شود.

ظرفیت لازم برای صادرات محصولات کشاورزی به ویژه بادام هندی، کاکائو و قهوه را به ایران دارد و باید برای بهره گیری از ظرفیت های اقتصادی دو کشور برنامه ریزی کرد، همچنین استان سمنان از زیرساخت های مهم گردشگری و تجاری برخوردار است و سرمایه گذاران ساحل عاج آمادگی دارند برای رونق اقتصادی در ایران به این استان سفر کنند.

اما نکته قابل توجه این است که تبادلات آفریقا و استان سمنان فقط به معادن ختم نمی‌شود این نکته ای بود که مایکل ساترا مدیر توسعه صادرات وزارت تجارت و صنایع آفریقای جنوبی در سفر اردیبهشت ماه سال جاری در دیدار با اسودی، جمعی از چاوشی بیان کرد: وی افزود: ایران اسلامی دارای ظرفیت های عظیم معدنی است اما تبادلات اقتصادی بین این کشور و آفریقای جنوبی تنها به مقوله معدن خلاصه نمی‌شود و ما معتقد هستیم تبادلات اقتصادی بین این دو کشور تا سال ۲۰۲۰ به یک میلیارد دلار می‌رسد.

وی با بیان اینکه استفاده از ظرفیت های اقتصادی و سرمایه گذاری در بخش های مختلف رویکرد بین ایران

صادرات ظرفیت ویژه سمنان

تاکنون به محورهای مطالبات آفریقای جنوبی و ساحل عاج در دیدار با مدیران استان سمنان اشاره کردیم، مقوله هایی مانند اتوبوس و خودروسازی و کشاورزی تا سرمایه گذاری در حوزه گردشگری و پتروشیمی و معادن از سوی دیگر مطالبات طرف سمنانی نیز واضح است، گسترش مناسبات معدنی در کنار سرمایه گذاری آفریقای ها در بخش گردشگری و انرژی و همچنین صنایع تبدیلی در حوزه های تولیدی و معدنی.

از سوی دیگر آفریقا می‌تواند بازار خوبی هم برای محصولات تولیدی استان سمنان باشد همان طور که سعدالدین مدیرکل گمرک استان سمنان می‌گوید: کالاهای استان در حال حاضر به ۱۲ کشور جهان صادر می‌شود که از جمله آن ها می‌توان به شمش سرب، پودر لباسشویی، سنگ سلسنتین، شیرآلات بهداشتی، هیدروکربن سبک و سنگین، قاشق و چنگال یکبار مصرف، اسیدسولفوریک اشاره کرد همچنین در سال گذشته ۱۸۷ میلیون دلار صادرات از استان

و آفریقای جنوبی است، افزود: تعاملات تجاری بین دو کشور در سایه حضور شرکت های متعدد آفریقای جنوبی در ایران می‌تواند روزهای خوشی را برای اقتصاد این دو کشور رقم بزند.

این مقام بلندپایه آفریقای جنوبی گفت: ۱۴ شرکت از آفریقای جنوبی به ایران آمده اند که حضورشان برای یافتن راه های توسعه همکاری های اقتصادی می‌تواند نقطه عطفی در تاریخ مبادلات تجاری و اقتصادی بین دو کشور باشد. از سوی دیگر شرکت های نفتی و پتروشیمی و بخش تولید به خصوص در حوزه معدن که ویژگی نخست کشور آفریقای جنوبی است، می‌توانند در ایران تعاملات خوبی را رقم بزنند تا در کنار این دو نوع شرکت، فعالان حوزه مواد غذایی نیز امروز نگاه ویژه ای به بازار ایران و همچنین تهیه مایحتاج خود از این کشور داشته باشیم.

کشاورزی و خودروسازی ۲ طرح جذاب برای آفریقا

علی اصغر جمعی رئیس اتاق بازرگانی استان سمنان

کشمش های میلیون دلاری؛ شهر خوشه های طلایی همچنان جلو دار است

راستای رویداد «همدان ۲۰۱۸» برگزار می شود، این همایش چهارم و پنجم مهرماه در ۲۰ محور دنبال می شود.

وی بهینه سازی روش های تغذیه و آبیاری در تاکستان ها، مدیریت تربیت و هرس انگور، ارائه مباحث نوین تاکداری و نشان سازی تجاری در تولید انگور و کشمش را از محورهای این همایش عنوان کرد و گفت: چالش های بازاریابی و صادرات کشمش، کاربردهای پسماندهای انگور و کشمش در صنعت دام و طیور، شیمی انگور و سایر فرآورده های جانبی، میکروبیولوژی و نانو بیوتکنولوژی در انگور و کشمش نیز مدنظر است. کریمی دیگر محورهای این همایش را کاربرد انگور در طراحی فضای سبز شهری، جایگاه انگور و کشمش در اشتغال زایی و اقتصاد مقاومتی، ردیابی و کاهش باقیمانده های سموم و فلزات سنگین در انگور و کشمش و تغییر اقلیم، ریز گرد و گرمایش جهانی در تاکستان ها بیان کرد.

تلاش برای افزایش سطح آگاهی و دانش علمی باغداران

کریمی تأکید کرد: هدف اصلی از برگزاری این همایش بررسی مشکلات موجود، افزایش سطح آگاهی و دانش علمی، رفع نواقص در تولید انگور و کشمش و افزایش بهره وری تولید و صادرات این محصولات است.

اما گذشته از چنین اقدامات علمی در راستای معرفی بیشتر ظرفیت های شهرستان ملایر در عرصه کشاورزی

آغاز به کار کند.

وجود بیش از ۱۲ هزار هکتار تاکستان در ملایر

این پژوهشکده با توجه به سوابق گذشته و ظرفیت های منطقه ای از جمله وجود بیش از ۱۲ هزار هکتار تاکستان، بیش از ۶۰ کارخانه تهیه و بسته بندی کشمش و کارگاه های سنتی و صنعتی متعدد تهیه شیره انگور به عنوان پژوهشکده مستقل ملی و دارای مصوبه اصولی از شورای گسترش آموزش عالی، فعالیت خود را انجام می دهد.

این پژوهشکده از سه گروه پژوهشی شامل گروه پژوهشی به زراعی و به نژادی انگور، گروه پژوهشی تبدیل و نگهداری انگور و گروه پژوهشی علوم محیطی انگور با مصوبه شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل شده است.

سرپرست پژوهشکده انگور و کشمش دانشگاه ملایر در همین خصوص و در زمینه آخرین اقدامات انجام شده برای توسعه فعالیت ها، معرفی و شناساندن ظرفیت های ملایر در تولید انگور و کشمش از برگزاری چهارمین همایش ملی صنعت انگور و کشمش ایران به میزبانی این مرکز آموزش عالی خبر داد.

برگزاری همایش ملی صنعت انگور و کشمش ایران

روح الله کریمی مهلت ارسال مقاله به دبیرخانه این جشنواره را ۲۰ شهریورماه عنوان کرد و گفت: همایش ملی صنعت انگور و کشمش ایران با برگزاری جشنواره خوشه برتر و آیین سنتی شیره پزان مانیزان و در

در حالی امسال ۶۰ میلیون و ۱۳۱ هزار دلار صادرات از استان همدان انجام شده که کشمش به تنهایی با ارزش آوری ۱۲ میلیون و ۵۳۲ هزار دلار ۲۰٫۸ درصد ارزش صادرات را به خود اختصاص داده است.

پروین قادری
دانشمند

ملایر یکی از شهرستان های استان همدان است که به لحاظ بهره مندی از ظرفیت های کشاورزی دارای جایگاه ویژه ای در استان و کشور است. این شهرستان به طور ویژه با دارا بودن ۱۰ هزار و ۴۹۸ هکتار باغ انگور که بیش از ۱۰ هزار و ۱۰۰ هکتار آن بارور است از جایگاه منحصر به فردی در کشور برخوردار است.

با وجود اینکه عمده ارقام انگور کشت شده در شهرستان ملایر رقم کشمش سفید و کشمش قرمز هستند اما سایر ارقام همچون صاحبی، یاقوتی، فخری، عسگری، شاهانی، ریش بابا، منقا و انگور سیاه نیز وجود دارد که برای مصارف تازه خوری و سایر فرآورده های دیگر استفاده می شود.

جایگاه شاخص ملایر در تولید انگور و کشمش سبب شد تا پژوهشکده انگور و کشمش دانشگاه ملایر به عنوان یکی از مراکز پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی کشور در حوزه علوم انگور و فرآورده های جانبی از سال ۱۳۹۱

آن قیمت افت شدیدی داشت که برای جلوگیری از متضرر شدن تولیدکنندگان ۱۴۵ میلیارد تومان یارانه برای باغداران در نظر گرفته شد و در سال ۹۶ پرداخت شد.

۸ هزار باغدار در شهرستان ملایر به کشت انگور مشغول هستند

مدیر توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان بابیان اینکه در حال حاضر ۸ هزار باغدار در شهرستان ملایر به کشت انگور مشغول هستند، گفت: سطح زیر کشت انگور در شهرستان ملایر ۱۰ هزار و ۴۹۸ هکتار و متوسط عملکرد ۴ تن و ۲۰۰ کیلو در هر هکتار است.

وی بابیان اینکه انواع انگور در ملایر کشت می‌شود اما انگور کشمشی از سوی باغداران بیشتر مورد استقبال است و وسعت بیشتری از زمین‌ها به کشت این نوع انگور اختصاص یافته است، گفت: انگور کشمشی یا همان انگور بی‌دانه به کشمش تبدیل می‌شود و بازارهای جهانی نیز این نوع محصول را بهتر از سایر محصولات می‌دانند.

نجفیان کشورهای اروپایی، رومانی، چک، اوکراین، لهستان، عراق، افغانستان، ترکمنستان را کشورهای مورد هدف صادرات کشمش ملایر برشمرد و گفت: برنامه‌هایی که برای توسعه صادرات کشمش در نظر گرفته شده بسیار است اما در برخی مواقع تفکرات سنتی باغداران که از اجداد خود به ارث برده‌اند اجرای برنامه‌ها را با سختی روبرو می‌کند.

مدیر توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان بابیان اینکه خشک کردن کشمش به صورت بهداشتی، استفاده از دستگاه‌های لیزری برای سورت کشمش و خارج کردن کشمش‌های پارتنگ و وزن نامناسب از تولیدات مورد تأکید قرار دارد، گفت: بسته‌بندی‌های شکل برای جذب بازار نیز مورد هدف بوده است.

وی بابیان اینکه تیزابی کردن انگور با مواد شیمیایی مناسب و استاندارد نیز مورد تأکید قرار دارد و به باغداران اعلام شده این موارد را رعایت کنند، گفت: شماری از کشورهای اروپایی بر اساس استانداردهای تعریف شده خود، استفاده از برخی سموم را در صنعت فرآوری محصولات ممنوع کرده‌اند که برای به دست

محمدی بابیان اینکه این اقدام سبب می‌شود به صورت غیربهداشتی کشمش در کارخانه‌ها نگهداری و انبار شود، گفت: اقدامی صورت گرفته و با تدوین برنامه‌ای ۵ ساله به گونه‌ای پیش می‌رویم که خطوط آهن این واحدها به استیل تبدیل شده و در زمینه انبارداری نیز اصلاح صورت گیرد.

وی بابیان اینکه باید در انبارداری به جای استفاده از گونی از سبدهای مخصوص استفاده شود، گفت: باید مانع آسیب وارد شدن به کیفیت کشمش شد.

معاون مدیر صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان از ارائه تسهیلات ارزان قیمت به متقاضیان خبر داد و بابیان اینکه پارسال ۱۳ نفر این تسهیلات را به مبلغ ۱۲ میلیارد تومان دریافت کردند، گفت: امسال نیز به دو متقاضی مبلغ یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان پرداخت شده است.

رتبه اول تولید کشمش کشور به ملایر اختصاص دارد

وی بابیان اینکه کشمش ملایر در کشور مطرح است و همچنان رتبه اول تولید کشمش کشور به ملایر

نگاهی نیز به وضعیت صادراتی کشمش ملایر داشتیم چراکه همچنان رتبه دار کالاهای صادراتی استان همدان است.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان همدان با اشاره به اینکه کشمش ملایر هم‌اکنون در صدر کالاهای صادراتی استان همدان قرار دارد، گفت: طی تیرماه سال جاری ۱۲ میلیون و ۵۳۲ هزار دلار صادرات کشمش از گمرک همدان انجام شده است.

حمیدرضا متین بابیان اینکه ۱۰ هزار و ۸۷۸ تن کشمش طی ۴ ماه نخست امسال از همدان صادر شده است، گفت: کشمش به تنهایی ۲۰.۸ درصد از مجموع صادرات استان همدان را به خود اختصاص داده است.

وی بابیان اینکه صادرات کشمش از استان همدان طی ۴ ماه نخست سال جاری از نظر ارزشی ۶ درصد و از نظر وزنی ۵۰ درصد افزایش داشته است، گفت: مهم‌ترین کالاهای صادراتی استان همدان کشمش، سفال، موتور کولر و لبنیات است که کشمش همچنان جایگاه برتر خود را حفظ کرده است.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان همدان یادآور شد: امسال در مجموع طی ۴ ماه نخست سال ۶۰ میلیون و ۱۳۱ هزار دلار کالا به وزن ۱۵۹ هزار و ۵۶۰ تن از استان همدان صادر شده است.

معاون مدیر صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان نیز در خصوص وضعیت واحدهای تولید کشمش در استان همدان عنوان کرد: جهاد کشاورزی استان همدان در خصوص تصفیه و بسته‌بندی کشمش برای ۲۵ واحد با ظرفیت بسته‌بندی ۳۷ هزار و ۴۳۶ تن و اشتغال مستقیم ۳۷۹ نفر پروانه بهره‌برداری صادر کرده است.

حسن محمدی بابیان اینکه سازمان صنعت، معدن و تجارت نیز برای ۲۷ واحد پروانه بهره‌برداری صادر کرده است، گفت: این واحدها ظرفیتی معادل ۴۰ هزار و ۹۳۵ تن دارند و برای ۴۰۱ نفر شغل ایجاد کرده‌اند.

وی با اشاره به اینکه این مجوزها در زمینه تصفیه و بسته‌بندی کشمش صادر شده است، گفت: طی سال‌های اخیر برای توسعه صنعت فرآوری انگور و تولید کشمش اقداماتی انجام شده که خرید سورت لیزری از جمله این اقدامات است.

تولید باکیفیت تر محصول مدنظر قرار گرفته است

محمدی بابیان اینکه سورت لیزری به جدا کردن کشمش‌هایی که مناسب صادرات نیستند کمک می‌کند، گفت: در دوره حاضر با توجه به افزایش رقبا صادرات کشمش کمی سخت شده است بنابراین با ارائه تسهیلات به فعالان این بخش زمینه تولید باکیفیت تر محصول مدنظر قرار گرفته است.

معاون مدیر صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان با تأکید بر اینکه پارسال ۴ واحد سورت لیزری خریداری شده است، گفت: امسال نیز برخی فعالان این بخش به دنبال استفاده از این سیستم جدید هستند.

باید در انبارداری تجدیدنظر شود

وی به مشکلات موجود در بخش تولید کشمش نیز اشاره‌ای کرد و بابیان اینکه باید در انبارداری تجدیدنظر شود، گفت: برخی واحدها از گونی برای انبار کردن کشمش استفاده می‌کنند که این اقدام مناسب نیست.

اختصاص دارد، گفت: ملایر تنها شهرستان کشور است که از این تعداد واحد تولید کشمش برخوردار است و هیچ استانی از این امتیاز برخوردار نیست.

محمدی از برنامه‌ریزی برای ایجاد خوشه کشمش ملایر خبر داد و بابیان اینکه خوشه از قسمت‌های مختلفی تشکیل می‌شود که چند واحد باید در اجرای آن باهم همکاری کنند، گفت: برنامه جامعی برای فرآوری محصولات در دست تدوین است که به اجرا رسیدن آن چندین قدم استان را به جلو پیش می‌برد.

مدیر توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان نیز در خصوص جایگاه کشمش تولیدی استان همدان در سطح کشور عنوان کرد: طی ۴ ماه نخست امسال ۴۵ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان کشمش از استان همدان صادر شده است.

مهدی نجفیان بابیان اینکه اوضاع صادراتی کشمش استان همدان قابل قبول است، گفت: قیمت هر کیلو کشمش صادراتی ۵ هزار و ۵۶۰ تومان است.

وی بابیان اینکه در سال ۹۵ بحرانی پیش آمد که صادرات کشمش را با مشکل روبرو کرد، گفت: سال ۹۵ مقدار کشمش تولیدی بسیار زیاد بود و در پی

آوردن بازار این کشورها باید مانع استفاده از این سموم توسط باغداران شد.

نجفیان از تجهیز کارخانه‌های سبزه پاک‌کنی و استفاده از دستگاه‌های جدید برای تولید کشمش‌هایی یکدست خبر داد و گفت: ملایر در کشور در زمینه تولید کشمش سرآمد است اما به‌رحال رقبایی همچون خراسان، قزوین و زنجان را نباید نادیده گرفت و باید برای بهبود کیفیت تولید تلاش کرد.

وی بابیان اینکه کشمش در ملایر به دنبال یک برند ثبت‌شده است، افزود: کشمش ملایر در جهان شناخته‌شده است و کشورهایمانند هندوستان نیز کشمش خود را از ملایر تأمین می‌کنند.

مدیر توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان بابیان اینکه کشمش ملایر مراحل نهایی ثبت به‌عنوان یک برند مشهور در ایران و جهان را طی می‌کند، گفت: طی سال ۹۵ تناژ صادراتی کشمش ملایر ۳۸ هزار و ۳۳۳ تن به ارزش ۷۱ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار بوده و در سال ۹۶ نیز ۱۰ هزار و ۱۸۷ تن به ارزش ۱۶۶ میلیون دلار بوده است.

موضوعی که در صحبت‌های مسئولان جهاد کشاورزی استان همدان نیز مورد تأکید قرار گرفت ضرورت تشکیل خوشه کشمش ملایر است چراکه به هر صورت ایجاد این خوشه؛ واحدهای مستقر در آن را در مسیر بهبود هر چه بهتر کمی و کیفی محصولات قرار می‌دهد و آن‌ها را به استانداردهای جهانی نزدیک می‌کند.

بر همین اساس و از آنجایی که ایجاد خوشه‌های صادراتی به مجموعه شرکت شهرک‌های صنعتی واگذار شده سری به مدیر شرکت شهرک‌های صنعتی

همدان زده و روند اقدامات انجام‌شده در این زمینه را جویا شدیم.

شناسایی ۴۲ خوشه صنعتی در استان همدان

کیوان گردان از شناسایی ۴۲ خوشه صنعتی در استان همدان سخن گفت و بابیان اینکه از این تعداد مطالعه ۱۸ خوشه انجام و برای ۱۱ خوشه امکان‌سنجی صورت گرفته است، گفت: خوشه‌های صنعتی سفال لالچین، لاستیک رزن، مبل و منبت ملایر و پوشاک روستای کردآباد در حال طی فرایند توسعه هستند.

وی بابیان اینکه برای راه‌اندازی خوشه کشمش ملایر کارها از ابتدای امسال قوت گرفت و در حال انجام است، گفت: شرکت شهرک‌های صنعتی حمایت از خوشه‌ها را در دستور کار دارد.

وی بابیان اینکه با راه‌اندازی خوشه برنامه‌های آموزشی نیز به‌صورت متمرکز ارائه می‌شود، گفت: خوشه‌ها در بیشتر اوقات در جوار روستاها ایجاد می‌شوند.

۱۸۰ واحد برای استقرار در خوشه کشمش ملایر اعلام آمادگی کرده‌اند

گردان با اشاره به تلاش‌های صورت گرفته در زمینه برند سازی کشمش ملایر این اقدام را از وظایف سازمان جهاد کشاورزی برشمرد و با تأکید بر اینکه در نمایشگاه صنایع غذایی یک پایویون به کشمش اختصاص دارد، گفت: تاکنون ۱۸۰ واحد برای استقرار در خوشه کشمش ملایر اعلام آمادگی کرده‌اند.

وی بابیان اینکه از مجموع واحدهای شناسایی‌شده بیش از ۹۵ درصد فعال هستند، گفت: در حال حاضر ۶۰ برند صادراتی کشمش در ملایر وجود دارد اما برند

سازی مشترک در قالب کنسرسیونم انجام‌نشده که در دست پیگیری است.

نگاهی به وضعیت فنی واحدهای تولیدکننده کشمش در شهرستان ملایر نیز بیانگر آن است که تلاش‌ها برای استانداردسازی واحدهای تولیدکننده ادامه دارد تا جایی که محیط‌زیست شهرستان ملایر نیز بیکار نمانده و نسبت به این موضوع حساسیت نشان داده است.

تصفیه‌خانه ۱۷ واحد تولید کشمش در ملایر فعال شده است

در همین راستا مدیر حفاظت محیط‌زیست شهرستان ملایر بابیان اینکه تاکنون تصفیه‌خانه ۱۷ واحد تولید کشمش در ملایر فعال شده است، گفت: جلسات متعددی با حضور مسئولان شهرستانی و استانی و اعضای انجمن تولید و صادرکنندگان کشمش ملایر در این خصوص تشکیل شده است.

مجید شعبانلو بابیان اینکه شهرستان ملایر به‌عنوان یکی از قطب‌های تولید کشمش دارای جایگاه ویژه‌ای در کشور است؛ به‌نحوی که عمده صادرات کشمش کشور مربوط به این شهرستان است، گفت: ۴۰ تا ۵۰ واحد فعال تولید کشمش در ملایر فعال است.

مطالب عنوان‌شده بیانگر این واقعیت است که ملایر به‌عنوان یکی از شهرستان‌های سرشار از ظرفیت استان همدان، با بهره‌مندی از ۱۰ هزار هکتار باغ انگور پتانسیلی در دست دارد که پرداختن به آن و ثبت یک برند جهانی برای کشمش تولیدی نامش را در جهان پرآوازه خواهد کرد پس تا دیر نشده و کشمش ملایر به نام منطقه‌ای دیگر در سبد صادراتی قرار نگرفته باید اقدامات لازم را انجام داد.

کلنگ بر زمین مانده پتروشیمی خراسان؛ فرصت اشتغال زایی که هدر می رود

عملیات اجرایی طرح توسعه و راه اندازی فاز ۲ پتروشیمی خراسان شمالی به عنوان بزرگ ترین پروژه اقتصادی این استان با گذشت سه سال از زمان کلنگ زنی، همچنان متوقف مانده است.

الهام یزدان پناه

پتروشیمی از صنایع مادر است که به عنوان تغذیه کننده سایر بخش های صنعت می تواند در به حرکت در آوردن موتور حرکت اقتصاد کشور نقش اساسی ایفا کند.

ارزآوری، اشتغال زایی، تبدیل مواد خام نفت و گاز به کالاهایی با ارزش افزوده بالاتر، افزایش صادرات و تأثیر مستقیم آن بر اقتصاد کشور از جمله دلایلی است که سبب شد زیرساخت های تکمیلی این صنعت شکل گیرد.

در ایران با توجه به وجود ذخایر نفت و گاز به عنوان خوراک اولیه تولید محصول، صنعت پتروشیمی از رشد مطلوبی برخوردار بوده است، اما توسعه این بخش از ضرورت های ایجاد اشتغال و تحقق اقتصاد مقاومتی محسوب می شود.

کلنگ طرح توسعه پتروشیمی خراسان با موافقت رئیس جمهور در سفری که خردادماه سال ۹۴ به خراسان شمالی داشت توسط ریعی وزیر وقت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به زمین زده شد اما هنوز این طرحی که امید به اشتغال زایی جوانان و درآمدزایی استان را به همراه داشت بر زمین مانده است. وزیر وقت تعاون به هنگام عملیات کلنگ زنی این

پروژه اعلام کرده بود این طرح با تخصیص ۷۰۰ میلیون دلار از محل صندوق توسعه ملی به عنوان اعتبار ارزی و ۱۶ هزار میلیارد ریال اعتبار ریالی عملیاتی شده و همچنین بخشی از هزینه های طرح از محل آورده صندوق ها، دارایی های شرکت و مشارکت بانک های عامل تأمین خواهد شد.

ریعی همچنین تأکید کرد که با بهره برداری از این پروژه برای بیش از یک هزار و ۵۰۰ نفر زمینه اشتغال مستقیم و برای بیش از سه هزار نفر به صورت غیرمستقیم کار ایجاد می شود.

با وجود اینکه قرار بود فاز ۲ پتروشیمی خراسان تا پایان سال ۹۶ افتتاح و علاوه بر درآمدزایی بخشی از مشکل اشتغال استان را برطرف کند اما تاکنون تنها مسئولان باور خود مبنی بر ضرورت اجرای این را تکرار می کنند اما در عمل جز امروز و فردا کردن، بازدهی نداشته است.

اجرا نشدن فاز ۲ پتروشیمی فرصت شغلی چند هزار نفر را گرفت

رئیس مجمع نمایندگان خراسان شمالی می گوید: اجرا نشدن فاز دوم پتروشیمی خراسان و پروژه «جی تی پی پی» علاوه بر اینکه درآمد سه هزار میلیارد تومانی را از استان گرفت، زمینه ایجاد اشتغال چند هزار نفری را نیز بر باد داد.

علی قربانی اظهار می کند: عمده ترین مشکل اجرای فاز دوم پتروشیمی اختلاف بین پنج سهام دار بود به همین سبب دولت نمی توانست به تنهایی پیگیری کند.

قربانی می افزاید: پیش از آنکه کلنگ فاز دوم به

زمین بخورد، قرار بود نخست طرح «جی تی پی پی» آغاز شود اما به سبب سرمایه گذاری بالا و آب فراوان اجرای آن متوقف و صحبت اجرای فاز دوم به میان آمد.

وی با بیان اینکه نمایندگان خراسان شمالی برای اجرای عملیات فاز دوم پتروشیمی در جلسات متعدد با دولت پیشنهاد خرید سهام بخش خصوصی و تهاتر را مطرح کرده اند، می گوید: وزارت آموزش و پرورش و وزارت دفاع در ظاهر موافق پیشنهادات است اما عملاً تمایلی برای سرمایه گذاری ندارند.

نماینده مردم بجنورد، گرمه، جاجرم، راز و جرگلان و مانه و سملقان در مجلس شورای اسلامی بیان می کند: وزیر کار طی دو ماه گذشته از ثبت شرکت جدیدی برای اجرای فاز دوم پتروشیمی خبر داد اما این شرکت نیز توان انجام کار را نخواهد داشت.

قربانی می افزاید: شرکت جدید علاوه بر اینکه اعتباری ندارد سرمایه کافی برای به سرانجام رساندن این پروژه ملی ندارد و قطعاً در میانه کار مشکل ایجاد خواهد کرد.

وی تصریح می کند: بهترین راه حل برای عملیاتی کردن این طرح عظیم در خراسان شمالی، پیگیری از طرف شخص رئیس جمهور است، چراکه وقتی کلنگ پروژه ای را می زنند به معنای پیش بینی تمام جوانب است.

رئیس مجمع نمایندگان خراسان شمالی با بیان اینکه اقتصادی ترین پروژه در سطح کشور پتروشیمی است، اظهار می کند: مطالعات دقیق این مجموعه انجام شده و چنانچه راه حلی برای اجرای فاز دوم وجود ندارد، می توان پتروشیمی را به عنوان وثیقه در نظر گرفت.

قربانی اضافه می‌کند: عملیات طرح توسعه پتروشیمی بدون نیاز به اعتبارات دولتی می‌توانست پیش برود اما متأسفانه کم‌کاری‌ها ضربه بزرگی به اشتغال و درآمد خراسان شمالی وارد آورد.

وی مطرح می‌کند: با توجه به اینکه عمر پتروشیمی روبه پایان است و هزینه‌ها نیز افزایش پیدا کرده، چاره‌اندیشی برای حل این مشکل الزامی است. نماینده مردم بجنورد، گرمه، جاجریم، رازو جرجان و مانه و سملقان در مجلس شورای اسلامی اظهار می‌کند: متأسفانه باوجود اینکه مشکلی در تأمین گاز که خوراک اولیه پتروشیمی است نداریم اما به سبب بی‌انگیزه بودن برخی افراد امروز اجرای این طرح به تأخیر افتاده است.

قربانی عنوان می‌کند: در برنامه ششم توسعه و به‌ویژه در بندهای ۲۴ گانه سیاست‌های اقتصادی مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری بر افزایش محصولات پتروشیمی تا ۱۰۰ میلیون تن تأکید شده است، بنابراین برای تحقق اقتصاد مقاومتی و جلوگیری از خام‌فروشی و بهره‌وری بالا باید محصولات پتروشیمی را افزایش بدهیم.

وی می‌گوید: پتروشیمی خراسان شمالی می‌توانست

نقش بسزایی در اجرای اقتصاد مقاومتی داشته باشد اما سهیل‌انگاری‌ها این فرصت طلایی را از استان گرفت.

وعده‌های بیهوده بستر توسعه استان را متوقف کرد

نماینده مردم بجنورد، گرمه، جاجریم، راز و جرجان و مانه و سملقان در مجلس شورای اسلامی هم با بیان اینکه اجرایی نشدن فاز دوم پتروشیمی سبب عقب افتادن خراسان شمالی شد، می‌گوید: اجرا نشدن فاز دوم پتروشیمی به‌عنوان بزرگ‌ترین واحد صنعتی خراسان شمالی با وعده‌های بیهوده توسعه این استان را مختل کرده است.

علی‌اکبری اظهار می‌کند: اجرای فاز دوم پتروشیمی خراسان بستری برای اشتغال‌زایی جوانان این منطقه بود اما با وعده‌های بیهوده کاری از پیش نرفت. اکبری با بیان اینکه عملیاتی شدن این فاز پتروشیمی، اقتصاد خراسان شمالی را متحول می‌کند، می‌افزاید: وزیر کار گسترش پتروشیمی را به مردم خراسان شمالی وعده داده بود اما سرمایه‌گذار به سبب محرومیت منطقه تمایلی به عملیاتی کردن

طرح نداشت.

وی بیان می‌کند: بی‌میلی سرمایه‌گذار دلیل بر بی‌توجهی دولت نیست چراکه دولت وظیفه جایگزین کردن را داشته تا خلأها و کاستی‌ها جبران شود. نماینده مردم بجنورد، گرمه، جاجریم، رازو جرجان و مانه و سملقان در مجلس شورای اسلامی تصریح می‌کند: با گذشت بیش از سه سال هنوز شاهد تعلل مسئولان برای اجرای طرحی که کلنگ آن را بر زمین زده‌اند، هستیم.

اهمال در اجرای طرح توسعه پتروشیمی خسارت سنگینی به استان وارد کرد

نماینده مردم اسفراین در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه عملیاتی نشدن فاز دوم پتروشیمی برای خراسان شمالی خسارت جبران‌ناپذیری داشته است، می‌گوید: متأسفانه مدیرعامل و سهام‌دار پتروشیمی با اهمال در اجرای طرح توسعه پتروشیمی به خراسان شمالی خسارت سنگینی را وارد کردند که جبران آن دشوار است.

هادی قوامی با اشاره به گذشت بیش از ۲۲ سال از عمر پتروشیمی اظهار می‌کند: در حال حاضر یک هزار و ۳۰۰ نفر در این مجموعه مشغول به کار هستند و این نشان‌دهنده آشنایی نیروهای بومی با کار در پتروشیمی است.

وی بیان می‌کند: پتروشیمی سالیانه ۴۰۰ میلیارد تومان سود دارد، بنابراین باید سود حاصل از فعالیت‌ها برای سرمایه‌گذاری در بخش استهلاک آن هزینه شود. نماینده مردم اسفراین در مجلس شورای اسلامی تصریح می‌کند: چنانچه سود حاصل از پتروشیمی صرف رفع استهلاک شود قطعاً سالانه سه هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری به دنبال خواهد داشت. قوامی ادامه می‌دهد: با توجه به قولی که وزیر کار برای توسعه پتروشیمی داده باید این پروژه هرچه سریع‌تر با هر شیوه‌ای اجرا شود تا بیش از این رونق استان به تعویق نیفتد.

وی مقرر اصلی اجرا نشدن فاز دوم پتروشیمی را شرکت وقت که ۴۰ درصد سهام را داشته است، اعلام کرده و می‌گوید: این شرکت وظیفه داشت مشکلات فنی را رفع و طرح را عملیاتی کند.

نماینده مردم اسفراین مطرح می‌کند: باوجود اینکه مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذار طرح توسعه پتروشیمی، بومی خراسان شمالی بوده اما با امروز و فردا کردن در اجرای طرح به استان خسارت وارد کرد.

قوامی اظهار می‌کند: کلنگ زنی فاز دوم پتروشیمی شور و شوق بسیاری در میان مردم خراسان شمالی ایجاد کرد چراکه فکر می‌کردند تحول عظیمی روی خواهد داد و بخش زیادی از مشکل اشتغال برطرف می‌شود.

وی با بیان اینکه سال‌هاست تحول بزرگی در خراسان شمالی روی نداده است، می‌افزاید: امیدواریم در مدت عمر باقی‌مانده دولت دوازدهم و با حضور استاندار جدید هرچه سریع‌تر مشکل اجرای طرح توسعه پتروشیمی و دیگر طرح‌های ملی بر زمین‌مانده خراسان شمالی رفع شود.

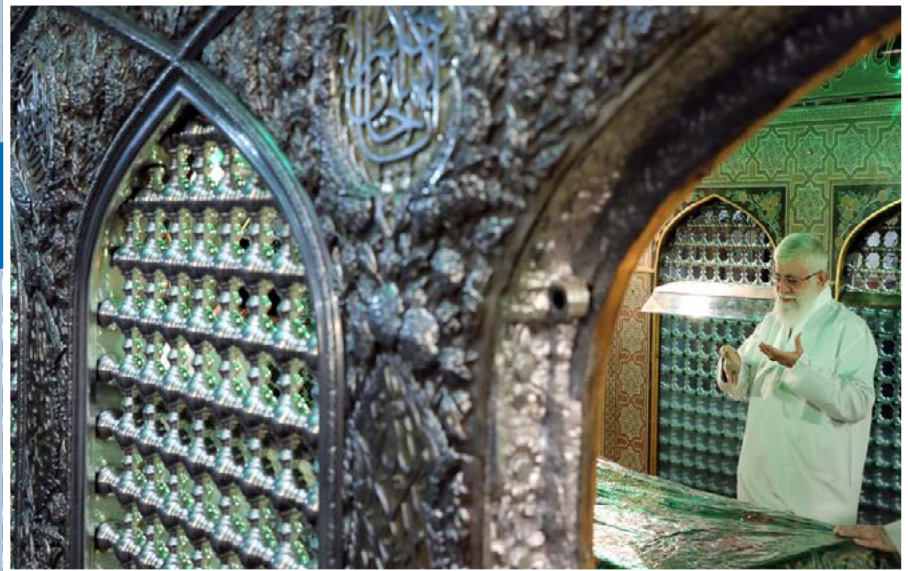
خراسان شمالی باوجود اینکه جزو استان‌های محروم و کم‌تر توسعه‌یافته قرار دارد اما ظرفیت‌های بسیاری برای پیشرفت دارد که این تنها همت و دلسوزی مسئولان به‌ویژه مسئولان بومی را می‌طلبد.

قطعاً عملیاتی کردن پروژه‌هایی که رشد اقتصادی استان و کشور را در پی دارد باید در اولویت قرار گیرد و تصمیم‌نهایی و تدابیر لازم قبل از کلنگ‌زنی و کلید خوردن پروژه اتخاذ شود.

گزارش های متنوع تصویری که در طول یک ماه از اقصی نقاط کشور توسط عکاسان و خبرنگاران خبرگزاری منتشر می شود آنقدر گسترده بوده که دست به انتخاب زدن از میان شان کاری دشوار است اما نگاه مادر این آلبوم تصویری بیش از نگاهی خبری به رویدادهای یک ماه گذشته، قائل به نگاهی هنرمندانه بوده و اینکه در همین فرصت کوتاه چند صفحه نگاه شما به اقلیم ایران بچرخد.

غبارروبی مضجع مطهر حضرت
امام رضا (علیه السلام) با حضور
رهبر انقلاب

مراسم سالگرد شهادت
شهید محسن حججی

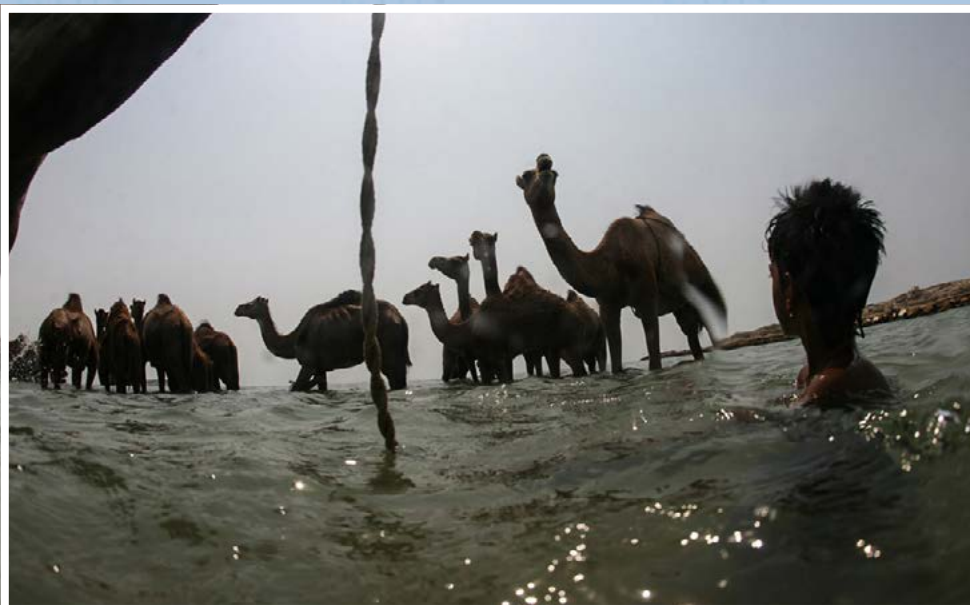
حضور امام جمعه شیراز در جمع
کسبه بازار وکیل شیراز

برداشت سیراز مزارع همدان

جشنواره ملی آش ایرانی در زنجان

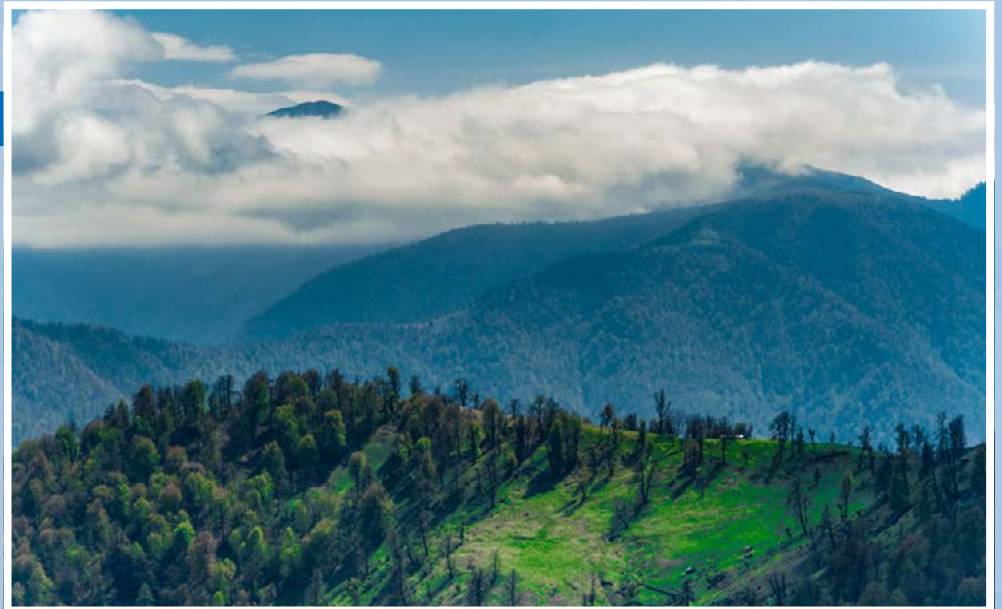

شستشوی شترها در جزیره قشم

جنگل حرای قشم

ماسال؛ بهشتی در میان ابرها

جشن سنتی عروس و دامادهای بندری

آبتنی در تفرجگاه شاهان قاجار

قلعه سردار اسعد جوققان

کورس تابستانی
سوار کاری بندر ترکمن

پلمب انبارهای میلیاردی
احتکار کنندگان در کرمان

طوفان شن در زابل

خسارت بارش باران به
مزارع برنج در آستارا

خاکستر شدن ۶۰۰ نخل در
خانقاره شادگان

خانه تاریخی دارویی گرگان
در آتش سوخت

خشک شدن دریاچه نمک
حوض سلطان قم

تجمع طلاب و اساتید حوزه
علمیه قم در اعتراض به
مشکلات اقتصادی کشور

رصد طولانی ترین ماه گرفتگی
قرن در میدان آزادی

هجوم ریزگردها به خراسان جنوبی